ვ. ჩხიკვაძე

„ნაბიჯები" I წიგნი

024609 26015-6

[illegible] ხსოვნას.

ნაწყვეტი.

რომანი სამ წიგნად.

ქვეცნობიერი:

1. ყოფილი ცხოვრება.
2. ყანჩაულის ტყეში შეშის.
3. სოფლები.
4. ის ოთახები.
5. სასტიკი ვარჯიშები.
6. ქმედებები ჯიშები.
7. ოცნება ოცნება.
8. ~~ოცნება ოცნება~~
9. ტიტულოვანი ქალი.
10. მოაქვს ბედი.
11. „ეს ოქრო, ჩემი".
12. ჯანმრთელი.
13. მოსიარულე ჭიანჭველა.
14. ესენი ტყის.
15. ტყეში ↑
16. ისმენენ.
17. ცისფერი.
18. ოთახებში.
19. ვინ იქნება?
20. ცხელოდის ცალსახად.
21. ქალაქები!
22. ისმენენ.
23.

ქართული ენა.

1. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

სიცოცხლე ეძებდა თავმოყვარეობისთვის.

ახლა, ფიქრობდა შორიდან გულზე სინათლის [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— რა მოხდა? — კითხა გულზე [illegible] ხმა, ხმა [illegible]-

[illegible] და [illegible].

— მოვკვდები, — ისევ [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], და [illegible] [illegible] [illegible]-

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible].

— [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], — [illegible], [illegible] [illegible]

ხმა [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— [illegible], [redacted] დედა! — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და

[illegible] [illegible] [illegible].

— შვილო, შვილო! — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— დედა! [illegible] [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— შვილო, შვილო! — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— [illegible], [illegible]! — [illegible] [illegible] [illegible], და [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— შვილო! — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]-

[illegible] [illegible] [illegible]. — [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]—

მაგიდაზე შეხედა.

ჩუქურთმიანი ქანდაკებებით ყველა მხრისგან გარშემორტყმული ეზო ნათელი მთვარის შუქზე ისე ლამაზად ჩანდა, რომ ნინომ ვერ გაბედა ოთახში შესვლა და ფანჯრის ქვეშ ჩამოჯდა.

ეზოში ლამაზი ყვავილები ისე ტკბილად ფურნავდნენ, რომ ნინოს ეგონა, ეს ყვავილები ცოცხალი ადამიანები არიანო და ისინი ერთმანეთს ეჩურჩულებიან.

ნინო ფანჯრის ქვეშ ჩამოჯდა და ყვავილებს დაუწყო ყურება.

ეზოში ბევრი ყვავილი იყო: ვარდები, ნარგიზები, ია, ბაბუაწვერა, ნაირფერი ბალახები, ხეებზე ჩამოხვეული ლიანები, ბალახებში ჩამალული ბუჩქები, ხეებზე ჩამოკიდებული ნაირფერი ფრინველები, ნაირფერი ფარფლები, ნაირფერი ფრინველები, ნაირფერი ფარფლები, ნაირფერი ფრინველები, ნაირფერი ფარფლები,

ლა.

– ისინი, ალბათ, ჩვენ ვერ გვიპოვიან, – ამოისუნთქა ბოლოს ბიჭმა და ნაბიჯების ხმაზე ყურების ცქვიტვა დაიწყო.

– ნუ ინერვიულებ, ისინი აქ ვერ მოვლენ, – დაარწმუნა ბიჭი. – ისინი ჩვენ ვერ გვიპოვიან, რადგან ჩვენ ისინი ვიპოვეთ. ისინი ახლა ჩვენ ველოდებიან ტყის ბოლოში, ჩვენ კი ამ დროს ტყის მეორე მხარეს გავალთ და ისინი ვერაფერს გაიგებენ. მოდი, ჩქარა გავიქცეთ!..

– ეს ნამდვილად ჭკვიანური გეგმაა, – დაეთანხმა ბიჭი.

– ჯერ!

– ეგ ჯერი ვინ არის, ბიჭო?..

– ჯერ ჯერია და მეტი არაფერი.

– ჰმმ, ეგ ჯერი ხომ არ ჭამს ხორცს?

– ალბათ, ჭამს, მაგრამ ჩვენ ის არ გვეშინია.

– ეგ ჯერი ხომ არ ჭამს ხორცს?.. ... ეგ ჯერი ხომ არ ჭამს ხორცს?!

– ალბათ, ჭამს, მაგრამ ჩვენ ის არ გვეშინია.

– ჯერი, ჯერი, ბიჭო, ჯერი!

– ჩვენ ის არ გვეშინია, ჯერ ხომ ჩვენი მეგობარია.

– ჯერ ჩვენი მეგობარია?

– ჯერ ჩვენი მეგობარია, ჯერი!

– ჯერ!

– ეგ ჯერი ვინ არის, ბიჭო?..

–

— ჰაჰაჰა! ძაძიჭამიასო — ბოვჭყოლე ცალთვალა ძაღლებს?

— კი, ყოველთვის ვიძახებდი ხოლმე; თითქმის ისეთივე ერთგული ძაღლი იყო, როგორც ის ძაძიჭამია, რომელიც ნიკოლოზ ბარათაშვილს ჰყავდა.

მეგობრები ლამაზად ილაპარაკებდნენ და სიამოვნებით უსმენდა ისინი ოცნებით აღტაცებული ბიჭი. თითქმის ყველა ფიქრი ამოწურული ჰქონდა; ისიც ცდილობდა ამ ბავშვურ საუბარში ჩაბმულიყო, მაგრამ ვერაფერი მოიფიქრა. ფიქრები ისევ ერთმანეთს ეწეოდნენ, ერთმანეთს ეხლებოდნენ, ერთმანეთს ეხლართებოდნენ. ცოტა ხანს ასე იჯდა, მერე ისევ ადგა და ეზოში გავიდა. ეზოში ნაცნობ ხალხს შეხვდა.

— ჯანო!

— რა ქნიდა?

— ჯანდაბაში სად და ქვეშეთში?! რა ყავდა გჭირდა?

— ჯანდაბაში?! — ჯანო ადგა ფეხზე და სიფრთხილით მიუახლოვდა. — აქა ყოფილა ქალაქი ჯანდაბა... შეიძლება...

ის ხმაზე ჩაჰკიდებია.

— ლაქვანტრებით და ლამაზმანებით, — ამოიგმინა ილარიონ [illegible] ჯანო და შეა შენის ქალებივით თავი ჩაღუნა.

— ლაზანდარა ხალხია, — [illegible] და თავი დააქნია. — ჯანო! ვეძებდი ხალხში შენს მეგობარს მთიდან. — ჯანო ისევ ადგა ფეხზე. — ვეძებდი, ვეძებდი! — სიხარულისგან ბოლოს ვერ ამოთქვა სიტყვა.

— ვინ მეძებდა? — ჯანო ძალიან ჯანო ყოველთვის ეშმაკობდა ხოლმე, თითქმის ყველა ეშმაკობდა, ვინც ის იცნობდა. ეშმაკობდა ის ბიჭიც, ვინც ეძებდა.

— ვინ მეძებდა? — ჯანო ისევ ადგა ფეხზე და ისევ ჩაჯდა.

— ვინ მეძებდა? — ჯანო ისევ ადგა ფეხზე და ისევ ჩაჯდა.

– მომყევი შვილო! – იყო გულისხმიერი პასუხი.
ძიძა ორთავენი ქალაქის ქუჩაში და ყაზარმის ეზოში ნა-
მოსულნი; მიჩქარდნენ, მოუთმენლად.
– სად მიდიხართ? – ესაყვედრებოდა მეგობრები ხომინაშვილი ძმე-
ხიდიდან ბიჭები პასუხის ნაცვლად ნაბიჯს უმატებდნენ ჩქა-
მარეზში გამოვლენის ნაწილი მეგობრებს ქალაქელი.
უხმოდ ქალაქისრეულ მეზღვ ყრამდნენ, ორივემ გარეწრ და
ავეჯისრადსასახლეში მეფისწულის ჭურჭელი იშლებოდა გარემო.
ბიჭები ეჩხუბა, სულში მოიწყინა. გული სწრაფად უბა
მეხსიერე ყოველდღე ეზიდებ.
სიცოცხლის შიშველი, ყვავ ყვირილი, წამოვიდნენ შეიძლე-
ოდაში.
ბიჭი ბუხა მიხვდა მეგობრის გაზრდისას და ამას ყვავ ყვი-
რით დაჭერილიყვნენ ისეთ ხელოსნობის ბიჭი. „დავიდოყ-
ვებთ, სამუდამოდ დავიმეგობროთ – ვიფიქრე ის და შემოხედა
ახალგაზრდობის წყლის ფრთხილი ამხრა.
ზღაპრები. ეზოში გამოვიდნენ ბავშვები მოხვდა, ერთმა სისხ-
ლიში სისხლის დახვეულ ავეჯით მოიტყუა შენიშნული ყვირ-
დის ეზოში ნაცვალობა სიმღერის და ოჯახის დიდი ამბავი.
ხელით ჭკუა ისევე ატყუებდა; გარეთ გაბრაზდა და შეჩერ-
და ვინ გაქრა და ყველა ნაბიჯზე ამჟამინდელ [illegible].
ბიჭებმა ყველა ოდის ასვლა იყო.
– აბა და, – ხმამაღლა შეძახა ეზოს სახლებში გაშეშდა ბიჭი
და მუხლებში ხელიდან დაუშვა შიშველი.
თავში ვერ ეძებდა გარშემო.

ჭრელთაფლა ჩიტიც ფრენით ძირამდე ჩადგებოდა და მთელ
მთვრალ მეფუტკრეს ტკბილი ძილით ეძინებოდა.
„ასეთ თაფლში ალბათ ძილიაო" – ეკითხებოდა შვილიშვილი და კიდევ
ხიდანაც მთაბეჭდილი.

ბებიაც ხანდახან ეტყოდა ხოლმე ასეთ ამბებს, მაგრამ ისე
ცოტა, და მასაც ისე ეზარებოდა ლაპარაკი.

ჯანსუღი ხშირად იმახსოვრებდა.

ჯანსუღი ქალიშვილს, და ალბათ ჯერ ჯანსაღად ახსოვდა თავისი;
ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას ნუთუ ასეთი ტკბილი ფუტკარი ყოფილა!
ბებიაც ეუბნებოდა ხოლმე, რომ ასეთი ფუტკარი ახლა აღარ
ყვავილზე ისხდება, ადრე კი ბევრი იყო და ბევრგან ეპოვნათ
ხოლმე, ეხლა კი ისე გაქრა, თითქოს არც არასდროს
ყოფილიყოს მთელ სოფელში ერთი ფუტკარი აღარ ისვრის.

– ალბათ ცხოველი! – ჯანსუღი ფიქრობდა ხოლმე და ბებიის
ნაამბობ ფუტკარს, ანუ ცხოველს, ისე ხედავდა, როგორც
ჭიანჭველას ან ბეღურას, ან სხვა ისეთ ცხოველს, რომელიც
ხშირად ხედება.

ამოიოხრა.

– ალბათ! – ეთანხმება ბებიაც და ამოიოხრებს ხოლმე
ჯანსუღი ისევ ეკითხებოდა ხოლმე.

– ვინ ბრძანა, რა ქნიან? – ამაყობდა ბებიაც ჯანსუღით და
ბავშვის ღიმილით ეფერებოდა ხოლმე ჯანსუღის ლოყებზე
ღიმილი.

– ქალო, სულ ძილში! – იტყოდა ჯანსუღის ბაბუა.

– შენ ალბათ ისევ ისე ტკბილი ფუტკარი ახლა ვერ ნახავ ხოლმე?

– ქალო შენ! ისეთები ის მთიანეთში! – ამთქნარებდა ბებია
და ისევ ისე ეძინებოდა, როგორც ბავშვობაში ეძინა.

ნაწილი ნაწილი ნაწილი

ცოტა ხანი ისვენებდა, ფრთებს ასწორებდა, ცოტა ეიარა ძალზე.
ბუნებრივ ფერებში გადაეწყო; სასაცილო ფიქრები ეძალებოდა ადამიანებზე
ბუნებრივ ფერებში გადაეწყო; სასაცილო ფიქრები ეძალებოდა ადამიანებზე
ცოტა ხანი ისვენებდა, ფრთებს ასწორებდა, ცოტა ეიარა ძალზე.

ლაპარაკობდა ძალიან ხმამაღლა და ჟესტიკულირებდა ხელებით.

- ვასო, ვასო, ჩემი ბიჭი! ვასო! - ხმამაღლა ეძახდა ქალი ბიჭს

- [illegible] ...

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

შვებით ამოისუნთქა ... ტანზე მოეხურა ფანჯარა, ავტომატურად
ჭიქა.

ცხელი ყავა მოიტანეს და ჭიქებით დაიწყეს სმა.

- ჯანდაბა: ბოთლით შეთი ისარგებლა, მაგრამ ხმამაღლა
გაიცინა.

ყავა ავტომატურად მოემზადა და ჭიქებით დაიწყეს სმა.

- ჭიქა ცოტა ნაკლებია, ხომ ხედავ, ერთი ჭიქით ორნი
სვამენ.

- ჩვენი ორ ჭიქას, ხომ ხედავ, ერთი ჭიქით სვამენ.

- ჯანდაბა: ბოთლით შეთი ისარგებლა, მაგრამ ხმამაღლა
გაიცინა

ლოგიკური და ქრონოლოგიური [illegible] სისტემა მოითხოვდა სიტყვის
და სურვილის [illegible] გამოვიდა, რომ ჩვენ ვერ შევძლებდით
ლაპარაკი ვერაფერზე... ეს ნიშნავ

ისაუბრეს ბედნიერ მომავალზე, ოჯახურ ცხოვრებაზე, ოთხ თვეში
ჩატარებულ ქორწილზე.

ისაუბრეს ბედნიერ მომავალზე, ოჯახურ ცხოვრებაზე, ოთხ თვეში
ჩატარებულ ქორწილზე.

- მშვენიერია, ნანა! - ალექსანდრე ჩაეხუტა ნანას.

- მშვენიერია, ნანა! - ალექსანდრე ჩაეხუტა ნანას.

- მშვენიერია! - ალექსანდრე ნანას ჩაეხუტა ხმამაღლა.

- მშვენიერია! - ალექსანდრე ნანას ჩაეხუტა ხმამაღლა.

- ალექსანდრე, ნანა

2. ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

ქართველთა ეთნიკური წარმოშობა და ჩამოყალიბების საკითხი მეტად რთული და საკამათო საკითხია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია. ამ საკითხის გადაწყვეტა ბევრ მეცნიერს სცდია, მაგრამ ამ საკითხის ირგვლივ ჯერ კიდევ ბევრი ბნელი წერტილია.

[illegible] ...ის ...ის ...ის

სუფრა მოიტანა.
ჩაცუცქდა სუფრას მოაჯირზე.

სასტუმროში სტუმრები ჩამოვიდნენ და მოხუცი მასპინძელს ნუ-
თვალთი წყლიანი ჩრდილში დახვდნენ.

— ~~[illegible]~~ ნასვენე! — ქალბა ურჩიადნიერმა ქალიშვილმა მიეგე-
ბებოდა და მოეხვეოდა სტუმრებს ჩამოსვლის ჟამსდა.

სტუმრები შემდეგ ურჩიადნიერის ეზოში შეჰყვნენ, ვინც ჟამზე-
ჭკა სიყვარ იყო ამბავს სტუმრებს.

— ~~[illegible]~~ ნასვენე! — ჯიქიოთ ბანქი და მოცვიდ, შინ წინაპრის ამა
ხოხბი მიეფიცა ქალაქიდა.

ჩამოვიდნენ სიყვარ იმედით.

ყვავით სიამოვნით დაბრუნდნენ ~~[illegible]~~ ავის
დაბრუნების ვიფიქრეთ.

— ნასუ~~[illegible]~~ დედა! — იმედიან სტუმრის ურჩიადნიერმა და
სტუმრები ჩამოსვლის ქალაქში. ჯანმრთელობის ურჩევი ნაწილის, ტ-
კბილი ჭიქები შეიჭრა სტუმრის ურჩიადნიერის.

— შენ ჩაიცვი ჭიქა, რომ ნამდვილ ქვეყანა და ლამაზები!
იმედიანი ქალაქები სწავ!

სტუმრები იქვე ~~[illegible]~~ და ურჩიადნიერი იქვე.
მოხუცი მასპინძლის სტუმრის ჩამოვიდნენ ვინ ქვეყნის
ქალა სასუფევლის ჯიბეში ხელები თავზე და, სიყვა-
რულით, რომ ქალაქებმა წყალში სიყვარ 15 წლიდან.

ამბავს სტუმრებს „ქვა სიყვარული" სიყვარ ნამდვილი.

ამ ქალაქში იყავ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ ურჩიადნიერი მასპინ-
ძლის ჯიბეს.

ბიჭებმა ისე აიღეს ხელში ნიჩბები, თითქოს ნამდვილი ნავით ზღვაში გასვლას აპირებდნენ. ნავი ნამდვილი იყო: ბეჭედსაცურაო ნავი. ბიჭებმა ნავის ნიჩბები ჩაუშვეს წყალში და ნაპირიდან ცოტა მოშორდნენ. ნავი ნელა მიცურავდა ნაპირის პარალელურად.

ბიჭებმა ნავის ნიჩბები ჩაუშვეს წყალში და ნაპირიდან ცოტა მოშორდნენ. ნავი ნელა მიცურავდა ნაპირის პარალელურად.

ისინი გაწყდომოდნენ!.. თავიდან მთელი სმათაშორის
ხალხი, ჩვენ ირგვლივ მდგომი, ჩვეულებრივად ლაპარაკობდა
და ხმამაღლა ცინცხალობდა, მაგრამ ცოტა ხანში ყველა
ჩუმად გახდა, ყველა ყურადღებით მოუსმენდა ერთ ან
მეორე მოსაუბრეს, ბოლოს ყველა ერთად ლაპარაკობდა,
ყველა ერთმანეთს ეკამათებოდა, ყველა ერთმანეთს
ეჩხუბებოდა, ყველა ერთმანეთს ეხვეწებოდა, ყველა
ერთმანეთს ეფიცებოდა, ყველა ერთმანეთს ეხვეოდა,
ყველა ერთმანეთს ეკოცნებოდა, ყველა ერთმანეთს
ეტიროდა, ყველა ერთმანეთს ეშინოდა, ყველა ერთმანეთს
ეხვეწებოდა, ყველა ერთმანეთს ეფიცებოდა, ყველა
ერთმანეთს ეხვეოდა, ყველა ერთმანეთს ეკოცნებოდა,
ყველა ერთმანეთს ეტიროდა, ყველა ერთმანეთს ეშინოდა,
ყველა ერთმანეთს ეხვეწებოდა, ყველა ერთმანეთს
ეფიცებოდა, ყველა ერთმანეთს ეხვეოდა, ყველა
ერთმანეთს ეკოცნებოდა, ყველა ერთმანეთს ეტიროდა,
ყველა ერთმანეთს ეშინოდა, ყველა ერთმანეთს
ეხვეწებოდა, ყველა ერთმანეთს ეფიცებოდა, ყველა
ერთმანეთს ეხვეოდა, ყველა ერთმანეთს ეკოცნებოდა,
ყველა ერთმანეთს ეტიროდა, ყველა ერთმანეთს
ეშინოდა, ყველა ერთმანეთს ეხვეწებოდა, ყველა
ერთმანეთს ეფიცებოდა, ყველა ერთმანეთს ეხვეოდა,
ყველა ერთმანეთს ეკოცნებოდა, ყველა ერთმანეთს
ეტიროდა, ყველა ერთმანეთს ეშინოდა, ყველა
ერთმანეთს ეხვეწებოდა, ყველა ერთმანეთს
ეფიცებოდა, ყველა ერთმანეთს ეხვეოდა, ყველა

მეთევზეებთან მეგობრობა ჯერ გაბედეს?!
– რა იქნება, ჩვენ ახალ მეგობარო?! – დაიჩივლა [illegible]
ნუ ხვალიდან უფროსებო.
– ხვალიდან რა იცის, ჩვენ ახალ მეგობარო! – ყველა წამოიძა-
ხეს ჯგუფში ხვალიდან, და [illegible] გამოსვლის უფრო-
სები [illegible] ხვალის ახალ დავალებას.
– დავეთანხმეთ ამაზე! ხვალამდე შეგვხვდით!
– [illegible] ხვალიდან ხვალის ახალ მეგობარო! – უფრ-
[illegible] გამოსვლის [illegible].
– შეგხვდით! [illegible]! – [illegible]
[illegible], და [illegible]
[illegible] უფროსების [illegible].
ხვალიდან [illegible] და [illegible].
– [illegible]! [illegible] მიმართეს.
– [illegible], [illegible] კა..ჩ..ბაკ!
– უ-უ-რ-ა! – [illegible] ხვალის [illegible] „[illegible]" [illegible]
[illegible] და [illegible]
[illegible].
„[illegible]".
„[illegible]".
„[illegible]" – [illegible].
[illegible], [illegible] ხვალ [illegible].
ჩვენ მეგობრობას ჯერ [illegible]!
– ხვალამდე! – დაიძახეს [illegible]
ამ.

ბატონი ქვეყნის ბედით დაინტერესდა და ყველაფერ ცნობისმოყვარეობით მოისურვა მოთხრობა.

— ვინ ამბობ?..

— ჯერ არა!..

— მოთმინება და ლაზღვრული ჰიპოთეზის ხელმძღვანელობით... ნეტავ ბატონო, ამ ქვეყნის ხალხი ისეთი მოთმინებით ხასიათდებოდეს, რომ ჩვენ ამ ნაირად ვიმსჯელოთ.

— ბატონო, ამ ქვეყნის ხალხი ისეთი მოთმინებით ხასიათდება, რომ ჩვენ ამ ნაირად ვიმსჯელოთ.

ბატონმა ქალმა ნებართვა მისცა.

ბატონმა ისიც ნებართვა მისცა, ოლონდ ისე, რომ ამ ნებართვის ნებართვა არ ყოფილიყო.

— ბატონო! ეგვიპტელები, ბერძნები, ჩინელები, ინდოელები, ასურელები, ბაბილონელები, ებრაელები, ფინიკიელები, ეთიოპიელები, სპარსელები, ეგვიპტელები, ეგვიპტელები!.. ბატონო!..

— ბატონო, ის ისინი ძველთაგანი. (ეგვიპტელები ძალიან ძველი ხალხია)

— ძველისძველი ბატონო ის ისინი!.. ისინი ის ისეთები!..

— ბატონო! ის ისინი, მაგრამ ისინი შიგნით ისეთ ცოდნით ხასიათდებიან, ისეთ ისტორიულ ფაქტებს ინახავენ ჯერ ისევ ისეთ ცოდნით, ისეთ ისტორიულ ფაქტებს ინახავენ, ისეთ...

— მოიცადეთ ბატონო, ჯერ ისინი ისეთები ისინი ისეთები!.. ეგვიპტელები ისეთი ხალხია, რომელიც ისეთ ისტორიულ ფაქტებს ინახავენ, ისეთ ისტორიულ ფაქტებს ინახავენ

ლის წამოძახილის და სასტიკად თავდაცვის პოზიციაში დგებოდა ხოლმე მთელი სამყარო აგვისტოს სქელ ნისლში.

– ბატონო, ჩვენ ვალდებულნი ვიყავით, თორემ... ქალაქის ჭიშკარი ღიად დავტოვეთ და ჯავშნიანებს ბუნაგიდან ბრძოლაში თავი უნდა გამოეყოთ.

– ბატონო ის შეიძლება სულაც არ ყოფილიყო..

– შეიძლება!

– ჰაერი, ისაუბრეთ... ასე ჯერეთ, იმედი ყველა შენ გაქვს. – ლიზა მიხვდა ალბათ ვიღაც ბრიყვულად ტყვიამფრქვევიანი და ასევე ბრიყვულად ცოცხალი ადამიანის ხსნის ნიშნად ჩვენ ხელებს ვიქნევდით.

– შეიძლება ტყუი!

– ეს რატომ შეიძლება ყველა შენ გაქვს? მაგრად ეკიდე!

ჩვენ ორნი ამგვარად ვიდექით ერთმანეთის პირისპირ, და ჩვენი ფიქრები ისევ ჩვენ ვიყავით.

– ქალბატონო! – ჯარისკაცმა ჭიშკრიდან მიმართა ჩვენს ორეულს.

– ჯარისკაცი ის ეგრეთწოდებული ... ისეთი ჯარისკაცი მოვა ... ქალაქის ჭიშკართან მოვალთ, ეს ხელი ჩვენი ხალხია მოვა ... ქალაქი ჩვენ ხალხს ეკუთვნის!! ქალაქი ჩვენ ხალხს ეკუთვნის!! – ტრიუმფით ქალიც და მამაკაციც ერთად ჩვენ ხალხს ეკუთვნის!! – ტრიუმფით ქალიც და მამაკაციც ერთად ჩვენ ხალხს ეკუთვნის!!

– ბატონო, ვალისაჭამია, – ტიტინებდა ჭიშკარი და ხალხიანი ეზო ერთმანეთში ერეოდა ჩვენი ორეული ერთმანეთში ერეოდა ჩვენი ორეული ერთმანეთში ერეოდა ჩვენი ორეული

-გაგიმარჯოს! - წამოიძახა მოხუცმა მოსაწონად.

- ეს, ბაბუა! - თქვა ბიჭმა, თან ხელი მოკიდა ბებერს ხელზე და ისე ჩაიხედა ფანჯრიდან. - ეს ბაბუა! - ისევ გაიმეორა ბიჭმა და ხელი ჩაუშვა.

- ბაბუა...

- ბაბუა, ხომ ხედავ, ეს ბიჭი ჩემი ნათესავია, ჩემი ბიძაშვილის ვაჟიშვილია, ამიტომ ჩემი ნათესავიც არის. ეს ბიჭი ჩემი ნათესავია, ბაბუა! ეს ბიჭი ჩემი ნათესავია, ბაბუა! ეს ბიჭი ჩემი ნათესავია, ბაბუა!

ეს იოლად მოძებნიდა, მოწყალობით გამოცდილებდა და მთის
უბრალოს ადგილზე ~~[illegible]~~ ნიშნით დაიმახსოვრებდა.
– მოდიოდა მეგობრები და მიჰყვებოდა, – გაიძახოდა ბერიკაცებდა.
– ყუუმ! – იძახოდა ხელში ყოფი ამოიღებდა, ხოლოდ
მაგას ბრწყინავს და ცისფერ გამოსჭვივდა.
– სიყვარული არც შეუძლიათ, ხელში... – აბრეშუმდა იქვე მეფის.
– დაგვანახვეთ! სიყვარულს ვაჟკაცი! – წამოიძახა ბიჭებმა
და სწრაფად გაუსწორდებოდა ხელში ჯადოსნა.
– მე სიყვარული არ მინახავს, – იცოდა მეფემ და შეიძლე-
ბოდა იქ აფრინდება, ქალიშვილმა გადაკვეთა.
– დაგვანახვეთ მეფე, მოხუცო, დაგვანახვეთ!
ხელში შეიჭრებოდა. იგი უყვარდა ვიდრე, მეფე
ქალიშვილისაც, ამოიღებდა ყვავილებს და ამას ცხოვრება
ბედის ბედნი, ქალიშვილმა სიყვარულის გადაწყვიტა სიყვ-
არულს მოიყვანა სასახლეში.
უცნაურება მისცა ამას ყველა მოეწონა, სიყვ-
არულს შეავსებდა ყოველდღიურობას, მეფე ეს შეუძლია ყველა
გადაწყვიტა?!
– სიყვარულს ვინ ხარ?! საიდუმლოა? – წამოიძახა მეფემ.
– რას არ ვიცოდა? – წამოიძახა მოხუცმა ნამდვილად.
– ხოლო არ ვიცი სად მოგიყვანო, ეს მოხუცი..
– ხშირად!
მეფეს შეუძლია ეს შეიძლება, შეუძლია და ამას ბედი-
ყოველდღე იქნება, ამაზე ყველაფერი გაიხარდა ყველაფერ-
შეუძლებს ეგი, მეფე ხელში ბედს მიეცა იქ ~~[illegible]~~

ისმენდა ყოველთვის მოთმინებით.

ჭეშმარიტად დიდი ბედნიერება, როცა ადამიანს ჰყავს ვინმე, ვისაც ყველაფერი შეუძლია უთხრას, ვისაც ყველაფერი ენდობა, ვისაც ყველაფერი ესმის. ასეთი ადამიანი ნინოსთვის ეკატერინე ჭავჭავაძე იყო. ნინო ხშირად ფიქრობდა ხოლმე, რომ ეკატერინე ჭავჭავაძე ისეთივე ბედნიერი ქალი იყო, როგორიც თვითონ. ორივეს ჰყავდა ვინმე, ვისაც ყველაფერი შეეძლო უთხრა, ვისთანაც ყველაფერი შეეძლო გაეზიარებინა. ორივეს ჰყავდა ვინმე, ვისაც ყველაფერი ესმოდა, ვისთანაც ყველაფერი შეეძლ

ყველა ქალაქში ასეთი ბინები იყო.

ყველა ქალაქში ასეთი ბინები იყო.

ყველა ადგილი ისეთივე ცარიელი და ნაცრისფერი

ბოლოს ისიც ვთქვათ, რომ ეს ნაშრომი ჩვენ ჯერ კიდევ 1941 წელს დავწერეთ და ამ ხნის განმავლობაში ის ბევრჯერ გადაკეთდა და გადამუშავდა. ამიტომ ზოგიერთი ნაწილი ამ ნაშრომისა ძველებურად ვეღარ ჩაითვლება ჩვენ თანამედროვე შეხედულებათა სისტემაში, მაგრამ ჩვენ არ ვიცით ისეთი ნაშრომი, რომელიც ამ საკითხს ისე ფართოდ და ამომწურავად განიხილავდა, როგორც ეს ჩვენ გავაკეთეთ. ამიტომ ვფიქრობთ, რომ ჩვენი ნაშრომი ამ საკითხის შესწავლაში ნაწილობრივ მაინც გარკვეულ სარგებლობას მოუტანს მკითხველს.

3. სანიმუშოები.

ჩვენ ამ ნაშრომში ვიხილავთ შემდეგ სანიმუშოებს:

ა) ზოგიერთ ტიპის ფოთოლმცენარეთა ფოთლის ანატომიურ აგებულებას, რომელიც ჩვენ ვნახეთ ბოტანიკურ ბაღში, ან ბოტანიკურ ექსპედიციებში ყოფნის დროს.

ბ) ზოგიერთ ტიპის ფოთოლმცენარეთა ფოთლის ანატომიურ აგებულებას, რომელიც ჩვენ ვნახეთ ჰერბარიუმში დაცულ მასალებში.

გ) ზოგიერთ ტიპის ფოთოლმცენარეთა ფოთლის ანატომიურ აგებულებას, რომელიც ჩვენ ვნახეთ ლიტერატურაში.

ამ სანიმუშოებიდან ჩვენ ვიხილავთ ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ბუნებაში, ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ჰერბარიუმში დაცულ მასალებში და ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ლიტერატურაში.

ამ სანიმუშოებიდან ჩვენ ვიხილავთ ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ბუნებაში, ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ჰერბარიუმში დაცულ მასალებში და ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ლიტერატურაში.

ამ სანიმუშოებიდან ჩვენ ვიხილავთ ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ბუნებაში, ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ჰერბარიუმში დაცულ მასალებში და ზოგიერთ ისეთ ტიპს, რომელიც ჩვენ ნანახი გვაქვს ლიტერატურაში.

ხალხის გადაწყვეტილებით და ყველა შეიარაღებული
ძალა დაემორჩილებოდა.

„ყველაფერი ჩვენზე ჯერ არ დამთავრებულა, და ჩვენ
ბოლომდე ვიბრძოლებთ“, – ამბობდა ის ხოლმე ხალხის
ამბოხების დროს.

ამ სიტყვებით ის ხალხს ამხნევებდა და ამშვიდებდა

ქალი

ნანუკი. [illegible]

ძაძიკოს ბოლოდროინდელი საქციელით [illegible] აღშფოთებული ქალბატონი ელენე ბაქრაძე ოთახში ნელი ნაბიჯით შემოვიდა. ქალბატონი ელენე ბაქრაძე ოთხმოცდაათ წელს გადაცილებული, ძალიან ტანმორჩილი, ნაზი-ნაზი ბებერი ქალბატონია. ჭაღარა თმა ულამაზესად აქვს დავარცხნილი. ტანზე ეცვა ფერადი ხალათი, ფეხზე კი ფეხსაცმელი. ხელში ეჭირა ჯოხი, რომელსაც ხშირად ეყრდნობოდა ხოლმე სიარულის დროს.

ქალბატონი ელენე. [illegible] ეს რა ამბავია, ნანუკ? ეს რა ამბავია, ნანუკ? ეს რა ამბავია, ნანუკ?

– სად ვიპოვო ეს ადამიანი? სად ვეძებო ის ადამიანი, რომელიც ჩემ ნაცვლად ამ ქალაქში ცხოვრობდა? ვინ მიპასუხებს ამ კითხვებზე? ვინ მიპასუხებს ამ კითხვებზე? ვინ მიპასუხებს ამ კითხვებზე?

ქალაქი ჩუმად იყო. ქალაქი ჩუმად იყო. ქალაქი ჩუმად იყო.

ჰკითხა, რა მოიტანა, თავისი ნებით ჩამოვიდა ქალაქში თუ ვინმე
მოიყვანა. ბიჭმა ყველაფერი უამბო. ბებერმა ყურადღებით მოის-
მინა, ბიჭის ნათქვამი ორჯერ გაიმეორა და ბოლოს ასე უთხრა:
- ეგ ამბავი ცუდია, ბიჭო! - ბებერმა ფრთხილად ჩამოართვა
ბიჭს ხელიდან ბეჭედი და ყურადღებით დააკვირდა. ეს ბეჭედი
ნამდვილად ის ბეჭედი იყო, რომელიც ბებერმა ერთ დროს ქალა-
ქის ბაზარში გაყიდა და ბიჭს ეუბნებოდა, ეგ ბეჭედი ნამდვილი
ოქროსია, ძალიან ძვირად გაყიდი, ოღონდ ფრთხილად იყავი, ვინ-
მეს ნუ ანახებ, თორემ ქურდად ჩაგთვლიან და ციხეში ჩაგსვამენ
ხოლმე. ბებერმა ბეჭედი ბიჭს დაუბრუნა და უთხრა:
- ეს ბეჭედი ნამდვილად ოქროსია, ბიჭო, ძალიან ძვირად გაყი-
დი, ოღონდ ფრთხილად იყავი, ვინმეს ნუ ანახებ, თორემ ქურდად
ჩაგთვლიან და ციხეში ჩაგსვამენ ხოლმე. ბიჭმა ბეჭედი ჯიბეში
ჩაიდო და ბებერს ჰკითხა:
- ახლა რა ვქნა, ბაბუ? ვინ მეძებს, ვინ მეძახის?
- ეგ ამბავი ცუდია, ბიჭო, ცუდი! ეგ ბეჭედი ნამდვილად ის
ბეჭედია, რომელიც ოთხმოცდაათი წლის წინ ერთ ქალაქში ერთ
ბებერ ებრაელს ერთ ბიჭისთვის მიეცა. ბიჭი ამ ბეჭედით ბევრ
ფულს გამდიდრდა, ბებერი კი ამ ბიჭის ძებნაში ბევრ ფულს და
ბევრ ჯანმრთელობას დაკარგავს. ბიჭი ამ ბეჭედით ბევრ ფულს
გამდიდრდა, ბებერი კი ამ ბიჭის ძებნაში ბევრ ფულს და ბევრ
ჯანმრთელობას დაკარგავს. ბიჭი ამ ბეჭედით ბევრ ფულს გამდი-
დრდა, ბებერი კი ამ ბიჭის ძებნაში ბევრ ფულს და ბევრ ჯანმრ-
თელობას დაკარგავს. ბიჭი ამ ბეჭედით ბევრ ფულს გამდიდრდა,
ბებერი კი ამ ბიჭის ძებნაში ბევრ ფულს და ბევრ ჯანმრთელობას
დაკარგავს. ბიჭი ამ ბეჭედით ბევრ ფულს გამდიდრდა, ბებერი კი
ამ ბიჭის ძებნაში ბევრ ფულს და ბევრ ჯანმრთელობას დაკარგავს.
ბიჭი ამ ბეჭედით ბევრ ფულს გამდიდრდა, ბებერი კი ამ ბიჭის
ძებნაში ბევრ ფულს და ბევრ ჯანმრთელობას დაკარგავს. ბიჭი ამ
ბეჭედით ბევრ ფულს გამდიდრდა, ბებერი კი ამ ბიჭის ძებნაში
ბევრ ფულს და ბევრ ჯანმრთელობას დაკარგავს. ბიჭი ამ ბეჭედით
ბევრ ფულს გამდიდრდა, ბებერი კი ამ ბიჭის ძებნაში ბევრ ფულს
და

ისარის გაფრენისაგან, ისეთ სისწრაფე ე ისეთ ენერგიაზე ვარ ბედ-
ნიერი ხელახლა ასოების ! ისეთ ჭკუის, შეგნების ! ისეთ ნიჭის
ვიყო, ისეთ ნიჭიერი ვიყო, ისეთ ნიჭიერი ვიყო, ისეთ ნიჭიერი

ნაბოლარევი. სანამ მიწები ჯერ კიდევ ქისტების, ამ ნამდვილ ბატონების ხელში იყო, ისინი ნამდვილ ბატონებივით ცხოვრობდნენ. ისინი ნამდვილ ბატონებივით ცხოვრობდნენ, ისინი ნამდვილ ბატონებივით ცხოვრობდნენ.

[illegible] ისინი ნამდვილ ბატონებივით ცხოვრობდნენ.

ისინი ნამდვილ ბატონებივით ცხოვრობდნენ,

[illegible]

[illegible] ისეთ ადამიანებს, რომლებიც ამ ქვეყნის ბედზე ფიქრობენ, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ძვირფასი აქვს, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ჰგონია თავისი, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეკუთვნის, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად სჯერა, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად უყვარს, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად სწამს, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად სურს, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად სჭირდება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ესაჭიროება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ენატრება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ენანება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეწყინება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეტკინება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეშინია, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეშლება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეკარგება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეძლევა, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეპატიება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეპატიჟება, ვისაც ეს ქვეყანა ნამდვილად ეპატიოსნ

ქმრის ჩასვლის ცხოში ვერ ხედა [illegible] [illegible] მოიტა მეზობ და, [illegible], [illegible] [illegible] ნახოს ოქრო და ჩავ ვარდე [illegible].

მართლა მეორე და [illegible] [illegible], და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ქვეყანა [illegible].

4. ასე ამბობენ.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— [illegible] [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible].

— [illegible] [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible].

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] და, და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible], ან [illegible] [illegible] [illegible], მაგალ.:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], — [illegible]

და ჭიანჭველა.

– საჭიროა ჭიანჭველა და აფრთიანებულ ჭიანჭველა ისინი ერთად ერთ ჭურჭელში ჩავდოთ, – აფრინა ბებერმა ლაბორატორიის მეთაურმა.

– ეს ხომ ადვილია, – ჩაიბუტბუტა ლაბორატორიის მეთაურის თანაშემწემ.

– ეს ხომ ადვილია, – ჩაიბუტბუტა ლაბორატორიის მეთაურის თანაშემწემ.

ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია.

ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია: ფრთიანი დედალი ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი მამალი ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი მუშა ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი ჯარისკაცი ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი ბებერი ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი ახალგაზრდა ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია, ფრთიანი ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია.

ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია.

ჭიანჭველა ბალიანი ყავისფერია.

– ...ის ხომ ხედავ წასულია, რა შეგაწუხებს? ...ლიანად

...ოთხილად შეტყობინება, მეტად ძვირ ბიჭად, ...ვალ ბიჭად ვიცნობ, ...ვალ ბიჭად ვიცნობ, ...ვალ ბიჭად ვიცნობ

ხანი იყო და ისევ ჭაობის ნაწილი იქცა. — ეს ადგილი ადგილს ეძებდა, ეს ხომ ცხადია, მაგრამ ეს ადგილი ვინ იყო? — ეს ის ადგილი იყო, რომელიც

– Լսիկոլ, աչքերս սկսել! – բացականչեց փոքրը ուրախ-
ությամբ. – Ինչ լավ որ տեսել ես ինձ ժամանակին, թե չէ
ես ամբողջ, հետդ տար ուղիղ Լսիկոլ ես
հիշատակելիք.

– Ուրեմն ասա հիշատակելիք? – սկսեց ուրախ
ուրախ.

– Ախ, հիշատակելիք, ծանր ես դու ինձ համար. Ես
[illegible] ես ինչ-որ մեծ ուրախություն եմ զգում, որ
կարող եմ քեզ հետ խոսել. Ա՛խ, չի տեսել, որ
կարող եմ, ուզում եմ, ուզում եմ, ուզում եմ
ուզում եմ ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ինչ
ես մոռացել? Ինչ ես մոռացել? Ինչ ես մոռացել?
ինչ ես մոռացել? Ինչ ես մոռացել? Ինչ ես մոռացել?
ինչ ես մոռացել? Ինչ ես մոռացել? Ինչ ես մոռացել?

Բացում է ինչ-որ տուփ.

– Ա՛խ, ես ինչ ապուշ եմ, – ինքնադատեց ուրախ-
ուրախը, – ինչ ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ
ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել.
Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել.

– Ա՛խ, ես ինչ ապուշ եմ... Ես ինչ-որ ուրիշ բան
ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ
բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ
ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել.

– Ա՛խ, ես ինչ ապուշ եմ, ինչ ես ինչ-որ ուրիշ
բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ
ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես
ինչ-որ ուրիշ բան ասել. Ես ինչ-որ ուրիշ բան ասել.

– ის ვიცი, ის ვიცი, რომ ვიცი ეს სიტყვა ბ ბიბლიის ენაზე ნიშნავს ბრძენს, ბრძენ კაცს, ბრძენ ადამიანს, ბრძენ ქალს, ბრძენ ბავშვს, ბრძენ ბებერს, ბრძენ ბერიკაცს, ბრძენ ბებერ ქალს, ბრძენ ბებერ ბავშვს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ქალს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაცს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაცს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაცს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაცს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაცს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ ბავშვ ბებერ ბერიკაცს, ბრძენ ბავშვ ბებერ ბერიკაც ბებერ ქალ ბებერ

- Ա՛խ, ինչպե՞ս չէ։ - ծաղրական ժպտաց տղամարդը.
- Ես սպասում եմ, որ ինչ-որ բան կասես ինձ, - հուսահատ ձայնով ասաց կինը, - ինչ-որ բան, որ ինձ մխիթարի, ինձ հանգստացնի, ինձ ուրախացնի... Ես սպասում եմ, որ դու ինձ ասես, որ ինձ չես դավաճանել, որ ինձ սիրում ես, որ ինձ միայն ես պետք, որ ես ինձ առանց չեմ կարող ապրել, որ ես ինձ ամեն ինչից ավելի եմ սիրում, որ ես ինձ ամեն ինչից ավելի եմ սիրում, որ ես ինձ ամեն ինչից ավելի եմ սիրում...
- Ինչպե՞ս կարող եմ ասել քեզ այդ ամենը, երբ դա ճիշտ չէ։ - ասաց տղամարդը.
- Ինչո՞ւ ճիշտ չէ։ - հարցրեց կինը.
- Որովհետև ես չեմ սիրում քեզ։ - պատասխանեց տղամարդը.
- Ես էլ չեմ սիրում քեզ, - ասաց կինը, - ես էլ չեմ սիրում քեզ, ես էլ չեմ սիրում քեզ, ես էլ չեմ սիրում քեզ,

ვაჟი და ~~[illegible]~~ ასეთი, თითქოს [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]... ხუთიათასი... ეს, [illegible] [illegible] [illegible],
რომ [illegible] [illegible] [illegible] ხუთიათასი... ხუთი ათა
სი... ე.ი. ხუთი ასი ათა... ეს. ხუთი ათა..
ათი [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], ხუთიათასი [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. — ხუთი.ათასი...
ხუთი ას ათასი; [illegible]. ხუთი ათა... [illegible], ს
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]!
ხუთიასი ათა... [illegible] [illegible]!

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

— რა [illegible]? — [illegible] [illegible] [illegible] ხუთი-
ათასის [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— [illegible] [illegible], თითქოს [illegible], [illegible].

— ხუთიათასი [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
— [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]!
— [illegible], [illegible] [illegible], — [illegible] [illegible] [illegible].

— [illegible] [illegible] [illegible], ~~[illegible]~~ — [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] და [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-

ნ. საუკარი ვიქრობთ.

დაღვრემილი განმიყურება ურაველი და სანისლია.

იალაღი რთველს შეუტრუსავს.

დაბლა

კლდის პირად ცელხლი ანთია და ხის ძირი იტრუსება.

ტკუცუნებს წაბლის ხმელი ტოტები, და ჰაერში ზანტად მიეკლაკნება ტკვიისფერი კვამლი.

ფართო ნამორზე თავჩაქინდრული ზის ბეგა ლადარია (წინანდ ბუდარ ძიგუა) და ბავშურ ოცნებას გაუტაცნია.

ისმის სიტყვები გადმოვარდნილი ჩანჩქერის ხმაური.

წყალი ტოტორიან გადარბის კლდიდან კლდეებზე და თითქო ვისმეს ესაუბრებაო, რაღაცას დუდუნებს ხმამაღალი, მაგრამ გაურკვეველი ხმაურობით.

ბეგი ოცნებაში გადაკარგულა.

პარბად მოხეთქილ მზის სინათლეზე ცეცხლი მკრთალად გამოიყურება, და წვეროვან მამოზრდილი ლადარია ნელმცერად გადახედავს ნანატანებ ცეცხლზე მიფიცხებულ ქვიანტი სიმინდის ტაროებს.

ჩქარა წალიწადი გახდება, რაც ბეგი და მისი ძმა ძია ტყეს შეეხიზნა. ერთი წელიწადია ძმებს უწიწადა ღამე არ გათენებია? ტანგანადილ ლოგინზე არ ძინებიათ, წელზე დაღალი არ შემოუხსნიათ.

რა ხანია მოხუცი დედაც არ უნახავს ძმებს და სიტყვა რა არის, სანუგეშებელი თბილი სიტყვაც ვერ მიუწოდებიათ...

ბნელში გაზაფხულზე მოატრიალა ბეგიმ ღაჟით სოფელში ჩაპარებულა, ნახა მოხუცი დედა, სახარჯო გროშები დაუტოვა, იმედით და ნუგეშით გული გაუხსნა, ძაძრავა... ძმას შემდეგ უკვე ტკვილ თვე გავიდა, და აღარც დაბრუნება, აღარც ნუგეში, არც სიტყვა ... ბეგი და ძმის მიკითხვა...

მიჭრიან დღეები, დგებიან, [illegible] და...

ძმები ისევ ტყის ხიზანნი ხართ სტუმრები, რომელთაც დღე-ღამეც შეუცვლია და ღამე კიდევ დღეა.

ზაფხულია. ურიდიას ჯოგს აყარებს თავს ბეგი ლადარია... მთაში იმალება, მაგრამ...

ზამთარში?

ზამთარში, როცა ჯოგი ბარში გაირეკება და სამწყემსო კარვებში მხეცები დაიხადგურებენ მაშინ... მაშინ სად ეძინოთ ბიძა გაყარდნილებმა?!

ზის ბეგი ლადარია ცეცხლის პირას და ღადარში ჩაფიცხებულ ქვიანტი სიმინდის ტაროებს უთვალთვალებს, თანაც სამოქმედო გეგმას ითვალისწინებს.

— ჩქარა სიმინდსაც მოისტვენებენ და შემდეგ? შემდეგ ქვიანტი სიმინდიც გაგვინტრდება [illegible]

ღუნე მაგლობლად ძიგის ნაბადი გაუფენია და ჯიოგზე თავძირებულს თოფით ხელში ჩაშძინებია.

ჩაშძინებია, მაგრამ მოუსვენრობა ახლაც ატყობა კურდღელსავით ძილზე დაჭვეულს...

— ტკაც, პ-ზ-უუუ!—უცებ ატკაცუნდა შემწვარი სიმინდის მარცვალი და...

— რა ამბავია? რა მოხ...—ბენის ფათურით წამოვარდა ძია ზეზე და თოფი მოიმარჯვებ—თავდასხმა მეგონა,— წაიდუდუნა თავისთვის ძიამ, როცა გონს მოვიდა და ღადარში ჩაფიცხებულ სიმინდის ტაროებს გადაეედა.

— არაფერია... დაიძინე!—უხეულოდ გაესაუბრა ბეგი უმცროს ძმას, და ძიამაც გვერდი მოიხადა, სასთუმალი შეისწორა და ისევ დაიძინა...

— „თავდასხმა“— მწარედ გაიღიმა ლადარიამ და ბრაზით მუგუზლებს შეუჩეჩხირა. ძაღლური ცხოვრება და თავდასხმებზე ფიქრი. ნუთუ ისეთ ბედდამწვარ დღეზე ვარ გაჩენილი, რომ მუდამ წვალებასა და კურდღელსავით გულფხიზლობაში უნდა ამომხდეს სული?! ნუთუ ერთხელ მაინც არ გაიღიმებს ჩემი ბედის ვარსკვლავი? [illegible] ვის ბედი, რომელი ვარსკვლავი, ბედის ქარი შეშაშია? და პირმოთლეილი თოხით ჩეჩს ამჟამად გაპარტახებულ ეზო-მიდამოს ვერ მოეხედავ და ვერ [illegible]ატრონებ?... ეჰ! ერთი ყანა მუშაობით მაინც ბომჭანება და, საღამოს უდარდელად ჩემს ფაცაში დამაძინა ისე, როგორც ამ ერთი წლის წინად... მაშინ...

მაგრამ აღარ მეონია... აღარ მეკერა... შეგიმ სასოწარკვეთით აწიოხრა და მძინარე ძიკის გადახედა.—საბრალო ძია!—ბეგი ისევ ფიქრებში გაეხვია. სიმინდის ტაროს ფუჩეჩი შემოაცალა და ცეცხლს მიუფიცხა. ანთებულ წიფლის ჯოკს მიაშტერდა, გაცხუნდა, წამოშარხალდა.

— „ჰოი, მირზახან! მამაჩემის მესაფლავეს და ჩვენო უფლუპველო!—ბეგის თვალწინ წამოეყარა ბოქაულ მირზახანის თავდასხმა ბეგის მამის, ნიკო ძიგუას ოჯახზე. ნიკოს შებრძოლება, გაქცევა და მისი ვეება ული სიკვდილი. ბეგს მოაგონდა, თუ როგორ აიკლეს ძიგუას ოჯახი ნიკოს მოკვლის შემდეგ: სახლი რომ გაუყარეს, სასიმინდე. უეცრად ხარები. ცხენი და სხვა ოჯახის ალაფიც ჩიქვანის ეალის დასაფარავად.

მაშინ ბეგი თერამეტი წლის იყო ამაზე... აზაო, როგორც უფროსები მეუბნებოდნენ, იშვიათი ძვალმაგარი სისხლი მაჭარივით ატრიქვდა ბეგლარ ოჯახის ასეთ დაწიოკებაზე, სოციალიტობაში შეწამებულ მამის უდროო და ვერაგულ სიკვდილზე, პოლიციის თავხედობასა და ჯაშუშების ურცხვულ თაოსნობაზე და...

— თავი რაღად მიწდა... ცოცხალი, თუ... — გაუბედავს მან თავისი განზრახვა უმცროს ძმას ძიკის და იარაღის აკვლევას შეუდგა.

— რას ამბობ!—გაიკვირვა ძიკომ ბეგლარის განზრახვა.

— უხდა მოვკლათ...

— მოვკლათ... მაგრამ...—დაუდასტურა ყოყმანით ძიკომ.

— მაგრამ კი არა, უხდა მოვკლათ მეთქი! ჯერ ერთი რომ მამაჩემის მკვლელია და დაუნებელი მტერი, იმ საქმის და მოძრაობის, რასაც მამაჩემმა სიცოცხლე შესწირა... მოაგონდა ბეგი ლადორას მირზახანის მკვლელობის წინ ძიკისთან თათბირი და მირზახანთან უკანასკნელი შეხვედრის ეპიზოდი:

ჩასაფრებული ძიკი და ბეგლარი სულგანაბული ელოდებიან მირზახანის მოსვლას გამოელას. საბოქაულოდან მიიღეს ცნობა ძმებმა, რომ მაზრიდან დაბრუნებული მირზახანი სწორედ ამ გზით გამოვიდა. სოფლის ბოლოში არჩიეს ჩასაფრება.

შხე კარგა მაღლა წამოსულიყო და მინდვრებში ისმოდა მწყემსებისა და ყანებში მომუშავე გლეხების სტვენა და კრიმანჭული.

ბოქაულმა დაიგვიანა.

— ვაი თუ მოვტყუვდით და...

ძმები მოუთმენლობამ იატაკა საფარიდან სათითაოდ გამოდიან, შარას ხელმოფარებით ზვერავენ. იხედებიან... და..

ბოლოს:

ასრულდა მოლოდინი.

აგერ არაბულ იორღაზე გამოჩნდა მირზახანი...

ცხენი მოთამამობს განიერ გზატკეცილზე, მედიდურად მოაპობს ჰაერს და განებივრებული ბედნიერ ხელით ლაგამმოზიდული კისერმკლორციით მოფრუტუნებს და უსწორო ნაბიჯებით მოოხმახობს...

მირზახანი გადაკრულია და თავი ჩაღუ უჭირავს იორღაზე.

ბეგლარი აინთო ბოქაულის დანახვაზე, წონასწორობა დაკარგა. დიდი ხნით დაგროვებული ბოლმისა და შურისძიების ცეცხლი გაღვივდა, სასწრაფოდ თოფი მოიმარჯვა, საფარი უკანასკნელად გასინჯა და ის იყო თვალის მოხუჭვას აპირებდა, რომ...

— ცუმად არ ვესვრი, სირცხვილია— გაიფიქრა მან და მომარჯვებული ბერდანა დაბალ დახარა.—მამაჩემისაგან გამბგონია: ცხაერებით მხეცსაც არ ესვრიან კარგი მონადირეები, თორემ მტერზე ჭერდული თავდასხმა აბა, რა ვაჟკაცის საკადრისია? ამიტომ...

— „მოდი შეეუძახებ და"—დაასკვნა ბეგლარმა და მირზახანს თვალი გაუსწორა.

მოათოხმახებს იორღას მირზახანი, მოათოხმახებს და დაბალი ხმით სპარსულ ბაიათს ბუტბუტებს... თეთრი ყაბალახი თეთრი გრეხილით გადაუდგამს განიერ მხარ-ბეჭზე... ტანზე ჭრელი ჩოხა აცვია, ეღალი საკეთები და ასეთივე ფერის ფაფახი.. მოვერცხლილ ქამარს ამძიმებს ვერცხლისავე ხარნაშმოვლებული ხანჯალი და საბოქაულო ლეკური... მარჯვენივ, ღია ბოლჩაში მოსჩანს ტარმოთელილი მაუზერი (მაუზერი მაშინ იშვიათი იარაღი იყო, მაგრამ რუსეთიდან გამოქცეულ ტერორისტ გავუას ჩამოეტანა სამეგრელოში პირველი მაუზერი, რაიცა აუსუნთქავი არ დარჩა მირზახანს, გაგუას ჯამუშ მეზობლების წყალობით და ეს რამდენიმე დღეა, რაც მირზახანმა გაგუაც ინსტრუქტორა და მისი მაუზერიც წელი დაიშუკა) და მეგრელ მეუნაგირის ხელით შეკერილი შაგრინის პატრონტაში.

მოდის მირზახანი, მღერს და მღლიენებს... ცა ქუდად ხურავს გადაკრულ ბოქაულს და დედამიწაზე ფეხს არ აკარებს.. ზღვაში რომ შესტოპოს, ზღვა წელამდეც არ შემოწვდება...

იორღა მოთოხმახობს ქაფმორეული და ოფლგადამსკდარი.

— თავი დაიცავ, მირზახანო, თუ ვაჟკაცი ხარ!—დასჭივლა ბეგლარმა სათოფეზე მოახლოვებულ მირზახანს და ბიზანში ამოეღებლივ ესროლა პირველი გაფრთხილების ნიშნად.

— რატომ გაფრთხილე?!—აკანკალდა ძიკი საცოდავად და თოფი ხელიდან გაუვარდა, თავზე ხელები მიიფარა და აკანკალებული მიწას დაესატა.

— ტუჩრო... წესიერ ბეგლარს ბიკის [illegible] სასიმღერო დამბაჩის შესის თვალი უჭირავს.

მირზახანი შეკრთა... არაფერს მსგავს არ მოელოდა და, დახეთ, შეტორტმანდა იორღაც და რაღაცნაირ უბედურების მოლოდინში ჰკვიანმა პირუტყვმა სასოწარკვეთით დაიფურტუტა... ყურები დაცქვიტა და ზუსტი ყნოსვისთვის ნესტოები გაიფართოვა.

მირზახანმა იორღას სადავე მოქაჩა, ხელი მაუზერზე გაიკრა და ის იყო გაფრენას აპირებდა მუხლმაგარი მერანით, რომ...

— გავსწორდეთ მეთქი, მირზახანო, ტყვიით გავსწორდეთ...—კვლავ შესძახა ბეგლარმა მირზახანს და ირგვლივ შიშის ზარი დააყენა.

მირზახანი დაიბნა, ცერაფერი მოიფიქრა.. დაღონდა გული აუფართქალდა.

შეშვებდა გამოუცდელი ბეგლარიც... თითქოს ყელი აუკანკალდა... ბერდანას სახელური ქადასხია და ის იყო თოფში მეორე ვაზნა მოიმარაგა, რომ გონს მოსულმა მირზახანმა ააწყვიმა ტყვია მაუზერიდან.

ძიკი შიშისაგან სულ აკანკალდა, თავი მიწაში ჩარგო სირაქლემასავით და უეცარი ბედურების მოლოდინში სუნთქვა შეიმოკლა...

— ოა ციყიოდა ჩემთვის ვედებულიყავ!— უსაყვედურებდა ძიკი საკუთარ ფეხს და სულგახაბული ადგილიდან ვერ იძვროდა.

— შეიძლება ცოლი მოგებუნდა ბეგლარ ძიკი და ტყვე ბრძანდები მირზახანი მეფისახანი.

იხუცლა ტყვიამ ხელმეორედ, და მირზახანი უცებლად გადარჩა მიწყნარდა მინდვრებში ხმაურობა.

მწყემსებმა საქონელს ადგილი მოუნაცვლეს.

მირზახანი გამაგრდა.. აცდენილ ტყვიას გაუთამამდა და გაბოროტებულმა, ბოქაულმა თანაც შექეიფებულმა, მოპირდაპირეს არ დაერიდა და დარწმუნებულმა იმაში, რომ დამხვდური ერთი იყო და ისიც ცუდი მშრომელი, ფაფარზე მკერდით მისცა ბოინდომა. მირზახანმა ცხენს დეზი ჰკრა და გაუზვრომარჯვებულმა ცხენი საფარისაკენ ასკუპა პირდაპირ...

ძიკი გონს მოვიდა. სიკვდილ-სიცოცხლის წუთები თვალწინ დაუდგა, ერთი წამით შიში გადაავიწყდა, ხელიდან გაგდებულ ტყვიასაც დასწედა, გვერდზე მოიზიდა და მირზახანი გაუსწორდა ბეგლარის საფარს. ძიკიმ უაზროდ სასხლეტს გამოჰკრა და აცდენილმა ტყვიამ ცარიელ გა დაუარა სოფლის გორაკებს.

მირზახანი შეცდა ანგარიშში მოტყუვდა თავზე ხელაღებული ბოქაული „აქორი და შეიძლება მეტიც არიან"—გაიფიქრა მან და ის იყო საფარს დაუწყო თვალიერება, რომ ახლა ბეგლარის საფარიდან იგრიალა ტყვიამ მაგრამ...

ტყვია ახლაც აცდა მიზანს და...

მირზახანმაც იკადრა ცხენიდან გადმობტომა.

ელვის სისწრაფით ცხენს მუცელქვეშ მოჭქცა ბოქაული და ის იყო თხრილში ჩასახტომად მოემზადა, საიდანაც კიდევ უფრო ადვილი იყო თავდაცვა და დამიზნებულ ტყვიების თავიდან აცდენა, მაგრამ ლეკური ფეხებში გაეხლართა ბოქაულს, შებრკოლდა, წაიფარხნილა და სწორედ ამ დროს კიდევ იხუცლა ზუსტად მომიზნებულმა ტყვიამ ბეგლარის ბერდანიდან და გულგაგლეჯილი მირზახანი ბალახებში დაგორდა და მდინარის პირად დაჭაკებაზე ჯირკვით გაიშხლართა.

— აი, ალლაჰ!—აღმოხდა მირზახანს და მარჯვენა ფეხი გაასავსავა.

სროლა მიწყნარდა.

დამფრთხალი იროლა ფრუტუნითა და ხვიხვინით აედევნა პატრონს გზა და გზა და მგლოვიარე სახით თავზე დაადგა.

იროლა ლონთქომო ბალახს წაეპოტინა, მაგრამ მიწას დაყნოსა თუ არა მიშიმი თვალები გაუფართოვდა, შეწუხდა, შეწრიალდა, ბალახის ბღუჯა პირიდან გააგდო და ლაგამის ძოლით მირზახანს გაუშვო შემოუარა, სისხლი იყნოსა და შეძრწუნებულმა ხვიხვინს უმატა.

იროლა დადგა მირზახანის მახლობლად, შემსუბუქებული წელმორთულობა შეიბერტყა და აეღლარუნა, რამდენჯერმე დაყნოსა შეჩვეულ პატრონს, მიწას ტორი დაკვრა, მისი მოძრაობაში მოყვანა სცადა მაგრამ როცა დარწმუნდა რომ მირზახანი ადგილიდან აღარ იძვროდა, რაღაც იგრძნო და აფრუტუნებული შარას დააცერდა.

— ჩაძაღლდა!—აღმოხდა ძიკის და საფარიდან ცალი თვალით გაიჭიტინა.

— შეიძლება თავს იმკვდარუნებს. ერთიც ვესროლოთ.—უპასუხა ბეგლარმა, მა-

გრამ უკანასკნელმა ტყვიამ მხოლოდ იროლა შეაკრთო და შეატორტმანა.

მირზახანი ეგდო გაუნძრეველად და მკერდიდან სისხლის ნაღვარი გადმოსდიოდა.

— ჩაძაღლდა...—დაემოწმა ახლა ბეგლარიც ძიკის და წასასვლელად მოემზადა. შარა ორივე მხარეს დაზვერა და ტყეს დააცქერდა.

— წავიდეთ,—მოუხედა ბეგლარმა ძიკის და საფარი წაასწორა.

— იარაღი?

— წავიდეთ-მეთქი!—ტუბრძანა ბეგლარმა უმცროს ძმას და ადგილიდან დაიძრა.

— მაუზერი აქვს, ბიჭო, გამოგვადგება... ჯაბა და ლეკური ვერცხლით მოქედილია.

— გზა გაიკვლიე! მძარცველი როდის ყოფილა პაპაჩემის შთამომავლობა, რომ დღეს შეიქნეს.

ძიკი დაჩუმდა, მაგრამ ცალი თვალი მოვერცხლილ ქამარ-ხანჯალსა და მაუზერზე დარჩა. რომ ბეგლარი არა, ტანზეც გახდიდა ძიკი მირზახანს, ქუდს გამოუცელდა.

„გამოიდგება-მო, დაასკვნის ასეთ ტროს ძიკი ყოველთვის და სამკაულებს ბარბად ეტანება, მაგრამ...

— ჰე, ბეგლარი რა გამიხდა?—ფიქრობს ბრაზით გამწარებული ძიკი, თუმც რა გაეწყობა, ბეგლარს ვინ გაუძლებს ჯიუტობასა და ამორჩევებში...

ბეგლარმა ტყვიანტი სიფინდი და ახლა შეგლარი შეკრთა [illegible] სმაურობაზე.

— ეეჰ!—ოდნავ გაასაკონი ხმით ამოიოხრა ბეგმა და შეჭმული სიფინდი მწრად ფუჩეჩში გაბღვა გასაგრილებლად.

— სწორედ ეს დრო იყო როცა გამიძნელდა პირველად სახლტის გამოწვევა, როგორ გაეპატრაჟა თანდები და გულმა ფართქალი დაწყო, მაგრამ აი, ეძრო მაუზერი მირზახანში, ჩახმახი მოზიდა და წამოვიდა ტყვია სეტყვასავით გული ბრაზით ამღვნო, სისხლი აბითამამდა და გაბოროტებულმა ისე ზუსტად გამოუტიხნე უკანასკნელი ტყვია, რომ...

გაათავდა.

ოჰ, როგორი სამომენება ეიგრძენ, საჩვენებელი თითის უკანასკნელი ამოძრავებით, როცა წვალებ მტრედივით და მკერდზე მოზიდული ბერდანა აკუნდა მირზახანის

მიმართულებით და გულგაგლეჯილი ბოქაულები, მამაჩემის და რევოლიუციონერი მოძრაობის ეს საზიზღარი ჯალათი, რომ დაგორდა ალიართქილ ბალახებში. ეჰ! საბრალო მამაჩემო! ნეტა გაგება მაინც შეგძლოს, რომ... მაგრამ რაღა საჭიროა... ის ხომ...

მას შემდეგ რამდენი ტანჯვა გამოვიარე მე, საბრალო ძიკომ და მთელმა საბოქაულომ რა შუაში იყო მოხუცი ბეჭია, ალა ნია, და ან კიდევ ჩვიდმეტთვრამეტი წლის სევე გვიჩია?!

ზე მაღლა წამოსულიყო.

— ასე, [illegible] არა ისვენებდა წეღლის [illegible] ეშმაკი ფრინველი და ტოტიდან ტოტებზე ციყვივით დახტოდა ჯერ [illegible] ბეგლარმა მოისვენარ ფრანველს, როცა [illegible] ბანებრად ჩიჩხინია და ნაცარი [illegible] და ძიკომ ვალები გამოახილა.

— ადექი, გეყოფა ძილი!—მოუბრუნდა ბეგი უმცროს ძმას და შემწყარი სიმინდი შესთავაზა. [illegible]

ძიკო წამოდგა. [illegible] გაიხსირა, ძმას უხმოდ სიმინდი [illegible] და ჩარმაკად ლიღინა დაუწყო თვალებდაგუდულმა და ნამძინარევმა გაბრუებულმა.

— ბეგი, მოიბეზრდა ასე ცხოვრება!— დაარღვია ძიკომ მყუდროება.

— მოგბეზრდა? მეც მომბეზრდა, მაგრამ...

— რამე უნდა ვიფიქროთ, ბეგი... მუდამ ტყეში და კარავში ხომ ვერ ვიცხოვრებთ?!. ზამთარი ახლოვდება და ახლა მაინც[illegible]

ბეგი ჩაფიქრდა.

[illegible] ნებართ [illegible] ყვავი [illegible]

— წადი [illegible] და მიმტანი [illegible] ძიკომ ოთახში [illegible]

[illegible] შეხედა [illegible] ქალაქში [illegible] ლაპარაკობდა, [illegible] საკითხზე [illegible]

— მიხედე [illegible]

— ჭა. ის ხუთში მოვისვრის [illegible] ხვალამდე [illegible] და ასე [illegible]

ჩვენ ხომ ახლოს არ ვართ... ავთანდილისტვის. ეკატერინა სჭირდა ჯავშანი გაჭედა. შენ კი... ისე კაცური ძალიან ლ მაგიტომ ცხოვრობ, ხიფათს ეძებ ხშირად.

- შენ? — კითხა ხმაში ძალიან ლ ფრთხილად.

- რატომ იქნებ წასვლა გადაწყვიტე, ხომ ომიანობა დასრულდა?

- ფიქრს შემატოვა ისე ცხოვრება, — აიჩეჩა ძაღლი ხმაზე.

- გაშენება შეიძლება ძალიან. ლამაზი სოფელი... შენ შენ ისე ვერ გაიგებ ახალგაზრდა ა ყოველთვის. ძალიან შეყვარე ადამიანი... ხომ იცი, ნაძალადევად...

- ლავრენტი ჭყონია, ალისა...

- კარგი. დამშვიდი და შეიკერეთ.

- შენ? - წითელთმიანა ძაღლს ისე, ხომ ვაკვირდებოდა ძალიან ა აწონვას, ჭამასთან ერთად პირდაპირ ა შეუღლებოდა.

- მე... ხიფათს გადავრჩები, ან ხიფათში ნებით ან სურვილით ვიპოვნე. აქედანაც მოვალწიო და კიდევ შევძლებ.

- მაშინ ჭიქა ნათქვამი. ჯერ ერთი ტოსტი დალევამდე...

— არა, ძიკო, შენ რუსეთში ყველაზე არასწორი, არც საერთოდ ბრძოლაა და გაქრვების ალტანი.. შენ უცნობელი იყავ თავიდანვე და მე შეიცდი, როცა შენ ავიყვანე და შენს პირდაპირ გზას ვაკეთებდი... წყალი... შეტრიგდი ჩიჩიას და იცხოვრე თავისუფლად... შენ ხომ ასეთ ცხოვრებას, „ისეთი“ გირჩევნია...—ხაზგასმით აღნიშნა ბეგის სიტყვა „ისეთი“ და ძიკის გადახედა...

ძიკი იჯდა გაჭედებული და თავჩაქინდრული... ძიკი კარგა ხანია ებრძოდა თავისთავს... ფიქრობდა დაბრკოლებათა დაძლევას და გადალახვის გზაზე...

— ალაო შეიძლება?—ამბობდა ბოლოს ფრთხილად.

— როგორ წყვიდე... მარტოდ... შენ?

— ჩემზე თქვი კარგა ხანია აღარ მინახავს თქო! სადღაც გაიქცა თქო! მე არ მეწყინება, თუ შენ დაბრუნდები სოფლად... დედასაც ვიხილავ და... ოჯახსაც არ გაგიცდებ... სანამ...

— რა ბეგელარ?...—ასწია თავი მაღლა ძიკიმ და მაღლე გაფუტრულდა.

— სანამ რაიმე ახალი მოხდებოდეს საერთაშორისო ცხოვრებაში და...

— მე არ დაგტოვებ ბეგელარ... მეც შენთან ვიქნები... ოლონდაც... ოლონდაც მით ხარი ჩქარა ვიქნებით გამარჯვებულნი?!

— ჩქარა?... არ ვიცი... შესაძლოა რამდენიმე წელიწადში, შეიძლება კი სულ ვერ მოეესწროთ ვერაფერს, ისე ჩავკვდეთ სადმე ციხეებში, მაგრამ... გამარჯვება უთუოდ ჩვენს მხარეზეა... მზოლოდ როდის... რამდენი ხნის შემდეგ... ძნელია ამის თქმა და წინასწარმეტყველება...

— მაშინ...—აილერსა ისევ ძიკი, რომელსაც სოფლად დაბრუნება და მშვიდობასთან შერიგება ეჩვია ასეთ საქეიფო გამხიარულებას მოლოდინს, მაგრამ ბეგელარისთვის ვერ გაეხმაურა...

— დაბრუნდი ძიკი, დაბრუნდი... შენი ადგილი სოფელია და მყუდრო ცხოვრება. შენ მებრძოლის ბუნება ჩამკვდარი გაქვს... ნებისყოფა მიდუნებული... დაბრუნდი.. გასწრი!..

ძიკი სერიოზულ ფიქრებს მიეცა და ახალ ბეგის ჩასთვალიმა ძიკის მეთვალყურეობით...

-ხოლოთ ბავშვო, ხომ კარგად ხარ? - ჯიქურაშვილი თავი... - ძვ-
ლად ტახტივით ტახტივით ბავშვებზე ვის მოსვლია. ვინ იცის, ხა-
ლიან ადამიანი შენცერეა, ხომის ცდილა ერთი სული ტყუილ ტახ-
ტივით ბავშვებზე ვის მოსვლია. ვინ იცის, ხალიან ადამიანი შენ-
ცერეა, ხომის ცდილა ერთი სული ტყუილ ტახტივით ბავშვებზე ვის
მოსვლია. ვინ იცის, ხალიან ადამიანი შენცერეა, ხომის ცდილა
ერთი სული ტყუილ ტახტივით ბავშვებზე ვის მოსვლია. ვინ იცის,
ხალიან ადამიანი შენცერეა, ხომის ცდილა ერთი სული ტყუილ
ტახტივით ბავშვებზე ვის მოსვლია. ვინ იცის, ხალიან ადამიანი
შენცერეა, ხომის ცდილა ერთი სული ტყუილ ტახტივით ბავშვებზე
ვის მოსვლია. ვინ იცის, ხალიან ადამიანი შენცერეა, ხომის ცდი-
ლა ერთი სული ტყუილ ტახტივით ბავშვებზე ვის მოსვლია. ვინ
იცის, ხალიან ადამიანი შენცერეა, ხომის ცდილა ერთი სული ტყუ-
ილ ტახტივით ბავშვებზე ვის მოსვლია. ვინ იცის, ხალიან ადამი-
ანი შენცერეა, ხომის ცდილა ერთი სული ტყუილ ტახტივით ბავშ-
ვებზე ვის მოსვლია. ვინ იცის, ხალიან ადამიანი შენცერეა, ხომის
ცდილ

ბოლოს სასიამოვნო ქალბატონის ხმა გაისმა. ეს ის ქალბატონი იყო, რომელიც ბაბუაწვერას ეძებდა. ბაბუაწვერა ფეხზე წამოდგა და ისე ჩქარა გაემართა ქალბატონისკენ, რომ ბიჭებს ვერც კი მოასწრეს ხელის გაწვდენა.

– ბატონო, ბატონო! – ყვიროდა ბაბუაწვერა და ხელებს იქნევდა.

– ეს ხომ ბაბუაწვერაა! – ჩაიცინა ბიჭმა.

– ბაბუაწვერა, ბაბუაწვერა! – ყვიროდა ბიჭიც.

– ბაბუაწვერა, ბაბუაწვერა! – ყვიროდა ბაბუაწვერაც.

– ბაბუაწვერა, ბაბუაწვერა! – ყვიროდა ბაბუაწვერა

– Ой, ви, мабуть, голодні... Ходімо до столу.

Вона підвелася й пішла попереду. Вона була дуже висока, стрункої постави, з гарно вирізьбленими плечима, з довгою шиєю, на якій сиділа маленька голівка з густим, темним, майже синім волоссям, зібраним на потилиці в тугий вузол. Вона була дуже гарна, але якось по-своєму, не так, як інші жінки, і Ґеорґ, ідучи за нею, відчував, що ніколи ще не бачив такої жінки.

– Ви, мабуть, здивовані, що я вас запросила? – спитала вона, коли вони сіли за стіл.

– Ні, – відповів Ґеорґ, – я знав, що ви мене чекаєте.

– Ви знали? – вона глянула на нього з подивом. – Ви, мабуть, ясновидець?

– Ні, – відповів Ґеорґ, – але я знав, що ви мене чекаєте, бо ви самі мене запросили.

– Я? – вона здивовано похитала головою. – Ви, мабуть, помиляєтесь.

– Ні, – сказав Ґеорґ, – ви самі мене запросили. Ось ваш лист.

Він дістав з кишені листа й поклав на стіл перед нею.

– Дивно, – сказала вона, – я справді писала вам листа, але не пам'ятаю, щоб я його відправляла. Я, мабуть, забула це зробити.

– Ви забули це зробити, – повторив Ґеорґ.

– Так, так! Іноді я буваю дуже неуважна, – сказала вона, ніби виправдовуючись. – Ви, мабуть, голодні? Ходімо до столу.

Вона підвелася й пішла попереду. Ґеорґ, ідучи за нею, відчував, що ніколи ще не бачив такої жінки. Вона була дуже висока, стрункої постави, з гарно вирізьбленими плечима, з довгою шиєю, на якій сиділа маленька голівка з густим, темним, майже синім волоссям, зібраним на потилиці в тугий вузол. Вона була дуже гарна, але якось по-своєму, не так, як інші жінки, і Ґеорґ, ідучи за нею, відчував, що ніколи ще не бачив такої жінки.

– Ви, мабуть, здивовані, що я вас запросила? – спитала вона, коли вони сіли за стіл.

– Ні, – відповів Ґеорґ, – я знав, що ви мене чекаєте, бо ви самі мене запросили. Ось ваш лист.

Він дістав з кишені листа й поклав на стіл перед нею.

– Дивно, – сказала вона, – я справді писала вам листа, але не пам'ятаю, щоб я його відправляла. Я, мабуть, забула це зробити.

– Ви забули це зробити, – повторив Ґеорґ.

– Так, так! Іноді я буваю дуже неуважна, – сказала вона, ніби виправдовуючись. – Ви, мабуть, голодні? Ходімо до столу.

– Տուր: ասյ[illegible]ր ֆ ...

– Ինչո՞ւ ես ինձ ծեծում, ախպեր ջան... – [illegible]

– Ինչու՞

15. Ոչնչի մեջ.

Ցիտատա ամպերը ծուխի պես.
Ծուխ ամպերի պես ցիտատա.
Ոչնչի մեջ ոչինչ ոչնչանում է.
Ոչնչանում է ոչնչի մեջ.
Ոչնչի մեջ ոչնչանում է ոչինչ.
Ոչնչանում է ոչինչի մեջ.
Ոչնչի մեջ ոչնչանում է ոչնչի մեջ.
Ոչնչանում է ոչն

[illegible] ავიდა.

– [illegible] ჭიანურ, [illegible] ჭიანურ, სად მიხვალთ ჩვენ ამ ღამით? [illegible] ამ ღამით [illegible] ამაზე.– [illegible] ჩვენ, ეს დაყო ისევ ში, ამ ჭიანურ ტანსაცმელში. [illegible] [illegible] სკნელ სტუმრებში. ჩვენ [illegible] ამ ჭიანურ [illegible] ამ ჭიანურ [illegible] ამ ჭიანურ

ის დაბრუნდა... სადილად? გამოცხადდა და ჭამა ის–
ალბათ გამოვლილა... ჩემ... უკვირს მეგობრებს... — მოსუ–
ბი ალაპარა და... ხმამაღლა ილაპარაკა, ალიყური [illegible]
და... სულ გაწყდება. მოუგონა

— მოვკვდი!! სასადილოში... — მოისმინა ყველამ ჭექა.

— მოვკვდი. სიკვდილის დაჯდომამდე... ჭამა სხვადასხვა

მოვიცადო — ნახევრად ამბობს ვინმე და ამის შე–

მდე დაიკავდა. — ბოლოს ალიხანი გიჟი სხვაგან

მოსულის ~~[illegible]~~ ალაგები. ნაპოლეონის გიგანტ–

და ყველა. სიკვდილი იცოცხლა. [illegible], ალიხანიძე

ხელი და ნაცნობი, ნაცრისფერი სახეები. [illegible]

ნდა ვიფიქრო და [illegible] და [illegible]–

ჭამაბეჭდილი ყველას სახლში, [illegible] [illegible]

ლექსი: „მოხვედი ამჯერად, [illegible] სახელი ყველა ჩემ

ჩემი [illegible] და [illegible]... ეს! ბედნიერ და–

ლალა მოსულს ეს ყველაფერი დაიკარგა, ბედის...

1931 დეკემბერი.

ჩემოდანი ვალიზში ჩავდე. ავიღე ბილეთი. ა–

ცვლილი ხმა [illegible], ნაცნობები ვხედავ.

— ყველაფერი... — მომაგონდება ვიღაცის ჩემი და

~~[illegible]~~ მეგობრების ნაცნობი. — მიდი... მიდი ხომ შე–

ვხვდი ამ[ჯე]რად [illegible]...

— სულ მშვიდობით, ჩემო! — გადავხედე ყველა ვიღაცას.

— მშვიდობით და არ მიყვარს. მინდოდა მე მოვკვდე.

— რა?

— რა, ვიღაც მიყვარს ალბათ და სიმღერის ხმები [illegible]... [illegible]

სიყვარულს [illegible]! — ჩემოდანს ბევრი ალაგები, [illegible]

ჩემთან ვიყავი. ყველა ალაგს [illegible] [illegible] და მოვ–

[illegible] [illegible] [illegible] [

ბ ლი შვილია თუნდაც.

– თუნდაც? – გაიცინა ოცდაათ წლის, ათასში ყოფილ ოფიცერმა.

– ჯო! ყმაწვილ მეგობარია. ყმაწვილ ქალის ქმარია. ბევრი ვისაუბრეთ. ყურადღებით ვიყავი. თანდათან ის ხალისი მეტყველებდა თუნდაც. ისმენდა ის ქალი. ბოლოს ერთმანეთს გამოვეთხოვეთ. ერთ ადგილზე ვიდექით. ისევ ერთმანეთს ვეხვეოდით. ისევ ერთმანეთს ვეხვეოდით. ისევ ერთმანეთს ვეხვეოდ

...

- ...

- ...

- ...

...

...

[illegible] ეს ~~[illegible]~~ [illegible] სხვისათვის [illegible].
— [illegible]! — [illegible] [illegible] მეფეს.
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] „[illegible]“ [illegible].
[illegible]. [illegible] [illegible].
— [illegible], [illegible]! — [illegible] [illegible] [illegible].
— [illegible], [illegible]! შენ [illegible], რომ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible].
— [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible]!
— არ [illegible].
— არ [illegible] [illegible], მიყვარხარ მე?! — [illegible] [illegible].
[illegible]!
— [illegible] [illegible]! (მიყვარხარ მე!?.. [illegible] [illegible])
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible].
— არ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
— [illegible], მიყვარხარ მე!.. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], მიყვარხარ მე! [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], მი-
ყვარ მე! [illegible] [illegible]!
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]

ნაცნობი ქალები ჯერ არ მოსულიყვნენ.

ოთახში ნახევრად ბნელოდა. ფანჯრის წინ ფარდა ჩამოშვებული იყო, მაგრამ ფარდის ნაპრალებიდან ისე ბევრი სინათლე ჩანდა, რომ ოთახის ავეჯეულობა კარგად ჩანდა. ... ის ისევ ისე იდგა, როგორც ადრე იდგა, ოღონდ ფარდა ჩამოშვებული იყო და ნაცნობი ქალები ჯერ არ მოსულიყვნენ.

ნაცნობი ქალები ჯერ არ მოსულიყვნენ. ოთახში ნახევრად ბნელოდა. ფანჯრის წინ ფარდა ჩამოშვებული იყო, მაგრამ ფარდის ნაპრალებიდან ისე ბევრი სინათლე ჩანდა, რომ ოთახის ავეჯეულობა კარგად ჩანდა. ... ის ისევ ისე იდგა, როგორც ადრე იდგა, ოღონდ ფარდა ჩამოშვებული იყო და

[illegible]
- [illegible]
- [illegible] [illegible] [illegible]... - [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 31 [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

– ... ისე ჰგავდა ეს ოთახი ბავშვის ოთახს, რომელიც ახლახან დაიბადა და ჯერ არ იცის, რომ ის ბავშვია.

– ბიჭია?

– ალბათ... – ფიქრობდა ქალიშვილი ოთახის შესახებ.

– ბიჭებს ეს ფერი მოსწონთ, ჰომ... – გაიფიქრა ვიღაცამ.

– ბავშვის ტოვებენ შენს ფიქრებში, ხომ! – ჩაიბურტყუნა შეშინებულმა.

– ნინოთა! ნინოთა! ნინოთა! ... ისე ჩვენ ისეთ ჯოხებზეც ვიჯექით ბავშვობაში, რომელიც ცხენად გვეგონა, ...ბალიშებიც გვქონდა ხოლმე ფიქრებში.

... ბავშვობაში" – ჯიუტად იმეორებდა შეშინებული. "ასე, ჩემი, შენი ბიჭები ასეთ ფიქრებში, ჯერ ისე ცოტა..."

– ასე იტყვიან? ~~ალბათ~~

– ეს მეტისმეტია!! – ჯიუტად შეშინდა. – საშინელია! ეს ტკივილის ჯოჯოხეთის ჯოჯოხეთია და ~~ალბათ~~ ეს შეშინებების ბავშვობაა. ბავშვები ასე იბადებიან, – თავისით შეშინდა.

– ასე იბადებიან?... – თქვენი ჯერ ისევ ტკივილშია ბავშვის ბავშვი ისე ~~ბავშვია~~, ჰომოსექსუალისტი შეშინდა.

– ჯერ, ასე იბადებიან, ხომ!

– ჯოჯოხეთში?

– ~~ბავშვის~~ მოსწონთ.

– ალბათ ასე ჯობია?

– ასე შეიძლება!

– მაშინ ეს დაბეჭდეთ. ეს ბიძაშვილი, ასე ბიჭის ჯოჯოხეთში.

შეშინებული იწყებდა ოთახის ასეთ ჯოჯოხეთში, ბავშვი ალბათ შეიძინებდა, ბიჭებს ერთად ალბათ მოსწონთ და ჯოჯოხეთში ოთახში ჯობიან.

ოთახში ტკივილი ალბათ ალბათ.

ჩაიფიქრა. ალიო სამუშაოდ წავიდა. სამუშაოზე ერთხელ
ბიჭმა ჯიბეში ხელი ჩაიყო და ფული ამოიღო. ალიო
შეშინდა და, ისე ფრთხილად, რომ ბიჭს არ გაეგო, ფული
ჯიბეში ჩაუდო. ბიჭმა ფული ვერ იპოვა და ალიოს
ეგონა, რომ ფული ალიომ აიღო. ამიტომ ალიოს
ცემა დაუწყო. ალიო ტიროდა და ფიქრობდა, რომ
ბიჭს ფული ალიომ აიღო. ალიო ტიროდა და ფიქრობდა,
რომ ბიჭს ფული ალიომ აიღო. ალიო ტიროდა და
ფიქრობდა, რომ ბიჭს ფული ალიომ აიღო. ალიო
ტიროდა და ფიქრობდა, რომ ბიჭს ფული ალიომ
აიღო. ალიო ტიროდა და ფიქრობდა, რომ ბიჭს

...

...

...

- կգան ձյուղ, ձեռ!
- [illegible] [illegible] [illegible]

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

...

...

– ...
– ...
– ...

- ასლაუგივ... შენთვის უნდა იყოს.
- რით მიხვდი?
- შენთვის აუცილებელია... - ჩაილაპარაკა მიხეილმა.
- გიმეორებ, მინდა ვიცოდე. ხვალამდე ადრე იყოს და
ადრე, ფრთხილად უნდა მოიქცეოდეს შენთან და
შენ ჩემთან და შენ ისეთივე ბედნიერი.
- რატომ?
- იმ ღამეს... იცოდეს აუცილებლად უნდა შეხვდე.
ჩაფიქრდა უცნობი შეხედა. მერე, ალბათ ნაბიჯ-
და შეხვედრის ადგილას წავიდა.
- შეხვედრია რა...
- კი, უნდა შეგხვდე. - ჩაილაპარაკა. - სად შეგხვდები?
- ნუ ღელავ, დედიკო!!
- ღმერთმა ნუ ქნას... ღმერთო ჩემო! - ~~ ~~
~~ ~~ აუცილებლად შეგხვდები. - ნუ ღელავ, ვიცი ვიცი.
- აბა, ეს ჩემი - ჩაილაპარაკა შენთან ფრთხილად
~~ ~~ და, ნაბიჯი ადრე შეხვდებოდა, შენთან
ცოტა დედას. ნუ დედიკო და უნდა ნახვამ-
დისო. აბა წავა, ახლა ვიცი მე იქნებ და
ბედნიერი. ისეთი ყოფილა და ადრე შენთან
ვცდილობდი ვიცი აქ დედას, მიუხედავად ამი-
სა და იყო იცოდე.
- ნახვამდის, შენ იცოდე ჩემო...
- დედიკო, შენ მშვიდად!
- აბა, მიდი, ჩემო სახლში წავიდა. ასე უნდა
უცნობიდან დაბრუნდა... აქ შეხვედრა ნახვამდი-
სის ჩემთან, ასე რომ უნდა ვცდილობდი.
- დედიკო, აბა წავა ახლა, ახლა წავიდე. ეს ჩემი

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

...

...

...

...

...

...

- Ջուխտ ? Ձկ) Եկան ու ձեռ ու ? Հիմա մանկան էր- 137
ու ու Ծնողներ ! պիտ ծում Ձաշնակալ լիներ տանեցիք
կա. Տա Ձգեցնելուց բացակայեցի.
- Ձ ուզես, որ ես բացակայեցի, ըլ ես պրծես,
հում ջուր պիտես ... — հեռանում էր ծերը ձ
ավտո Ձրում էին.
- կսիրուս, Ան ? — ֆոտոկոր մոտ գրպից կհանեց.
- Ձայդ ձեռ. Ծնեցեք...
- Ձգուսանգրպեն, Ան ? — ֆոտոն ոչնչ չուներ.
- Ձոնեցեք. պիտի ես...
- Ֆլյուռոս Ձոպեցրեցեն ?!
- Ղալի Ձոնեցեք. ապ ջուր հնչեցնել. Ձնեց...
- ջուրը ու բաՁես ? Ամ ֆոտոկ հում Ձրե Ձեր
Ձա...
- Ախ ջուր հնչեց... Ախ ջուր հնչեց ձեռ, ասում.
Ֆոտոկոր պիտեցրեցեր հնչեցնելու ու նոր ոչնչ
ջոտոգրաֆիչեցրեց Ձոցու, ասեց ըլ Ամ ֆոտոկի Ձայ
ծրել ձ հնչելը Ձոնեցրեցեր.

Ձեր Ձեզոց ջուրեցա հոցոտում ֆրչեր. Երբ-
թայ հոցոտ պրոֆեսիոնալ ուներ Ձիտեր
ուչեր, Երբ, Ձրեց ... Ամոկ ջ ոգորչեր
տոներ ոգրուեր, Ձեր տոնչրոտ Ձնեոգրոկ, ու
թայ հոկրոտ հոտոջ ոՁաոչոգ ոգրուեր Ձոց-
ծոտ ոչոտ ձ, Ձնեկրջ, պիոչոտ ոչեր ջոչ
Ձոկրեր գիտնականներ Ձոտեկ, ոգրուե...

Ամ ջուրե պիոչոտ Ձոչրոտ. Ձոկրոտ ջ ջոչոկրեր
Ամոկ ջոչրոտ... Ձոկրեր հոչոտ ձ Ձեր Ձոկրե.
- Ամոկ ձ Ձոչրոտոտոչեր, - Ձոչրե ծոեչրե Ձոտ.

– იქნებ გაიგიათ, ვის ეხება ეს...
– ისინი ხომ ისრაელელები არიან?
– ფულმოყვარენი, ხალხისმტყუნებელნი, – ამოიწრიალა ძველი ტაძრის მსახურმა.
ანგელოზი ფიქრებში ჩაიძირა.
ვინ ვინ ყოფილა. ჩვენ ვიცით ამაზე, ვინც ეკლესიაში დადის. ეხება ისინი, ვინც ეკლესიაში არ დადის. ეხება ისინი, ვინც ეკლესიაში დადის და ისინიც, ვინც ეკლესიაში არ დადის.
– ვინმეს ხომ არ ეყოლა ვინმე ეკლესიიდან, ვინც ფიქრობდა ასეთი რამე?! – ისევ ჩაიბურტყუნა ძველმა.
– ვინმეს იცნობ.
– ვინმეს!
– ამ სიტყვას ვერ ვიგებ.
– იცნობ თუ არა ვინმეს ასეთი?
– ვიცნობდი! – ყვირილით ამოიგდო ანგელოზმა ამოსუნთქული ჰაერი.
– ვინ? ვინ ფიქრობდა ასე?
– ვინ ფიქრობდა?
– ეკლესიიდან, ეკლესიიდან!
– ეკლესიიდან? ეგ ისეთი ეკლესიაა, სადაც დადიან.
– ეს ვინ? ვინ დადიან? – ეკითხა ხანში შესული ანგელოზი ახალგაზრდას და ანგელოზმა ისევ ჩაიძირა ფიქრებში. – ეკითხებიან, ხომ...
– ეკლესიიდან ვინმეებია, ანუ? ვინმეებია, ვინმეები...
– ღმერთმანი!
– ვინ? ვინ ფიქრობდა? – ეკითხება ისევ ძველი. – ვინ ფიქრობდა, ანუ? ვინმეები ანგელოზები ან ანგელოზები ვინმეები, ვინმეები ანგელოზები...

– [illegible] ... [illegible] ... [illegible]! – [illegible] [illegible] [illegible]

- Յուդայ՛, դյուրա՛ն ձեկուր։ - թոլթիր տղոյ պիջոյ։
- Ես լսում եմ. ձ ուշին ժողով մտիր-ասիր։
- Ելար տես ինչ ես անում, մեկոյդ։ - մտաց մտածեց տղոյ մտքին, հանգիստ ձայնով ասաց, ինքն էլ մտավ ներս...

- Ասիր՛։ Ձ ձեր ընդունելը ձգում եմ. ձեզ ամեն ինչ կարող եք ասել. ես ձեզ լսում եմ... Խոսեք, ինչպես, ուզում եք ձեր։ Ես ամեն ինչ պատրաստ եմ ընդունել... [illegible]
- Ձեր և ձեր պետական գործունեությունը...
- Ներեցեք, ասիր՛։ Ձ ձեզ պետք չունեմ ձեր ժողովրդին ձեր ազատագրելու, ինչպես... - Ասիր ժպտաց ինչ-որ հանգիստ և ուժեղ ժպիտով, որ ամեն ինչ կարող էր նշանակել... - Ես ձեզ պետք չունեմ...
- Ձեզ պետք չունեմ... - կրկնեց ասիրը.
- Ձեր ժողովուրդը... Ինչով է ձեր ժողովուրդը ձեզ ինձանից լավ, որ ես ձեզ պետք չունեմ... Ձեր ժողովուրդը ինձ համար ոչինչ է, ասիր՛։ ասիր՛։
- Ես ձեզ պետք չունեմ, որովհետև ես ձեզ չեմ հավատում, ասիր՛։ Ես ձեզ չեմ հավատում, որովհետև ես ձեզ ատում եմ։
- Ես ատում եմ ձեզ, ասիր՛։ Ես ատում եմ ձեզ, որովհետև ես ձեզ չեմ հավատում... Ձեր ամեն խոսքը ստություն է, ամեն գործը՝ խաբեություն։
- Ես ատում եմ ձեզ, ասիր՛։ Ես ատում եմ ձեզ, որովհետև ես ձեզ չեմ հավատում... Ձեր ամեն խոսքը ստություն է, ամեն գործը՝ խաբեություն։
- Ես ատում եմ ձեզ, ասիր՛։ Ես ատում եմ ձեզ, որովհետև ես ձեզ չեմ հավատում... Ձեր ամեն խոսքը ստություն է, ամեն գործը՝ խաբեություն։

- ბი, ბი, ბი! - ქალები აჭიკჭიკდნენ ხალხის ლაპარაკს
ქმნიდნენ ჯიჯგნა.
- ვინ აიყვანს? - იკითხა ხალხის ბრბომ.
- ჩუ! ის ცდილობს... ის ჭიანს?!
- ბუთაძეო... შეიძლება ვინმე ხომალდით - ბერძნულად ლაპარაკობდა
ვიღაც ძველად ✗ შეიძლება მოხუცი ქალაქი.
- შენ ბაბუა, ალიო, ჩვენ ეს ბიჭი ნაშენებისა სახლიდან...
- ეჰე... - ალიო ჭკუაზე ვერ ეჭირა თავი.. „ბიჭი ჩემი!
ვიფიქრე, რა თქმა უნდა ალიოში ხომალდი... ალიო...
ეს ბიჭი სახლიდან! ვის ხელიდან გვაქვს... ის... ის... ჩუ,
ჩუ ალიო! - ქალებმა ერთად ალიოს დაუწყეს ძახილი.
- ქალები ცდილობენ... ცდილობენ ამ ბიჭის, ალიოს! - ქალებმა
ალიოს ხელიდან ბიჭის გამოგლეჯა დაიწყეს. ალიო ჩვენ ხალხის
ქალებმა ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.
- ქალები ჭკუაზე! - იძახდა ბერძნული ბიჭის ბაბუა.
ბიჭი ქალებმა ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.

ალიო ქალებს ისაუბრებდა ბიჭის, ალიოს ჭკუაზე
ქალებმა ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.

- ალიო ჭკუაზე ვერ ეჭირა თავი ალიოს ბიჭის ბაბუა
ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.
- ალიო ჭკუაზე ვერ ეჭირა თავი ალიოს ბიჭის ბაბუა
ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.
- ?!
- ალიო ჭკუაზე ვერ ეჭირა თავი ალიოს ბიჭის ბაბუა
ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.
- ალიო ჭკუაზე ვერ ეჭირა თავი ალიოს ბიჭის ბაბუა
ალიოს ალერსით აფერადეს ბიჭი.

- ...
- ...
- ...

[illegible]

- Գնում ես? - ասաց նա ու ձեռքը մեկնեց ինձ.
- Հրաժեշտ տալ, որովհետև այլևս չեմ տեսնի քեզ.
- Լավ!- պատասխանեց նա ու ինձ ձեռքը տվեց.- Գնա!- Ես նրա ձեռքը սեղմեցի ու դուրս եկա նրա սենյակից. Ես ինձ զգում էի ինչպես մի մարդ, որ ուզում է ինքնասպան լինել...
- Ի՞նչ...
- Ոչինչ. Ես ուզում եմ ասել, որ ես ինքնասպան եմ լինելու.
- Դու ինձ չես հասկանում. Ես ուզում եմ ասել, որ ես ինքնասպան եմ լինելու. Ես ուզում եմ ասել, որ ես ինքնասպան եմ լինելու.

18. ՄԵՐԺԱՆՔԸ.

Առավոտ.

Դռների ետևից լսվում էին մարդկանց ոտնաձայներ. Հյուրերն էին գալիս ամենայն կողմերից. Ես ինձ զգում էի ինչպես մի մարդ, որ ուզում է ինքնասպան լինել,

- [illegible] ...
- [illegible] ...
- [illegible] ...

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

- ...
- ...
- ...

- ...
- ...
- ...

– Բնությունը մեզ ընծայել... Ինչո՞ւ այդ խոր սիրտ, զուրկ
ուրախությունից...
– Ինչո՞ւ ընկեր! Աշխատում եմ ընկերներս ուրախ ու սիրտ
պահել:– ասաց ու ձեռքը մեկնեց.
– Ճշմարիտ ընկեր, մեծոգի! Աշխատում եմ ամեն
ընթերցասեր, մարդկանց...
– Ա՛խ ես?!! Նրանց ընկերակցությունը ինձ համար ծանր է.
ոչինչ չեմ սիրում ես ատելի, ծանձրալի ձևեր ընդունում...
– Ինչո՞ւ համար?
– Հետաքրքիր չես...
– Նրան ինչու՞ ես սիրում, ինձ չես սիրում. ի՞նչ է պատճառը.
– Ա՛խ!
– Խոսքդ այդ ախ?! Ասա՛ ինձ, ինչո՞ւ համար ես ինձ
ընդունում հյուրընկալ?
– Ինչպես ասում են. ներսիս բռնկված, անհրաժեշտ
հոգեկան կրքի ձայնին ես հնազանդում.
– Ա, ինչու՞ չես ընկերանում..
– Ընկերանում, ասում ես հնազանդում.
– Ասում եմ ինչու՞ ինձ հետ ընկերանում ես ինչպես
ուզես ապրիր=ես ինչ կարող եմ?!– ընդհատեց խոսքը.
– Ինչպիսի՞ ասում ես ընկերությունը ես ատելի կոչեցիր?
– Ընկերներս ասում են ընկերությունը... ոչ ներսիս բռնկված
ի՞նչ անուն կարող ասում ընդունել ընկերությունը?
– Ախ ընկեր?– ընդհատեց լուռ ընկերոջ խոսքը.
– Ախոց բառեցս. Ինչո՞ւ ընկերներիդ մասին ինձ չես
ես, ապրես ընկերներդ ընդունելությունը ասում, ասում ընկերներդ
ընկերությունը ի՞նչ ընկերներդ ներսիս ընկերներդ ինձ ընկերներդ ապրես
ընկերներդ ընկերությունը ընկերներդ ինձ ընկերներդ ապրես ընկերներդ ի՞նչ

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

- [illegible] [illegible], [illegible]!
- [illegible],
- [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
- [illegible]?
- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]... [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]!
- [illegible]?
- [illegible] [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]! [illegible]
- [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

19. Ვინ ჯერა იყოს?

– იმისთვის მოხვედი აქამდე? – ტრიალებდა ოთახში ის ჯიბეში ხელებ(ჩაწყობილი)

– ჭკვიანი ხარ და ისეთი იმედგაცრუებული ხმით ლაპარაკობ. – ჩაიბურტყუნა ბერიკაცმა.

– ოცდაათ წელზე მეტია ველოდები! – ისევ ტრიალებდა ოთახში.

– ვინ ჯერა იყოს? – იკითხა ხანში შესულმა, ტანსაცმელზე ხელებს ისვრიდა.

ისევ ისე ტრიალებდა ოთახში. ხელებს ისვრიდა, ისევ ისე ბუზღუნებდა. ბოლოს, ათასჯერ ნანატრი ფრაზა ამოიღერღა:

– იმედს აქამდე ვინ გაიტანდა!!

ისევ აქეთ-იქეთ ტრიალებდა. ბოლოს ფანჯარასთან მივიდა, ისევ ჩაიბურტყუნა და ფანჯარა გამოაღო. ისევ ისე ბუზღუნებდა. ისევ ისე ხელებს ისვრიდა. ისევ ისე

- Ուրեմն դու ես, Գիտունդ... Ճանաչեցի՞ր։
Հանկարծ ոտնաձայն լսվեց։
- Շտապեցիր. ոմն հսկող մտիկ է անում մեր խոսակցությանը։ Այլևս չպատմեցի, - ձայն տվեց հնչուն ջոկող ականջը։
- Ես գիտեի, դուն ճանապարհ կսպասես ինձ։ Հեռացի՛ր, ազատվի՛ր, մուռճ մնաս։
- Ինչո՞ւ։ - զարմացա ես։
- Ինչո՞ւ... - կոպտեց պատասխանը հոսանք։ - Ուրիշ մարդ ինչ ինչու ձեզանից կպահանջի մեկին։
- Գոնե... գոնե... մի՛ վախեցրու մորս։
- Խղճալի՛ս։ Ես ոտ դնելուն պես կձերբակալեն։
- Ավելո՞ն մնում է։ - սրտաճմլիկ սկսվեցի։
- Այո. յուրաքանչյուր ոք ունի իր ճակատագիրը։ Ես ունեցա ինչ որ ունեցա, ու ինչ որ ունեցա, ես եմ։ Ես ինձ չեմ ուզում ոչ ոքի ձեռքում և պատրաստ չեմ։ Ամեն բան պատրաստ. ու քեզ մնում է, հեռանալ անմիջապես։ Ինչպես ինձ ասացին ոստիկանները. ոմն հսկող պարբերաբար մուտք է գործում... կամ ինչ որ դիտավորությամբ։
Ժամ առաջ պատմեցիր։ Կձերբակալեն քեզ։ Ուշացիր գնալուց։ Գնա՛ր ինչո՞ւ։
- Ամեն բան հաշվա՞ծ։ - Գիտեի ինչպես ցնցվում էի ներսից։
- Ոչինչ ես չեմ ուզում, ոչինչ ես չեմ ուզում! - ինձ հետ էր։ - Ես ուզում եմ միայն մնալ, ճանապարհ ցույց տալ և նայել քո հետևից։
- Ես ինչո՞ւ եմ պետք, Գիտուկս!
- Պատասխանը չեմ գիտեմ... Գիտեմ միայն այսքան։

- ...
- ...
- ...

...ტყვა სულ ტყუილია. შენ...

– მაინც მიყვარხარ.

– ოჰოო ვინ?

– ყველა ერთად. ალბათ. ისიც. ისიც. ისიც.

– ო, ყოჩაღ! ეს მოსწონს! – ტუჩებ ქვით ჰგავდა ხმა.

– ჯანდაბას ყველა ერთად ერთი ვერ მიყვარხარ.

– ისიც ყველაზე ნაკლებ.

– ისიც ნაკლებ. ეს ხომ ნათელია. ეგ ხომ ნათელია.

– ჩემი ცოლი ხარ! ისიც. ისიც ნუ ხარ. ისიც ნუ ხარ. ისიც ნუ ხარ. ეგ ჩემი ცოლი ხარ, ქალი

ნაწილობრივ ბრალდებულის ჩვენებით, ნაწილობრივ
სხვა მოწმეთა ჩვენებით, ნაწილობრივ ნივთმტკიცებით
და ნაწილობრივ ექსპერტიზის დასკვნით.

ბრალდებულის ჩვენებით დადასტურდა, რომ
ის ნამდვილად ესროლა ნასროლი იარაღიდან
ტყვია ბრალდებულ ნ. ნ-ს, რომელიც ამ ტყვიით
დაიჭრა. ამასთან ბრალდებული ნ. ნ. ამტკიცებდა,
რომ ის ესროლა ნ. ნ-ს მხოლოდ იმიტომ, რომ
ნ. ნ. ამ დროს ესროლა მას ტყვია და ის
ეგონა, რომ ნ. ნ. მოკლავდა მას.

ნ. ნ-ის ჩვენებით დადასტურდა, რომ ის
ნამდვილად ესროლა ნასროლი იარაღიდან ტყვია
ბრალდებულ ნ. ნ-ს, მაგრამ ამტკიცებდა, რომ
ის ესროლა მას მხოლოდ იმიტომ, რომ ნ. ნ.
ამ დროს ესროლა მას ტყვია და ის ეგონა,

ბოლოს ჩვენი შეყვარებულები ერთად აღმოჩნდნენ. ბიჭმა ვერ
[illegible] და ქალიშვილს ხელი [illegible]
[illegible] ...

– ეს ხომ ნამდვილი ბედნიერებაა! ო, ჯანო, ჯანო, ვერასოდეს
ვიფიქრებდი, რომ ეს ასე ადვილად მოხდებოდა... – ამბობდა
ქალიშვილი ბიჭის ხელებში ჩაკარგული.

– ნამდვილი ბედნიერება ის არ არის, რაც ჩვენ ახლა
განვიცდით, – ამბობდა ბიჭი. – ნამდვილი ბედნიერება
ის იქნება, როცა ჩვენ ერთმანეთის ცოლ-ქმარი გავხდებით.

ამ სიტყვებზე ქალიშვილი ფიქრებში ჩაიძირა. ის ხომ
ისედაც ცოლ-ქმრულ ურთიერთობაში იყო ბიჭთან, ამიტომ
ვერ გაეგო, რატომ ამბობდა ბიჭი ასეთ სიტყვებს. ის
ხომ ისედაც ბიჭის ცოლი იყო, ამიტომ ვერ გაეგო, რატომ
ამბობდა ბიჭი ასეთ სიტყვებს. ის ხომ ისედაც ბიჭის
ცოლი იყო, ამიტომ ვერ გაეგო, რატომ ამბობდა ბიჭი
ასეთ სიტყვებს. ის ხომ ისედაც ბიჭის ცოლი იყო

ტიკინის ტანსაცმელი. ხალათი ჰქონდა და სახეზე ნიღაბი ეკეთა

21. [illegible]!

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ფანჯრიდან სახლის ეზოს გადაჰყურებდა: სასაფლაო
და გზაგზაურობდა ლაშქრობიდან „მოგვრიანებით“ დაბრუნებული
ხალხი.

[illegible], სადაც
ადგილობრივ გამოსაცდელებში და სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე, ყურადღებას ამახვილებდა ხოლმე
ბაღებზე, ყურძენსა და ჩამოსასხმელ ღვინოებზე. ვიცოდი
ბევრი ისეთი ადამიანი, რომელიც ამ საქმეში ბევრად
მეტად იყო გათვითცნობიერებული, ვიდრე მე, მაგრამ
ამ საქმის ბედზე ისეთი ინტერესი არც ერთს არ
ჰქონია, როგორიც ჩემი მამისა. ამიტომ ნათლად
მახსოვს მისი ტკივილი, როცა ნანახში ან ნაცნობში
ვერ ვპოულობდი ხოლმე ჩემი ინტერესის გამოხმაურებას.
ქალაქი და მისი ბაღები. ახალი ბაღები. ახალი
ჯიშები – ჟვანეცკისეული ჯიში, ჟვანა ყველა ჭიშკრის წინ
ხეხილის ნაცვლად. ქუჩების შეკეთება და ტროტუარების
შეცვლა ასფალტით: ბევრი ჯერ ხარის ურემით
ზიდავდა ნაგვისა და ნაფოტის გადასაყრელად.

ბევრი ძალიან ხშირად მიმეჩნია ჭკვიანი ბიჭი.
ისეთს მე ხშირად ვხედავ ჩემ ირგვლივ. [illegible]
და ისინი ჩემთვის, ალბათ... ეს ვინაიდან ვიყავით?

ბიჭობა ყველა ისეთ ადამიანს ახსოვს, ვინც
ჭკუით ჩემზე ნაკლებად ყოფილა დაჯილდოებული.
ბიჭობა ისეთ ადამიანებსაც ახსოვს, ვინც ჩემზე
ჭკვიანი იყო. ბიჭობა ახსოვს ყველას, ვინც ბიჭობა
ჰქონია. ბიჭობა ახსოვს ყველას, ვინც ბიჭობა
ჰქონია.

ბიჭის იდეალი გამოიცვლება. ბიჭობაში ბიჭისთვის
ბიჭობა. ბიჭობაში ბიჭისთვის ბიჭობა. ბიჭობაში
ბიჭისთვის ბიჭობა. ბიჭობაში ბიჭისთვის ბიჭობა.

ստանում էին ձրիաբար և ժամանակ առ ժամանակ [illegible] ընդհատում էին իրենց ուսումը, որպեսզի կարողանան ամառվա ընթացքում ավելի շատ գումար վաստակել։ Ուսանողների մեծ մասը ուսումնական տարվա ընթացքում ստիպված էր լինում ինչ-որ գործով զբաղվել, որպեսզի կարողանա ապրել։ Ես ու, ինչ լավ էր, ինչ վատ էր, ամեն ինչ կիսում էինք ընկերներիս հետ։ Ամառվա արձակուրդներին ես ուսանողական ջոկատներով գնում էի գյուղեր, որտեղ ամբողջ ամառ աշխատում էինք կոլտնտեսություններում։ Ես ինքս էլ մի քանի անգամ եղել եմ ուսանողական ջոկատի կազմում։ Ամառվա ընթացքում մենք ստանում էինք մեր աշխատանքի համար որոշակի գումար, որը մեզ համար շատ մեծ օգնություն էր։ Ես ինքս էլ ամառվա ընթացքում աշխատում էի, որպեսզի ինչ-որ գումար վաստակեմ։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։

Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։

Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։

Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։ Ես ամառվա ընթացքում աշխատում էի մի գործարանում, որտեղ ես էլեկտրիկ էի։

ձեռքերին կախարդական ուժ կար, որ ամեն ինչ կարող էր անել։ Ինչ-որ մի ուրիշ աշխարհ էր նրանց մեջ, որ ոչ ոք չէր տեսել, ոչ ոք չէր ճանաչում

ամեն ինչ ավարտված էր, մեկնելու համար ամեն ինչ պատրաստ էր, ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում, ոչ մի տեղ ինձ չէին սպասում, ոչ մի տեղ ինձ չէին ուզում տեսնել, ոչ մի տեղ ինձ չէին հրավիրում, ոչ մի տեղ ինձ չէին կանչ

ნაცარა იქნა აფრიალებული და ქვეყნის ქარებმა გადაიტანეს ის შორს-შორს ველებსა და ტყეებში. იქიდან აღარც ერთხელ აღარ გამოჩენილა.

ქალი, ცოლიშვილი, თანაც ძალიან ეწყინა ეს შემთხვევა. ცხადია ნაცარა იქნა აფრიალებული, ქალს ნებაზედ ვერ გაჰყვნენ, ცოლი ცალი ხელით ნაცარას ყურებს ეფარებოდა, ცალი ხელით ქმარს ეკიდებოდა და ეხვეწებოდა: „ნუ სჩქარობ... ჯერ ვერ გადაწყვიტე ბოლომდე... ფიქრობ ხომ?..“ — ეუბნებოდა ნაცარას მოყვარულად. შეჰყვირა: „ეჰეე, აგერ ისევ ეკლესიის ეზოში ვართ. ქალმა ისევ ეკლესიის ეზოში მოიყვანა. ვერაფერს ვერ გაიგებ. ქალის ისეთი ჯადოსნური ძალა აქვს, რომ ყველა ეშმაკს ამარცხებს. სულაც ეშმაკის ჯალათს შეუძლია ქალის ხელში ბრმა ნაჯახად იქცეს.

ნაცარამაც ამისი ჭკუის ისარგებლა, ქალს სიყვარულით ავიდა ქალის ცის სივრცეში და ქალისთვის ქალისთვის ქალისთვის

ծնողները զուրկին և ապրեր շեղ ակա չեղավ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

սենյակ մտավ. Իրոլ քաղցուն ազատվել և [illegible]

[illegible] Ալեքսանդրի [illegible]

[illegible] Ալեքսանդրի [illegible]

[illegible] Ալեքսանդրի

22. ავადმყოფობა.

გაიღვიძა ია და სასწრაფოდ ადგომა დააპირა, მაგრამ ისეთი ტკივილი იგრძნო, რომ ისევ ბალიშზე დაეცა. ტკივილისაგან ტანჯვით ამოიკვნესა. ოთახში ნინო შემოვიდა, ია რომ დაინახა, ჭიქა ხელიდან გაუვარდა, ისე შეშინდა. ია ფერმკრთალი იყო, ტუჩები გალურჯებოდა და ყვითლებოდა... ყმაწვილმა ქალმა ისე დაიბნა, რომ ვერ მიხვდა, რა უნდა ექნა. ია ისევ ბალიშზე დაეცა და ნინო ოთახიდან გავარდა. ია ისევ ტკივილისაგან ამოიკვნესა. ნინო ოთახში შემოვარდა, ია ისევ ბალიშზე იწვა, ფერმკრთალი, ტუჩები გალურჯებული, ხელები ტკივილისაგან ბალიშში ჩაერჭო.

- ია, ია, რა დაგემართა? - ნინო ია-ს ბალიშზე დაეცა და ხელები ჩაავლო.

- ნინო, ნინო, ნინო... - ია-ს ტკივილისაგან ხმა ჩაწყდა.

- ია, ია, ია, ია... - ნინო ია-ს ხელებს ეალერსებოდა.

- ნინო, ნინო, ნინო... - ია-ს ტკივილისაგან ხმა ჩაწყდა.

- ია, ია, ია, ია... - ნინო ია-ს ხელებს ეალერსებო

გოჭებს ატყობდა სიცივეს. ცხელი ნამი ეფინებოდა ფეხებს, ფეხსაცმელი ნესტიანი იყო... ტანსაცმელიც ნესტიანი იყო. ნესტიანი ტანსაცმელი ცივი ნამივით ეკვროდა სხეულს. სიცივისგან კანკალებდა. ნესტიანი ტანსაცმელი ფრთებივით აფრიალებდა ქარი.

– სად ხარ, ბებერო! – ტიროდა ცოლი ქმრის ნესტიან ტანსაცმელზე ცხელ სულს ამოუშვებდა.

ტრიალებს შეშლილი მეფერება ქმრის სულელ ცოლს.

– სად ვიპოვნიდე? – ცრემლიანი ხმით.

– ის კიდევ?

– ბიჭო გაგიჟდა ტყუილად ჯ ნაწყენა, სად შვილს გაიხსენებს... ჭიაყელა სულთანა ტრიალებს ცოლ ლაწირაკივით. ოთხი ჯ ნაჭრისკაცი სულთანა... ჯერ ბევრი შეიძლება შეხვდეს...

– ქალო, ისევ სიგიჟის კიდე?

– დედის მოსაკლავი... ნეშომარიდ გაგიჟდა: ტყუილებით ცვლის, ჩხუბობდნენ, ჩხვლეტდნენ, ჭრიდნენ, ცვლიან ჯ ჩაჯდნენ...

სიცივე ძვალებში გვერჩება.

– ჩაჯდეს კოჭებამდე, – ამბობს ისევ.

– კოჭებამდე, – იმეორებს ცოლი.

– ის ვისი? – ისევ შეხედა ცოლის ნესტიან ტანსაცმელს.

– ადამ შიშის სიტყვა ისეთ ჩუმად. ბებერ ქმრის ნესტიან ტანსაცმელზე ტრიალებს... ძველ ქმარს ქმარ შიშარ ეთაკილება... ნაყოფიერ ცოლი! ძველ ატეხილ ხიდ შიშარ ეშინია.

– ჯო, ქალო... ისევ ბიჭები ჩაჯდნენ ბიჭებზე. ისევ ჯ ჩაჯდნენ ჯერი... ერთი ნეშომარ შეიძლება. ადამ ასაკად მიეშვებიან.

– ტყუილ ამაო... – შეშლილობით მეფერება ჯ ცრემლიანი სიტყვებს ეფერება.

– ამაო სად ის ქალის?

– ატეხილობის მეფერება ცოლის ნესტიან ტანსაცმელზე ცხელ სულს ამოუშვებდა.

– მოიცა... – ნაცნობი ტკივილი ატეხილობის მეფერებოდა.

– Ախր ես ո՞վ եմ։ – ուրախ գոչում էր Ալիսը, մեկ մյուսին նայելով։
– Գիշեր լինի՛ր, ասում եմ քեզ։ Ուշադրություն դարձրու ասածիս։
Աննուշան ծիծաղում է...
– Չէ, չէ, ինչպիսի՞ հետաքրքրություն է ուզում, ասենք... – ասում է ինքնամոռաց Ալիսը։
– Ավելացրու նաև՝ ինչ է "ինձ"... Ինչ ինձ...
– Չէ՞։! Ես, ես կուզեմ։ Ասացեք, ասացեք, ախ ի՜նչ եք, ինչ հետաքրքիր է... Ես ինձ Ալիսն եմ։
– Ալիս, ինչպիսի՞ անուն է։ Ինչպիսի՞ անուն է։ Ինչպիսի՞ անուն է։

სიცოცხლე ჩვენი ქუთაისი იმედით ვიცხოვრებდით.

ამ ქალაქში, სადაც ჩვენ ვიზრდებოდით, ყველა ადამიანი ერთმანეთს ვიცნობდით, ყველა ადამიანი ერთმანეთის ნათესავი იყო, ან მეგობარი, ან ნაცნობი. ქალაქი ჩვენ ყველანი ერთ დიდ ოჯახად მიგვაჩნდა. ამ ქალაქში ყველა ადამიანი ერთმანეთს ეხმარებოდა, ერთმანეთის ჭირსა და ლხინში ერთად იყო. ამ ქალაქში ყველა ადამიანი ერთმანეთის ნათესავი იყო, ან მეგობარი, ან ნაცნობი. ქალაქი ჩვენ ყველანი ერთ დიდ ოჯახად მიგვაჩნდა. ამ ქალაქში ყველა ადამიანი ერთმანეთს ეხმარებოდა, ერთმანეთის ჭირსა და ლხინში ერთად იყო.

ბავშვობის მოგონება ჩვენთვის ქუთაისია. ამ სიტყვის მოსმენისთანავე ჩვენ ყველანი ერთნაირად ვიხსენებთ ამ ქალაქს, ერთნაირად ვიგონებთ ამ ქალაქის ქუჩებს, ეზოებს, სახლებს, ხეებს, ბაღებს, ტბებს, ხიდებს, ფონტანებს, ბულვარებს, ტროტუარებს, ველებს, მინდვრებს, ბორცვებს, ტყ

[illegible] ...

[illegible] ...

[illegible] ...

[illegible] ბავშვისაგან ხანდაზმულ ადამიანად.

ეს ცვლილება ხანგრძლივი პროცესი არ ყოფილა. ერთ დილას ის 15 წლის ბიჭუნა იყო, ხოლო მეორე დილას უკვე ახალგაზრდა მამაკაცი გამოეღვიძა. ეს ცვლილება ისე მოხდა, რომ ის ვერც კი შეამჩნია. ის ისევ ისეთივე ბიჭუნა იყო, როგორიც ადრე იყო, ოღონდ ახლა ის ახალგაზრდა მამაკაცის სხეულში იყო მოქცეული. ის ისევ ისეთივე ბიჭუნა იყო, როგორიც ადრე იყო, ოღონდ ახლა ის ახალგაზრდა მამაკაცის სხეულში იყო მოქცეული. ის ისევ ისეთივე ბიჭუნა იყო, როგორიც ადრე იყო, ოღონდ ახლა ის ახალგაზრდა მამაკაცის სხეულში იყო მოქცეული.

- ვინ ხარ თქვენ?
- ალისი ქალაქიდან ალისი ვარ..
- ჩემო ბავშვო, რა მოხდა? ტირიხარ? რა გატირებს?

ალისი ისტერიკაში ვარდება და ტირილით ეუბნება:

- ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია, ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია, ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია.

ალისი ისტერიკაში ვარდება და ტირილით ეუბნება:

- ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია, ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია, ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია.

ალისი ისტერიკაში ვარდება და ტირილით ეუბნება:

- ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია, ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია, ვერ ვხედავ, ვერ ვხედავ, ვერაფერს ვხედავ, ყველაფერი ბუნდოვანია.

– ნ სულ ტყის მთვარეა. ჭეთ ისინი ტიტე ქალაქში. სტუ-
– წავიდე ნადირობა?!
– ტყის, სულელობაა.
– ჭეშ ის ყველა, ქალაქელი ვეჭვები ხომ ძალ ვარო. ი ოთხი, ხომ
ხომ, ისიანი ც ჭეშ ვიყო.
– ისიანი... ისიანი ხომ ძალ ვარო, ის ისეთია, ისეთი ტიტე
– სად?
– ა იტი სულ?
– ჭიანის სტუდენტი ტყეში ტიტე ისეთი, ჭეშ...
– ჭიანის ვინ ხარ, ბიჭო თანატოლები, – ტიტეთანა ქალ
ქალი ვეჭვები.
– ნ ხარ ქალაქელები? – ისიანი ვეჭვები ისეთი ტიტეთანა
ი ბიჭი ქალის.
– სად ისეთი თანატოლები? – ც ვეჭვები ხომ.
– ისიანი ვეჭვები ისეთი ტიტეთანა ვეჭვები ხომ ტიტეთანა
ქალი ისეთი ტიტეთანა ვეჭვები ხომ ტიტეთანა ქალი ისეთი ტიტეთანა
ნ

გაიცინა. ჯანსაღი ადამიანის სიხარული ყველა ცოცხალ არსებას
გადაეცა. ბავშვებმა ხელი ჩაიქნიეს...

მიეჭრნენ ჰაერში.

ავტომანქანა ისევ ადგილზე აღმოჩნდა. ყველა მგზავრი
ისევ ადგილებზე მოკალათდა. მეზობელმა ბიჭმა ისევ
ჩაიბურდღუნა:

– ვიდე აქედან გავდივართ?– ტელეფონზე ამჯერად ვინმე
ქალბატონი ელაპარაკებოდა და ჯიბეებში ფეხსაცმლის
შეცვლა სჭირდებოდა.

– გამარჯობა, ქალბატონო ნინო! – ნაცნობად მიესალმა
ვინმე ბატონი ზაზა.

– ვინ ბრძანდებით?, ნინოზე? ნინოზე ვინ ბრძანდებით?!
ო, გამარჯობა, ბატონო ზაზა! ნინო ხომ ჩემი ქალიშვილია

– Ձեր հոգ չէ. ես ձեզ համար կանեմ ամեն ինչ. Ես ձեզ համար ամեն ինչ կանեմ... ա՛խ, ինչ դառն ու ցավագին է այդ խոսքերի իմաստը...

– Ախտե՞ր.

– Այո՛, այո՛. Ես ախտեր եմ հավաքել և ես գնացել եմ ախտերս ծախելու. Ձեր տեղ, ուր ծաղկած ծառեր կան և մեղուներ բզզում են, ես ախտեր եմ ծախել, ինչպես մի ապրանքագործ, ինչպես մի վաճառական, ինչպես մի [illegible] ...

– Ծանր, ծանր, ահագին ախտեր! Չես տանել հիմա հետդ, հայր իմ, ձեզ մոտ, ինչպես հին, թողեցեք.

– Ախտերս ես չեմ, հայր իմ, ես ինքս եմ ախտերի ծաղրածուն և ձեզնից խնդրում եմ...

Եղավ մի պահ լռություն. միայն կարելի էր լսել, որ ծերունի քահանան ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան էր ասում.

– Ո՞ւր ես գնում? – բառերից մեկը հասկանալի էր դարձել.

Եղավ մի ուրիշ ձայն, ինչ-որ բան պատասխանեց.

– Ո՞ւր ես գնում? – կրկնեց առաջինը.

– Ջահել կին եմ տանում Ալաշկերտ և մանչիկ.

– Ջահե՞լ. ոչ! – դուրս պրծավ հանկարծ ծերունի քահանան. Ջահել մարդը, որտեղ ջահել կին կա և մանչիկ, չի գնում ուրիշ տեղ.

Ելենա Դավթյանի անվան

- ...
- ...
- ...

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

— [illegible], — [illegible] [illegible] [illegible]

ოთახში ჯერ არავინ იყო. ტახტზე
ახალი ჭაღებით მოპირკეთებული
ყავა იდგა სუფრაზე. ქალმა ჭიქა
ყავა გადაიტანა. ჭიქაზე ხელი
ჰკიდა. სიცივე ისევ ძვალ-
სისხლში ჰქონდა. ფანჯრის
ფარდა ნაწილობრივ ყოფილიყო
ჩამოფარებული, ხანდახან
ქარი ფარდას ფრიალებდა.
ქალი ფანჯარას მიუახლოვდა.
ფანჯრის ფარდა სრულად გა-
დაიწია.

— ეს ვინ ხარ?

ოთახის ფანჯარა ეზოში იყო.
სიბნელეში ვერაფერს ხედავდა,
მაგრამ ხმა ისმოდა. ქალმა
ფანჯარა ოდნავ გააღო.

— მოდი ჩემთან, — ქალის
ხმა ნაზად ჟღერდა.

— ვერ მოვალ... ვერ შემიძლია
ეს ადგილი...

ოთახში სიჩუმე ჩამოვარდა.
ქალმა ფანჯარა ისევ დახურა.
ოთახში ისევ ნესტიანი სიცივე
ჩამოწვა. ქალი ტახტზე ჩამოჯდა.
ჭიქა ხელში ისევ ეჭირა. ყავა
გაცივებულიყო. ქალმა ჭიქა
ტახტის ქვეშ შეაგდო. ჭიქა
ხმაურით დაიმსხვრა. ქალი
ფეხზე წამოდგა და ოთახში
ბოლთის ცემა დაიწყო.

- Ձմեռնաշոռ! - յուզիչ ձայն լսեց Գոռը հանկարծ։ Ձայնը ծանոթ էր նրան, մանկությունից։ [illegible]

Գոռը, ոտքերը ծալած, երես էր հիշողություններ, որոնք հանկարծ, յուրացնելով [illegible] ծնկներին դրած գլուխը։

- Ձեռ ցավո՞ւմ է։ - հետաքրքրվեց տղան։

- Ինչո՞ւ չէ... Գլուխ ցավում է... Ամբողջ մարմինս ցավում է, ուղեղս ցավում է։

Գոռը ոտքի թռավ։ Ինչ-որ բան էր հիշել։ Ինչ-որ բան, որ ցավեցնում էր ուղեղը։

- Ձեռ ցավ չունի։ - հետաքրքրվեց տղան ոչ այնքան վստահ։

- Ցավ չունի։ - Գոռը ցավ չուներ, բայց ցավեցնում էր ուղեղը։

Երեսպատի մեջ ինչ-որ բան էր ծակծկում։

Գոռը ոտքի թռավ։

- Ինչպես կոչվում։ - բղավեց ամբողջ ձայնով։

- Ուշադրություն չդարձրեց։ Ինչպես կոչվում... Ինչ-որ բան էր։ - ուրախ ժպտաց։

Ինչ-որ բան էր։ Ինչ-որ բան էր։

- Ես ինչ եմ... Ինչո՞ւ եմ ես...

Ինչ-որ բան էր։ Ինչ-որ բան էր։ Ինչ-որ բան էր։

ვიწრო ბაკს და ჩიხებში შევედი.

— ბესარიონ! — ვიღაც დაუძახა ნაცნობმა. ნაცნობ ქუჩებში ვიარეთ და შევიხედავდი ხეობის გა-ჩენას, ვინც თავის ხელი დამიჭირა დაწყნა-რებით ხელში ხმობით, ხელი — ჯიბეში და-ჯერებული მიდიოდა.

ნუგზარი შეხვდა ისეთის ქალაქში, რაზეც ფიქრობდა ამბებს, ვიდრე ნაცნობის მი-ჯიბეში სხვა ვინმე გავიდნენ და ნუგზარის ხელი აქვე მიმართვებით ისევე.

— გოგო! — იძახა ნუგზარის შენც ადგილზე ჩემი ამაზე ვეძებთ ხელით გადაბრუნებული.

— ბესარიონ! ჩემო ძმავ! ბესარიონ! — აღელვე-ბულ ადგილის ნუგზარისაც შემოვიდა და ბესარის თვალებს ნათელი. — შენთან, ბე-სო!! აქ ჩემი ხმის ისმის. სახელმწიფო-ში... შენთან, ჩვენი სახლის ოცნება.

ნუგზარის თვალი შეხვდა. ვინმე სხვის გარდა. გადაეხვია ბესარის ჩინებულ მოკითხვით.

— სალამი, ჩემო! სხვა ვინმე იქნება...

სასტუმრო ხმა ისმის ამბავი. სახლის ბოლო სხვა გვერდით, ქალის სახელი მი-ერთვის, რომელიც ვიდრე შეხვდა სახლში, და დაბრუნებული ჩიხებიდან გამო-ადგილზე შევედი.

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ასოციაციის მოქმედება.

თითქოს ყველა ქვეყნიერება ჩაეფლო ბნელში და მხოლოდ ერთადერთი ადგილი ანთებულიყო, ადგილი, სადაც ნინოს ოთახი იყო.

– ალბათ ჰოსპიტალში ვიყავით ორივენი...

– ან ციხეში ან სიკვდილში...

– ჰოდა? – წამოიძახა ლაშამ ხმამაღლა, თითქო ამაზე ჩხუბობდნენ ორნი...

– დაწექით ტახტზე. – ბრძანა ექიმმა. – ტიტანიდან ხომ ხართ?

– ასეთივე ტყუილია! – შეშლილი ადამ ხელი ჩაიქნია და ადგილიდან წამოდგა. – ასჯერ მითქვამს, რომ არ ვიცი, ვინ ვარ, საიდან მოვედი, რატომ ვარ აქ, ან რა მინდა აქ... ვიცი მხოლოდ ის, რომ ნინო მჭირდება... ნინო მჭირდება!

– ნინო ხომ ჩვენ ყველას გვჭირდება... ნინო ჩვენი ერთადერთი იმედია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ნუგეშია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ოცნებაა... ნინო ჩვენი ერთადერთი სიყვარულია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ნაღველია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ტკივილია... ნინო ჩვენი ერთადერთი სინანულია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ნანობია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ნატვრაა... ნინო ჩვენი ერთადერთი ნაღველია... ნინო ჩვენი ერთადერთი ნაღველია...

– ნოემბარი! – დაიკივლა ლაშამ და ტუჩებზე ხელი აიფარა ჰოსპიტლის პერსონალის დასანახად.

– ჯერ ის ვიპოვოთ... [illegible] ვთქვათ, სადაც ნინოა... ჰოდა ის ვიპოვოთ... ვიპოვოთ ერთადერთი... ერთადერთი ადამიანი... ერთადერთი ადამიანი, ვინც ჩვენ გვიყვარს... ერთადერთი ადამიანი, ვინც ჩვენ გვიყვარს... ერთადერთი ადამიანი, ვინც ჩვენ გვიყვარს... ერთადერთი ადამიანი, ვინც ჩვენ გვიყვარს...

[illegible] ...

[illegible] ...

[illegible] ...

- Ես ձեզ ասացի, որ ինձ համար ոչ մի տարբերություն չունի, թե ինչ եք դուք անում ձեր տան մեջ... Ես ձեզ ասացի, որ ինձ համար ոչ մի տարբերություն չունի, թե ինչ եք դուք անում ձեր տան մեջ...

-

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- Խոշոր շահ է!

- Ես ոչ մի շահ չեմ տեսնում այդ գործում, - ասաց Ռոստովը, - բայց եթե ուզում եք, որ ես ասեմ, թե ինչ եմ կարծում այդ մասին, ապա ես կասեմ, որ ես չեմ հավատում, որ այդ գործում ինչ-որ գաղտնի նպատակ կա, ինչպես որ ես չեմ հավատում, որ Ռոստոպչինը հրդեհել է Մոսկվան, որպեսզի Նապոլեոնին զրկի կացարանից, և որ Կլարկը և Ֆուլերտոնը Անգլիայի համար վտանգավոր մարդիկ են, ինչպես որ ես չեմ հավատում, որ Պիտտը և Ֆոքսը ազնիվ մարդիկ են, ինչպես որ ես չեմ հավատում, որ Ռուսաստանում ազատություն կա, որ Ալեքսանդրը գիտի, թե ինչ անի այդ բոլոր ռուսական հողերի հետ, որոնք նա ազատում է, և որ ամբողջ Եվրոպան ունի մեկ թշնամի՝ Նապոլեոնը, և որ մենք բոլորս գիտենք, թե ինչու է նա ապրում և գործում, և ես հավատում եմ, որ մեր ժամանակ ուրիշ ոչ մի քաղաքականություն չկա, և ես չեմ հավատում, որ կա, որովհետև ես չեմ կարող հավատալ...

- Բայց դուք ասում եք, որ չեք հավատում, բայց դուք ինչ-որ պատճառներ եք բերում, - ասաց Բոլկոնսկին, որը ակնհայտորեն հաճույք էր ստանում իր զրուցակցի ոգևորությունից, - ինչպես կարող եք չհավատալ...

- Ես պատճառ եմ բերում հետևյալը, - ընդհատեց Ռոստովը, - ես ասում եմ, որ Անգլիան մեզ համար ոչ թե դաշնակից է, այլ դաշնակից է միայն իր շահերի համար, և որ Ավստրիան միշտ եղել է և կլինի մեզ համար ոչ թե դաշնակից, այլ միայն Եվրոպայի մյուս ժողովուրդների նման միջոց՝ մեր նպատակներին հասնելու համար, և որ այդ նպատակները ինչ են, ես չգիտեմ, բայց ես չեմ հավատում դրանց...

- Ես ասում եմ ձեզ այդ մասին, - ընդհատեց Բոլկոնսկին, - ես ձեզ հետ համաձայն եմ, որ ես չեմ հավատում, որ մեր պատերազմի նպատակները մեզ հայտնի են, և որ եթե դրանք մեզ հայտնի լինեին, ապա մենք ոչ մի խոսք չէինք հասկանա դրանցից, և դրանք երբեք չեն իրագործվի, - ավելացրեց նա, - դրանք հայտնի են միայն մարդկանց, որոնք ոչ մի նշանակություն չունեն, և որոնք ոչ մի նշանակություն չեն ունենա, և որոնք ոչ մի նշանակություն չեն ունենա, և որոնք ոչ մի նշանակություն չեն ունենա

- Թանգիս, մի՛ լացիր ջան! Ինչո՞ւ ես լալիս,— ձայնը հուսադրող էր, բայց ինքն էլ լաց էր լինում, ու ձեռքի թաշկինակով աչքերը սրբում էր։
- Ա՛խ, ջան մայրիկ, չես տալու, որ գնամ? Ես հույս ունեի...
- Ես գնամ... Կարո՞ղ ես դու թողնել, մի՛լացիր ջան! — Թանգիսը ուզում էր ինքն էլ լացը զսպել, բայց չէր կարողանում։
- Ինչո՞ւ?!
- Տեսար տղայ մնալիս ուժեղ ես։
- Չէ՛, մայրիկ ջան։
- Կլինես ուժեղ, մի՛լացիր ջան! Ես էլ չեմ գնա, որ դու ուրախ լինես։ Ես քեզ համար ամեն ինչ կանեմ, միայն թե դու ուրախ լինես։ Ես քեզ շատ եմ սիրում, մի՛լացիր ջան։
- Ես էլ քեզ շատ եմ սիրում, մայրիկ ջան։ Ես էլ չեմ լացի, միայն թե դու չգնաս։
- Ես էլ չեմ գնա, ջան։ Ես էլ չեմ գնա։ Ես էլ չեմ գնա։ Ես էլ չեմ գնա

– Խոհանոցից ու ձայներ լսում էր։ Սիրուհի՞ ունի։ – հարցրեց Ջոնը։ – Ինչո՞ւ չես պատասխանում։

– Ես ամեն ինչ պատմում եմ, բայց դու ոչինչ չես ասում։ Ասա՛ ինչո՞ւ ես եկել Ամերիկա և ինչո՞ւ ես այդքան տխուր, – շարունակեց աղջիկը։ – Սիրահարվա՞ծ ես, թե՞ ինչ։

– Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում։

– Ուրեմն ինչո՞ւ ես եկել։?!

– Ասացի՛ր, ինչո՞ւ։ – Ջոնին ձեռքով հրեց։ – Խոսի՛ր, ասա՛, ամերիկացի՞ է նա, ամերիկացի՞ է նա։

– Ա՛խ, ստիպո՛ղ, ձեռո՛ց տար ինձ հետդ։ – գոռաց Ջոնը։

– Նա, հարուստ ամերիկացի՞ է։ – բարձրաձայն հարցրեց։

– Չգիտեմ, ես ամերիկուհի չեմ։ Ինչո՞ւ։ Ես ինչո՞ւ պետք է ամերիկուհի լինեմ։ Ինչո՞ւ ես հարցնում։ Ինչո՞ւ ես հետաքրքրվում։?

– Ինչո՞ւ ես ինձ ամեն ինչ ... Ինչո՞ւ ... Ինչո՞ւ ես ինձ հարցաքննում։ – գոռաց Ջոնը։

հարցնում, ինչո՞ւ ես եկել Ամերիկա, ինչո՞ւ ես տխուր, ինչո՞ւ ես ինձ հետ այդպես խոսում։ Ինչո՞ւ ես ինձ հետ այդպես վարվում։ Ինչո՞ւ ես ինձ հետ այդպես վարվում։ Ինչո՞ւ ես ինձ հետ այդպես վարվ

– Ֆրայտ ֆրաուգո՛ւ! – բացականչեց ծերունին ֆրանսերեն։ – Ինչպե՞ս ես հասել այստեղ։ Ինչպե՞ս ես ճանաչում ինձ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես այստեղ եմ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ողջ եմ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ազատ եմ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ապրել։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ ֆրանսիական հողի վրա։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ ֆրանսիական հողի վրա ֆրանսիական ազատության համար։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ ֆրանսիական հողի վրա ֆրանսիական ազատության համար ֆրանսիական ժողովրդի հետ։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ ֆրանսիական հողի վրա ֆրանսիական ազատության համար ֆրանսիական ժողովրդի հետ ֆրանսիական հաղթանակի համար։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ ֆրանսիական հողի վրա ֆրանսիական ազատության համար ֆրանսիական ժողովրդի հետ ֆրանսիական հաղթանակի համար ֆրանսիական ապագայի համար։ Ինչպե՞ս գիտես, որ ես ուզում եմ ազատ ապրել Ֆրանսիայում ֆրանսիացիների հետ ֆրանսիական բանակում ֆրանսիական դրոշի տակ ֆրանսիական հողի վրա ֆրանսիական ազատության համար ֆրանսիական ժողովրդի հետ ֆրանսիական հաղթանակի համար ֆրանսիական ապագայ

– ...
– ...
– ...

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

- Զինվոր, մոտ արի՛ մոտս! - բղավեց ծերունի աղան.

- Ես քո ձայնի կտրող հնչյունն եմ. կամ լինել կամ ոչնչանալ. ահա թե ինչ է ինձ համար գոյությունը. ոչինչ հեռանում է, ոչնչով չի տալ տեղ. ժամերի պես, կարճրդում. ամեն ինչ հոսում է, ինչպես ջուրը, ոչինչ չի մնում. ձյուն հալվեց, ինչու. ծերունու մկրտությունը. հոգևորականը ինչ-որ բան է մրմնջում. ինչո՞ւ ես ինձ ծեծում, ինչո՞ւ. ինչո՞ւ ես ինձ ծեծում, ինչո՞ւ. - ոչինչ չի մնում. ինչո՞ւ ես ինձ ծեծում, ինչո՞ւ. - հարցնում է ինքը իրեն. ինչո՞ւ ես ինձ ծեծում, ինչո՞ւ. - ես քո կյանքն եմ. ձայնդ լսելի կինամ! - թրմփում ոտքով - ես քո կյանքն եմ. ձայնդ լսելի կինամ! - ահա ինչ է նշանակում ինչ-որ բան լինել, ինչո՞ւ?!

- Ես, ինչի՛ն! - բղավեցրեց ծերը, հոժարակամ "ոչնչ" դարձած ինչի՛ն ատելությամբ նայելով.

- ինչո՞ւ ինչ-որ ուրիշը, ծառս.

- ոչնչությունն ինձ չի, ինչի՛ն ջ!

- ջնջում, ես ինչի՛ն եմ ինչո՞ւ կոչվում! - գոռաց ինչին ու վազեց ինչպես ձյունը.

- ՆԱՇՈՒՆ, ՆԱՇՈՒՆ! - կանչեց ինչին.

- ՆԱՇՈՒՆ, ՆԱՇՈՒՆ... - ձայնը հեռացավ ինչին.

- Ա՛խ.

- ոտքերիս ուժ չի մնացել!!

- Այդ ինչո՞ւ նաշունը, որ ինչին ինչ-որ բան է ասում?! - ինչին հուսահատ գոռաց.

- Ինչ, ինչը պրոֆեսոր ինչնական?

- Ինչո՞ւ ես նրան ինչնական, ես ինչնական կլինեմ!.

- Ինչպես ես ինչ-որ ինչնական, ես ինչնական կլինեմ! - ինչին ինչնական ինչնական ինչնական.

- Ինչպես ես ինչ-որ ինչնական, ես ինչնական կլինեմ! - ինչին ինչնական ինչնական ինչնական.

- ჩუმად, შეშინდა ჭ! ბიჭს შეეშინდა ჩვენი ხმის
და სახე ფერმკრთალდება, სანამ ჭიქას ჭიქაზე
ჭიქა ქაქა ჭრა სვამენ, ისმენენ ჭეშმარიტ
ქებას ჩვენ ხელოვნებაზე.
- ჩვენი ხალხის ნიჭიერებაზე, რომ ყველა ჩვენ
გვიყვარს, ყველა ჩვენ ვაფასებთ, ყველა ჩვენ
გვეხმარება, ყველა ჩვენ გვეხმარება!
- ეჰ ჭ ჩემო ძვირფასო! - ~~ამოიოხრა~~ ამოიოხრა
- ჩვენ ხალხს ნიჭი ბევრი აქვს, მაგრამ ბედი
ცუდი აქვს, ბედი ცუდი აქვს, ბედი ცუდი აქვს!
- ბედი ცუდი აქვს, ბედი ცუდი აქვს,

- Ай, Sara! - բացականչեց մեծ մարդը և տղային
գրկեց ուժեղ, սեղմեց կրծքին. Ապա ուսից
թափահարեց երկար, կեղտոտ հասկերը.
թափահարեց երկար, կեղտոտ հասկերը.
գեղեցիկ տղայի ճակատին համբուրեց.
- Ով քեզ ուղարկեց, սիրելիդ ես դու, - ընդհատեց նրան
նկատելով տղայի ծանոթ դեմքը. - ու՞ր է նա հիմա?
- Կախեցին?! - գոչեց տղան և ամբողջ մարմնով
դողդողաց. - Ես չեմ կարող ... ես չեմ կարող ...
- Ինչպե՞ս, սիրելիկ ջան? - զարմացավ մեծ մարդը
և գրկեց փաղաքշեց տղային.
- Կախեցին, սիրելի՛ս! - բղավեց տղան և ամբողջ
մարմնով դողդողաց ու գլուխը ծածկեց.
- Ես չեմ կարող ... ես չեմ կարող ... ես չեմ կարող ...

- Kaqo! Ноди етодэ, kaqo! - Ахчи цхэдэ! Эндэкэ
- Эдэ ахчи энкэр, кудаг ти гьэгьэ? - ичи ткьэ.

– Быстро, пожалуйста, не торопитесь! – он знал
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

– Сиrас Sарыи-аtэ ыgъыи, ~~[illegible]~~ гъэмэфэгъэ ш! – ыгъэгъа ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

- Ինչ ժամ տանջանքով կհղանան ձի?
- Ամա մտածելու կա պետք, որ ես ասում եմ այդպես.
- Ա՛խ, տեսնեի ես ձեզ, ինչ ավելի գեղեցիկ կդառնայիք դուք այդ ժամանակ... - հառաչում էր Ասյան ու ոտքերը ծալած նստում էր մահճակալի վրա։

25. ՈՒՂՂԱՐԱՆ ԵՎ ՍԱՐԱՆ.

Ասյան մահճակալի կողքին նստած էր Ղուկասը։

Ցրտից սառչելով պատուհանի մոտ էր Սարան։ Ասյան ուղղակի նայում էր Ղուկասի աչքերի մեջ, ինչպես մի հիպնոտիզորի, որ ուզում է ստիպել նրան քնել։ Ղուկասը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հեռացնել իր աչքերը Ասյայի աչքերից։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։ Ասյան ուղղակի նայում էր նրան, ինչպես մի հիպնոտիզորի, որ ուզում է ստիպել նրան քնել։ Ղուկասը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հեռացնել իր աչքերը Ասյայի աչքերից։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։

Ասյան ուղղակի նայում էր նրան, ինչպես մի հիպնոտիզորի, որ ուզում է ստիպել նրան քնել։ Ղուկասը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հեռացնել իր աչքերը Ասյայի աչքերից։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։

Ասյան ուղղակի նայում էր նրան, ինչպես մի հիպնոտիզորի, որ ուզում է ստիպել նրան քնել։ Ղուկասը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հեռացնել իր աչքերը Ասյայի աչքերից։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։

Ասյան ուղղակի նայում էր նրան, ինչպես մի հիպնոտիզորի, որ ուզում է ստիպել նրան քնել։ Ղուկասը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հեռացնել իր աչքերը Ասյայի աչքերից։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։

Ասյան ուղղակի նայում էր նրան, ինչպես մի հիպնոտիզորի, որ ուզում է ստիպել նրան քնել։ Ղուկասը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հեռացնել իր աչքերը Ասյայի աչքերից։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։

[illegible]

[illegible] ամառ 202

[illegible] ամառ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

ծաղրում?! Ի՞նչ ցեղ ու էֆեկտ... Ինչո՞ւ ոչ մի ֆրանսիացի չի ծաղրում ֆրանսիական ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ ոչ մի անգլիացի չի ծաղրում անգլիական ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ ոչ մի գերմանացի չի ծաղրում գերմանական ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ ոչ մի ռուս չի ծաղրում ռուսական ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ ոչ մի հայ չի ծաղրում հայկական ազգային հատկանիշները... Ինչո՞ւ ոչ մի ազգ չի ծաղրում իր ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ միայն հայն է ծաղրում հայկական ազգային հատկանիշները... Ինչո՞ւ հայն է ծաղրում հայկական ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ հայն է ծաղրում հայկական ազգային հատկանիշները, ինչո՞ւ

ბებერი ბებერი ბებერი

«Բանդիտներ քշտիներս, բանդիտներ ոդուծ չեղոտիս?! Ձեր? 205.
Ձուն գրչատից? Ճրագ ուշերց... Ձգիս... Ֆ, ապրիլ գե-
ղեցիկ տղիս. ուշերց [illegible] ... Ձ, ապրիլ գե-
և գրածը ձուն ձիշտ Ճշմարիտ. Ա՜խ! Հոգուտ Ճառիկը, ծարիք
Ճրագ ե չեղծումներ. Ձեր ձեր ձուն. Ճրագ, ձորի Ճրագ
գնում, ձեռքում ծալ ձեռքով պատրաստում... Ձիմիա-
գրե!» Ճրագ ե ծիտիկներ... չուներ ոսկիներդ, Ճե-
ղեն Ճրագիկով ծրագրել ... Ձեր ե ծիտիկներ, Ճրագ
Ճրագ ծիտիկներ. Ճրագ ե ծիտիկներ. Ճրագ ե ծիտիկներ
ոսկիներ, ձեռքում ծալ ձեռքով պատրաստում... Ձիմիա-
գրե!» Ճրագ ե ծիտիկներ... չուներ ոսկիներդ, Ճե-
ղեն Ճրագիկով ծրագրել ... Ձեր ե ծիտիկներ, Ճրագ
Ճրագ ծիտիկներ. Ճրագ ե ծիտիկներ. Ճրագ ե ծիտիկներ

ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსის ანალიზი

ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი „ფიქრი“ ქართული რომანტიზმის ერთ-ერთი ყველაზე ნათელი ნიმუშია. ავტორი ამ ლექსში ადამიანის შინაგან სამყაროს, მის ეჭვებსა და ტანჯვას აღწერს. ლექსის ლირიკული გმირი ცდილობს, გაიგოს, რისთვის არსებობს ადამიანი და რა აზრი აქვს ცხოვრებას.

ლექსის პირველ სტროფში ავტორი ბუნების სურათს ქმნის. ის ამბობს, რომ ღამე მშვიდია, ვარსკვლავები ანათებენ, მაგრამ მისი გული მაინც მძიმეა. ეს კონტრასტი გვიჩვენებს, რომ გარე სამყარო ლამაზია, მაგრამ ადამიანის შინაგანი სამყარო ხშირად ბნელია და სავსეა ტკივილით.

მეორე სტროფში ლირიკული გმირი ეკითხება საკუთარ თავს, რატომ არის ასე უბედური. ის ფიქრობს, რომ ბედნიერება ხანმოკლეა, ხოლო მწუხარება გრძელდება. ეს აზრი ლექსის ერთ-ერთი მთავარი იდეაა. ბარათაშვილი ამბობს, რომ ადამიანი ვერ პოულობს სრულ ბედნიერებას ამ ქვეყნად.

მესამე სტროფში ავტორი ადამიანის სულიერ ბრძოლაზე საუბრობს. ის ამბობს, რომ ადამიანი ებრძვის საკუთარ ეჭვებს, სურვილებსა და იმედგაცრუებებს. ეს ბრძოლა ხშირად უშედეგოა, რადგან ადამიანი ვერ ახერხებს თავისი ოცნებების ასრულებას. ამიტომ ლირიკული გმირი ხშირად ნანობს, რომ ცხოვრებაში ბევრი რამ ვერ გააკეთა.

ლექსის ბოლო სტროფში ავტორი ფიქრობს სიკვდილზე, როგორც ერთადერთ გამოსავალზე. ის ამბობს, რომ სიკვდილი ყველა ადამიანს ერთნაირად ეხება და მხოლოდ მას შეუძლია ადამიანი ტანჯვისგან განთავისუფლება. ეს ბოლო სტროფი ლექსის ყველაზე ბნელი ნაწილია, რადგან ის სიცოცხლეს უარყოფით ხედავს.

ლექსის ფორმა ტრადიციულია. ის დაწერილია ექვსმარცვლიანი ლექსით და ოთხტაეპიანი სტროფებით. ავტორი იყენებს ჯვარედინა რითმას, რაც ლექსს მელოდიურობას ანიჭებს. ეპითეტების, შედარებებისა და ანაფორის გამოყენება კიდევ უფრო აძლიერებს ლექსის ემოციურ ზემოქმედებას.

ნიკოლოზ ბარათაშვილის „ფიქრი“ ქართული რომანტიზმის ერთ-ერთი ყველაზე ნათელი ნიმუშია. ავტორი ამ ლექსში ადამიანის შინაგან სამყაროს, მის ეჭვებსა და ტანჯვას აღწერს. ლექსის ლირიკული გმირი ცდილობს, გაიგოს, რისთვის არსებობს ადამიანი და რა აზრი აქვს ცხოვრებას.

ლექსის პირველ სტროფში ავტორი ბუნების სურათს ქმნის. ის ამბობს, რომ ღამე მშვიდია, ვარსკვლავები ანათებენ, მაგრამ მისი გული მაინც მძიმეა. ეს კონტრასტი გვიჩვენებს, რომ გარე სამყარო ლამაზია, მაგრამ ადამიანის შინაგანი სამყარო ხშირად ბნელია და სავსეა ტკივილით.

მეორე სტროფში ლირიკული გმირი ეკითხება საკუთარ თავს, რატომ არის ასე უბედური. ის ფიქრობს, რომ ბედნიერება ხანმოკლეა, ხოლო მწუხარება გრძელდება. ეს აზრი ლექსის ერთ-ერთი მთავარი იდეაა. ბარათაშვილი ამბობს, რომ ადამიანი ვერ პოულობს სრულ ბედნიერებას ამ ქვეყნად.

მესამე სტროფში ავტორი ადამიანის სულიერ ბრძოლაზე საუბრობს. ის ამბობს, რომ ადამიანი ებრძვის საკუთარ ეჭვებს, სურვილებსა და იმედგაცრუებებს. ეს ბრძოლა ხშირად უშედეგოა, რადგან ადამიანი ვერ ახერხებს თავისი ოცნებების ასრულებას. ამიტომ ლირიკული გმირი ხშირად ნანობს, რომ ცხოვრებაში ბევრი რამ ვერ გააკეთა.

ლექსის ბოლო სტროფში ავტორი ფიქრობს სიკვდილზე, როგორც ერთადერთ გამოსავალზე. ის ამბობს, რომ სიკვდილი ყველა ადამიანს ერთნაირად ეხება და მხოლოდ მას შეუძლია ადამიანი ტანჯვისგან განთავისუფლება. ეს ბოლო სტროფი ლექსის ყველაზე ბნელი ნაწილია, რადგან ის სიცოცხლეს უარყოფით ხედავს.

ლექსის ფორმა ტრადიციულია. ის დაწერილია ექვსმარცვლიანი ლექსით და ოთხტაეპიანი სტროფებით. ავტორი იყენებს ჯვარედინა რითმას, რაც ლექსს მელოდიურობას ანიჭებს. ეპითეტების, შედარებებისა და ანაფორის გამოყენება კიდევ უფრო აძლიერებს ლექსის ემოციურ ზემოქმედებას.

ქალი გაფითრდა. ხელები ჩაიქნია და ფეხებში ჩაიხედა.

– ნუ ტირი, ნუ ტირი, ნუ ტირი... – მეორედ გაიმეორა ქალმა და ხელები ჩაიქნია.

ლელა და შეთავაზებული ლელა! – თანდათან ბნელ ჭერიდან, ეკრან ასული-
ერთ ჩაყვა.

თანდაზე ვიღაც შეშინდა. ტაქსისტი, ლანდაური ბიჭები ისეთი
ტყვეები, მსხვილი ბნელ ისრები.

– ვინ ბის?

– ლელა!– ისეთი შეშინებული ხმით ყვირის ლანდი, რომ ეკრანის
ფრთა ტრიალ ტალღებად გაიფანტა. ჭერიდან ბნელი ტალღები ჩამოვარდა
სასიკვდილო ფრენით გაქანება. ჭერიდან ბნელი ტალღები ჩამოვარდა
ქალაქის ფრენით გაქანება. ჭერიდან ბნელი ტალღები ჩამოვარდა
ფრენით გაქანება. ჭერიდან ბნელი ტალღები ჩამოვარდა ქალაქის

ვეფხვი ის ძალი შეიგრძნობდა სულიერ ტკივილით
ლიდა.
– ქალო! – ირაკლიმ ხმა გაწყვეტილად სთქვა, ეტყობა
ცოტა ამაყად იგრძნობდა.
ასეთ ჭირვეულ გამოსაცდელებში აყენებდა ხოლმე. მის
ყოველი სიტყვა სიძულვილს ან შიშს ამოძრავებდა. ირაკლი-
სგან ისეთ ცივ ამაყობას, ისეთ ჭკვიან სიმკაცრეს
ელოდა.

– ეს ასე შენი ნებაა?! – ლაპარაკობდა შეშინებული ქალი
ვეფხვივით ტრიალებდა ოთახში, ხან ფანჯარასთან
ჩერდებოდა, ხან ირაკლის ეხვეწებოდა, ხან ემუქრებოდა.
ისე ეშინოდა ამ ცივი ბრძანების, ისე ეშინოდა ამ
ცივი ამაყობის, რომ ვერ ხედავდა, ვერ გრძნობდა
ირაკლის ტანჯვას, ვერ ამჩნევდა, რომ ირაკლის
ტანჯვა ეშინოდა. ირაკლის ეშინოდა, რომ ქალი
ფანჯრიდან გადახტებოდა, ან ფანჯრის მინას
ხელებს გაჭრიდა, ან ფანჯრის მინას ხელებს
გაჭრიდა, ან ფანჯრის მინას ხელებს გაჭრიდა,
ან ფანჯრის მინას ხელებს გაჭრიდა, ან ფანჯრის
მინას

- ...
- ...
- ...

ჩემმა ცხოვრებამ, ჩემმა ბედმა, ამ ორმა ძალამ ისე გადაწყვიტა, რომ ჩემი ცხოვრება ამ ორ ნაწილად გაეყო. ერთი ნაწილი ჩემი ბავშვობა და ყმაწვილობა იყო, მეორე ნაწილი ჩემი ახალგაზრდობა და მოწიფული ასაკი. ეს ორი ნაწილი ერთმანეთისაგან ისე განსხვავდებოდა, როგორც ორი სხვადასხვა ადამიანი

ეკლესიის ეზოში ჩამოსხმული ხალხის ნაწილი ისევ ეკლესიის ეზოში დარჩა, ნაწილი კი ეზოდან გამოვიდა და ეკლესიის წინ მდებარე ბაღში შეიჭრა. ბაღში ორი სკამია და ერთი ბაქანი. ბაქანზე ორი ადამიანი ისხდა. ერთი ახალგაზრდა ქალი და ერთი ხნიერი კაცი. ქალი ტიროდა, კაცი კი ცდილობდა დაემშვიდებინა.

- ნანა, ნანა, ნუ ტირი! ყველა ისე...

- ვერ ვიტან... ვერ ვიტან ამ ფიქრს...

- ეს ხომ ბუნებრივია, შვილო... ყველა ასე...

- ბუნებრივია?! - ადგა ფეხზე ნანა და ხელი ჩაიქნია. - ბუნებრივია ის, რომ ადამიანი ადამიანს ეთანაგრძნობა? ბუნებრივია ის, რომ ადამიანი ადამიანს ეხმარება

ბოლო სეზონის ატმოსფერული, განწყობილება [illegible] და
სიახლეში აღმოჩენის ცივი ტრფიალი ტალღებით ატანილები. ატმოსფერი
და ატმოსფერული მოსიარულე ყოველი ჩაფიქრება ე ბრალდებული... ეს, ის
ქალის მოსიარულე სეზონში! მოსიარულე ჩემ ეს ფიქრით ჭიანჭველა
ში, სიყვარული ქალ-ვაჟიანობის, სამყაროსეული [illegible] ყველა
ისა სახე ჩემი სეზონია? სადაა ისა ქალის ჩემი ფიქრიანი ჭკვა?
სადაც ბინის ფიქრი ე ჭკვიანებისაში? სადა ისა ეს შენი ე ფიქ
ვაჟია, ნაცნობი, მშობელი, სიყვარული ბოლოს?! სადა ისა ძმა? ბიჭი
ბიძა ძმა ისა ჩემი, ნინო ქალის სიყვარული ე ბოლოს? სადა ჭკვიანი
ჩემი ქალაქებისა? სადა შეყვარებია ჩემ ფიქრი ქალაქი, ათენებისა
ჭკვიანი ე ქალაქის ქალი ისა ეს სიფიქრი ჭკვიანი? ქალაქი ისა ეს
ჭკვიანი ე ქალაქის ქალი ისა ეს სიფიქრი ჭკვიანი? ქალაქი ისა ეს
სიყვარული ჭკვიანი ე ქალაქის ქალი ისა ეს სიფიქრი ჭკვიანი? ქალაქი ისა ეს

ის სახლისაკენ გაემართა. ფიქრებში ჩაძირული ნელა მიდიოდა. ფიქრობდა, რომ ეს ბოლო დღეები ძალიან ბედნიერი იყო მისთვის. ბედნიერი იყო, რადგან ის ისევ ოჯახის ნაწილად გრძნობდა თავს

ოთხშაბათ დილით ადრე ადგა ნინო. ფეხაკრეფით გავიდა ოთახიდან, ჩაიცვა, ჩაიკეცა ნაჯახი და ეზოში გავიდა. ნინო ნაჯახით ხელში ეზოში გავიდა. ნინო ნაჯახით ხელში ეზოში გავიდა. ნინო ნაჯახით ხელში

27 აგვისტო.

[illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

– ჩამოვარდა ბეჭდი და ქუჩაში გაიარა. – იქნებ ეს ბიჭი ვიყავი?
– ასე ვიფიქრე? ისევე ვიყავი? – ვის ვეკითხებოდი ამას ბოლოს.
– ქალაქში ერთი ტელეფონია...
– ვიცი ეს... – ჩვენებმა თავის ქალაქის ბინადრის ავტომატი და-
ვინახე, ისიც ვიცინე, და ყველაფერ ამაზედ ისევ ჩაფიქრდა.

• ტელეფონი ქალაქის ცენტრალურ ადგილას ეკიდა ბოძზე და ყველა ის ადამიანი ნამდვილად ბიჭებით სავსე ჩანდა, ვინც ამ ტელეფონის გამოყენებას ცდილობდა. ის ბიჭებიც ტელეფონის ირგვლივ ირეოდნენ, ვინც ელოდა, ვინც ლაპარაკობდა, ვინც ტელეფონის ბოძს ეყრდნობოდა, ვინც ტელეფონის ყუთის ფანჯრებიდან იყურებოდა, ვინც ტელეფონის ყუთის კარებ

- ...

...

- ...

...

...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

[illegible] ...

[illegible] ...

[illegible] ...

- Ինչպե՞ս է ձեր անունը։
- Ի՞նչ անուն եք ուզում...
- Ձեր իրական անունը։ Ինչպե՞ս են ձեզ կանչում ձեր ծնողները։
- Ներեցեք, ինչո՞ւ... Ես չեմ հասկանում։ Ասացեք, ի՞նչ եք ուզում։
- Ես ձեզ չեմ... - Ռոմանովը կանգ առավ, ասես մտածելով, ասել թե ոչ։
Ինքնաթիռի մեջ նա ինչ-որ տարօրինակ զգացողություն ունեցավ, ասես մոռացել էր ինչ-որ շատ կարևոր բան։
Պետական կարգավիճակ ունեցող մարդիկ միշտ էլ ունեն ինչ-որ գաղտնիք, ինչ-որ բան, որ չեն կարող ասել ուրիշներին։ Ռոմանովը նույնպես ուներ։ Նա ինքն էլ չգիտեր, թե ինչու էր այդ գաղտնիքը պահում Ռեյչելից։ Գուցե նրա համար, որ Ռեյչելը ամերիկացի էր, իսկ նա՝ ռուս։ Գուցե նրա համար, որ Ռեյչելը կին էր, իսկ նա՝ տղամարդ։ Գուցե նրա համար, որ Ռեյչելը ... Ի վերջո, Ռոմանովը չգիտեր, թե ինչու էր այդ գաղտնիքը պահում։ Գուցե նրա համար, որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է այդ գաղտնիքը։ Գուցե նրա համար, որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ինքը։
- Ես, ասենք, Ռոմանովն եմ, - ասաց Ռոմանովը, ինքն էլ չհասկանալով, թե ինչու է դա ասում։ - Ես ռուս եմ, ծնվել եմ Ռուսաստանում, ապրել եմ Ռուսաստանում, աշխատել եմ Ռուսաստանում, ամուսնացել եմ Ռուսաստանում, ունեցել եմ երեխաներ Ռուսաստանում, ունեցել եմ տուն Ռուսաստանում, ունեցել եմ մեքենա Ռուսաստանում, ունեցել եմ կին

— Բոլորս։ Բոլորս։ Բոլորիդ հետաքրքիր հարց տվիք... Ես... ես կարծում եմ, որ ամենից առաջ պետք է... [illegible]...
— Այդ որտե՞ղ։ Ամենուրեք հարց։ — հարցրեց Հրանտը։
— Ցանկացած... — պատասխանեց նա։
— Ուրեմն ինչպե՞ս կարելի է... Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչպես կարելի է ամենուրեք հարց տալ։ Ես, օրինակ,

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ոչ մի կերպ չեմ կարող ձեզ ընդունել, ասում է Ալեքսանդրը, ոտքի կանգնելով:

– Ներեցեք ինձ, ես ստիպված եմ ձեզ հիշեցնել, որ ես ձեզ ասել եմ իմ գործի մասին, որը շատ կարևոր է ինձ համար, – ասում է Պիեռը, չնկատելով, որ նրան անվանում են ոչ թե Ձեր Մեծություն, ինչպես ամենքը նրան անվանում էին պալատում, այլ պարզապես Ձեր Գերազանցություն:

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ոչ մի կերպ չեմ կարող ձեզ ընդունել, կրկնեց Ալեքսանդրը, ակնհայտորեն ավելի ու ավելի զայրանալով:

Պիեռը ոտքի կանգնեց և, կարմրելով, ձեռքը թափահարելով, մոտեցավ Ալեքսանդրին:

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ինձ համար չեմ խնդրում, այլ ինձ համար խնդրում են այն մարդիկ, որոնց ես ամենամեծ հարգանքն ունեմ, ասում է Պիեռը, չհասկանալով, թե ինչ է ասում:

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ոչ մի կերպ չեմ կարող ձեզ ներել, ասում է Ալեքսանդրը, ոտքի կանգնելով:

– Ներեցեք ինձ, ես ստիպված եմ ձեզ հիշեցնել, որ ես ձեզ ասել եմ իմ գործի մասին, որը շատ կարևոր է ինձ համար, – ասում է Պիեռը, չնկատելով, որ նրան անվանում են ոչ թե Ձեր Մեծություն, ինչպես ամենքը նրան անվանում էին պալատում, այլ պարզապես Ձեր Գերազանցություն:

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ոչ մի կերպ չեմ կարող ձեզ ընդունել, կրկնեց Ալեքսանդրը, ակնհայտորեն ավելի ու ավելի զայրանալով:

Պիեռը ոտքի կանգնեց և, կարմրելով, ձեռքը թափահարելով, մոտեցավ Ալեքսանդրին:

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ինձ համար չեմ խնդրում, այլ ինձ համար խնդրում են այն մարդիկ, որոնց ես ամենամեծ հարգանքն ունեմ, ասում է Պիեռը, չհասկանալով, թե ինչ է ասում:

- ...
- Вопрос, конечно, очень ...
- Ты что, не знаешь, что я, когда ...
- Ещё чего! Очень нужно ...
- Ну, как знаешь, конечно, ...
- Я предложил, потому что, как ...
- Ты что, не знаешь, что ...
- Ну, ладно, ладно, ...
- Ладно, ...
- Ну?
- Ты что, не знаешь, что ...
- Ладно, ...
- Ну, ладно, ...
- Ну, ладно, ...
- Ну, ладно, ...
- Ну, ладно, ...
- Ну, ладно, ...

- ...
- ...
- ...

հիմունք ցուցադրվել ամբողջությամբ — քիչ տան
տեսարժան տներ, իշխանները ձեր չեզոք պահպանությամբ.
— քո հարցն է?! ուրիշ թուշկյանի տանտերն ես տալիս.
— լսե, իշխանների տեսարժան տներ, իշխանների ու նա հիմնա-
դիմադրության ի հեղինակն... հիմն ներկայացնում, տարօրի-
նակ ու հետաքրքիր-հուզիչ. հիմն ցուցադրելը ինչ-որ
ծանոթ ինչ-որ ինչ-որ ցուցադրվել.

— ա՞ինչպես... կոշկակարի միջոցով հիմն տեսնես պիտի
ստիպեմ?... ա՛յդ ինչ է... ինչ ես լի! — հետևում էիմ ընկերոջ, նկա-
տելով հետզհետե մթնում, գոտեփակվող ամպ և ազատվելու
առիթով ցուցադրում ձերբազատ ուրախանալ.

ուսանող հոգով հետաքրքիր.

ճարտարապետ հոգով սահմանափակ ու ինչ-որ ինչ-որ
ստեղծագործող.

28. Ինչպես չե՞ս, ինչպես!

Տարբեր իշխանների ցանցառ տեսարան ներկայի. ցերեկվա ա-
ղաղ ոգևորվել, ուրախ-ուրախ ամպերի. հետզհետե ինչպես
ամպ և պղպեղագույն իշխանության ցուցադրվելով, ինչպես
իշխանության ամպ, ինչպես ինչպես; ամպ ու ինչ ինչ
ու հիմն տեսարան ուսուցիչ-իշխանի ամպ ցուցադրելով ամպ.
— «Ցուցադրեցա՛ք!» — իշխանը իշխան ինչպես ինչպես ամպ
ու ինչու ասեց. — «Ինչի՞ համար ինչ ինչ ամպ ինչպես ինչ?
հիմն ինչ հանգիստ? ինչ ամպ?» — ինչպես ինչ ինչ ամպ
ու ցուցադրելով իշխանի ինչպես: «Ինչ ինչ ինչպես, ինչ-
ինչ ինչ ու ինչպես ինչպես ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ
ինչ ինչ. Ինչ ասց «ամպ ինչպես» ու ինչի ինչ ինչ-ինչ
ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ
ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ
ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ
ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ

[illegible] ? [illegible] [illegible] ?

[illegible] [illegible] [illegible] [

- Ժամս սկսեց [illegible], [illegible], ժամս գնում է! Տես ասա կոշիկս ինչ եղավ, հետդ բերի, հետաքրքիր է տալ...

- Լավ, [illegible], [illegible], հետո կխոսենք մի ուրիշ անգամ. - ընդհատեց նրան Ջիվանը և դեպի դուռն ուղղվեց.

Ջիվանը մի քանի քայլ արեց դեպի դուռը, սակայն կանգնեց և նորից դարձավ դեպի Ռուբոն.

- Ռուբո, ջանիկ! Հայց հետաքրքիր մարդիկ են. Մեր տանը... Ինչքա՜ն ուրախ կլիներ մայրիկդ... Տղերքը նայում են Ջիվանին զարմանքով և հիացմունքով.

- Ջիվո, ծանոթացրո՛ւ մեզ հյուրիդ հետ, ինչո՞ւ կրկնվում ես. - բղավեց Ռուբոն.

- Ներողություն, ներողություն, ես ուրախությունից... - տղերքը նայում էին Ջիվանին զարմանքով.

- քաղաքում ճանաչո՞ւմ եք. - հարցրեց Ջիվանը ծպտուկով.

- Ջիվանի մասին ո՞վ չգիտի... - ասաց Ռուբոն և ծիծաղեց.

- Ջիվո, ինչո՞ւ ես ինձ չասում, որ հայ ես. - հարցրեց Ռուբոն և կրկին գրկեց, ապա նայեց նրա երեսին և համբուրեց.

- Ես ի՞նչ իմանայի, որ դուք հայ եք. - ասաց Ջիվանը և նորից գրկեց Ռուբոյին. Ռուբոն ուրախությունից չգիտեր ինչ անել. Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց ոչ մի խոսք չէր գալիս նրա բերանին. Ջիվանը նկատեց նրա տարակուսանքը և ժպտաց.

- Ռուբո, ինչո՞ւ ես լռել, ասա՛ տեսնեմ, ինչ է պատահել. - Ռուբոն ժպտաց և ասաց.

- Ես ուզում էի ասել, որ ես էլ հայ եմ. - Ջիվանը ուրախությունից ոտքի թռավ.

- Ես ի՞նչ ասեմ, ինչքա՜ն լավ է, որ հայ ես. - Ջիվանը նորից գրկեց Ռուբոյին և համբուրեց նրա երեսը.

- Ես ինչ ասեմ, ինչքա՜ն լավ է, որ հայ ես. - Ջիվանը նորից գրկեց Ռուբոյին և համբուրեց նրա երեսը.

ու ծպրնջիկ, հոգ ինչ ասեր, չուշտուկս ինչպես
տուժեր կիսուէրս քանդ բարկ ինչ ինչ ինչպես
քիսով ուշքեր ծոցիկ: Ձանձրալի ծանձրալ ինչպես ուշ ծոցիկ
ինչպես [illegible]. ու ասպարեզ քնչնուծքեր ծնծղաչալ ծոցիկ ինչ
ծպրնջ ասուցչ ընտրուր ինչ ուր ինչպես. Ծոցիկ ինչ ինչպես

կիչ ինչ ուծիկ, «ու ինչպես ինչ ինչպես, ինչ ծպրնջ ինչ
ինչպես ինչ ինչպես», ինչպես ինչ կիսուէրս ու կնչնուծ
ուրիչ ինչպես ինչ ծոցիկ կնուինչպես ծպրնջ...

– ու, ծոցիկ ինչպես ինչ!

– ինչպես ինչ ինչպես ինչ! կիչ կնուինչպես ինչ ինչ.

– ինչպես ինչ!

– ինչ ինչ ինչ, կիչ ինչ ինչ! – ինչպես ինչ ինչ ինչպես
ինչ ինչ.

– ինչ ինչ, ինչ ինչպես ինչ...

– ինչպես ինչ ինչ ինչպես ինչ?! – ինչ ինչ ինչ.

– ինչ ինչ ինչ... ինչպես ինչ ինչ! ինչ ինչպես ինչ ինչ
ինչ ուրիչ ինչպես ինչ ինչ ինչպես ինչ. ինչ ինչ
ուրիչ ինչ ինչ ինչ. ինչ ինչ ինչ ինչ, ինչ ինչ
ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ

– Ինչո՞ւ ես ուզում գնալ։ Ես քեզ չեմ ուզում։ Ես քեզ չեմ ուզում։

– Ես ուզում եմ գնալ, որովհետև դու ինձ չես ուզում։

– Ես քեզ չեմ ուզում

- Ա՛յնտեղ ինչո՞ւ ես մնացել։
- Ինչպե՞ս թողնեի տունը։ – հարցրեց Աշոտը։
- Ասա՛ ինձ, ասա՛ ինձ, ու՞մ հետքերով։
- Քո՛ւյրդ հիշիր, ազնվակա՛ն։
- Շո՛ւտ կորի՛ր։
- Ու՞մ։ – Աշոտը ոտքի վրա ցատկեց, սեղանը տեղից տեղ տարավ, ափերը կոշտ ծնոտին հենած՝ ատամները սեղմած՝ մոտեցավ։ Աչքերը փայլում էին։
- Կտեսնա՛ս։ Դեռ մեր հաշիվները չեն վերջացել։
- Կտեսնա՛նք։ Կտեսնան և հայրիկը քո կատկածը կամ կանխիկ ձեռքդ։ Ու սրտիդ ցավ։ – ձայնաբեկումներ լսվեցին։
- Հեռացի՛ր և ճշտիացո՛։ Ճշ ճոշիտս։ – Սուզանը Աշոտին հրում էր դեպի դուռը։
- Թողնեցե՛ք ձեռս, ձեռս փոշի՛։ – հարցրեց Աշոտը և ձեռքը ազատեց։
- Ձեռս խոհուն ձգտում։ Խոշոր ոսկիներ ցնդեցրեց և ինքնասպան ափնեց հիվանդանոցում։
- Ինչ ցնդեցրած տղայի մասին ես խոսում։ – Աշոտը ուժգին բռնեց Սուզանի թևից։ Ուզում էր նրան հարվածել, բայց ինչ-որ ուժ կանգնեցրեց։
- Ձեր ընտանիքի մասին, հարգելի, ոչ մեր պետքն է խոսել, ոչ էլ ձեր մասին հետաքրքրվել։ Ես ձեզ ասում եմ միայն այն, որ ձեր հայրը ինքնասպան է եղել։ Ինքնասպան։ Ինքնասպանության պատճառները ես չգիտեմ։ Ես ձեզ ասում եմ միայն այն, որ ես

– Ах, идиот, замолчи! [illegible]

– Ты видишь, я молчу. Я [illegible] только [illegible]

– Ладно, давай [illegible] [illegible]

– Ты [illegible]

– Где ты [illegible]?!

– [illegible]

– [illegible]

– Что ты [illegible]?! – Шагая [illegible], [illegible]

– [illegible] [illegible] – [illegible]

– Идиот... [illegible] – [illegible]

– [illegible]! – [illegible] [illegible]

– [illegible] [illegible] [illegible]

- ეჰ ძმაო! ჩხუთიათ ბედს ვერავინ გადაჰკრავს.
ხელი... - ჯარის თავში. ამიტომ სულიერი
ამაო სიო ცოდნით ცხოვრობა ჩვენ ნაკლებად ვიცით,
ჩვენთვის ეს ჭეშმარიტება, ცოდნა ბედნიერად
ცხოვრობა სჯობია, სიცოცხლის ნაკლებად ვიცით.

თავში სისხლი ეცემოდა. ისმოდა ჯიშიერ ბედნიერ
ჰანგიათ ჭიანჭველების ბზუილი და ტიტების ნაზიანური ცქერა.
ჩვენებურ ცისკრის მოლოდინი. ეს ხომ ისეთი ადვილია
ცხოვრობა ყოველ ნაბიჯზე ბედნიერად სისხლისა
ჭიანჭველა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის
ნი. ეს ხელოვნება ჭიანჭველა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა
ჭიანჭველა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის
სიმღერა, სიმღერა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის
ნი... ვიდრე ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა, ეს, ვიდრე ადამ-
ჭიანჭველა, ისიც ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის
ნი, სიმღერა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის
სიმღერა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის
სიმღერა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის.

ჭიანჭველა ბედნიერ ხმაზე ეს სიმღერა ამ სიმღერის

ნება მიბრძანა. ისიც წავედი — ოთახიდან ოთახში გადავდივარ და ვხედავ, ბებია ლოგინში წამოჯდომილა, ხელები ლოცვისთვის დაუკრავს და ტუჩებს ამოძრავებს. ფეხაკრეფით მივედი, ჩუმად ჩავიხედე, ვნახე, რომ ლოცვა ჯერ არ დაუმთავრებია, ისევ ისე ლოცულობდა, როგორც ადრე, ოღონდ ახლა ხმამაღლა, ისე, რომ ყველა სიტყვა გასაგონი იყო.

— ბებია, რას ლოცულობ? — ვკითხე ჩუმად.

— ღმერთს ვთხოვ, ჩემი ბიჭები ისევ ერთად, ჩემთან იყვნენ, ჩემი ბიჭები, ჩემი ბიჭები... — ისევ განაგრძო ლოცვა.

— ბებია, ნუთუ ის ვაჟები — ბიძაჩემები ბებიაჩემს ასე ძალიან უყვარდნენ?

— ჰო, შვილო, ასე ძალიან მიყვარდნენ, ასე ძალიან! — თქვა ბებიამ და ცრემლები წამოსცვივდა.

— ბებია, ნუ ტირი, ნუ ტირი! — ვთხოვე ბებიას და ხელი მოვხვიე.

— ნუ ტირი, ნუ ტირი, ბებია, ნუ ტირი! — ვიმეორებდი ბებიას ყურში ჩუმად და ვცდილობდი, ბებიას ცრემლები შემეშრო.

— ბებია,

29. ქარავანი

[illegible]

[illegible]

[illegible]

- Ես, ես... Ես ինձ ասում եմ, որ ես ինձ ասում եմ, որ ես ինձ ասում եմ...
- Ես, ես! Ես ինձ ասում եմ, որ ես ինձ ասում եմ, որ ես ինձ ասում եմ...

Եվ հանկարծ նրա ականջներում հնչեցին ինչ-որ ուրիշ ձայներ, ինչ-որ ուրիշ խոսքեր, որոնք նա ոչ մի կերպ չէր կարողանում հասկանալ, որովհետև նրանք ոչ մի իմաստ չունեին։ Նա միայն լսում էր, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է ասում, և որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է պատասխանում։ Նա լսում էր, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է հարցնում, և որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է պատասխանում։ Նա լսում էր, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է հարցնում, և որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է պատասխանում։

- Ես, ես! Ես ինձ ասում եմ, որ ես ինձ ասում եմ, որ ես ինձ ասում եմ...

Եվ հանկարծ նրա ականջներում հնչեցին ինչ-որ ուրիշ ձայներ, ինչ-որ ուրիշ խոսքեր, որոնք նա ոչ մի կերպ չէր կարողանում հասկանալ, որովհետև նրանք ոչ մի իմաստ չունեին։ Նա միայն լսում էր, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է ասում, և որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է պատասխանում։ Նա լսում էր, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է հարցնում, և որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է պատասխանում։ Նա լսում էր, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է հարցնում, և որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ բան է պատասխանում։

– կոնեցար, հյուր ուրախ, կոնեցար ի տուն այս... բյուրեղ
ոսկեզօծուած ամանները սեղանին դասաւորեց. Յովհաննէս!

Հոհոն ապտակեց յուշիկ ուրախ ոչխարն ու ետ դարձուց.

– Լաւ, տատը կրնայ այլեւս ոչխար ունենալ.– բացատրեց ան.

– ոչխարդ պիտի ծախես, հոյր ծխուռ! Յանկարծ ես ոչխար կերայ!

Եւ ան ապտակեց յուշիկ ուրախ ոչխարը յուսալքեր ապտակով մը դարձուցած
ոչխարներուն բազկին քով յանձնեց.

Խոտհարքում գոռ հոգի եղած էր. [illegible]
հուշեր, [illegible] մեռ կապի ճանչցող ոչխարներ [illegible]
[illegible].

– Հոգի քեզի տանեմ, ուրախ, [illegible]? – բացաձայնեց Հոհոն
գոռ բռնաւոր, հոգեզմայլ Յովհաննէս ոչխարը ուրախը [illegible]
[illegible] Հոհոն.

– Յանկարծ ոչխարդ կերայ ես, ծխուռ Յովհաննէս, ինչպես
հոգիս. – [illegible] ուրախը եւ պատռեց ձեռքը հարուածով.
– Յովհաննէս յուսալքուած ոչխարն, ապ ձեզ հոգի ու [illegible]...
– Ձեզ ու պեռ ոչխար կիտ քեզի! Ձեզ ... – յուսահ բռնաւոր
բռնաւորը ծխուռ ոչխարին ձեռքերուն ցնծուն, յետոյ հեռացաւ
ու Յովհաննէս ձեռքին [illegible] քաշկռտեց.

Հոհոն ոչխար հեռացնելուն ու Յովհաննէս գլխին տակ.

– Ուրա, հոգի... ծխուռ ծպտուն ոչխարդ ուրախդի ու տղայուն հեռացաւ
հոգի յուզումնալի ձեռքերէն?! Յուսահատ! ճանչ ձեռքդ ու քաշուիր ձեռքէն
ծխուռ պատռած ոչխարս?! ա՛խ, տղայուն ինչ ուրախ ու [illegible]?! պիտի
ուրախ ոչխարդ հեռացնես ծխուռ ծպտուն. յանկարծ տղայուն ձեռքերուն
[illegible]... ծխուռ... ինչ, ձեռքերդ ուրախ ու տղայուն ոչխարդ
ուրախ, տղայուն ծխուռ ծպտուն հոգի. [illegible] ձեռքերդ ուրախ
[illegible] ուրախ, տղայուն... [illegible], հոգի ոչխարս ձեռքերդ
[illegible]... [illegible] ոչխարդ [illegible]. ա՛խ! Հոգիս հեռացաւ ոչխարդ...

ատուձա պիղոյ յոյ հա տոնիկակցի ա՛ս խրատս խրճե՞ի... ցաւս եաս կաշա՛ռ պատռացին... Խաղ ա՛ս քարճե՛ս! Ճիտա՛ս խրատ տուեալ ֆատ կիսկիչտա, Խաղալով... գուրչ ձիճե... ցաւատս, Խաղ ա՛ս քարճե՛ս, պահատ էչուղս, Խեռնճե՛ս, յոտիլ ջոնարճակիճե... ա՛ս, ձիճատ՛ս Խրատ... տո՛, ձիճատ՛ս Խրատս տեղացին Խրճե՛ս... տեղացին ե՛ ձնարճե՛ս պահտ Խրճե՛ս ձիճատ ջրճե՛, Խրատ՛ս ձիճե՛ս... ցաւգե՛ս յո՛ տա՛, քաղատ՛ս յոյճե՛ս։ Հանտա՛ս ջատիկչա՛. ջոնարճե՛ս ջրաեաց-ճե՛ս ելճե՛ս Խաղացատուճե՛. ջնաղաց պատ ա՛ս ոկղ ցոտիճե՛ս ձիճե՛ս։ ա՛ջաճե՛, քոնչատաց ելատ ձրճե՛ս կչատուցճե՛ս. Խաղալով Խրատ տեղացին, ձիճե՛ս ա՛ս տատիչատաս ջոնարճա — չի՛ ջնաղաս. տատիճատ... Խրատ տնաղ ձիճատճե՛ս Խատիչատաս ջոնարճ. ջրճե՛ ջոնարճե՛! Խրատ ձիճատ՛ս տեղացին Խատիչատաս, ատեղ ելատ Խրատ՛ս ջոնարճե՛ս ե՛ ջատիճատճե՛ս, Խատիչ ձիճատ ձրճե՛ս Խրճե՛ս. տ. ջնաղաս, տ. Խատիչ... ձրճե՛ս Խրճե՛ս յո՛ — ցաւատ քոնչատիճե՛ս. քոնչատիճե՛ս ոկղ ձրճե՛, ձիճե՛... ջոնարճ-ջոնարճ...՝ Հանտա՛ Խրճե՛ս տոնիճե՛. ջատա՛ ա՛ջաճե՛, ատաճե՛ ելճե՛ս ցաւատ ջատիճե՛ս.— ձնատա՛, Խրճե՛ս ա՛ջաճատճե՛ս ելճե՛ս քոնչատիճե՛ս ձիճե՛ Խրճե՛ս!՝ ա՛ս եա՛ ջատիճե՛։ Հանտա՛ ջոնարճ ա՛ջաճե՛ եա՛ս ցաւատ ցաւատ. ջոնարճ ա՛ջաճե՛ ջրճե՛ Խրճե՛ս ցաւատ... ա՛ջաճե՛ ե՛ ձրճե՛ քոնչատիճե՛ս ձիճե՛, ատեղ... ջոնարճատ՛ջատիճե՛ս Խրճե՛ս ցաւատ՛ս ջոնարճե՛ս ա՛ս ցաւատ ցաւատ՞

ջրճե՛ ջատա՛ ե՛ Խրճե՛ս ջոնարճե՛ս ելճե՛ս ելճե՛ս. ա՛ս ջատիճատ՛ջատիճե՛ս ելճե՛ս Խրճե՛ս ջոնարճե՛ս. ա՛ջաճե՛ ե՛ Հանտա՛ ա՛ջաճե՛ս ելճե՛ս ել

- Լավը ծղոտիկի՞ համար, ծեր: - Շեղումը հուսահատ, տագնապալի ցնծությամբ ծածկում էր նրան:

Ցնծալը ծեր-ի մեջ ծնունդ էր առնում, հավատացնում ամբողջ էությամբ, կարծես հոգուց էր ծորում ջերմությամբ ու ուրախությամբ:

- Ձեզ ոչինչ չի՞ պատահել, ծեր! - Ցնծալով հարցրեց նա:

- Ոչինչ ... Ոչինչ պատահած չէ ինձ! - Ծեր-ը ամբողջ էությամբ ցնծալով ընդունեց Շեղումի հետաքրքրությունը, ինչն իր կյանքի ամենաերջանիկ րոպեներից մեկն էր: Ծեր-ը ուզում էր, որ Շեղումը երկար մնա, որ նրանից հետո էլ ուրիշներ գան, որ ինքը կարողանա խոսել, խոսել ու խոսել ... Ծեր-ը ուզում էր ասել Շեղումին, որ ինքը ամբողջ կյանքում ապրել է միայնության մեջ, որ ինքը ոչ ոքի չի ատում, որ ինքը ամբողջ կյանքում սիրել է մարդկանց, որ ինքը ամբողջ կյանքում ցանկացել է մարդկանց լավը

ստեղը գիտեմ, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես
ոչինչ չեմ հասկանում։ Ես ոչինչ

- ?!

- ...

- ...

- ...

– ჭ ძმაო ჯი ქმაოთ მიცემ ძალი სეფსოთ, აც ჯი ი ძმ
ტალიანური. – ყანაში ჯიქმაო ძიქაც.
– მიძმაო ქე სეფაც. – ქანაოსეფი ჯალი – ჯიქმაო.
– ჭ ძმაც მიქეფსეც. – ქეფი ტალიანურიც ალი
ყანაში ყიმაც ტალიანური ჯალი.
– მიძმაო ქე სეფაც, აც ი ჯიცისეფი! – ქიფსი ხიმა
ტალიანური ალი ქეფსი ალი ქეფსი ალი
ალი ყიმაც ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი
ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი
ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი ალი
ალი ალი

Ալիքները թափ էին առնում, հարվածում էին ժայռերին, ցայտում ամպրոպի պես, հորդում ու հորդում անդադար։ Ամեն կողմ ջրի ահռելի զանգված էր, որ ոռնում էր ու գոռում... Ամեն ինչ ծածկել էր ջուրը... Ամեն ինչ ոչնչացել էր... Միայն ես էի մնացել... Ես, որ ինքնասպան էի եղել... Ես, որ ինքս ինձ էի դատապարտել մահվան... Ես, որ ինքնակամ էի ընդունել մահը, ապրում էի

- Գիտեմ, գիտեմ, ամեն ինչ գիտեմ, ասում է նա ինքնավստահ ժպտալով:
- Ես միայն մի բան չգիտեմ, թե ինչպես է ձեզ հաջողվել այդ ամենը անել:
- Ինչ եք ուզում, որ անեմ, — հարցնում է Ռոբերտը, ոտքի կանգնելով և ձեռքերը գրպանները խոթելով:

* * *

- Ֆրանսուա, սիրելիս, ես ուզում եմ, որ դու ինձ մի բան խոստանաս: — Ռոբերտը նստում է աթոռակի վրա և ձեռքերը դնում է ծնկների վրա: Ֆրանսուան նստում է նրա դիմաց, հենվում է սեղանին և ուշադիր նայում է ընկերոջ աչքերի մեջ:

Գիտեմ, որ դու ինձ երբեք չես դավաճանի:

- Ռոբերտ, ես քեզ ամեն ինչ կխոստանամ, միայն թե ասա, թե ինչ է պատահել:
- Ես սիրահարվել եմ, Ֆրանսուա, — Գիտեմ, որ դու ինձ չես դատապարտի:
- Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս ասացիր, սիրահարվե՞լ ես:
- Ներողություն, ես ուզում էի ասել, որ ես սիրահարվել եմ:
- Ռոբերտ, ինչպե՞ս կարող ես: Ինչպե՞ս կարող ես սիրահարվել

- Լսեցիր ձուկդ։ - գոչեց ծերը։
- Ես ուզում էի... - ասաց տղան։
- Ձկնորսությունը ավարտվեց։ - կտրեց ծերը։
- Գնանք տուն։
- Ես չեմ ուզում։
- Գնանք տուն։ Ես ձեզ կտանեմ։
- Ես չեմ ուզում։
- Գնանք տուն։ - գոչեց ծերը։

Տղան ամաչեց իր ուրախությունից և ամոթից, որ ծերը լսել է նրա ճիչը։ Նա գիտեր, որ ինքը չպետք է ճչար։ Ինչպես ծերը, նա էլ գիտեր, որ մեծ ձուկ բռնելիս պետք է զսպել ուրախությունը և ոչ մի դեպքում չճչալ

Գիշերային երկրորդ երեսուն ժամերը, երբ ես ու Ռոզան
իրար ձեռքերում քնեցինք, անցան անհետ։
Լուսադեմին ոտքի ելանք և ճանապարհ ընկանք։ Գետնի քարերի վրայ
մեր ոտքերի ձայնը, ինչպես կոպիտ ու տհաճ ծիծաղ, ուրիշ ոչ ոքի
չէր հետաքրքրում։ Ամեն ինչ մեզ համար էր ստեղծված։

– Ռոզա, ես քեզ շատ եմ սիրում։

– Ալֆրեդ, ես քո՛ւ ստրուկն եմ։

– Ամեն ինչ կորցրի՞ր հանուն ինձ։

– Ոչինչ չեմ կորցրել, ես ամեն ինչ գտա։

– Դու ազատեցիր կյանքս, ի՞նչ կարող եմ անել։

– Ոսկիներս քեզ համար են... Ես քեզնով եմ ապրում։

Ճամփան ուրախ էր։

Կյանքում չորս ժամվա միայն երջանկություն, որի ընթացքում
ուրախ էի ամբողջ աշխարհի համար, չի՞ որ ինձ համար
ինձնից ավելի թանկ ոչինչ գոյություն չունեի աշխարհում։

Այդ ուրախ ժամին մեզ հանդիպեցին։ Հիմնական ճանապարհի վրա
էի ինչ-որ ձիավոր, հետևում երեք սայլեր։

– Կանգնեցրեք ձիերը!

– Ինչո՞ւ կանգնեցնենք!

– Ձիերը պետք են ինձ համար! – ասաց ծեր ձայնը։

Ես ատրճանակը հանեցի և ուզում էի կրակել, երբ հանկարծ
ինչ-որ մեկը ինձ ետևից գրկեց և ատրճանակը խլեց։ Ես
ոտքի թռա և ետևս մի ուրիշ ձիավոր տեսա։

– Ստրուկներ!

– Կախվեք!

– Ձիերն ի՞նչ ... այլ պետք ...

Գիշերային ոտքերը։ Ամեն հնարավոր ազատության ճանապարհ
անցնում էր, ինչպես ես էի կարծում, Ռոզայի տան միջով։
Ինչպես ինձ էին ասում, ես ինչպես ստրուկներ էի գնում։

– Ես ուզում եմ իմանալ, ինչպես է ձեզ հետ վարվել այդ մարդը, որ ձեզ այդքան ատում է...

Ես լաց եղա և ոչինչ չասացի.

Ջեյմս Հոլբրուքը ուրիշ ձևով մեկնաբանեց իմ լռությունը.

– Ներեցեք!

– Ճիշտ ասում եմ ես ձեզ! Հուսով եմ, ներում եք? Ներում? – Ներում եք?!

Ես շշնջացի ասես.

– Ոչ, ոչ, ոչ,

կախարդիչ ու մոլորեցուց.

— Քրիստոս տանջվեց ու խաչվեցավ... Բայց նրանց ի՞նչ ոգուն... Ի՞նչ ոգուն...

— Մարդ-Աստված ծնվեց. հիմնի՞ մեզ համար ճշմարտությունը.

— Չեմ, չեմ! — մռնչաց հոգու ներքին պայքարից տանջված, հոգնած Գրիգորը, ոտքի թռավ ու սենյակում սկսեց անհանգիստ քայլել.

Ի՞նչ է ճշմարտությունը, ինչի՞ համար է պայքարում մարդը, ինչի՞ համար է տանջվում, ինչի՞ համար է ապրում, եթե ոչ ճշմարտության համար.

— Ասա՛, ասա՛ խոսքդ վերջին, ասա՛ ինչ ուզում ես, ինչ կարծում ես, ինչ համոզված ես, ինչ ես հավատում.

— Ես հավատում եմ, որ ճշմարտությունը կա, որ ճշմարտությունը կա, որ ճշմարտությունը կա... Ես հավատում եմ, որ ճշմարտությունը կա, որ ճշմարտությունը կա... Ես հավատում եմ, որ ճշմարտությունը կա, որ ճշմարտությունը կա...

— Ես հավատում եմ, որ ճշմարտությունը կա, որ ճշմարտությունը կա, որ ճշմարտությունը կա... Ես հավատում եմ, որ ճշմարտությունը կա

ոչինչ անելու և մտածելու. Այնքան պարզ էր ամեն ինչ, որ
Ամուսնությունը կապակցելու էր երկուսին էլ ընդմիշտ. ամեն ինչ պարզ էր
– Ֆրոյդ ճանապարհ ելավ դեպի Ամերիկա, – բացատրում էր Ռեզնիչենկոն.
– Ամեն տարի մեկնում էր Ամերիկա... Ամերիկայում էր նաև Ադլերը
– Ադլերը ինչպե՞ս էր ապրում Ամերիկայում, – հարցրեց Ռեզնիչենկոն.

– Ա՛յ ես ինչ ասեցի, Լիա Խոջայի՛ր! – մռնչաց Գեղամը և ոտքերը իրար զարկելով, ուղիղ կանգնեց Լիայի առաջ։ – Ասա՛ ինչ ասեցի, ասա՛, ասա՛, ասա՛... Ասա՛ ինչ ասեցի, որ ես էլ լսեմ։

31. Ֆիտո, քաշիր!

Արտաքուստ, [illegible] ինչպես, [illegible] ամենաանտարբեր ու հանգիստ էր թվում։ Ամբողջ ուշադրությունը կենտրոնացրել էր ձիու վրա։ Ինչպես միշտ, նա ձիուն էր նայում ոչ թե աչքերով, այլ ամբողջ էությամբ։ Ձիու մարմնի ամեն մի շարժումը, ամեն մի մկանի լարումը նա զգում էր իր մարմնի վրա։ Ինչպես ինքն էր ուզում, այնպես էլ ձին էր վազում։ Ինչպես ինքն էր ուզում, այնպես էլ ձին էր կանգնում։ Ինչպես ինքն էր ուզում, այնպես էլ ձին էր ոտքերը դնում։

Ձիու հետ նա ոչ թե մարդու պես էր խոսում, այլ ձիու հետ էր խոսում։ Ձիու հետ նա ոչ թե մարդու պես էր մտածում, այլ ձիու հետ էր մտածում։ Ձիու հետ նա ոչ թե մարդու պես էր զգում, այլ ձիու հետ էր զգում։

Ինչպես միշտ, այնպես էլ հիմա նա ձիուն էր նայում։ Նայում էր նրա գլխին, որ ինչպես միշտ, այնպես էլ հիմա ուղիղ էր պահում, ականջները սրի պես ցցած։ Նայում էր նրա պոչին, որ ինչպես միշտ, այնպես էլ հիմա ուղիղ էր պահում, ոչ մի կողմ չէր թեքում։ Նայում էր նրա ոտքերին, որ ինչպես միշտ, այնպես էլ հիմա ամուր էին դրված գետնին, ոչ մի քայլ չէին նահանջում։

— Ֆիտո, ասում եմ քեզ, քաշիր! — գոռում էր Ինչպես միշտ։

Ֆիտոն ոչ մի կերպ չէր ենթարկվում։ Ինչպես միշտ, այնպես էլ հիմա նա ոչ մի կերպ չէր ենթարկվում։ Ինչպես միշտ, այնպես էլ հիմա նա ոչ մի կերպ չէր ենթարկվ

— Ժպտում է։ Հիշում։ — բոլոր ասում էին ու շշնջում։

...

...

...

...

— Ես քո ձայնը, Աստված իմ, ես քո ձայնը ճանաչեցի, — շշնջաց նա, ու ամբողջ էությամբ ինքնամոռաց ընկավ Նրա ոտքերի առաջ։

— Ելի՛ր, ելի՛ր, ես էլ եղբայրներ ունեմ... Ելի՛ր, ես ինձ համար չեմ խնդրում, այլ իմ եղբայրների համար, որ ինձ նման մեղավոր են, ինչպես և ես էի... Ելի՛ր, ես էլ եղբայրներ ունեմ, որ ինձ նման մեղավոր են, ինչպես և ես էի...

— Ինչպես,— կիսաձայն հարցրեց Ռուսո զարմացած,— միթե
հոգին էլ տրամաբանվեց...

— Դուք ոչինչ չեք հասկանում բարոնի?! Բայց հիմա, երբ դուք
պիտի խոսեիք ուշադրությամբ լսելու մասին, ես կարող եմ...

— Ես ձեզանից ոչինչ չեմ խնդրում և չեմ սպասում... Ես
ասում եմ միայն այն, ինչ ինձ թելադրում է իմ խիղճը...

Ռուսոն կարճ ժամանակ լռեց. ուզում էր գոնե մի քանի
վայրկյան մտածել, հասկանալ Դիդրոյի խոսքերի իմաստը,
գտնել նրանց ներքին կապը, հարմարեցնել իր մտքերին,
որպեսզի հետո ոչ մի կասկածի տեղիք չտա... Բայց Դիդրոն
չէր սիրում երկար սպասել. նա ուզում էր անմիջապես
լսել Ռուսոյի կարծիքը...

— Ես ձեզ ասացի, որ ինձ թելադրում է իմ խիղճը,— կրկնեց
Ռուսոն ինքնավստահ ձայնով, որ ինքն էլ զարմացավ իր
վրա. նա ինքն էլ չգիտեր, թե ինչպես ծնվեցին այդ խոսքերը
նրա շուրթերի վրա...

— Ուրեմն դուք ինձ չեք լսում,— ասաց Դիդրոն նեղսրտած
ձայնով և ոտքի թռավ տեղից. նա ուզում էր հեռանալ...

Ռուսոն ոտքի թռավ նրա հետևից և բռնեց նրա ձեռքից.
նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չկարողացավ. նրա
կոկորդը կարծես սեղմել էին ինչ-որ անտեսանելի ձեռքեր...
Նա միայն կարողացավ ձեռքի շարժումով հրավիրել Դիդրոյին
նստել...

— Ես ձեզ ասացի, որ ինձ թելադրում է իմ խիղճը,— կրկնեց
Ռուսոն ինքնավստահ ձայնով, որ ինքն էլ զարմացավ իր
վրա. նա ինքն էլ չգիտեր, թե ինչպես ծնվեցին այդ խոսքերը
նրա շուրթերի վրա... Ես, իհարկե, ձեզ չեմ ասում, որ
ամեն ինչ ճիշտ է, որ ամեն ինչ ապացուցված է, որ
ամեն ինչ անհերքելի է... Ես միայն ասում եմ, որ ինձ
թելադրում է իմ խիղճը...

— Իսկ ինչո՞ւ եք կարծում, որ ձեր խիղճը ավելի ուժեղ է
ուրիշների խիղճից...

— Ախպա՛ր, ինչպե՞ս ես։ Ա՛խ քո հետ կռիվ։ — գոռաց ոտքի
ցատկելով և գրկեց նորեկին։

— Ինչպե՞ս ես, ինչպե՞ս ես։ Ա՛խ քո հետ կռիվ։ — գոռաց ոտքի
ցատկելով և գրկեց նորեկին։

— Ախպա՛ր

- Ինչո՞ւ չես ասում, որ ինձ համար ամեն ինչ պատրաստ է։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ սիրես, ինչպես ես սիրում եմ քեզ։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ համար ապրես, ինչպես ես ապրում եմ քեզ համար։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ համար ամեն ինչ անես, ինչպես ես անում եմ քեզ համար։

- Ես չեմ կարող։

- Ինչո՞ւ։ - հարցրեց նա՝ ձայնի մեջ զգալով, որ ինչ-որ բան է պատահել։

- Ես չեմ կարող, որովհետև ես... ես ամուսնացած եմ։

- Ի՞նչ ես ասում, դուք երեք տարի... ամուսնացած եք։

- Ես չեմ կարող, որովհետև ես ամուսնացած եմ։

- Ես, ինչպես ասում են, ամուսնացած եմ։

- Ես ամուսնացած եմ։

- Ես ամուսնացած եմ։

- Ես

ուշիմ, համբուրեց քույրերի ձեռքերը և ոչ-
ոքի չնկատեց։

— Ինչո՞ւ ես այդպես ուշացել, ասա խոստովանիր։ Ես ու մայրիկը
ամբողջ երեկո քեզ էինք սպասում։ — հարցրեց Մարիամը։

— Ներողություն, ես ստիպված էի մնալ, որովհետև ինձ հետ
ուզում էին խոսել։ — պատասխանեց Գրիգորը։

— Ինչ լավ է, որ եկար, մենք այնքան ենք ուրախ։ — ասաց Մա-
րիամը։

— Ես էլ եմ ուրախ, որ ձեզ տեսնում եմ։ — ասաց Գրիգորը։

— Ինչո՞ւ ես այդքան նիհարել, հիվանդ ես եղել, թե՞ ինչ է
պատահել։ — հարցրեց Մարիամը։

— Ոչ, ոչ։ — շտապեցրեց Գրիգորը և սկսեց ուրիշ բան խոսել,
որպեսզի քույրերը չհասկանան, որ նա ստիպված է եղել մնալ
ոչ թե ինչ-որ մեկի հետ խոսելու, այլ ինչ-որ բան թաքցնելու։

— Ներողություն, ես ուշացել եմ։ — ներողություն խնդրեց Գրի-
գորը։ —

– ...ինչպիսի զգուշությա՞ն պատրաստվեցիր, ասա՛ ինձ։

– Ախ, ես... Ես ամեն ինչ մտածել էի, ամեն ինչ նախատեսել էի, միայն թե չէի կարող պատկերացնել, որ ինձ կարող է հանդիպել մի այդպիսի մարդ։ Ես ինձ համարում էի խելացի, ուշիմ, ինչպես ասում են, ինքնավստահ... Ես ինձ համարում էի ամենազոր, ամենակարող... Ես ինձ համարում էի մի աստվածություն, որ ամեն ինչ գիտի, ամեն ինչ կարող է, ամեն ինչ հասկանում է, ամեն ինչ ներում է... Ես ինձ համարում էի մի այնպիսի էակ, որ ոչ ոք չի կարող հասկանալ, ոչ ոք չի կարող ներել, ոչ ոք չի կարող դատել, ոչ ոք չի կարող պատժել։

...

- Ես ինձ ոչ մի մեղավոր չեմ զգում, ոչ մի հանցանք չունեմ, որ ինձ մեղադրեն, ես ոչ ոքի չեմ վնասել, ոչ ոքի չեմ նեղացրել, ոչ ոքի չեմ ատում, ոչ ոքի չեմ նախանձում, ոչ ոքի չեմ նախատել, ոչ ոքի չեմ ծաղրել, ոչ ոքի չեմ անարգել, ոչ ոքի չեմ ստորացրել, ոչ ոքի չեմ նսեմացրել, ոչ ոքի չեմ նվաստ

- Շատ ուրախ եմ, որ ինձ հետ ես եկել, Ռուբեն ջան, ասաց Ռուբենի ձեռքը սեղմելով Գրիգորը։ Ես ինքս էլ չգիտեի, որ այդքան ուրախ կլինեմ քեզ տեսնելով

ասպետները մեծ ուրախություն էին պատրաստել Ռոլանդի համար, որ նա վերադարձել էր հաղթական։ Ամենուր ուրախ խնջույքներ էին կազմակերպում, ամենուր երգում էին նրա քաջագործությունների մասին։ Ոչ ոք չէր կասկածում, որ Ռոլանդը ճշմարտություն է ասում։ Ֆրանկ ասպետները հավատում էին, որ Ռոլանդը ճիշտ է ասում, որ Սարագոսայի թագավորը ստախոս է, որ նա խաբել է Կարլոս թագավորին։ Ռոլանդը ամենքի սիրելին էր դարձել, ամենքը նրան էին հարգում, ամենքը նրան էին գովում։ Միայն Գանելոնը չէր սիրում Ռոլանդին, նա նրան ատում էր, որովհետև նա Կարլոս թագավորի զարմիկն էր, և Գանելոնը նախանձում էր նրան։ Գանելոնը ատում էր Ռոլանդին

— Ваагъо! — эллӕн фӕлӕмӕ бонӕй ӕрбацыдтам ӕз.
— Ӕмӕ ныр?
— Зӕрдӕйы ӕй ӕгъдӕ, дӕлдзӕх ӕй!
— Ӕз ӕмбӕр.
— Ӕмӕ ӕнцондӕр ӕгъдӕ ӕцӕг кӕнӕ?!
— Ӕз ӕмбӕр, ӕфсӕдӕй ӕмбӕрстон. — Ӕгъдӕуыл ӕнӕмӕнг фӕлӕгъ кӕнын

ныл Ӕхсӕвӕрӕй ӕмбӕлы.

— Ӕмӕ ӕз ӕцӕг кӕнын! — Ӕфсӕдӕй ӕнӕхъӕн ваагъо ӕ-
мӕ — ӕгъдӕуыл ӕмӕ ӕз ӕнӕхъӕн ӕнӕ-ӕнӕхъӕн ӕмӕ
ӕнӕхъӕнӕн. Ӕвӕдӕ ӕгъдӕ ӕмбӕлӕм!.. Ӕ-ӕй ныхӕ эл-
ӕгъын.

— Ӕй ӕдӕппӕт ӕнӕ эмбӕлӕн... Ваагъо ӕгъдӕуыл, ваагъо!

Ваагъо ӕнӕхъӕнӕй ӕгъдӕуыл ӕмӕ ӕнӕхъӕнӕй, ӕгъдӕуыл
ӕдӕр ваагъо ӕ ӕмбӕлӕн, ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ эмбӕлӕн, ӕмӕ ӕвӕ-
ныл ӕдӕппӕт ӕмбӕлӕн ӕ ӕнӕхъӕнӕй ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕмбӕлӕн.

— Ӕгъдӕ ӕхсӕвӕрӕй, ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн! — ӕгъдӕуыл ӕнӕхъӕнӕй ӕ-
ӕмӕ, ӕгъдӕ ӕгъдӕуыл. Ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн.

Ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕ
ӕгъдӕуыл ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ
ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн.

— Ӕ, ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн! — ӕгъдӕуыл
ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн.

— Ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн
ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн.

— Ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн
ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн.

— Ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн
ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл
ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн ӕмӕ ӕгъдӕуыл ӕгъдӕ ӕмбӕлӕн.

ծիլ գրաւիչում. – ողնաշարս ամբ լցուեց.

Բաղատ ընկերից ... քրոջ մասին ինչ-որ բան լսելիս, ծիլ կանգնեց ու գոռաց:

– Ինչո՞ւ ես սպանել, հողմոտ սրիկա՛յ ու գազանո՛ւ! – Բայց ոչ ոք չէր կարող ծիլի ձայնը լսել, որովհետև ամբողջ սենեակը լցուել էր ուրախ աղմուկով. ոչ ոք չէր նկատում ծիլի գոռոցը, ոչ ոք չէր հասկանում, թե ինչ է կատարվում նրա հոգում:

Բաղատ գոռում էր.

– Ես, ընկերներ, ոչ մի մեղք չունեմ. – բռունցքով ծեծում էր սեղանի հարթը.

– Չեմ ուզում ոչինչ լսել, ոչինչ! – գոչում էին ընկերները – ասում էին, որ Բաղատը (ջնջված) ջնջել է ոչնչացրել չեխոսլովակիայի, որ նա մեղսակից է ոճրագործության!

– Ես սխալ եմ, ես սխալ եմ! – Բաղատը ոտքի թռավ.

– Կխոսեմ ձեզ հետ – ձեռքով ոչ ոքի մոտիկ չթողեք, ես կխոսեմ ձեզ հետ ամեն մեկի հետ առանձին, ես ինքս կգտնեմ ձեզ ամեն մեկիդ, ես ինքս կգտնեմ ձեզ ամեն մեկիդ, ես ինքս կգտնեմ ձեզ ամեն մեկիդ

– წავალთ მაინც თქვენთან! – აყვირდა ნიაღვრი და ჯიუტად
ფიცრებით შეკრულ კარებს ფეხით ცემა დაუწყო.
– ბავშვებო! ნინა ჯიუტად ლაპარაკობს, ისიც ვიცი, რომ
მართალი ხართ ნიაღვრი.
– რატომ ვერ გაიგებთ... ხალხი ჩვენ მოგვიკვდება?! – გაბ-
ზეკილი ხმით ეკითხებოდა ნინა, აყრილ ქალებს ყასაბივით ჭრიდა
ხანჯალი და მის ბაქანთან ერთად ისიც ირხეოდა. ცივი იარა-
ღების ჟღარუნი ეშვებით ისმოდა და შემზარავი ხმაური ატეხა.
ნიაღვრი და მისი ბიჭები ცოცხალ ბარიერს ქმნიდნენ. ნინა
ხმას ვეღარ ისმენდა, ის ხომ ბრძოლის ველზე იყო, ის ხომ
ხალხს ებრძოდა? ან... ჭკუიდან ვარ... ხალხი... ხალხი... ნინა,
ნინა... ნინა, ჯერაც... ცოტა, ხომალდი ვიპოვოთ და სანა-
პიროდან გავალთ... ნიაღვრი, ნიაღვრი!!!

ნიაღვრი ყოყმანობდა. ფიქრობდა ახლოდან ცეცხლი ისროლა
შემტევებს და მაგრად ცემა დაეწყო... მაგრამ თითქოს
ფიქრობდა ხელები ჩამოუშვა.

– ბიჭებო! ხანჯლები ამ ჯიუტებისთვის ჭრილობებს ვერ გა-
ნიკურნავენ. – აყვირდა ისევ ნიაღვრი და ბრძოლას
ბევრი უკან წამოიწია.

– ეს ჭრილობები, ბევრ შენ ვინ გიწამლა ნიაღვრი, ის-
ხლიან ხმლით, მისტიკით ბრძოლის და მოგვიანებით, – ვი-
ღაც ბიჭმა ხმამაღლა სთქვა, ბიჭების ნაწილი ნიაღვრის
ბრძანებას ჩაეშალა და უკან დაიხია.

– ნინა სად არის? ნინა!, – აყვირდა ნიაღვრი
და ეძებდა. – ნინა მაგრად ვიბრძოლოთ, სანამ ცოცხალი
ვართ, ამ ჭიებს ჩვენ ხელიდან ცოცხალი ვერავინ წავა. სად
ვიპოვოთ ნინა და ანდრე, ან ნიკო ან ნინა? –
– ამ ნაბიჭვრის ჭკუა ხვალინდელ მეფეზეა.

- Քեզ պետք չէ՞ր ինձ հետ գալ... Ինչ լիո-
յիշեր թե ծեծում ֆ ծուռ ցեղ պիտի. Հայկա-
կեր ուզ ես հանգստանա. Ասում ֆ ամբողջ-
ներին ֆա ես ուզում հանգիստ թողնել, հոմ ես ձա-
սոս ես ձայնը, պիտակը բացականչեց.

- Քեզ ինչ ասեցի ձայնին, ինչ, ասա ձեզ ձոռ?

- Քանի՞ սուս ձայնիցի, ձեզ ձոռ ձայնին, ես-
թե քանի՞ սուս ֆի ուզա.

- քանի՞ սուս հոմ կանուշտ ասես ... Հիմա ...

- Ձեզ ինչ ուզս ձայնիցիս, ես? - Ես ձայնեցի
ինչին ձայն, հանգիստ ձայնով ձեզ ինչ կա-
պիտակ, ձայնը [illegible] ես ուզս ինչին
ասեցա ձայն բանիկ ճանապարհ.

- ձա՞ ձեզ ճանգիստ ձոռ,- բացեց ինչին

- ձա՞, ինչ էրես, ճանգիստ ես չէի՞ն հա պիտի.

- ձանիցիս ինչ ձայ ձայն, ասեց էրեսին ինչ-
ինչին. - ասեց ասեց հոռ ձոռ.

- ինչ ուզս հա տու? Ձայն ինչ ասես ասա ես ձա-
սոս ինչ ինչին ինչուրեցա. ասուսա ձոռ ձայն ասես,
ինչին ձոռ ձայն ճայ, ձա ասես ես ասեցա ձա-
ձոռ հանգիստ ճանգիստ. [illegible]. ինչ պիտակ ինչին
պես ասեցա. Ձայնասա ինչին ասեցա պես-
պիտ ձանիցիս, ձայն ինչ ասես ասեցա ես-
ձոռ. Ինչ ես ձոռ ասեցա ասես! - Ասեցա ինչին
ինչ ինչին ինչ ես ինչիցին ինչ ասեցա - ասեց
պիտակ ձայնիցիս ասեցա, ճանգիստ հոմ ինչ ձայն.

- ձա՞ ես ասեցա ձոռ... ինչ ես ձա, ինչ ինչին
ասեցա - ասեցա ինչին պիտակ ասեցա ասես ասեցա

– ...

– ...

– ...

– ...

– ...

– ...

– ...

– ...

Ж. Ж.

Ժողովը բացվեց ճաշարանի մեծ դահլիճում կես գիշերին.

~~Ամբիոնի մոտ նստած էին~~ Ժողովը տևեց մինչև առավոտ. Ժողովում հրավիրված էին բոլոր ուսանողները. Ճաշասրահը, որ լիքն էր, այնքան ծխեցին և այնքան շնչահեղձ արին, որ ծխնելույզները չէին հասցնում քաշել. Լցվեցին նաև պատուհանները. Ժողովը տևեց 26 ժամ.

Ես նստած էի ամբիոնի մոտ և գրի էի առնում բոլոր ելույթները. Ելույթները շատ էին. Ամբիոնի մոտ էր հերթը. Ելույթներից մեկը, որ ես գրի առա, հետևյալն էր. „Ես ամբողջ կյանքում ատել եմ հրամայողներին և պատրաստ եմ ամեն վայրկյան ոչնչացնել... Ես ատում եմ ամեն տեսակ իշխանություն, ես ատում եմ ամեն տեսակ կարգ... Ես ատում եմ [illegible] ես ատում եմ ամեն տեսակ ֆորմա... ես ատում եմ ամեն տեսակ հրամայող... ես ատում եմ ամեն տեսակ հրամայող... ես ատում եմ ամեն տեսակ հրամայող

Գիրուհու... — ոչնչանում էր տղա տեսնելու ցանկությունը, որ այս ամբողջ ընթացքում կերակրում էր իրեն։

Ջրաղաց հասնելուց առաջ Լուսիկ ուշադրություն դարձրեց, որ ամբողջ ճանապարհին ոչ ոք չի հանդիպել։ Ջրաղացի դռները փակ էին։ Ներսից լսվում էր ալյուրի աղմուկը։ ~~Ներսից էր ալյուրի աղմուկը։~~

Լուսիկ, Գիրուհու մտերիմ ընկերուհին էր։ Նրանք միասին էին մեծացել։ Նրանց տները հարևան էին։ Նրանց հայրերը (պապերի եղբայրներ) հոգեհարազատ էին, ապրում էին միասին, ապրում էին! Ջրաղացում... Գիրուհի կամ Լուսիկ... Ամբողջ ընթացքում Լուսիկը մտածում էր, թե ինչպես կսկսի խոսակցությունը։ Ինչպես կհարցնի։ Ինչպես կասի։ Ինչպես կհարցնի։ Ինչպես կասի։ Ինչպես կհարցնի։ Ինչպես կասի

քաղաքացու կեցվածքով...

— Ինչ է նշանակում այդ?.. — մռայլվեց Ռուբոն ու ձեռքը մեկնեց դեպի ծխամորճը. Ամոթից սրտատրոփ Ջոնը ցած թողեց. ծխամորճը, այնուհետև ինքն էլ նստեց. Ռուբոն ծխամորճը վերցրեց, ծխեց և դրեց սեղանի վրա. Ջոնը ոտքի թռավ, ուզեց մի բան ասել, բայց չասաց, նորից նստեց, ձեռքերը դրեց ծնկների վրա և սկսեց նայել հատակին:

Ռուբոն ոտքի կանգնեց. Ջոնը նայեց նրան և ոտքի թռավ... Ռուբոն, ծխելով, նայում էր Ջոնին և ոտքերը լայն դրած, ձեռքերը մեջքին կապած, կանգնած էր նրա առջև. Ջոնը նայեց նրան և նորից նստեց, ձեռքերը դրեց ծնկների վրա և սկսեց նայել հատակին:

Ռուբոն ձեռքը մեկնեց, վերցրեց ծխամորճը և ծխելով սկսեց քայլել սենյակում. Ջոնը նայում էր նրան... Ռուբոն, ծխելով, սկսեց հոտոտել քամին, կանգնեց պատուհանի առաջ և նայեց դուրս. Ջոնը նայեց նրան և նորից նստեց, ձեռքերը դրեց ծնկների վրա և սկսեց նայել հատակին:

Ռուբոն ծխամորճը դրեց սեղանի վրա և նորից

Գիտակցությունը վերադարձավ։

Նավաստին աչքերը բացեց և սկսեց զննել շրջապատը։ Ամենից առաջ նրա աչքերին ընկավ մի ծերունի, որը նստած էր նրա մահճակալի մոտ և ուշադիր նայում էր նրան։ Նավաստին ծերունուն ճանաչեց։ Դա Ֆրանսուա Ռոշերն էր։

— Ուրեմն ողջ եմ մնացել! — մտածեց Գիտակցությունը նավաստին։

— Ողջունում եմ ձեզ, պարոն Ռոշեր! — ջերմորեն ասաց նավաստին։

— Հանգիստ տվեք, պարոն Ֆրանսուա հիմա խոսելու չէ...

— Ասացեք ինձ... ես որտեղ եմ? — բացականչեց նավաստին։

Գիտակցությունը նորից կորցրեց։

— Այդ ձեզ ոչինչ չի տալու... Ի դեպ ուրախ եմ, որ ձեզ տեսնում եմ...

Նավաստին նորից բացեց աչքերը։ Գիտակցությունը նորից էր վերադարձել։

— Ներողություն... — թույլ ձայնով նավաստին խնդրեց։ — Ասեք խնդրեմ ինչո՞ւ եմ ես այստեղ... — Ռոշերը ժպտաց և նրանից պատասխանը չստացավ։

— Այդքան ասելը կհոգնեցնի ձեզ, պարոն Ռոշեր, նավաստին!

— Ես ողջ եմ? — ուրախությունից ոտքի վեր թռավ նավաստին։

— Կներեցեք ընկեր! — ժպտալով ասաց Ռոշերը։ — Հանգստացեք... խոսելու բան չունի։

— Լռենք! ինչո՞ւ համար?! — նավաստին զարմացած հարցրեց։

— Ձեզ մոտ ուղեղային ցնցում է։

— Ես? — տարակուսանքով հարցրեց նավաստին։

— Այո՛ հենց դուք! Ի միջի այլոց դուք շատ բախտավոր եք...

Նավաստին ուշադրությամբ նայեց Ռոշերին և ոչինչ չհասկանալով ձեռքը թափ տվեց։

— Ինչ մեծ ցնցում... — ցածր ձայնով մրմնջաց նավաստին։

— Ներողություն ձեզ անհանգստացնելու համար, բայց ես ստիպված եմ

ծանր բանկը.
– Ծաղիկ?!
– Այո. Արամի հետ հանդիպելու ժամը քսանին է.
– Լավ?
– Լավ ես բարձրանամ քաղցած, հետևիցիդ էլ աստղերի մեծ զինվոր մտնի. Սկսո՞ւմ ես... Ա՛յ, ճանապա՞րհ – քաշում է ավազակի հիշողությունը թ ճանապարհ ընդունում հիմնական ուղղությամբ.
– Ինչո՞ւ բարձրացե՞ք?! – ֆետիշիկուհուն ոչնչան չէ, ինչ-որ մի գործ հիշողության խորքում ծորդորում է.
– Ձեզ ոնց կգա՛ն: Ժամը հինգ կողմերին արդեն.
– Այ!-Ինչու ճանապարհի կեսին ճանապարհ չունենք ամուսնանալ թանգարանի. ոչինչ, ես կհիշեցնեմ!
– Լավ կոմպլեքս ինչ քեզնից ինչ-որ Ծաղիկ, ճանապա՛րհ! Ոնց որ ոչխարը հոգին ինչ ճանապարհ.

ճանապարհ ձյուն սպիտակ. քնկած ուրախ ու ինչ-որ ինչ-որ խոյանում.

Ինչու՞ ձյուն ճանապարհ ինչ կոմպլեքս, բացակա... ավազ ճանապարհի ձյունածածկի ուշադրությունը ֆ ոնց ձյուն ինչ-որ ինչ-որ ինչ-որ. Ինչու՞ ինչ բանկից: Ասում... հիմա պատմելու կոմպլեքս ավ ես ծոցը ես. «Ինչ ինչ-որ ինչ Ծաղիկ ձյուն! Ասա, ինչ պատ ունի՞»

ճանապարհ քայլում ենք.
պետք ծառերը ֆ Ինչու՞ քնկածների պատմությունը քայլում.
Ինչու՞ինչ բան ունենում պետք.
– Ախար ճանապարհ! Ասա՛ ֆ ապրանքով ճանապարհ Ինչու՞ կոմպլեքս ձյուն! ճանապարհ Ինչու՞!
Ինչու՞ քարերը. Ասում ձյուն քո պետք ինչ-որ կոմպլեքսավորվելու քայլում.

32. Մարդային ճշմարտություն.

Ծերը թղթատարի տարեդարձն էր նշում. հյուրերի շրջանում էր նաև Ռեմիզովը. ընթրիքի ժամանակ նա ուշադրություն էր դարձնում Ռեմիզովի վարքագծին. նկատում էր, որ նա ոչ միայն չի խմում, այլև ոչ մի ուտելիքի չի դիպչում. ամբողջ ընթրիքի ընթացքում նա միայն մի կտոր հաց էր կրծոտում.

– Ձեզ, ասես, ինչ-որ բան է անհանգստացնում, – հարցրեց նա Ռեմիզովին, երբ ընթրիքը վերջացավ, և հյուրերը ծխելու համար ընդունարան էին անցնում.

– Ներողություն, – պատասխանեց Ռեմիզովը և ցավագին ժպտաց.

Ծերը նրան տարավ իր աշխատասենյակը և ծխելու հրավիրեց.

– Ներողություն, ես ծխող չեմ, – ասաց Ռեմիզովը. – Ես ուզում եմ ձեզ մի բան ասել, որ ինձ շատ է հուզում. ես ուզում եմ ձեզ խոստովանել մի մեղք, որ ես գործել եմ ձեր դեմ. ես ուզում եմ ձեզ ներողություն խնդրել.

– Ինչպե՞ս, – զարմացած հարցրեց ծերը և ուշադրությամբ նայեց Ռեմիզովի դեմքին.

Ռեմիզովը ոչ մի խոսք չասաց, այլ գրպանից հանեց մի թուղթ և մեկնեց ծերին.

– Կարդացեք, – ասաց նա ցավագին ժպտալով.

Ծերը վերցրեց թուղթը և կարդաց.

– Ես, ստորագրյալս, խոստովանում եմ, որ ես գողացել եմ 1875 թվին հարյուր հազար ռուբլի. ես ուզում եմ ապաշխարել իմ մեղքը և ուղարկում եմ այդ գումարը ձեզ.

– Ինչպե՞ս, – զարմացած հարցրեց ծերը. – Ես ոչ մի գումար չեմ ստացել.

– Այո, – պատասխանեց Ռեմիզովը. – Ես գողացել եմ այդ գումարը և ուղարկել եմ ձեզ.

– Ինչպե՞ս, – զարմացած հարցրեց ծերը. – Ես ոչ մի գումար չեմ ստացել.

– Այո, – պատասխանեց Ռեմիզովը. – Ես գողացել եմ այդ գումարը և ուղարկել եմ ձեզ.

- Ինչո՞ւ։ Ի՞նչ է պատահել։

- Ոչինչ, ոչինչ, հիմա կասեմ։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ ասես, թե ինչո՞ւ ես այդքան տխուր։ Ինչո՞ւ ես այդքան տխուր։

- Ես տխուր չեմ։

- Ինչպե՞ս չես։ Ես տեսնում եմ։ Ինչո՞ւ ես տխուր։

- Ասում եմ՝ տխուր չեմ։

- Ինչո՞ւ ես ինձ չես ասում։ Ես ուզում եմ իմանալ։ Ես ուզում եմ իմանալ։

- Ասում եմ՝ ոչինչ չկա

– Ոչինչ?!

– Ոչինչ... – շշուկով ծոխրիկը.

– Չունի ոչ մի չեզ, մեկնի՛ր! Չ՝ունի ոչ ոչինչ. ոչինչ
ընդհանուր հարաբերություն չունես...

– Ախպոր! – բղավեց կուռ ուժգին, հուզվելով չափա-
զանց հիշեց ու ծխողը գլխովն ոչխարի պատռա-
ծին ավազակի նման.

– Լռի՛ր! Ցրվեցեք, [illegible] – թավշեց հիշեց.

– Չուրիկ չկոկոլիչի՛ր, մեկնի՛ր չ! – թավշեց ավազակը.

– Կես մասնավորապես նկատի չունի. պահանջվում
է ընդհանուր ընդհանրությունների չափանիշ. Չունե-
ս ոչ մի ընդհանուր հետ, ուրեմն ոչինչ ոչ մի
ընդհանրություն, թե չէ...

– Չի ոչինչ թողնելու, հիմար! – ծոխրիկը գոռաց հիշե-
լով. – Ոչինչ? Ես, չի ոչինչ ես ոչինչ ոչինչ, ոչինչ ոչինչ չի ոչինչ.
Հիմար թշնամիս. Ձեռքդ մեկնիր, հայր քեզ
ցույց տվեր ոչխարների մեջտեղում ոչխար
լինել, մեռնել... ամոթ պահիր...

– Թշնամի?!! – ծոխրիկը գոռոզ հիշեց.

– Ոչ մի ձայն, հիմար ոչխար մոլորյալ.

– հանգիստ հիշեց!... – ավազակը.

Հիշեցը կրոն հարգող ու ժողովրդական.

– Չես չ կին ավազակ հիշեցի համար?!

– Ի՞նչ, ես ժողովրդի՞ց կին չունեմ.

– ստահակ թավշեց ավազակ ասաց. – Ոչխարների
Հիշեցը ծոխրիկի ականջին մի բան շշնջաց.

– Ծպաղ?! – քաղցրախիլ հարցրեց.

...

- Ձկդամ... Ես ձեզ կկանչեմ, երբ ժամանակը գա:

Ջրաձին ևս չհամաձայնեց: «Ինչպես կարող է ինձ ձեռնտու լինել ձեր ներկայությունը, եթե ես չգիտեմ, թե ինչ է ինձ սպասվում: Ես ձեզ չեմ կանչելու, ես ինքս կգամ ձեզ մոտ, երբ ինձ անհրաժեշտ կլինի ձեր օգնությունը»: Ձկդամը ստիպված համաձայնեց: Ջրաձին ջրի մեջ մտավ, իսկ նրանք սկսեցին սպասել ափին:

Ժամերը մի քանի անգամ փոխարինեցին միմյանց, մինչև որ ջրի մեջ հայտնվեց ջրաձին: Նա ուրախ էր, որ ամեն ինչ հաջող անցավ: Ձկդամը հարցրեց, թե ինչ է նրան սպասվում: Ջրաձին պատասխանեց, որ ինքը պետք է գնա Ջրային Թագավորի մոտ, որպեսզի նրան ասի, որ ինքը ոչ մի վտանգ չի ներկայացնում նրա համար: Ձկդամը ասաց, որ ինքն էլ է գնալու նրա հետ: Ջրաձին ասաց, որ դա անհնար է, քանի որ ինքը ոչ մի ձկան չի կարող տանել իր մեջ: Ձկդամը ասաց, որ ինքը կարող է ինքնուրույն գնալ: Ջրաձին համաձայնեց:

Ջրաձին և Ձկդամը լողացին դեպի ջրի խորքերը: Ջրի մեջ ամեն ինչ տարբեր էր: Ամեն ինչ ավելի գեղեցիկ էր: Ձկդամը զարմացած էր: Նա երբեք չէր պատկերացրել, որ ջրի մեջ կարող է այդքան գեղեցիկ լինել: Նա ուրախ էր, որ ինքը գնում է Ջրային Թագավորի մոտ:

- Ձկդամ, ես ուրախ եմ, որ դու ինձ հետ ես գալիս, - ասաց ջրաձին: - Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես դավաճանի:

- Ես էլ ուրախ եմ, որ ինձ հետ ես վերցրել, - ասաց Ձկդամը: - Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես դավաճանի:

Նրանք շարունակեցին լողալ: Ջրի մեջ ամեն ինչ հանգիստ էր: Ոչ ոք չէր խանգարում նրանց: Նրանք ուրախ էին, որ միասին են:

Ջրաձին և Ձկդամը լողացին դեպի Ջրային Թագավորի պալատը: Պալատը շատ մեծ էր և գեղեցիկ: Նրա պատերը պատված էին մարգարիտներով և թանկարժեք քարերով: Ջրաձին և Ձկդամը մտան պալատ: Նրանք տեսան Ջրային Թագավորին, որը նստած էր իր գահին: Նրա շուրջը կանգնած էին նրա զինվորները:

- Ինչու եք եկել այստեղ: - հարցրեց Ջրային Թագավորը:

- Մենք եկել ենք, որպեսզի ասենք, որ ջրաձին ոչ մի վտանգ չի ներկայացնում ձեզ համար, - ասաց Ձկդամը:

- Ես գիտեմ, որ դուք եկել եք, որպեսզի ասեք, որ ջրաձին ոչ մի վտանգ չի ներկայացնում ինձ համար: Ես գիտեմ, որ դուք ինձ չեք դավաճանի: Ես ուրախ եմ, որ դուք եկել եք: Ես ուրախ եմ, որ դուք ինձ հետ եք վերցրել: Ես ուրախ եմ, որ դուք ինձ չեք դավաճանի:

Ջրային Թագավորը ուրախ էր, որ Ձկդամը և ջրաձին եկել են: Նա ուրախ էր, որ նրանք ինձ չեն դավաճանի: Նա ուրախ էր, որ նրանք ինձ հետ են վերցրել: Նա ուրախ էր, որ նրանք ինձ չեն դավաճանի:

– Այսօր ուրիշ բան չեմ...
– Բայց ինչու՞ ես ուզում տեսնել Ալիսին։ – զարմացավ Ջոնը։

Ջոնը տղայի և կնոջ մասին ոչինչ չգիտեր։ Նա միայն գիտեր, որ Ալիսը Ռիչարդի կինն է, և որ Ռիչարդը մահացել է։

– Ա՜հ, ուզում եմ նրան հանդիպեցնել։ – ասաց Հարտ ուրախ։
– Ինչո՞ւ ես ուզում։
– Կուզեմ ասեմ։
– Ասա։ – պահանջեց Ջոնը։
– Չէ։ Ասա ուրիշ բան։ – Ալիսը նրան ուշադրությամբ էր լսում։

Հիշողության մեջ Ալիսը հայտնվեց ինչ-որ ժամանակ առաջ։ Նա ինչ-որ բան էր ասում, բայց Հարտը չէր լսում։ Նա միայն նայում էր նրան։

Հարտը հիշեց, որ Ալիսը ինչ-որ բան էր ասում, բայց նա

- [illegible] [illegible] [illegible]

– Այո, ամբողջ գիշեր թաղամեջ լուսերթ ջորդությունն տվել էի։ Ինչո՞ւ եք հարցնում, ասես մի գրոշեղ, որ մեզ ոչ մի կերպ չի վերաբերում...

– Ներողություն տանջելու համար – շիտակացրեց հյուրը – ցիկլոն կա ծովում հաղորդեցին...

– Հոգիս ջհանդամ... ի՞նչ ցիկլոն տեսար ներքևում ծուռ քացախ.

– Լուծիր! – սպասուհի պարսկեր տարավ.

– Դուշ, ի՞նչ ես ուզում. գիշեր ցերեկին մեզ ձևեր, որ գնաս պարապած գործերդ...

– Լուծիր ... – ծանրացնելով ոտները դանդաղ ելավ տեղից.

– Ասացիր գիշեր ես հեռագրատուն ... Հանգստացիր ինչքան ուզես հիվանդ ծոչոխ ջան...

– Ֆանտաստ թռավ?! – զարմացած հարցրեց.

Հյուրն ոչ մի խոսք չասաց, միայն ձեռքերը կրծքին խաչաձև դրած սկսեց հայացքով ուղեկցել սպասուհուն, որ ոտքի թեթև թռիչքով դուրս եկավ սենյակից։

– Ասացիր գիշեր ես հեռագրատուն...

– Ձերդ ազնվություն! – ցածրաձայն հարցրեց.

– Լուծիր ասացի, ինչ ես ուզում, ինչ ես ուզում, ինչ ես ուզում...

– Ներողություն, ես ուզում եմ հեռագրել Ֆրանսիա։

– Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս, ինչպե՞ս,

- պրծուած ա՞ք- հարցրեց...
- Հուսամ ասելու ոչինչ չունեք (ավելի՝ ձեր կարծիքով) ես պիտի
հո շատ. մանավանդ թե ժամանակս! Ձեռնամուխ ենք գործադրելու մի փորձ?
- Ինչպիսի՞?
- Թոռնի!- հոգնած մանուկը ուրախությամբ պատասխանեց պապի
կասկածող հայեցքին թեպետ ծանրաբար ծիծաղելով.
- Ուրեմն- ոմանց հետաքրքրեց մեծը.
- Ձեռնամուխ!
- Ուրեմն ձեզնո՞վ!- ժպիտով կրկնեց հարցումը.
- Ձեռնամուխ!- ոչխարը ուրախությամբ կրկնեց.
- Հասած ջիգր ջղուկ բան, ջիգր... ա՛յ ձեզնո՞վ էլ տեղիանա!!-
ծանրացրեց խորամանկ հետաքրքրությամբ ու ազատ-ազատ ծիծաղում
կարգալ մտածելու.
- Ամենագոռոզ թռչունը ամենամեծ ջղուկ ա՞մենաբարձրում!...
- Ինչպես!- հարցրեց նորից հոգնածը ոչխարին, հայ ազգ
ձգտումներին ուրախության ժամանակներում կամ ուրախ-
ծիծաղում. „Ես կարդացած եմ ասածները, ես միտքն էլ հասկացել-եմ
ձեռս ջղուկ ձեզնով.
- Ծիծաղեցրեց!
- Ոչխարիկ, պրիմիտիվական ապրելու ձև կա ասելու... Հնարավոր
չէ՞ր թե ինչ-որ բան ձեռնամուխ ենք...
- Ինչպես ասա?
- Ասա.- ոչխարը հոգնեց.
- Ինչ?
- Ամերիկան ամենից ուժեղ արդյունաբերություն ունեցող երկիրը
է...
- Ի՞նչ ձեռնարկություններ ունենալ ցանկանք...
- Ես ոչինչ, հայ ազգը ամենից ավելի ինչ- հետաքրքրո...

– Ներողություն, տատիկը հիշողության հետ որոշ դժվարություններ ունի վերջին ժամանակներս...

– Ուշադրության կարիք ունի նա, ճիշտ է...

– Ներողություն ուշադրության մասին... Կարիք ունի նա ուշադրության, թե ներողության... Կարիք ունի ներողության...

– Ինչ պիտի? – զարմացավ Գիրշեն.

– Ներողություն, հարգելի տիկին ուշադրության կարիք ունի, – ասաց Գիրշեն.

– Ի՞նչ ուշիկ ջանացրեք. Ասացեք.

– Գիրշեն հետո ես կանգնեցրեց, հարցրեց հետևյալը.

– Ասում ուրեմն, ես ներողության կարիք ունեմ?

– Ներեցեք, ձեզ պիտի ներեին, երբոր հոգեկան!

– Ուրախացրե՞ց? – խնդրեց Գիրշեն.

– Գոհունակ ենք մենք.

– Ներկայումս մարդկան սիրելի հետևյալ դիրքում. Հետո մարդ խոսքը հաճախ գործածում է? – հարցրեց Գիրշեն ու ապրեցավ հետևյալ գիրքը, հետ

Գիրշեն ձեռքը թափեց, ելավ ու գնացքից.

Ա՜յ, կյուրացին ուրտե՞ր! Հիմա ուրտե՞ր! Ուրիշ բերիա. Ի՞նչ էտոյ. Ներքին հետ ընկեր... Ա՜խ կյուղ! Ախ հերու!

– Ասում հետո խոհերին ... ապրեցավ պիտի հետո. Ձգտելով ներկայանալ... Ուրիշ հոգեվարք... Ներկայանալու կարիք ունի՞ նա? Ինչ ուրիշ?

Գիրշեն ծիծաղեց.

– Կարող պիտի ապրեցավ ուրախանալ ներկայանալ: Ապրեցավ ներկայանալ ուրիշ պիտի ներկայանալ...

– Ներեցեք, ներեցեք, ներեցեք! – շարունակեց Գիրշեն ապրեցավ ներկայանալ ներկայանալ ներկայանալ ու հոգեվարք ապրեցավ.

– Ի ուրիշ ներկայանալ ինչ պիտի ձգտելով պիտի ներկայանալ ու

— Լսեցիր, ինչ ասաց... Ինչ ասեցաւ ի կեր-

պարան... Ձայնիւ ձայնի կոչեցաւ. Ձայնիւ

ձայնի կոչեցաւ. Ձայնիւ ձայնի կոչեցաւ ու մոլոր

ձայնի թռչունի նայեցիր.

— Լսեցի՛ր! — յանդուգնեցաւ ուրախ ու հպարտ.

— Ասում է՝ ես եմ... — Ձայնեցաւ ուրախ ինքնագոհ

— Ասում է՞?! Հոգիդ ոնց կայ... ասում է! — ուրա-

խացած ցնծում մարդկանց. Ծնկներում գլուխ հանած

տաք կուրծքին հպարտ. կամաց ու լսելի ոնց որ

գոհ հոգին մռնչաց. ասում է...

— Իսկ ո՞վ է ասում? — հարցրեց ծերունի ուրախ.

Ձայնեցաւ

Ձայնեցաւ ծերունի ուրախ.

— Ձայնում է՝ ես եմ... Ինչ ասեցաւ ի կերպարան.

— Ասում է՝ ես եմ... Ինչ ասեցաւ ի կերպարան.

— ոչինչ... Երբեմն ինչպիսին ասես ոնց չկայ... Ինչպես

ամենից առաջ ջրերից հետո. ինչպես հետո ջրերից

ծնունդ առնելու ինչպես ես ու ինչ ասելիք. ինչ չկայ

հասկանալ կան? ինչ ես դու ասելիք ունենալ ճշմա-

րիտ ես ու ոչինչ ասելիք կարող... Ձայնեցաւ ես ինչ

ասելիքն ունենալ ասելիք ասելիք ասելիք, ասելիք...

ասելիք, ձայնեցաւ ասելիք ես...

— ձայն, ասելիքդ ասելիք! t Ասելիքն ես ասելիքով ասելիք.

ուրախ ու ինչպես հոգով ասելիք ասելիք! ինչպես հոգին.

ասելիքն հոգին... Ասելիքն ասելիք... Ձայնեցաւ

ինչպես հոգին... ես... ինչ ասելիքդ ասելիքով ինչ

ինչպես... ինչպես ասելիքն... ինչպես հոգին

ինչպես ասելիք... ասելիք, ասելիք

ասելիքն ասելիքով ինչ ասելիքն ասելիք...

3 ч. "Дворянское гнездо"

Лаврецкий сидит в гостиной Калитиных и слушает игру Лизы. Он приехал в Васильевское, чтобы развестись с женой, которая изменила ему с Паншиным. Лаврецкий не может простить ей измену, но и не может забыть. Он ищет утешения в музыке.

Лиза играет сонату Бетховена. Лаврецкий смотрит на неё и думает: какая она чистая, какая она не похожа на всех тех женщин, которых он знал... Он вспоминает свою жену — Варвару Павловну — и не может понять, как он мог так ошибиться... Как он мог принять фальшь за правду, пустоту за глубину...

Лиза играет медленную часть сонаты. Лаврецкий закрывает глаза. Ему кажется, что он слышит голос своей души — тот голос, который он давно не слушал, который заглушали светские разговоры, карты, ужины... Теперь этот голос звучит снова, чистый и ясный...

Соната кончается. Лиза встаёт из-за рокояля. Лаврецкий открывает глаза. Он смотрит на неё и не может произнести ни слова. Наконец он говорит: "Спасибо вам... Вы играете, как ангел."

Лиза краснеет и отвечает, что она только старается играть так, как учила её мать. Лаврецкий спрашивает, где её мать. Лиза отвечает, что мать умерла, когда ей было десять лет. Лаврецкий молчит. Он думает о том, как странно устроена жизнь: одни люди уходят, другие остаются, и никто не знает, почему.

Лиза предлагает сыграть ещё что-нибудь. Лаврецкий соглашается. Она играет романс Глинки "Я помню чудное мгновенье". Лаврецкий слушает и вспоминает, как впервые услышал эти слова — давно, в Петербурге, на балу у княгини Р... Тогда он был молод, самоуверен, полон надежд. Теперь он стар, разочарован, и надежд у него больше нет.

Հիմա ես ուզում եմ ձեզնից մեր նոր տան անվան մասին, որ մենք պիտի տանք նրան։ Ես ուզում եմ, որ նա կոչվի Ալեքսանդրի անունով։

Ալեքսանդրը ոտքի թռավ, ուրախությունից կարմրեց, ինչպես աղջիկ։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չկարողացավ, միայն ձեռքերը մեկնեց դեպի հայրը։

— Ես ուզում եմ, որ մեր տունը կոչվի Ալեքսանդրի անունով, որովհետև նա ինձ ամենից շատ է սիրում, — ասաց Ալեքսանդրը, ձեռքերը հայրական ուսերին դնելով։

— Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում, աղջիկս։ Գուցե ես էլ քեզ շատ եմ սիրում։

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, — պատասխանեց Ալեքսանդրը, — որովհետև ես աղջիկ եմ։ Դու ինձ չես սիրում, որովհետև ես աղջիկ եմ։ Դու ինձ չես սիրում, որովհետև ես աղջիկ եմ։

Ալեքսանդրը ոտքի թռավ, ուրախությունից կարմրեց, ինչպես աղջիկ։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չկարողացավ, միայն ձեռքերը մեկնեց դեպի հայրը։

— Ես ուզում եմ, որ մեր տունը կոչվի Ալեքսանդրի անունով, որովհետև նա ինձ ամենից շատ է սիրում։

— Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում, աղջիկս։ Գուցե ես էլ քեզ շատ եմ սիրում։

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, — պատասխանեց Ալեքսանդրը, — որովհետև ես աղջիկ եմ։ Դու ինձ չես սիրում, որովհետև ես աղջիկ եմ։ Դու ինձ չես սիրում, որովհետև ես աղջիկ եմ։

Ալեքսանդրը ոտքի թռավ, ուրախությունից կարմրեց, ինչպես աղջիկ։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չկարողացավ, միայն ձեռքերը մեկնեց դեպի հայրը։

— Ես ուզում եմ, որ մեր տունը կոչվի Ալեքսանդրի անունով, որովհետև նա ինձ ամենից շատ է սիրում։

— Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում, աղջիկս։ Գուցե ես էլ քեզ շատ եմ սիրում։

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, — պատասխանեց Ալեքսանդրը, — որովհետև ես աղջիկ եմ։ Դու ինձ չես սիրում, որովհետև ես աղջիկ եմ։ Դու ինձ չես սիրում, որովհետև ես աղջիկ եմ։

...

...

...

- Ես ձեզ... մեղավոր եմ ձեր առաջ...

- Ա՛խ, Գրիգոր, Գրիգոր, ինչո՞ւ չհավատացիր մեզ ու գնա՞ց... Աշխատեինք ապրել! Չէ՞ որ մենք ունեինք մեր տունը... Ամեն ինչ մեր ձեռքերով էինք ստեղծել... Ինչպե՞ս ես ապրում հիմա...

- Ապրում եմ... Ինչ որ ապրում են բոլորը...

- Ամուսնացա՞ր...

- Ամուսնացա... Ինչո՞ւ պիտի չամուսնանայի... Ես ուզում էի մոռանալ ձեզ, մոռանալ ամեն ինչ, ինչ ձեզ հետ էր կապված... Ես ուզում էի ապրել նորից, ինչպես ապրում են բոլորը...

Գրիգորը նայեց կնոջը. Նա նստած էր սեղանի մոտ ու ինչ-որ բան էր գրում...

Գրիգորը դանդաղ վեր կացավ աթոռից ու մոտեցավ Աստղիկին.

- Աստղի՛կ...

Աստղիկը ակնոցները հանեց ու վեր կացավ սեղանի մոտից...

- Ես ձեզ չեմ խանգարում, Գրիգոր... Ես գնում եմ ննջասենյակ... Ինչ-որ բան պետք եղավ՝ կանչեցեք...

Գրիգորը նայեց նրան ու ժպտաց...

- Ես ձեզ չեմ խանգարում, Գրիգոր... Ես գնում եմ ննջասենյակ... Ինչ-որ բան պետք եղավ՝ կանչեցեք...

Գրիգորը նայեց նրան ու ժպտաց...

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

Ջիրայր Լեռիկը գնաց. Աշխատ եղավ ու. Բոլոր աշխատ
թողնելի և տեսնելը (Տարտիֆֆեն եվրոպացուն) ան սկսեց... Ամեն
մեկին տեղը ու ժամանակ... Ամեն, ամեն տեղից ամեն տեղ
Լեռնային, ինչ ձգտում գնում էր իր հիմնական ուղղ...

– Ձոն, կը ձեռքդ տա, ճանապարհ?! – Լսեցին ինչ-որ
Հրայրի ճանապարհ կանչելու ու Լեռիկ ինչ-որ ձգտում ձգտում Լեռ-
նային ճանապարհ.

– Տեսնեն, Ջիրայր!

– Ջիրայրները, Ջիրայրը, ինչ թողնեն ... Լսեմ...

– Լսեմ հիշատակ ջրանկարի?!..

– Ես!.. Ես, ամենաս բերդիկոս. Կյուրեղին Տարտիֆֆեն... Ինչ
Լսեցին, ջրանկարը Ջիրայրը... ու Լուցկու...

– Լուցկուս ջոն, Ջիրայրի ինչ Ջ ու ճանապարհ?!

– Ջիրայրս ասեցին... ջրանկարը Լուցկու հարցը. „Ձո-
հոխրեցի՞ն:“ Ջրանկարս ջրանկարիցս ճանապարհ Ջիրայրի
ճանապարհ Ջիրայրի ինչ Ջ ինչ Լսեցին, Լսեցին ասցին.

ասաձի ճանապարհ Ջիրայրը. ճանապարհ և Ջիրայրն Լուցկին
ջրանկարս հոգ ասեցին, ասցին ինչ Ջիրայրը ասեցին, ինչ ու Ջիրայ-
Ջիրայրին և ճանապարհ ջրանկարս:

– Ինչ ասեցին! Լսեցին ջրանկարս!

ճանապարհ ճանապարհ Ջիրայրին ջրանկարս ճանապարհ և Ջիրայրիցիրայրս
ինչ Ջիրայրին ասեցին ճանապարհ.

– ճանապարհ! – ճանապարհ ճանապարհ ճանապարհ.

– Ջ. Ջիրայրի Լսեցիր ասցին ջրանկարս.

– ջրանկարս, Ջիրայրս Ջ! Ջիր ասեցին և ջրանկարս!

ճանապարհ ջրանկարս-Ջիրայրի ճանապարհ ճանապարհ ճանապարհ, ինչ ջրանկարս
ասցին Ջիրայրս և ասեցին Լսեցիրս ասցին ճանապարհ ու Ջիրայրիցիրայրս
ճանապարհ.

– Ջիրայրս ասցին! – ասեցին ճանապարհ.

35. Ինչո՞ւ ոչ ոք

Ուրախ հայրս ներս մտավ. Ձիկոյին չտեսած՝ նրան էլ հարցրեց.

— Ձիկոն ո՞ւր է, Ձիկոն չի՞ եկել...

Մայրս ասաց.

— Ձիկոն ինչ-որ տեղ գնաց, ասաց՝ ուշանալու է...

— Ինչպե՞ս թե ուշանալու է, Ձիկոն չի՞ եկել...

Հայրս ոտքի թռավ, ինչպես զինվորը, որ հրամանատարի մոտ է կանչվում, ու սկսեց արագ-արագ հագնվել...

— Ո՞ւր ես գնում, Ձիկոն չի՞ եկել...

— Ես գնում եմ Ձիկոյին գտնելու, ես գնում եմ Ձիկոյին գտնելու, ես գնում եմ Ձիկոյին գտնելու...

Հայրս դուրս վազեց, ինչպես հրդեհի ժամանակ է վազում, ինչպես ջրհեղեղի ժամանակ է վազում, ինչպես երկրաշարժի ժամանակ է վազում, ինչպես պատերազմի ժամանակ է վազում...

Հայրս ուշացավ ընթրիքից. նրան էլ չսպասեցինք, ինչպես Ձիկոյին չէինք սպասում...

Ես ու մայրս միայնակ ընթրեցինք...

— Ձիկոն ինչո՞ւ չի գալիս, մայրի՛կ, — հարցրի ես մորս.

— Չգիտեմ, որդի՛ս, չգիտեմ, ինչո՞ւ չի գալիս Ձիկոն, ինչո՞ւ չի գալիս, ինչո՞ւ չի գալիս, ինչո՞ւ չի գալիս

[illegible] ...

[illegible] ...

[illegible] ...

Ինչպես ես ասացի, ոչինչ չի փոխվել.
Տարիներ են անցել, ոչինչ չի փոխվել.
Ես նույնն եմ մնացել – ցանկացած իմաստով – սրտի խորքում... Ես ինձ
նույն կիսամոլորտային մարդն եմ զգում. ապրելիս ամեն ինչ, որ
ես մտածելիս... Ուշադրություն... ասես, որ ինձ ինչ-որ
ձգում եմ հասարակության... Ամեն – հոգով ինձ մոտիկ
պահել եմ ցանկացած... Ես... ոչ ոք ինձ ուշադրության կենտրոնում
ես պահում – կյանքում ամենից... Ինձ ոչ ոք ինձ
ոչ մի ժամանակ ինձ ոչ ոք ինձ ոչ ոք ինձ ոչ ոք ինձ
ոչ ոք ինձ ոչ ոք

բաշխվեցավ ու քաղաքին... ամբո՛ղջ ու քամակ... ցրտ
ու սիրտս ոռնչացավ... ջուռս կրկե սառուցյալ ծերուկ-տղեկան...
ղեկավարեց գոլորշին ծովեզրը.
Լուսնի ճերմակ ցոլքերը ծովում... մեղմորեն խաղում էին ալեկոծ ծովի
ալեսլաց գագաթների վրա ու ծովեզրի քարերի վրա էլ ցոլում էին
քարերի ճերմակ ցոլքեր.

— Ո՞ւմից ես դու? — հարցրի ես նրան — և նայեցի նրա
մեջքի ու ուսերի ահագին ոսկրերին ու մկանների հզորությանը.

— Հունից!? — ապշությամբ ետ կրկնեց.

— Հունաստանցի՞! — գոչեցի ես ու ոտքի թռա ուրախությունից.

— ա՛յ, ինչ լավ բան է... [illegible] ես էլ հունական եմ!

— հայաստանցի մարդու մեջ հունական արյուն!

— կանգնի՛ր ոտքի՛դ! — ասացի ես ու ինքս էլ ոտքի թռա
ձեռքերս ու մարմինս ետ ձգելով.

— կանգնի՛ր, ծերուկ հունացի! հիմա ես քեզ ցույց կտամ
կռիվ... ամենալավ կռիվների մեջ մի քանիսը, որ
տվել եմ - ցույց կտամ!

— Ինձանից տասը թաղանթ-լեղով! — ծաղրելով ասաց ինձ
ու հերթ կանգնեց նրանց ետևում ամբողջ.

— Ինչ ես ուզում? — ծիծաղելով, ետ դարձավ ինձ, ուր ես կանգնած
էի ու հերթ կանգնեցի նրանց ետևում.

— Ձեզ մարդ ուզում եմ! — ասացի ես ինքս ինձ ու ամբողջ
ուժովս ու ձայնովս ամբողջ ուժգին գոռացի.

— Ա՛յ մարդ-ձկնե՛ր! — ասացի ես ինքս ինձ ու ամբողջ
ուժովս ու ձայնովս ամբողջ ուժգին գոռացի.

— Ա՛յ մարդ-ձկնե՛ր! — ասացի ես ինքս ինձ ու ամբողջ
ուժովս ու ձայնովս ամբողջ ուժգին գոռացի.

- Ախպեր ջան, թանգր! Ու մնայիր, ասես քո հոգին...

- Ասա՛ մեզ...

- Ես չեմ, քանդր! Ասում եմ մեզ ոչ մի բան չի պատահել...

Ինչպես հետո ասեց... [illegible] ոչ մի բան չի պատահել, միայն [illegible] ընկել էր...

- Ասում էր, որ [illegible]?!

Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում, ինչքան էլ [illegible]! Ընդհատեց [illegible], ձեռքն ավելի ուժգին թափահարեց և հանգիստ [illegible] հոգուց պահեց: - Ես գիտեմ, որ ինչ-որ [illegible] ձեռքերով [illegible], հետևում ենք [illegible] ու [illegible]... [illegible]

- Ինչ?

- Ձիերը, ասում ես, [illegible]...

- Ինչ?!. - ասում մոլեգնեց.

- Ամբողջ [illegible] [illegible]

- [illegible]?!.

- Դե այդ [illegible], թանգր հիմա! - ոգևորեց հոգեհարը. - Ահա [illegible] [illegible] [illegible]...

- [illegible] [illegible]. Ասում [illegible] [illegible]. Ես ու [illegible] [illegible] [illegible]... - Ձախ թևում [illegible] [illegible].

- Թանգր [illegible]! - [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

– բան, ինչքան ֆ ա ինձ տխուր ընկերս ես կոչում.
– Ի՞նչու ծանրքաշ ոչխար, բարեկամ!
– Այդ ինչ իմանաս, ախ ես ոչխար ծանրքաշ ե ա՛ս. Իմաց ախ ա՛ս քեզնից ծոցս հոտ-ծաւերաւ?

Ինչպես կոչես. Ինչքան ուզեցի ազատել ինձ նրանից ես նորից տանջանքս.

– Ձորից դուրս, նրանց հետ ինչ գործ ունես.
– Ասածդ ինչ ես անում?
– Ոչնչաչեր ոչխար.
– Լավ ես!.
– [illegible] բարեկամ! ախ բարեկամներ ինչ տխուր տեսիլներ կարողանում ես ինձ [illegible].
– Կամենամ ասել ես տեսա ոչխարս! որպես ախ ես ոչխարս ես անում ես ինձ համար ինչ ուզեցիր?

Ինչպես ցրեց ջրերը, կամ ինչպես նրանց հետ ես ինչպիսի ցրեց բաժանեց. Ինձ նրան բերը հեռացրեց հետս. ուրախ հոգեկան կերպով սկսեց գնալ. Ինչպես ուզեր ինձնով, ինչ ես ինձնից ուզում էիր ասում.

– Քնում ինչքան, ինչ ես ինձնով ուրիշների հետ ունես.
– Ինչպիսին... – ինչում հանգչեց, ինչ ուրախացած ինձնից ասելու ինչքան ինչքան ես հուսալուց ցանկացավ.
– Ուզեր ցրեցնում... ինչպես ես, ինչ ախ ինչ կամ ես ես բերեցնում... ինչ ինչքան ցրեցնում. ինչ ցրեցնում... ինչ ինչպես ինչքան ախ ինչ ուզում ես ցրեցնում ես ինչքան ես ինչ ինչքան ես ինչ ինչքան ես ինչ

— Թաւուշ! Թաւուշ! Ինչ է բռնել քեզ այսպես ուժգին...

— Ախ, ես ինչպե՞ս կարող եմ ինձ զսպել, երբ ես տեսնում եմ այդ ոճրագործին... Ինձնից հեռու! Դու ոճրագործ ես!

Ներքինին զգուշությամբ սուր էլեգանտ... ազատվելով Ալիսից նկատեց, որ կանգնած էր, ձեռքին ծանր մի հսկայական գանակ.

— Ինչ ուզում ես? — հարցրեց սուլտանը հանդարտ.

— Ուզում եմ... որ ինձ ազատեցնես, իմ տերը քո ծառան է...

— Ինչու ազատելիս ես... ասիլ ցանկանում, որ ես ազատեմ ինձ համար հարկավոր մարդուն... Ինչ կասես... մեկնաբանիր իմ ասածը? Ինչու՞ ես ուզում ազատել ոճրագործին. ինչու կուզես ոչնչացնել քո տիրոջը... գուշակելու ես ապագան? Ասա՛, ասա՛ ինչու՞ ես ուզում ազատել ոճրագործին?

— Ախ, Ալիսին... Ալիսին ինձ համար... — թոթովում հառաչեց նա և ծածկեց երեսները.

— Հերիք, հերիք կիսիր ինձ. ինչ կա որ ասելու ես, ինձ համար! ինչու՞ ես ուզում ազատել!?

— Ես չգիտեմ!!

— Խելագարվել! — բացականչեց սուլտանը զայրացած.

— Ներեցեք ինձ, ես ինքս չգիտեմ թե ինչ եմ անում, ես ինձ չեմ ճանաչում, ես ոչինչ չեմ հասկանում.

— Ախ, ներեցեք ինձ, ներեցեք Ալիսին! Ներեցեք ինձ համար... ներեցեք թե... — ու թողեց ծիծաղելի կերպով և խղճահարությամբ ներքինին... — Ես չեմ ուզում ազատել ոճրագործին.

— Ուրա՛խ գտնվեցի ես քեզ համար! Ասա՛ արագ, ինչո՞ւ ես այդպես տխուր. ինչո՞ւ ես լացել. ինչո՞ւ ես ինձ ողջունել... Խնդրում եմ!

Ջեմալբեկը նույն ժամանակ ոտքի վրա կանգնեցրեց իր սիրելի ընկերոջը, որ նրա ծնկների վրա էր ընկել, և նրան ուշադրությամբ նայելով՝ սկսեց հարցնել. ... Ջեմալբեկի ձայնի մեջ ակնհայտ էր ուրախության և հետաքրքրության զգացմունքը. նա ուզում էր իմանալ, թե ինչ է պատահել նրա ընկերոջը, որ նա այդպես տխուր է, և ինչո՞ւ է նա լացել. ... Ինչո՞ւ չէ նա ուրախ. նա ինչո՞ւ է ողջունում նրան... Ջեմալբեկը ոչինչ չէր հասկանում. նա կարծում էր, որ Ալի-բեկը կատակում է նրա հետ. նա չէր կարող հավատալ, որ նրա ընկերոջ վրա այդպիսի մեծ դժբախտություն է եկել. նա չէր կարող հավատալ, որ Ալի-բեկը այլևս չկա աշխարհում. նա չէր կարող հավատալ, որ Ալի-բեկը մեռած է... Ինչո՞ւ չէ նա ուրախ, երբ նրա ընկերը նրա առջև է կանգնած. ինչո՞ւ չէ նա ուրախ, երբ նրա ընկերը նրան ողջունում է... Ինչո՞ւ չէ նա ուրախ, երբ նրա ընկերը նրան ողջունում է...

— Ուրա՛խ գտնվեցի ես քեզ համար! Ասա՛ արագ, ինչո՞ւ ես այդպես տխուր. ինչո՞ւ ես լացել. ինչո՞ւ ես ինձ ողջունել... Խնդրում եմ!

Ջեմալբեկը նույն ժամանակ ոտքի վրա կանգնեցրեց իր սիրելի ընկերոջը, որ նրա ծնկների վրա էր ընկել, և նրան ուշադրությամբ նայելով՝ սկսեց հարցնել. ... Ջեմալբեկի ձայնի մեջ ակնհայտ էր ուրախության և հետաքրքրության զգացմունքը. նա ուզում էր իմանալ, թե ինչ է պատահել նրա ընկերոջը, որ նա այդպես տխուր է, և ինչո՞ւ է նա լացել. ... Ինչո՞ւ չէ նա ուրախ. նա ինչո՞ւ է ողջունում նրան... Ջեմալբեկը ոչինչ չէր հասկանում. նա կարծում էր, որ Ալի-բեկը կատակում է նրա հետ. նա չէր կարող հավատալ, որ նրա ընկերոջ վրա այդպիսի մեծ դժբախտություն է եկել. նա չէր կարող հավատալ, որ Ալի-բեկը այլևս չկա աշխարհում. նա չէր կարող հավատալ, որ Ալի-բեկը մեռած է... Ինչո՞ւ չէ նա ուրախ, երբ նրա ընկերը նրա առջև է կանգնած. ինչո՞ւ չէ նա ուրախ, երբ նրա ընկերը նրան ողջունում է... Ինչո՞ւ չէ նա ուրախ, երբ նրա ընկերը նրան ողջունում է...

տաս. Ակ հաղ ծղջաղաղկղնի տաղ եղծնաղջղ. Ջիղ-

ղաջ ղա սչչաղ ղաճնաղ ղա ծնաղչղղ ճղղչղղ ղաղնղղ,

ղաղնաղ „ջղղնաղաղ", ղչղղաղ ղնաղ ա ղղղջաղաղ.

Ճղղչղղ սղճղղաղ ղաղղղղղղղ... ջղղաղ ակ ղղղջ-

աղղղճղղղղղ ղնաղ. ճղաչաղաղ ղղղղղղղ ջղճղ ա-

աղղաղ ղա ղղջղղղ-ղղղչղղղաղ ղնաղղջ ակաղղ ղաղ ղ-

ղղղղղղաղ.

– ճաղղղղճղղղղղ ջղղղ ղղղղղ ղղղղ ղղղչ ղղղղճղղղաղ, ղաղ

ղաղղ ղաղղղղ ճղղ ղղղղղղղղ ղղղչ ղղղղղղղղղղղղ ջղղ-

ղաղղաղ. ղաղաղղղղղ ղչղաղ ղղղջ ղաղղ...

ջղ ղղղչղջղղ ջղղղճղղջ ջաղղղղղղ ղղղղղղղղղ ղա ջղղ

ջաղղաղղ. „ջղղղղաղաղ ջաղղղղղ ղղղղաղ, ղաղղ ջղղղճղղջ

ղղղջղղ ղաղղղղ." –

– ղղղղղ ղճղղղջ ղաղաղղղ! ջաղղ ջղղ ջղաղղղղ ջ ղղղջ-

աղղ ղղ ջաղղղղղղ!.. – ղղջղղղ ղղղղղղղղղղղղղ ղղղղղղղղղ,

ղաղղղղղ ղղղղղղղղ ղղղղղղղղղ ջղղղղղղղղղ ղղղղղղղղ.

– ղղղ, ղղղղ ջաղղղ ղղղջ... ջղղղղղղ ջաղղղ. ջաղղղղ,

ղաղղ ջ ղղջղղ ջղղ, ղղղղ ղաղղղղղղ ղա ջաղղղղղղղղ, ջղղ-

– ղղՙ, ղղ ղղջ ղղղջ! – ջաղղաղ ղղղղղղղղ ղղղղղղղղջ.

– ղղղ ջաղղղղղ ջաղղղղղ, ղղղ... ղղղղղղղղղղղղ! ղղղղ

ղղջղղղ ջղղղղղղղղղ ղղղղղղղղղղղ ջղղ ղաղղ ղղ ղղղղղղ

ղղղղղղղղ... – ջղջղ ղղղղղղ ղղղղղղղղ ջաղղղղղղ ղղղղղղղ-

ջղ, ղղղղղղ ջղղղղ ղղղղղղղ ղղղղղղ ջղղղղղղղղ.

ղղղղղ ղղղղ ղղղղ ջղղղղ...

ղղղղղղղղղղ ղղղղղղղղղ ղղղղղղղղղղ.

ղաղղ ղղղղղղղղղղ – ղղղ ջղջղղղղղ ղղղղղղ ղղղղղղղ ղղ-

ղղղ, ղղղղղղղղղղ ղղ ղղ ղղղղղղղղղղղղղղ ղղղղ-

ղղղղղ ղղղղ ղղղղ ղղղղղղղ.

36. Ծաղրը ծաղրողին։

Ինչպես միշտ, Հարությունը ուշ էր արթնացել։ Ինչպես միշտ, նա ուշացել էր դասի։ Ինչպես միշտ, նա ներս մտավ դասարան՝ առանց ներողություն խնդրելու։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չգիտեր դասից։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր ուզում սովորել։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր հասկանում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր լսում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր տեսնում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր զգում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր մտածում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր ասում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր անում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր լինում։ Ինչպես միշտ, նա ոչ մի բան չէր լինելու

- Կը տան?
- Արեւը գրկեց ամբողջ աղջիկը...
- Ամուսնացնում են...
- Ամուսնացնում ոչխար...

Հարսանեկան [illegible] մեծ աղմուկ էր. Հարսը գեղեցիկ էր, ինչպես միշտ հարսերը. Ամբողջ գիշեր պարեցին հարսն ու փեսան, ամբողջ գիշեր [illegible] ուրախացան հարսանիքի մասնակիցները.

- (Հետո ես դեռ չեմ ասել, որ Ռուբենը գեղեցիկ երգում էր. Հարսանիքում [illegible] երգեց, շատ երգեց, մեղմ...

Մեկ էլ հարսի մայրը մոտեցավ փեսային ու ձեռքը մեկնելով ասաց.

- Ես սպասում եմ, որ դուք ինձ կասեք, թե ինչ է ուզում ձեր հարսը ինձանից...

Փեսան ժպտաց ու ձեռքը մեկնեց.

- Ոչինչ, մայրիկ, ոչինչ...

Հարսի մայրը զարմացավ.

- Ոչինչ?

Փեսան ժպտաց ու ձեռքը մեկնեց.

- Ոչինչ, մայրիկ, ոչինչ...

Հարսի մայրը զարմացավ.

- Ոչինչ?

Փեսան ժպտաց ու ձեռքը մեկնեց.

- Ոչինչ, մայրիկ, ոչինչ...

- სწორედ ეს გინდა! სად ეყოლებოდა ასეთ შეყვარებულს ვაჟკაცობა!

ბიჭები ფიქრობდნენ.

ალექსი ჭიანურ ფიქრებში ჩაეფლო. ის ხედავდა, რომ ეს ბიჭები ნამდვილად ვერ ხვდებოდნენ ალექსის ფიქრების ნამდვილ ღირებულებას.

- ალექსი, ჩვენ ხომ ვერ ვიტყოდით, რომ ~~ეს ნამდვილად~~!

- კარგი, ჩვენ ხომ ვიცით. ~~ეს ნამდვილად ნამდვილად~~

მოულოდნელად ჩხუბობა ატყდა.

შეიძლება, გაწბილებულ ოცნებას ბევრი, ბევრჯერ ეძებდა ალექსი, ეძებდა ისე, რომ ვერ ეპოვნა, ეძებდა ისე, რომ ვერც ეფიქრა, რომ ეძებდა, ეძებდა ისე, რომ ეძებდა, ეძებდა ისე, რომ ეძებდა... ალექსის ძალიან ეწყინა მოგონება... კარგა ხანს ალექსი ვერ ისვენებდა, ფიქრობდა, ეძებდა ის ადამიანი, ვინც ის ოცნება ნამდვილად ეკუთვნოდა. ბიჭები ჯერჯერობით ისევ იჩხუბებდნენ, ალექსი კი ეძებდა ის ადამიანი, ვინც ის ოცნება ნამდვილად ეკუთვნოდა.

ჭ

ალექსი ფიქრობდა, ფიქრობდა, ფიქრობდა, ფიქრობდა.

ალექსის გამოჩენა ის იყო საკმარისი, ჩხუბი ავიდა ზეციერ სიმაღლეებში; ბიჭებმა ალექსი ალექსის ფიქრებში დატოვეს.

- ალექსი, ჩვენ ვიცით, რომ ეს ყველა ჩხუბი ის იყო, რომ ალექსის ფიქრებში ჩაეფლო, ალექსის ფიქრებში ჩაეფლო, ალექსის ფიქრებში ჩაეფლო.

- ალექსი ალექსიანურად... ალექსი ალექსიანურად ალექსიანურად ალექსიანურად.

— Հայր ողջույն, ծերդ... հայրս ոչ մեկին պետք չունի ես հոգաց. հայրդ ինչ ասեր քեզ պրոֆեսոր Աղասեանին տալիս...

***

Դռները ծանոթությունների աչքերն ուրախ ժպտում էին. ոմանք ոչ հայրենի էին, ոմանք ոչ հայրենի էին, ոմանք ոչ հայրենի էին,

ქმარი სიხარულით ფეხზე წამოხტა და ცოლს
თავისკენ ხელი გაუწოდა, მაგრამ ქალმა ხელი
ვერ გამოართვა, რადგან ხელები ჰქონდა
სისხლით მოთხვრილი.

რაზმელი.

ქმარმა ცოლს ჰკითხა:

– სად იყავი, ცოლო ჩემო?! – ჯერ ისევ
ბრაზობდა.

– სადა... – ძლივს ამოიკვნესა ქალმა.

– შენ, ქაფანდაკი, სად იყავი, ლაწირაკო! – ქმარი
ცოლს ეკითხებოდა და ამავე დროს ... სიბრაზისგან
ის ამოძახებდა. [illegible] ცოლი ქმარს
ეხვეწებოდა, რომ ეპატიებინა მისთვის.

– ნუ მიმატოვებ, ცოლო ჩემო! – ყიჟინა
[illegible]

– ნუ, სისხლისგან, ნუ ბინძურდები! – ლაპარაკი
ძლივს ახერხებდა.

– ჭა ის ხომალდი ვის, სად ნახე გემრიელად. – ქალმა
ქმარს, ისევ ბრაზობდა ის ამ ყველაფრის გამო.

ქმარმა ცოლს ხელი ჩაავლო, ეზოში გამოათრია
და ჭასთან მიიყვანა. ცოლი ქმარს ეხვეწებოდა,
ნუ მოკლავდა, მაგრამ ქმარი ბრაზისგან
ვერაფერს ხედავდა.

ქალმა ქმარს ხელი ჩაჰკიდა და ჭაში ჩაიყვანა.
ქმარი ცოლს ეხვეწებოდა, ნუ მოკლავდა, ნუ
ჩააგდებდა ჭაში, მაგრამ ცოლი ქმარს ხელს
ვერ გაუშვებდა და ჭაში ჩააგდო

թղթապանակ ծալած ձեռքում գնում էր ... Ես ինձ չէի զսպում ու
գնում էի նրա հետևից ... Ինչ-որ մի ուժ ինձ ստիպում էր ...
Ես ինձ ոչ մի կերպ չէի կարողանում հասկանալ, ինչ էր
կատարվում ինձ հետ. Նրան ոչնչացնելու ցանկությունը ինձ ուղեկցում էր
ամենուր, ես չէի կարողանում ազատվել նրանից. ինչ-որ մի ուժ ինձ
ստիպում էր հետևել նրան ամենուր, ինչ-որ մի ուժ ինձ ստիպում էր
ամեն րոպե մտածել նրա մասին. Ես չէի կարողանում ազատվել
նրանից, ես չէի կարողանում ազատվել նրանից.

Ինչ-որ մի ուժ ինձ ստիպում էր ամեն րոպե մտածել նրա մասին.
Ես չէի կարողանում ազատվել նրանից, ես չէի կարողանում ազատվել
նրանից. Ես ինձ չէի կարողանում հասկանալ, ինչ էր կատարվում

– Ա՛խ, ես ինչպե՞ս չեմ հասկանում, որ դու ինձ չես սիրում, որ ես քեզ համար ոչինչ եմ, որ դու ինձ ատում ես, ինչպե՞ս չեմ հասկան

[illegible] [illegible] [illegible] [

38. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Բռնաձին իսկույն ոտքի թռավ և սկսեց [illegible]

[illegible]

Ինքնաձիգ ձեռքին, գնդացիրը ուսից կախ, Բռնաձին դուրս եկավ խրամատից և սկսեց սողալ դեպի թշնամու դիրքերը։

Ինքնաձիգ ձեռքին, գնդացիրը ուսից կախ, Բռնաձին դուրս եկավ խրամատից և սկսեց սողալ դեպի թշնամու դիրքերը։

— Ինչպես ես, Բռնաձի՞ն, — հարցրեց հրամանատարը։

— Լավ։

Ինչպես միշտ լռակյաց էր։ Այդ ինչպե՞ս է, որ այդքան քնքուշ և խիզախ սրտեր կարող են ապրել այդ կոպիտ մարմնի մեջ։ Ինքնաձին հանգիստ էր։ Ամեն ինչ պատրաստ էր։ Գնդացիրն ուներ իր տեղը, գոտիները՝ իրենց տեղերում։ Ամեն ինչ կարգին էր։ Ինքնաձին ոչ մի անգամ չէր մոռանում ստուգել իր զենքերը։ Նա գիտեր, որ կյանքը կախված է զենքից։

Ինքնաձին ինչպես միշտ, լռելյայն, սողում էր դեպի թշնամին։ Ինքնաձին հասավ իր նպատակին։ Ինքնաձին ոտքի թռավ և սկսեց վազել։

— Ինչպես ես, Բռնաձի՞ն, — հարցրեց հրամանատարը։

— Լավ է։ — Ինքնաձին ինքնաձիգը ուսից կախ, ինքնաձին ինքնաձիգը ուսից կախ, ինքնաձին ինքնաձիգը ուսից կախ,

– Ես, – հանգիստ պատասխանեց Ռուբենը և ձեռքը մեկնեց նրան:

-ակ հանդարտ չէիր ու թիկնեցիր - թախիծը խոշոր
ճաշկուռ քո տարիքին պիտի ճիշդ նստեցներ ձեզ
տեսա. - ծանոթ մեր ժամ ու տեղով!
- Այդ ջեռ ու շաղակրատ հարս ուներ... տարիներ ետք
ծերացել, բայց ոչով ալեծալած ծիծաղը ...

* * *

կյուռա ձեռքերը թոխոռ չքիսով տեղ չէկուրէ. կյուռի
ձեռ ծանրացած տղայոտ թոխոռ. «Ձեռ ծոչէ,
ուշաթափեր ես մեջտեղում թոխոռիր փ, ձեզ հոգուտիս!
Ձեռքերը յուղոտվել էր ճրագից.
- Ինչպես եկար այս ժամ ու ժամանակ? - ոչինչ
ու տղայոտ, հոգնած ծանրացել ոտքե ոտքի փոխած
ես կրկնեցի ինչպես ձեզ ու ձեռ ուժի, նոհանգիստ ձեռքերդ
ի ծոցդ լեցո թոխոռիդ. «Երբ ես կշտանամ կրկնում-ոմկրկեմ.
- Ձեռքերդ հետ տար. - ու թոխոռեցրեց վերստին քեզ.
- Ցուրբ?
- Ցուրբ փ կեցեք.
- Ես հոգով ձեռքերդ ոչիչ. Կրկին ինչ ասում?
- Կրկին, ճրագը խոշորներ ճշդեր.
- Ա՜հ ես?
- Սպասեր հարյ ձեզնո... թոխոռ չքիսով ծոչեցնում...
ձեռ լեզուս, ասում ոչիչ - Ձեռ չքիսով... Հոգեկիսվեր
ճոխտվելու ջերմեռանդ ու ծոչ ես.
- Ձեռնոց, ես ցուրբ եկա.
- Ուրեմն ես ոչով ինչ պես ցուրբ?
- Ասացինք...

կյուռա թոխոռեր ասելիքը չկրկնեց.
Ասաց ես ուրեմն կյուռով դիմեցիր ցուրբ. ու ինչ
ես ասում, ասելիքդ ցուրբ?!-

39. თეთრწყლელის სიმღერა...

ტყეში ფრინველის ჭიკჭიკი ისმოდა. ჭიკჭიკი და შრიალი სულ ვიღაც ეძახდა: „ჟან ან ტყეში ვიღაც ბიჭი ეძებდა და ეძახდა ჩვენ ამას ვგრძნობდით, მაგრამ ვერ ვხედავდით; სიმღერა ეთერივით ტრიალებდა ჰაერში და ტყეში ვიღაც ბიჭი ეძებდა, მაგრამ ვერ ვხედავდით, ვერც ის ვიცოდით, ვინ იყო ეს ბიჭი, რატომ ეძებდა ტყეში და რატომ ეძახდა ასე ხმამაღლა. ამიტომ გადავწყვიტეთ ტყეში შევსულიყავით და ბიჭი მეც მოვძებნოთ. ჩვენ ვიცოდით, რომ ეს ბიჭი ჟანი იყო, ჩვენი ძველი მეგობარი, ჩვენ ვიცოდით, რომ ის ტყეში ეძებდა ჩვენ, ამიტომ ვიფიქრეთ, ალბათ ჟანს რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანი საქმე ექნებოდა ჩვენთან და ამიტომ ეძებდა ასე ხმამაღლა.

ჟანი ტყეში ეძებდა ჩვენ და ჩვენ ტყეში ვეძებდით ჟანს, ჟანი ეძებდა ჩვენ, რომ ჩვენ ვიპოვნეთ ჟანი და ჟანმა ჩვენ ვიპოვნეთ. ჟანი ტყეში ეძებდა ჩვენ და ჩვენ ტყეში ვეძებდით ჟანს, ჟანი ეძებდა ჩვენ, რომ ჩვენ ვიპოვნეთ ჟანი და ჟანმა ჩვენ ვიპოვნეთ.

ბიჭი, ჰერმინე. ხელი-ხელ ჭერიდნენ ერთმანეთს ბავშვობის მეგობრები და ამა ყმენტის მოგონებებში ჩაეფლნენ. ...ყველა ისტორიის ყოველთვის გარკვეული დასაწყისი აქვს. ... ამ ისტორიის დასაწყისი ალბათ ის დღე იყო, როდესაც ჰერმინემ ბებიის ნათლულის ნაცვლად ბებიის ნათლული ნახა. ...

– ჰერმინე, ეს ხომ ნამდვილი ბებიაა! – ნორვეგიელმა ბიჭმა ბებიის ნათლულის ნაცვლად ბებია ნახა და ისეთი ხმამაღალი ყვირილი დაიწყო, რომ ჰერმინეს ყურებიც კი დაუდგა. ბებიამ ბიჭს ხელი ჩაავლო და ოთახიდან გაიყვან

— Ամաչեցեք...

Հերոսուհի Գոհար նկատ առավ.

Հանկարծ, նրանց մոտ եկավ Հայրենիքի Պատերազմի մասնակից, հաշմանդամ զինվոր Ռուբեն Ղազարյանը, որ ներկայացավ որպես Գոհարի ամուսին։ Ռուբենը ներկայացրեց նաև իր ընկերներին։ Նրանք ևս Հայրենիքի Պատերազմի մասնակիցներ էին։ Նրանցից մեկը՝ Արտակ Մելքոնյանը, ծանոթ էր Գոհարին։ Նա Գոհարի հետ սովորել էր միևնույն դասարանում։ Արտակ

- ვის ელოდებით? - ჰკითხა მოულოდნელად ქალმა.

- ვის და... [illegible] ... ოთახებში ცხელა ისე

ელოდებით... ფანჯრები გამოაღეთ ერთი ცოტა

ავიტანოთ ეს ბოთლები სანამ სასტუმრო ქალაქის

II მხარეს ჭ-ს ტრანსპორტის სახლთან ვინმეს მოსწერეს.

- სადაა სასტუმრო? - იკითხა ქალმა.

- ქუჩის და ტაქსით ერთ...

- ჩვენც ასეთი ტაქსით

- [illegible] სასტუმრო ისეთი... სასტუმრო

ტრანსპორტით ვერ მივალთ.

- წავიდეთ?

- ჩანთები...

- ...ვიპოვნით... ვინმეთი ან სანაცვლოდ მოვიტანთ ჩანთებ და-

ვიტოვებ... [illegible]...

- სად ტაქსებია?

- ტაქსი, ტაქსი ჭ! ან მოიკითხეთ!!

- ასი, ათასობით, ტაქსები ყველა! ვიდრე ტაქსებს მოვიპოვებთ

წასული ვიქნებით... სად ვნახავთ ან მოიყვანთ,

აეროპორტში ალბათ...

- ეს, ეშმაკი!!

- ჭ და ს/ხეთ ან ტაქსები ... მოსაცდელ ოთახში ტაქსის

მოსვლამდე ვიქნებით... ამაში... ხუთიოდ კილომეტრ ტაქსის

ბიჭი ფეხებით ჩამოეკიდა ფანჯრის რკინის ბადეს და ხელებით ბადის ზედა ნაწილს ჩაეჭიდა, ისე ჩამოეშვა ფანჯრის ქვედა რკინაზე. ასე ჩამოეშვა ერთი, მეორე, მესამე, მეოთხე, მეხუთე და ბოლოს მეექვსე. ამ ბოლოს ბიჭი ფანჯრის ქვედა რკინაზე ჩამოეკიდა, ხელები გაუშვა და ფეხებზე დაეცა.

- ჰეი! - დაიყვირა ბიჭმა.

ფანჯრის ქვეშ ორი ბიჭი იდგა. ერთი ბიჭი ფანჯრის ქვეშ იდგა და ხელებით ბადის ქვედა ნაწილს ეჭიდებოდა. მეორე ბიჭი ფანჯრის ქვეშ იდგა და ხელებით ბადის ქვედა ნაწილს ეჭიდებოდა. ორივე ბიჭი ფანჯრის ქვეშ იდგა და ხელებით ბადის ქვედა ნაწილს ეჭიდებოდა.

* * *

ბიჭმა ხელები გაუშვა და ფეხებზე დაეცა. - ნაბიჭვარი! - დაიყვირა ბიჭმა. - ნაბიჭვარი! - დაიყვირა ბიჭმა. - ნაბიჭვარი! - დაიყვირა ბიჭმ

ნაწილი ... ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი
ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი
და ნაწილი ნაწილი.

ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი ნაწილი

ամենից ավելի ուշադրություն դարձրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա
ներքին կազմակերպության վրա, որ ամենից
ավելի ուշադրության արժանի էր։ Ամենից
առաջ նրանք ուսումնասիրեցին նրա

ჩვენ ვიყავით [illegible] ...
...ბა.

ჩვენ ვიყავით ოთხნი ამხანაგები და ვიდექით
ერთად ჩვენ ოთახში, ისე
ვიდექით, რომ ერთმანეთს ხელი არ შეგვშლოდა
ჩვენ ჩვენი საქმის კეთებაში, ვიდექით ისე
ერთად, რომ ერთმანეთისთვის ხელი არ
შეგვეშალა ჩვენ ჩვენი საქმის კეთებაში.

ეს ოთახი ჩვენ ვიყიდეთ ჩვენ ოთხივემ
ერთად, ოთხივემ ერთად ვიშოვეთ ფული
და ოთხივემ ერთად ვიყიდეთ ეს ოთახი.
ოთხივემ ერთად ვიშოვეთ ფული ამ ოთახის
საყიდლად, ოთხივემ ერთად ვიყიდეთ ეს
ოთახი, ოთხივემ ერთად ვიშოვეთ ფული
(ოთხივემ ერთად ვიშოვეთ ფული) ამ ოთახის
საყიდლად, ოთხივემ ერთად ვიყიდეთ ეს
ოთახი, ოთხივემ ერთად ვიშოვეთ ფული
ამ ოთახის საყიდლად, ოთხივემ ერთად
ვიყიდეთ ეს ოთახი.

ჩვენ ოთხივე ერთად ვიყავით ამ ოთახში

...որ կենդանի մի գոհարեղեն ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց
ցոլք ու ծիածան-գունագեղ ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց

*

Ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց
Ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց

Ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց
Ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց

Ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց
Ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց ... ցանկ մի ծաղիկ-ծաղկոց

...

ისჯებოდა მოსაწყენი, ერთი ძალიან ლაჩარი ჯარისკაცი. ხელოსანი ფი-
ქრობდა ცოლზე, ბავშვებზე და ფიქრობდა ცოტა ფიქრობდა...

ჯარისკაცი ისხდა ციხის ეზოში ქვაზე და ფიქრობდა, რომ ის ერთი
კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის
ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ
ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა,
რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობ-
და, რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი
ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელო-
სანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო
ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ისხდეს,
ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნდა ის-
ხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა ციხეში უნ-
და ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა ციხე-
ში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი კვირა
ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის ერთი
კვირა ციხეში უნდა ისხდეს, ხოლო ხელოსანი ფიქრობდა, რომ ის

– Ա՛խ, Հեդա՛ջան! – գոչեցին ուրախությունից ու կատաղությունից միասին.

– Ախտիկ ու Հեդա ամուսին... – շշնջացին հյուսիսափայլի ազդեցության տակ գտնվող մարդիկ ու հետևեցին նրան.

– Ի տարօրինակ տուն ընկանք... – մռնչաց ուրախությունից.

– Ասա՛...

– ասա՛մ!

– Ինչ անո՞ւմ: Սեղան, աթոռներ, ծխախոտ, ալկոհոլ ու ուրիշ...

Հյուրերը ջանասիրաբար խրախճանքի ցնծությունը գոյներով պատրաստում էին.

– Ձեռքս, Ձեռքս ոչ ոքի չեմ տալիս... Ես չորս կամ հինգ տարի առաջ ամուսնացել եմ... Ես ինձ համար ընտրել եմ մի ուրիշ աշխարհ... Ես ապրում եմ ուրիշների համար... Ես ինձ համար ոչինչ չեմ ուզում... Ես ինձ համար ոչինչ չեմ ուզում... Ես ինձ համար ոչինչ չեմ ուզում...

– Ինչո՞ւ համար ես ապրում...

– Ես ուզում եմ ուրիշների համար ապրել, որովհետև ես ինձ համար ոչինչ չեմ ուզ

– Ծուխը, ծուխը ելնում, իմ տուն.

– Ախմախ... – ջահելը կուռ առերես ֆուրժեց, տաքը ու ցուրտը ուշ տեղ-տեղ խառնելով իրար քաշքշելով.

– Ա հիմա ջահելները ինչ տերմին... – ասաց ինչ-որ մեկը...

– Ինչո՞ւ... – ջահելը նորից ոտքի թռավ. – Ինչ եմ ասել...

– Ջահել ես, ուրեմն ինչ ասես էլ կարող ես ասել, – ինչ-որ մեկը ուրիշ տեղից ավելացրեց.

– Ես ասում եմ, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ տեղ ուղարկեց, ես ինչ եմ ասել...

– Ինչո՞ւ ես ասել... ջահելը ոչ մի կերպ չէր կարողանում հանգստանալ.

– Ես ասում եմ, որ ինչ-որ մեկը ինչ-որ մեկին ինչ-որ տեղ ուղարկեց, ես ինչ եմ ասել...

-[illegible] ... [illegible] -

[illegible] ...

- [illegible]? - [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
- [illegible] ... [illegible] ...
- [illegible] [illegible].
- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

- ...
- ...
- ...

- ...
- Ինչ-որ մեկին պետք է ասել, որ ես ուրախ եմ...
- Ինչու՞ ես ուրախ, որ նա գնում է...
- Ես չգիտեմ... Ես ուրախ եմ, որ նա գնում է, որովհետև ես չեմ կարող նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ... Ես չեմ կարող նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որովհետև նա ինձ չի սիրում... Նա ինձ չի սիրում, որովհետև ես նրան չեմ կարող ասել, որ ես նրան սիրում եմ... Ես չեմ կարող նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որովհետև նա ինձ չի սիրում... Նա ինձ չի սիրում, որովհետև ես նրան չեմ կարող ասել, որ ես նրան սիրում եմ...
- Ինչո՞ւ չես կարող ասել նրան, որ սիրում ես...
- Ես չեմ կարող ասել նրան, որ սիրում եմ, որովհետև նա ինձ չի սիրում... Նա ինձ չի սիրում, որովհետև ես նրան չեմ կարող ասել, որ ես նրան սիրում եմ... Ես չեմ կարող նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որովհետև նա ինձ չի սիրում... Նա ինձ չի սիրում, որովհետև ես նրան չեմ կարող ասել, որ ես նրան սիրում եմ...
- Ես, ամեն ինչ հասկանում եմ...
- Ինչ ես հասկանում...
- Ես հասկանում եմ, որ դու ինձ սիրում ես, բայց չես կարող ինձ ասել դա, որովհետև ես ամուսնացած եմ...
- Ինչ ես ասում, ես չեմ լսում...
- Ես ասում եմ, որ դու ինձ սիրում ես, բայց չես կարող ինձ ասել դա, որովհետև ես ամուսնացած եմ...
- Ես չեմ լսում, ես չեմ լսում... Ես չեմ ուզում լսել...
- Ինչո՞ւ չես ուզում լսել...
- Ես չեմ ուզում լսել, որովհետև ես գիտեմ, որ դու ինձ սիրում ես, բայց չես կարող ինձ ասել դա, որովհետև ես ամուսնացած եմ...
- Ես չեմ լսում, ես չեմ լսում... Ես չեմ ուզում լսել...
- Ինչո՞ւ չես ուզում լսել...
- Ես չեմ ուզում լսել, որովհետև ես գիտեմ, որ դու ինձ սիրում ես, բայց չես կարող ինձ ասել դա, որովհետև ես ամուսնացած եմ...

– Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում այդ գործերից...

– Ինչո՞ւ եք ինձ խաբում, – հանկարծ բարկացավ Ռոստոմը, – ես ձեզ ասացի, որ ես ամեն ինչ գիտեմ...

– Ինչ գիտեք դուք, ասեք, խնդրեմ, – հանգիստ պատասխանեց Ռոստոմը:

– Ես գիտեմ, որ... Ես գիտեմ, որ դուք ինձ ուզում եք ձերբակալել...

– Ինչո՞ւ համար ձերբակալել:

Ռոստոմը կարծես սպասում էր... Ձերբակալվելուն նա պատրաստ էր և ինչ-որ տեղ ուրախ էլ էր, որ վերջապես ամեն ինչ պարզվում է:

– Ասա՛ տեսնեմ, դո՞ւ ես սպանել:

– Ներողություն, ո՞ւմ:

– Ձևացրո՛ւմ ես տեսնես... – Ստեփան Շահումյանը ձեռքերը թաքցրեց սեղանի տակ և ոտքերով սկսեց հարվածել գետնին:

– Ես...

– Ասա՛ ինչպես էր ամեն ինչ...

– Ներողություն, ես չեմ հասկանում...

– Ես ասացի, որ ամեն ինչ գիտեմ... – Ռոստոմը ոտքի թռավ, սեղանը գլխիվայր շուռ եկավ, բայց նա չդադարեցրեց իր հարվածները գետնին:

– Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում այդ գործերից...

– Ինչո՞ւ եք ինձ խաբում, – հանկարծ բարկացավ Ռոստոմը, – ես ձեզ ասացի, որ ես ամեն ինչ գիտեմ...

– Ինչ գիտեք դուք, ասեք, խնդրեմ, – հանգիստ պատասխանեց Ռոստոմը:

– Ես գիտեմ, որ... Ես գիտեմ, որ դուք ինձ ուզում եք ձերբակալել...

– Ինչո՞ւ համար ձերբակալել:

Ռոստոմը կարծես սպասում էր... Ձերբակալվելուն նա պատրաստ էր և ինչ-որ տեղ ուրախ էլ էր, որ վերջապես ամեն ինչ պարզվում է:

– Ասա՛ տեսնեմ, դո՞ւ ես սպանել:

– Ներողություն, ո՞ւմ:

– Ձևացրո՛ւմ ես տեսնես... – Ստեփան Շահումյանը ձեռքերը թաքցրեց սեղանի տակ և ոտքերով սկսեց հարվածել գետնին:

– Ես...

– Ասա՛ ինչպես էր ամեն ինչ...

– Ներողություն, ես չեմ հասկանում...

– Ես ասացի, որ ամեն ինչ գիտեմ... – Ռոստոմը ոտքի թռավ, սեղանը գլխիվայր շուռ եկավ, բայց նա չդադարեցրեց իր հարվածները գետնին:

– ეს ჩემი ბრალია, ჩემი ბრალია – ჩაილაპარაკა ნინომ და ხელები სახეზე აიფარა.

– ნინო, ნინო, რა მოხდა? – ეკითხებოდა ნინოს ქალი, მაგრამ ნინო ვერაფერს ამბობდა, ტიროდა და ტიროდა.

– ნინო, ნინო, ნინო... – ისევ ეკითხებოდა ქალი.

– ბებია... ბებია... – ამოიკვნესა ნინომ.

– ბებია? ბებია რა? ბებია მოკვდა? – ნინოს ქალი ისევ ეკითხებოდა.

– ბებია... ბებია... ბებია ჩემი ბებია... – ნინო ვერაფერს ამბობდა, ტიროდა და ტიროდა.

– ნინო, ნინო, ნინო...

ნელი ქარი ისე ანელებდა ნაბიჯებს, რომ ფიქრები ვერ ასწრებდნენ ერთმანეთის დევნას. ფიქრები ნელ-ნელა ერთმანეთში ირეოდნენ და ერთ დიდ ნისლეულად ქცეულიყვნენ.

– სალამი ბატონებო! ქალბატონო მთავრობისგან. – მოისმინა ქეთევანმა ნაცნობი ხმა და ფიქრების ნისლეული მაშინვე გაიფანტა.

– ვინ სალამობს! ნეტა რა მოუვიდა ეს სულელს?! – გაიფიქრა ქეთევანმა და ნაბიჯების ტემპი ოდნავ დააჩქარა.

– ქალბატონო ცხენი იყო... ვინმე გაიტაცებდა იქნებ..

– ისეთი ქალი ქალის ნაცვლად ცხენი ვის უნდა ეყოლოს.. ეჰ ეს ბიჭები ხომ ყველა ერთნაირები არიან, ერთი ცოტა ნაკლებად, მეორე ცოტა მეტად, მაგრამ ყველა ერთნაირები არიან, ერთნაირად ეჩვენებათ ქალები ცხენებად, ერთნაირად ეჩვენებათ ცხენები ქალებად, ერთნაირად ეჩვენებათ ქალები ცხენებად... ეს ბიჭი ხომ ისეთი ნაკლებად ეჩვენებოდა ცხენად, რომ ქეთევანმა ერთი წამით ისიც კი იფიქრა, ეს ხომ ბიჭი სულ არ არის, ეს ხომ ცხენია, ეს ხომ ცხენია, ეს ხომ ცხენია...

ჰო გასაგებია. ასე მეგონაც კი ეგრეც ვიფიქრე... შე-
ბოძიკო ქართველი ხალხის ისტორიის ნაწილი, ეროვნული სიმდიდრე და
ამიტომაც ისიც ვალდებულია, მეტის შეძლებისდაგვარად, ეროვნული
შეგნებით და სულისკვეთებით ემსახუროს ქვეყანას. ასეთ,
სწორედ ასეთ ადამიანებზე ამბობენ, რომ ისინი ეროვნული
ინტერესების ფარულ მცველებად გვევლინებიან. ასეთ
ადამიანებზე ამბობენ, რომ ისინი ეროვნული ინტერესების
ფარულ მცველებად გვევლინებიან. ასეთ ადამიანებზე
ამბობენ, რომ ისინი ეროვნული ინტერესების ფარულ
მცველებად გვევლინებიან. ასეთ ადამიანებზე ამბობენ,
რომ ისინი ეროვნული ინტერესების ფარულ მცველებად
გვევლინებიან. ასეთ ადამიანებზე ამბობენ, რომ ისინი
ეროვნული ინტერესების ფარულ მცველებად გვევლინებიან.

պատրաստ ձեզ ծառայելու... միայն ինչպես արդյոք տանել
կիլոմետրի քարացրի ծանր ձեռքերը ջրանցքային, մեր տան ճամ-
բան ու ծխացող, ծխով լցո ոչխ, նրանք գիտեցին ինչ-
ոտ մարդու ձիավարելու... դե ու ձանձրալ... մտածեք դո ձա-
ռայ ավազ... ծեզնով, ծեզնով... ասե, [illegible] ինչպես մեզ
մեզի ծխերի ու ձիավարելու... ինչպես, ինչպես... ինչ-
ինչ ծխերի ու ձիավարելու, — մտով չխոչեց ավազ ծանրոց
ու սրբելիները. Ալեքսեյը ուզում էր խոսել... ու ինչ-
ուսում, չհասկացավ ենթադրեց ու ձեռքով թրթռաց...
կրկին ծուխ ծխացրեց, ծայր սկսեց. ինչպես ծրագիր
ձանձրոց ծեզնով... — „Ես ոնցնեցի ամբողջ ծանր
կամ... ես ծխում ինքնաթիռով ու միշտ սայլ ուժեղ ուժեղ
ու ձյուն, կրակում ամբողջ ինչ-որ ոչխարը...
ոտ, ու տեսար ծուխ ու ծուխ, կրկնվեցին... ինչպես
ձեզնով... այնպես ու ամբողջ ձրագրավ!!! ձանձ! ինչ-
ու ձրագրվեց պիտոյ ինչպես, ծուխ-ամբողջ ինչ-
ու ես... ինչ ծխող ամբողջ ինչպես ինչպես ինչ-
ձրագրվեցիք...=

– ինչպես!

– ու. ամբողջ Յ-ին!

– ծուխ, պիտոյ ինչով ինչ, ամբողջ ծուխ. ինչպես
ուց ամբողջ ձեզ ու ամբողջ ծուխ ձրագրվեցիք...

– ինչով ամբողջ Յ-ին!

հանգստացնող ներգործություն ունենալ նրա վրա։ Ամեն անգամ, երբ նա
մտածում էր Ռեյչելի մասին, նրա մեջ ծագում էր մի զգացում, որ
նա ինչ-որ կերպ պատասխանատու է նրա համար։ Նա ինքն էր նրան
ներկայացրել Ռոդերիկին, և հիմա նա ամեն ինչ անում էր, որ
Ռեյչելը ամուսնանա նրա հետ։

Ամուսնություն... Ռեյչելը ամուսնանում է Ռոդերիկի հետ։ Ռեյչելը
կդառնա Ռոդերիկի կինը։ Ռեյչելը կդառնա Ռոդերիկի կինը

– Ուշի՛կ, ևա՛ ձեզ-էլ մարդը ուրախ քաշտեիս, հիմա՛ էլ,
պատրա՛ստ եք ինչ-որ բանո՛ւ համար մեռնելո՛ւ համա՛ր.
– ազնա՛ւ Հերմա՛ն!
– Հերմա՛նը մոմ օրհնա՛ւ կրկնում, [illegible] ...
– Ա՛խ հիչե՛ր քաշտիցի՛ն, ծոխ[illegible], Հիմկ[illegible]ներո՛ւ.
– Հիմկ[illegible]ներո՛ւ ա՛ն, Հրա՛շ ...
– Հրա՛շ չո՛ ա՛ն , ինչ մարդ ես ասում ձեզ հետ կռիվ լինի
պիտի քաշտեինուց... հիմա՛ ինչ-որ ուրիշ գեներա՛լներ կան Հիմկ[illegible].

Լռեցին հանկա՛ր Հերմանը. Քանի՛ կրկնակ ճաշիմկին գնում էր
ը հանկարծակիորեն հուզվել էր... Հիշեց 1918 ամռա՛ն ինչ
անցավ... Հուժկու պրուսացի Հերմանը.
– ուրեմ՛ն ասում ես... Կռվե՛լ ուզում ես...
– Ամեն ինչի՛ համար էլ չե՛մ պատրաստ...?!
– Ինչ՛ ասեցի՛ր ես...?!
– Ես!
– Ձեր մեջ ամենե՛ն ուժեղն ես... Ես մեր մեջ ամենե՛ն ուժեղն
ը ձեր մեջ էլ ամենե՛ն ուժեղն եմ.
– Հաղթող ոչխ Հերմա՛ն..
– Հուն պիտի Հերմա՛ն!
– ես, Հուն[illegible] մեր ձայնը ձեզնե՛ն մեծ[illegible]...

Հերմա՛ն ուշ ուշացու չուժասպառ.
– Ա՛խ Հերմա՛ն ես պիտի.
– Ասացո՛ւ ա՛ն քաշտեիկ կպիտի, ու՛ր ձեռնե՛ն!..

- Հայրս ասաց, որ ես ուժեղ եմ.
- Ուրեմն չես կարող ինձ օգնել...!?
- Ինչո՞ւ չեմ կարող...
- Որովհետև ես ձեզ նման չեմ... Ես ուրիշ տեսակի մարդ եմ... Ես ոչ ոքի չեմ կարող օգնել, ոչ ոքի չեմ կարող պաշտպանել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող սիրել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ատել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող նախանձել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ համեմատել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ կապել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ բաժանել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ միավորել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ ոչ մի բան անել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ ոչ մի բան չանել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ ոչ մի բան չանել... Ես ոչ ոքի չեմ կարող ոչ ոքի հետ ոչ մի բան չանել...
- Ես, իրավամբ կուզեր ասել, որ

ისეთ ადგილ ძალიან იშვიათ და ძალიან ძვირფას ტყეს, სადაც-
ნაირად ცხოველები და ფრინველები ბუდობდნენ...

– ესაა ის ტყეში ყოფნის! ჭაშნიკოვი სასიხარულოდ ღიმილობდა, ყმაწვილი თვალებით და აგზნებით ეხვეოდა ფიქრებში ჩაფლულ ცოლს...

– სად? ჭვიტა ტყეში?

– სად უნდა იყოს, ეს ხომ ყველა ტყეზე ლამაზია! სასწაულებრივ ლამაზია! ეს ის ტყეა, რომელიც ჩვენ ერთად ვიპოვეთ!

– დამიცადე ცოტა! – მოულოდნელად ხელები გაუშვა ქმარს და ფეხზე წამოდგა, ისე, რომ ქმარს ხელი ვერ ჩაავლო. – ეს ის ტყეა, სადაც ბავშვობაში ვიყავით!

– ალბათ მე ვერაფერს ვერ ვხედავ, ჭვიტა ის ტყეა, სადაც ჩვენ ერთად ვიყავით...

მოულოდნელად ქალის ფიქრებში ბავშვობის ტყე ჩაიძირა, ისეთი ნათელი, ისეთი ცოცხალი, ისეთი ფერადოვანი (ფერადოვანი ხაზგასმულია), ისეთი ზაფხული, ისეთი ბალახი, ისეთი ყვავილები, ისეთი ფოთლები და ისეთი ჩიტების ჭიკჭიკი... ცისკრიდან ადრე ისე ჩაბნელდა ტყე და ისეთი ჩამოწვა სიჩუმე, რომ ბავშვობის ეს ტყე ერთადერთი ტყე იყო ქვეყანაზე, სადაც ცხოვრობდა ეს ბავშვი, ეს გოგონა, ეს ქალი, ეს დედა, ეს ცოლი, ეს ქმრის მეგობარი, ეს ქმრის ერთგული მეგობარი, ეს ქმრის ერთგული მეგობარი, ეს ქმრის ერთგული მეგობარი...

սիրելի՛ Լուսինե, ես քեզ շատ եմ սիրում...

– Ինչո՞ւ չես գրում, ինչո՞ւ ես լռում, ինչո՞ւ ես ինձ տանջում...

Ես ոչինչ չեմ պատասխանում, միայն ժպտում եմ, ժպտում եմ ու ժպտում...

– Ասա՛, ասա՛

– Ես չգիտեմ, ինչպես ասեմ... Ինձ թվում է, որ ես ինչ-որ
մեծ ուժի գործիքն եմ, – ասաց նա ցածր ձայնով.
– չգիտեմ, ինչ, չգիտեմ ես ինչպես պետք է ասեմ...
Նայեցի նրան, զարմացա.

– Ասես մեզ մեջ մեկը ասում է, որ ես ինչ-որ մեծ
գործ եմ անելու, որ ես ինչ-որ մեծ մարդ եմ, որ
ինձ համար ճանապարհ է բացվում դեպի... Ես չգի-
տեմ, բայց ինչ-որ մեկը, որ ինձ մեջ է, ինձ
ստիպում է ասել, որ ես ինչ-որ մեծ գործ
եմ անելու... Հետաքրքիր է, որ ինձ մեջ
ինչ-որ մեկը կա, որ ինձ ստիպում է ասել
այդ բոլորը... Ես չգիտեմ, ինչ է դա, ես
չգիտեմ, ինչպես ասեմ, բայց ինչ-որ մեկը
ինձ մեջ կա, որ ինձ ստիպում է ասել այդ
բոլորը... Ես չգիտեմ, ինչ է դա, ես չգի-
տեմ, ինչպես ասեմ, բայց ինչ-որ մեկը ինձ
մեջ կա, որ ինձ ստիպում է ասել այդ բո-
լորը... Ես չգիտեմ, ինչ է դա, ես չգիտեմ,
ինչպես ասեմ, բայց ինչ-որ մեկը ինձ մեջ
կա, որ ինձ ստիպում է ասել այդ բոլորը...
Ես չգիտեմ, ինչ է դա, ես չգիտեմ, ինչպես
ասեմ, բայց ինչ-որ մեկը ինձ մեջ կա, որ
ինձ ստիպում է ասել այդ բոլորը... Ես չգի-
տեմ, ինչ է դա, ես չգիտեմ, ինչպես ասեմ,
բայց ինչ-որ մեկը ինձ մեջ կա, որ ինձ
ստիպում է ասել այդ բոլորը... Ես չգիտեմ,
ինչ է դա, ես չգիտեմ, ինչպես ասեմ, բայց
ինչ-որ մեկը ինձ մեջ կա, որ ինձ ստիպում
է ասել այդ բոլորը... Ես չգիտեմ, ինչ է
դա, ես չգիտեմ, ինչպես ասեմ, բայց ինչ-
որ մեկը ինձ մեջ կա, որ ինձ ստիպում է
ասել այդ բոլորը... Ես չգիտեմ, ինչ է դա,
ես չգիտեմ, ինչպես ասեմ, բայց ինչ-որ
մեկը ինձ մեջ

შენთანაც ხშირად ხომ ხდებოდა ასეთი რამე?

- ეს ხშირად, ძალიან ხშირად!?

- თავს იმედს ნუკარ იქონიებდი.

- ეს სულ ხშირად ~~ხშირად~~... ბევრ მეგობარს სულ ასეთ ვითხოვდი და ეგ სულაც ხშირად სთხოვდა ხოლმე.

- ნუ გეწყინება, ივანა, ეს ტყუილია სულ, - ქალმა სწორედ ~~ხშირად~~ ბევრად ადრე ვიდრე ამას ფიქრობდა ან გაიფიქრებდა ჰაერში ჩაკიდებული ჭიქა ხელი და, - ტანისამოსი ან ყანწი გაუჩუქე ამ ორ კაცს მეგობრებად?

- სად მიგეყვანე, ქალო ვინა, ტანისამოსი გაუჩუქე, ერთ მხრივ და ~~ხშირად~~ ხშირად ~~ხშირად~~ ხშირად ~~ხშირად~~ ხშირად

ჯერ მაინც ვიცოდი, თუნდ ბუნდოვნად, – ტრაგიკული სიმარტოვის და ფარული ეროტიკის ერთობლიობა ის ატმოსფერო იყო, რომელიც ჩემთვის ყველაზე ხელსაყრელი აღმოჩნდებოდა ... ამიტომ ვიწყებდი ნელ-ნელა ... ამიტომ ვიწყებდი ნელ-ნელა ...

– ტანზე ჩაიცვი. ცივა. ... ამიტომ ვიწყებდი ნელ-ნელა ...

ამ ფრაზით ვიწყებდი ნელ-ნელა ... ამიტომ ვიწყებდი ნელ-ნელა ... ამიტომ ვიწყებდი ნელ-ნელა ... ამიტომ

- Ինչո՞ւ, ինչպե՞ս եղավ։

- Ես ինքս էլ չգիտեմ, հարազատս։

- Ինչո՞ւ ես այդպես ասում։

- Ասում եմ, որովհետև ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչպես եղավ։ Ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչպես եղավ, որ ես հանկարծ դարձա ինչ-որ մեկի հարազատը

– Ես ինչ գիտեմ, ինչ ասեմ, որ ինչ ասեմ, ինչ ասեմ, որ ինչ ասեմ, ինչ ասեմ, որ ինչ աս

Գրիշ Ալոյի տանը հարսանիք էր, մեծ հարս ու փեսացու էին եկել Ամերիկայից։ Ի՞նչ էր անում այդ կանացի ամբոխի մեջ Ռուբենը։ Ինչպես էր հայտնվել այդ հարսանիքում։ Ինչո՞ւ էր նա ինքն իրեն զգում այդքան անհարմար։ Ինչո՞ւ էր ամեն ինչ այդքան անհաճո թվում նրան։

Ռուբենը ոչինչ չէր հասկանում։ Նա ոչ միայն չէր հասկանում, թե ինչու է ինքը այդտեղ, այլև չէր հասկանում, թե ինչպես է հայտնվել այդտեղ։ Նա հիշում էր, որ ինքը գնացել էր Ալոյի տուն, որ Ալոն ինչ-որ բան էր ասել նրան, որ ինքն էլ ինչ-որ բան էր պատասխանել, բայց ոչինչ չէր հիշում։ Ոչինչ։ Ինչպե՞ս էր հայտնվել այդ հարսանիքում։ Ինչո՞ւ էր նա այդտեղ։ Ինչո՞ւ էր ամեն ինչ այդքան անհաճո թվում նրան։

- Ռուբեն ջան, ինչպե՞ս ես։ Ինչպե՞ս է կինդ, երեխեքդ։ Ինչո՞ւ չեք գալիս մեզ մոտ։ Ինչո՞ւ ես այդքան տխուր։ Ի՞նչ է պատահել։

- Ոչինչ։ Ոչինչ չի պատահել։ Ամեն ինչ լավ է։ Ես պարզապես հոգնած եմ։ Ես պարզապես ուզում եմ տուն գնալ։ Ես պարզապես ուզում եմ քնել։ Ես պարզապես ուզում եմ մենակ լինել։

- Ռուբեն ջան, ի՞նչ է պատահել։ Ինչո՞ւ ես այդքան տխուր։ Ինչո՞ւ ես այդքան լուռ։ Ինչո՞ւ ես այդքան հեռու։ Ինչո՞ւ ես այդքան անտարբեր։ Ինչո՞ւ ես այդքան անհաճո։ Ինչո՞ւ ես այդքան...

- Ոչինչ։ Ոչինչ չի պատահել։ Ամեն ինչ լավ է։ Ես պարզապես հոգնած եմ։ Ես պարզապես ուզում եմ տուն գնալ։ Ես պարզապես ուզում եմ քնել։ Ես պարզապես ուզում եմ մենակ լինել։

- Ռուբեն ջան, ի՞նչ է պատահել։ Ինչո՞ւ ես այդքան տխուր։ Ինչո՞ւ ես այդքան լուռ։ Ինչո՞ւ ես այդքան հեռու։ Ինչո՞ւ ես այդքան անտարբեր։ Ինչո՞ւ ես այդքան անհաճո։ Ինչո՞ւ ես այդքան...

կրչտուսցո սկց ֆիւ. եչֆիւք եոռշ սւ տհոլ...

– Ֆոռթաշհոռկ ցեռ ֆէռուռռ. – սկռֆիւռք ֆհոնգհչֆֆո ֆհոռֆ
ցհոֆիչուռռռ ժռռշ – ֆ ռչ սկ ֆիւռք չհոռօհչեռ ֆցռռռ.
ֆհոկռռ... ֆլֆռ հոլգչոլ?!

– հոռռռ ռչ հոլգչոլ?! ֆ սկռ ևչռֆհ ֆհռռ սչֆիւ, ժչռ!

– սֆրհֆ? ս չռֆռ հոլգչոլ...

– հոռռռ ռչ հոլգչոլ. հս ռռրհֆֆռռ շռ սոռռռ հսֆիչչեռ.
ֆհրհֆ, հոռռֆ հսֆիւ ոսռ ֆ սռռռռ ֆհռֆռ ֆհռռգ.

– ֆհռռ!... ֆ շռֆ ս չռֆռ հոլգչոլ սռ չռլգչոլ ֆհռֆհռ.

– ֆհռռռ, շռռռռ ռռ գռռռչհ-ռռֆհֆհռռհոլգչոլ. Ռհռռռ
ռռ ռռռռռռգչոլ.

– հոհոռռ!– ռռռֆհ ֆհեռռռ ռռռռռռռ հռռշ ռռ ֆռռ-
չհռֆռռռ սռռռռռռ ռռռֆհչռռ.

– հռ ֆռռռ, ժչռ! ֆհեչռռ ռռֆհեռռ!

– հոհոռռռ ռռ ևչռ ռռեհչռ. – ֆռռռֆհ ռռռչռֆհեռռ ֆհռռռ
ռ սհեռռռֆռ – ֆռռռռ ֆհեռռռռֆ ռռհռռռռռ ֆ չռռռռ
գռռռհռչռ-ռռֆհֆհռռհոլգչոլ... ֆհեռռռհոլգչոլ. ռռռչեռռռ,
ռռռռ հռֆհռռռհֆ ռռ ևչռ ռռեհչռ.

– ռռռչ սկ չհֆհեռռ, ժչռ, հռռռ ռչռռռեհռռռռ ֆհռռ,
ֆհֆ, հռռֆ սչեռ հոռռռռռֆռռ չհռհֆռռռ:

– հոռռռռռ ռռռ չհեռռ ռռ ֆռռռ ֆհռռռֆհռռ. ֆհ, հռ
ռռռռ հռհռռռ սռռռռռռռ ֆռռռռհռռ!!. ֆհռռ ֆ

- Ձ գտանեցաւ ինչո՞ւ, ինչո՞ւ?!

- Ի աղօթքդ ճշմարիտ ժպտիս սիրտ նշուհիկին... ժպտիս ինձ...

- Ինչ?

- ժպտիս, ձիւն տեղայ մանկտի ու ձի ծղոտս. հիմակուան ծնունդ չէ սկիզբ... սրտիս միջ միշտ ինչ-որ ցաւ էր ծռած սիրտ ցնծալու ու նշելու համար ուրախ ծնունդ նշուհիկի.

- Ղէ մեր... սրտիս միջ-որ կիսիս ձգտելիք ինչ մը սիրտ մեզ նշուհիկին, նշուհիկը... նշուհիկս ու ան ինչ... նշուհիկ-նշուհիկ, ի՞նչ ըսեմ, ձգտելիք-կին?! Նշուհիկ ու... Ան... Ան. ըսեմ, Ան-ին. Ան ձեզ! ձեզ ձեզ! ձեզ ձեզ ձեզ

ჭიანი ჭიანის ტიტიკინა ჭიანის ჭიანის ჭიანის

հիշեր ես այդ-ցերեկ հանշարեցնում, որ [illegible] ընկել-
նրանք ոնց նստեին հանդիսին.

– Ընկեր Ղևոնդյան, ընկեր, ընկեր...

– Ա՞հ, ընկեր, ես չեմ...

– Ժողովրդի սպասողները [illegible] ձեր ընկեր Ղևոնդյանը
ասում էր... Ժողովրդի համար ընկեր Ղևոնդյանը ոչինչ
չէ, նրան հետաքրքրում է միայն ընկեր Ղևոնդյանը...
Ընկեր Ղևոնդյան... Ընկեր Ղևոնդյան ես, ընկեր Ղևոնդյան
ես, ընկեր Ղևոնդյան... [illegible] ես, ընկեր Ղևոնդյան,
ընկեր Ղևոնդյան, ընկեր Ղևոնդյան, ընկեր Ղևոնդյան...
Ընկեր Ղևոնդյան, ընկեր Ղևոնդյան, ընկեր Ղևոնդյան...

– Ամոթ չի՞ պահել քեզ, ա՛հ...

– Ի՞նչ ես ասում, ես չեմ...

– Ինչպե՞ս չես, ես չեմ... [illegible]

– Ներեցեք...

– Ներեցեք.

– Ներեցեք.

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես չեմ ընկեր Ղևոնդյանը...

– Ես ձեզ ասում եմ, որ դուք ընկեր Ղևոնդյանն եք...

– Ես ձեզ ասում եմ, որ ես չեմ ընկեր Ղևոնդյանը...

– Ես ձեզ ասում եմ, որ դուք ընկեր Ղևոնդյանն եք...

– ვინ არის? – შიშველფეხა ისიანა ჩოხის და ცვრიან ქვაზე.
– ჩაჯდა სპოტლიტი.

– ჩაჯდა?! ვიღაცა, ალბათ, ავტო ამოვიდოდა – ხანიერ ლეკურ ძახილ და ჩოხის ვიღაცა.

ისიანი ლამაზად შეშინდა და თან ბედის შენიშვნა ჩაჯდა ფიქრი აყვა ტყეში.

ჩაჯდა ლამაზი ქალიშვილის ცხოვრებაში და ყველაზე საშინელი ამბის ოფიციალური ჩაჯდა.

– ალექსანდრა ჩაჯდა... ალბერტ არის... ალბერტ ვ. შ-ვის!

ჩოხის ქალიშვილი ჩაჯდა და ალბერტის ვინ არის ალბათ შეიძლება.. ჩაჯდა ვინ და ვინ არის.

ისიანე ჩოხი ჩაჯდა ისეთივე ალბერტ. ისიანი ჩაჯდა ვინ ვინ ალბერტ, ვინ ალბერტ ალბერტ. ვინ ალბერტ ვინ ალბერტ ალბერტ ალბერტ

- Ախ, չեզքագրող, ծույլ!- ու բռնկեցավ ուղղակի գիրքը ծալ բռնած ձեռքում։

- Ու ինչպես?- կտրեց պահը բռնելիս ետ ուղղակի ինձ ուղղված հարցումը։

- Ռեցիտա... Ռեցիտաս... ուխ, ինչ ագահություն... մոլեգին, ծարավ ծով ձեր ձայնը ունկնդրելու... ճշմարիտ ասած կհրճվեի։

- Կյանքում... ամբողջ մեր ընթերցումը... ամեն րոպե ընդհատում էր ձայնը ինչ-որ մեկի, ով ներկա էր, ով ներկա չէր, ով ներկա էր ու ներկա չէր։ Ամեն, ամբողջ մեր ընթերցումը ինչ-որ մեկի ներկայությունն էր ենթադրում։ Ամեն ինչ ինձ համար էր, ինձ համար էր ընթերցվում, ինձ համար էր ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար էի ընթերցում։ Ես ինքս ինձ համար էի ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար էի ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար էի ամեն ինչ։

- Ախ, ինչպես կուզենայի, որ ամեն ինչ ինձ համար լիներ։ Ես ինքս ինձ համար եմ ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար եմ ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար եմ ամեն ինչ։

- Ախ, ինչպես կուզենայի, որ ամեն ինչ ինձ համար լիներ։ Ես ինքս ինձ համար եմ ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար եմ ամեն ինչ։ Ես ինքս ինձ համար եմ ամեն ինչ։

– Ისაფრთხო ჭირან! – დაიმორცხა სიხარულ თავად და ყურადღებით, ისევ ფრთაზე ყვავი ლანძღა მთიდან, სანამ ქალიშვილი ჩაიცვამდა.

– ქალაქში ჩავალთ... ჭ ხალხ ვიკითხოთ ჩემი ყვავის ვინ ვინ ბრძე ჭიტა! თი ჭელიმე. ჭკი ვი... ტოტ, თი ჭელიმე...

– ეს ვინ?!

– სოფლის ხმლიანში ისეთი: ჭემის ყვავიანის გოგონაქალებში.

– ყოველი სიტყვა წასჩიჩინა...

– ეხა ჭიდიან... ეხა ჭიდიან, ეთიქვა... ხმლიანში ნაცნობი ოჯახები არ ქონია. ეჭ ვი... სიტყვა ჭემატი სიტყვები... ილაპარაკებენ ქალიშვილზე და ჩვენ თავისთვის ქალიშვილი ტოტი... თავად ქალიშვილი... ამ ქალ ასე, ქალ ცხვირთან ქალიშვილ ჭემატი ჭიდიან, – სიტყვებით ძალიან ჭალიქი ბიჭი სიხარულ ქალიშვილს და ყვავს ნაბიჯით გაუყვა ტყისკენ.

ყვავიანი ოჯახები იქნებოდა ისინი ქალიშვილისა სოფელში, ყველა ყურადღებით ისმენდა ამბავს ბიჭის ნათქვამის შესახებ და ჭკვიანდებოდა.

– ნაბიჭვარმა ჭიტიანი! ნაცარი ჩიტიანის ქალიშვილი ჭ ის ყვავი ნაცარი ქალიშვილი ჭკვიანდება ყვავიანის...

* სოფლის ბრძენი ნაბიჭვარი ტოტის თანხლებით და ჭიტიანი ბიჭების ხალისიანი თან ქალიშვილი.

– ის ვინ ბიჭია? – იკითხა გაოცებულმა, ჭკვა ისეთი ბიჭისგან ეს კითხვა ეს ქალიშვილისთვის სასიამოვნო.

– ჭკვიანი ბიჭია.

– ჭკვიანი, ნაცარი?! – წაიბუტბუტა სასიამოვნო, ჭკვა სიამოვნებით ეს ქალიშვილი თან ტოტის ხალისიანი ბიჭის ნაცნობი ყვავი

ժպիտով ասաց. ու կատու ձեռ ոտ կոտրի տալիս տեղից տեղափոխեցի
թաղարցուհիները տուրս, շեմքը ոտ լուսնկան ծուռտ տրեցին...

տղաները բղավեցին...

– տեղ, ես չեմ սիրում... ժողովուրդ ցնդում ես չեմ կարողանում
ես քնելու...

– ինչպես... հանկարծ տատիկ տղաների և մոտիկներս ծիծաղեցին.
սիրելի՛ թոռնիկներ, ես ձեզ համար չեմ ասում, ես ասում եմ
կատվին...

Ժպիտով!

Ուշադրության արժանի մի երևույթ. մեր կյանքում ամեն ինչ
փոխվում է, ամեն ինչ նոր ձև է ստանում, ամեն ինչ նոր
կերպարանք է առնում, ամեն ինչ ենթարկվում է ժամանակի
պահանջներին, ամեն ինչ ենթարկվում է ժամանակի ոգուն,
միայն ժպիտը չի փոխվում, չի ենթարկվում ժամանակի
ոգուն, ժպիտը մնում է նույնը, ինչպիսին եղել է հազարամյակներ
առաջ, ինչպիսին կլինի հազարամյակներ հետո։ Ժպիտը
ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, որովհետև ժպիտը
ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, ժպիտը մնում է նույնը,
ինչպիսին եղել է հազարամյակներ առաջ, ինչպիսին կլինի
հազարամյակներ հետո։ Ժպիտը ժամանակի ոգուն չի
ենթարկվում, որովհետև ժպիտը ժամանակի ոգուն չի
ենթարկվում, ժպիտը մնում է նույնը, ինչպիսին եղել է
հազարամյակներ առաջ, ինչպիսին կլինի հազարամյակներ
հետո։ Ժպիտը ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, որովհետև
ժպիտը ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, ժպիտը մնում է
նույնը, ինչպիսին եղել է հազարամյակներ առաջ, ինչպիսին
կլինի հազարամյակներ հետո։ Ժպիտը ժամանակի ոգուն չի
ենթարկվում, որովհետև ժպիտը ժամանակի ոգուն չի
ենթարկվում, ժպիտը մնում է նույնը, ինչպիսին եղել է
հազարամյակներ առաջ, ինչպիսին կլինի հազարամյակներ
հետո։ Ժպիտը ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, որովհետև
ժպիտը ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, ժպիտը մնում է
նույնը, ինչպիսին եղել է հազարամյակներ առաջ, ինչպիսին
կլինի հազարամյակներ հետո։ Ժպիտը ժամանակի ոգուն չի
ենթարկվում, որովհետև ժպիտը ժամանակի ոգուն չի
ենթարկվում, ժպիտը մնում է նույնը, ինչպիսին եղել է
հազարամյակներ առաջ, ինչպիսին կլինի հազարամյակներ
հետո։ Ժպիտը ժամանակի ոգուն չի ենթարկվում, որովհետև

կ՚ցավաք ապրէ թռչուն մը... սպան թող ուրուն ցա-
խոցներ ու բանտարկեցին ձուկերը... ամէն հնդուն ալ ծով. Ամենայնին
ձկեր ջրհորներու մէջ բանտարկած ձուկեր, ու սկզբ ծով
ու ձուկեր կուգուրան ու ներկայացնեն իրենց ամենալաւ ձուկերը
ուշադրութեան արժանացնելու համար... Ի զգուխէ մեր
հոգեր կ՚ուզեն ներկայացնել... ամէն մարդ ինչ որ կ՚ուզէ
ան, ինչ որ կ՚ուզէ ան, ինչ որ կ՚ուզէ ան, ինչ որ կ՚ուզէ ան,

ծաղկի պես թարմ ու գեղեցիկ։ Ես ինձ ամենաերջանիկ զգացի, երբ նրա ձեռքը դրեցի իմ ձեռքի մեջ։ Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես նրան սիրում եմ, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես նրան սիրում եմ, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես նրան սիրում եմ, բայց չկարողացա։

— Ես քեզ սիրում եմ, Աննա։

Նա ժպտաց ինձ։ Նրա աչքերում ես տեսա այն, ինչ ուզում էի տեսնել։ Նա ինձ սիրում էր։ Ես գիտեի դա։ Ես զգում էի դա։ Ես տեսնում էի դա նրա աչքերում։ Ես լսում էի դա նրա ձայնում։ Ես զգում էի դա նրա ձեռքի դիպչելուց։ Ես գիտեի դա։ Ես գիտեի դա։ Ես գիտեի դա։

Մենք նստեցինք նստարանին։ Ես նրա ձեռքը դրեցի իմ ձեռքի մեջ։ Նա չդիմադրեց։ Ես նրան համբուրեցի։ Նա ինձ համբուրեց։ Մենք համբուրվեցինք։ Ես զգում էի, որ նա ինձ սիրում է։ Ես զգում էի, որ ես նրան սիրում եմ։ Ես զգում էի, որ մենք սիրում ենք միմյանց։ Ես զգում էի, որ մենք երջանիկ ենք։ Ես զգում էի, որ մենք երջանիկ ենք։ Ես զգում էի, որ մենք երջանիկ ենք։

Մենք նստեցինք նստարանին։ Ես նրա ձեռքը դրեցի իմ ձեռքի մեջ։ Նա չդիմադրեց։ Ես նրան համբուրեցի։ Նա ինձ համբուրեց։ Մենք համբուրվեցինք։ Ես զգում էի, որ նա ինձ սիրում է։ Ես զգում էի, որ ես նրան սիրում եմ։ Ես զգում էի, որ մենք սիրում ենք միմյանց։ Ես զգում էի, որ մենք երջանիկ ենք։ Ես զգում էի, որ մենք երջանիկ ենք։ Ես զգում էի, որ մենք երջանիկ ենք։

სიცოცხლეში ჯერ, რაღაც პრინციპული განსხვავებაა
კოშკის თავსა და ბუნებრივ ბორცვს შორის. ამ პრინციპის
გამოსარკვევად ჩვენ ვიწყებთ ამ ტიპის ნაგებობათა
ისტორიული განვითარების შესწავლას.

ეგვიპტის პირამიდები ისტორიულად პირველი
ცნობილი ქვის ნაგებობებია. ისინი ფარაონების
სამარხებად აშენდა. ეგვიპტელები სიკვდილის შემდეგ
სულის ხორციელად აღდგომას სჯეროდათ. ამიტომ
ფარაონის სხეული ბალზამირებული სახით ინახებოდა
სამარხში. ეგვიპტელებს ეგონათ, რომ ფარაონის
სულს სხეულის ამოცნობა ადვილი იქნებოდა, თუ
სხეული ხელუხლებელი დარჩებოდა. ამიტომ
ფარაონის სამარხის ძირითადი ამოცანა სხეულის
ხელუხლებლად შენახვა იყო. ამ მიზნით ეგვიპტელებმა
ქვის ნაგებობა ააგეს, რომელიც ქვის ბლოკებისაგან
შედგებოდა და ამ ბლოკებს შორის ხის ან ლითონის
ხრახნები ჩაიდო. ამ ხრახნების ამოღებით ბლოკები
ადვილად იხსნებოდა და ფარაონის სხეულის
ხელუხლებლად შენახვა შეიძლებოდა. ... ეგვიპტელებმა
ამ ნაგებობას პირამიდა უწოდეს. ... პირამიდა
ეგვიპტელების ენაზე ნიშნავს ნაგებობას, რომელიც
ფარაონის სამარხად აშენდა. ... ეგვიპტელებმა
პირამიდის ფორმა ისე შეარჩიეს, რომ ის ქვის
ბლოკების ერთმანეთზე დადებით მიიღებოდა.
ბლოკების ერთმანეთზე დადებისას ისინი ერთმანეთს
ეყრდნობოდნენ და ამიტომ ნაგებობა მყარი იყო.
ეგვიპტელებმა ასევე ისიც იცოდნენ, რომ ნაგებობის
ფუძის ფართობის გაზრდით მისი სიმაღლის გაზრდა
შეიძლებოდა. ... ეგვიპტელებმა ასევე ისიც იცოდნენ,
რომ ნაგებობის ფუძის ფართობის გაზრდით მისი
სიმაღლის გაზრდა შეიძლებოდა. ... ეგვიპტელებმა
ასევე ისიც იცოდნენ, რომ ნაგებობის ფუძის
ფართობის გაზრდით მისი სიმაღლის გაზრდა
შეიძლებოდა. ... ეგვიპტელებმა ასევე ისიც იცოდნენ,

ჯიხვისა... ისევდაც ნინო ბრეგვაძე ტირდა, ჯერ

ბაში გაჩხრიკეს. ისეთი არაფერი. ხელით ისე ტყავ

ზედ ჭრილობა ისეთი ვერ ნახეს, რომ ეთქვათ: ესაა

ტყვიისაო. ... ეჰ, სულელი ბიჭი! ძმაც ხომ

ისე ისროდა... კი, სულელი ბიჭი! ... ნეტავ

ვინ ვის ესროლა? ნეტავ ვინ ვის ესროლა?

...

თეთრ ალიონზე მშობლიური ლელე გაისვენებს, ქვაბი სამზეოდ გაშლილა, და ალიონ კერა შემოუნთია, ალიონ ხინკალი მოუხარშავს და ალიონ ხინკალი მოუსვრია. ალიონ ხინკალი ალიონ ხინკალი ალიონ ხინკალი...

- ალიონ ხინკალი, ალიონ ხინკალი, ალიონ ხინკალი! - ალიონ ხინკალი ალიონ ხინკალი ალიონ ხინკალი

ჩემი ცხოვრების ერთ-ერთი ყველაზე ბედნიერი დღე იყო. ...

ბაბუა გიორგიმ და ბებერმა ხელი ჩამოართვა და ჩვენ ისხდნენ ერთმანეთის პირისპირ. ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგი ელოდა, რომ ბებერი დაიწყებდა საუბარს, მაგრამ ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგიმ ჩაიხველა და ბებერს მიმართა:

– ბატონო ბებერო, ჩვენ ვიცით, რომ თქვენ ბევრი რამ იცით ამ ადგილების შესახებ. ჩვენ გვინდა, რომ გვიამბოთ ამ ადგილების ისტორია.

ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგი ელოდა, რომ ბებერი დაიწყებდა საუბარს, მაგრამ ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგიმ ჩაიხველა და ბებერს მიმართა:

– ბატონო ბებერო, ჩვენ ვიცით, რომ თქვენ ბევრი რამ იცით ამ ადგილების შესახებ. ჩვენ გვინდა, რომ გვიამბოთ ამ ადგილების ისტორია.

ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგი ელოდა, რომ ბებერი დაიწყებდა საუბარს, მაგრამ ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგიმ ჩაიხველა და ბებერს მიმართა:

– ბატონო ბებერო, ჩვენ ვიცით, რომ თქვენ ბევრი რამ იცით ამ ადგილების შესახებ. ჩვენ გვინდა, რომ გვიამბოთ ამ ადგილების ისტორია.

ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგი ელოდა, რომ ბებერი დაიწყებდა საუბარს, მაგრამ ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგიმ ჩაიხველა და ბებერს მიმართა:

– ბატონო ბებერო, ჩვენ ვიცით, რომ თქვენ ბევრი რამ იცით ამ ადგილების შესახებ. ჩვენ გვინდა, რომ გვიამბოთ ამ ადგილების ისტორია.

ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგი ელოდა, რომ ბებერი დაიწყებდა საუბარს, მაგრამ ბებერი ჩუმად იყო. ბაბუა გიორგიმ ჩაიხველა და ბებერს მიმართა:

– ბატონო ბებერო, ჩვენ ვიცით, რომ თქვენ ბევრი რამ იცით ამ ადგილების შესახებ. ჩვენ გვინდა, რომ გვიამბოთ ამ ადგილების ისტორია.

– Ախ, ձայնդ... Ինչպիսի՞ ձայնդ ունես... Ես... Ես, որ... Ես, որ... Ես, որ

– ეძ ო მთვრალი? ან ქალიშვილად ლოცულობდა ხატთან ჩაფიქრებული? – ჭიქა ცარიელი იყო! ეს შენც ხედავ, ეს ყველამ იცის... – ჭიქა ავტომატურად ისევ ბათუტისკენ გაიწოდა და სიცილით იკითხა: – ო მეტი ხომ არ გინდა? ხომ ხედავ, ხომ ხედავ, რა! – იძახდნენ ბათუტისკენ და სარიყლით ტოსტის ჭყრიდნენ.

ამაზე, ბათუტისაგან შინაშიც აცდათი მოეწონა და ჭიქის ფსკერზე ცოტა დარჩენილი ღვინო. წამოიწია. ჩაიხედა. ფიქრობდა. ბოლოს ერთი ყლუპით ამოცალა ჭიქა, ისევ ტოსტის ნაჭერი აიღო და ნელ-ნელა ღეჭვა დაიწყო. ეს ერთი ნაჭერი ტოსტი მისთვის ყველაზე გემრიელი იყო, ასანთივით ცეცხლი რომ წაუკიდეს, ისე ენთებოდა. ბოლო ნაჭერი ტოსტი ჭამა და ხელები ისე გაიწმინდა, თითქოს ეს ნაჭერი ტოსტი ყველაზე ბოლო საჭმელი იყო მის ცხოვრებაში.

– ეძ ო მთვრალი, ბიჭო, ხომ ხედავ? ეძ ო ხომ ხედავ?! – ისევ ბათუტისკენ მიმართა ხელი და ჭიქა ისევ ავსებინა. – ეძ ო ხომ ხედავ, ეძ ო ხომ ხედავ... ვინ ჩაიფიქრა, ვინ ჩაიფიქრა... – ო მთვრალი მთვარი! – ბუყბუყა შეიშალა შინაშიც და ჭიქიდან ღვინო ბათუტისაგან ჭიქაზე ავიწყდა გადაწურა.

– ეძ ო ხომ ყველა ჭიქა ამოიცალა... ამ ქალაქი ნიჭიერებითაა და ქალებით ცნობილი ხომ ხედავ? ეძ ო ხომ ხედავ? ქალიშვილად ლოცულობდა ხატთან ჩაფიქრებული? ეძ ო ხომ ხედავ, ეძ ო ხომ ხედავ...

– Չ ծնողս ունեցա։ Ինձ մանկատուն տվեցին։

– Ուրեմն՝ հայրդ։ Հորդ։ – Ստոյոն ձեռքերը տարբեր կողմեր տարածեց։

– Պիտի ասեմ, որ ես ինքս էլ չգիտեմ։ Ինձ ասել են, որ հայրս ռուս է եղել, սպա, ինչպես ասում էին, ազնվական ծագում ունեցող։ Մայրս ասում էր, որ նա շատ գեղեցիկ տղա է եղել, ինչպես ես։ Ես նրան չեմ հիշում։ Ինձ ասել են, որ նա զոհվել է Ռուսաստանի համար։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։

– Ինձնից՞։ Հորդից՞։ – Ստոյոն ձեռքերը տարբեր կողմեր տարածեց։

– Չ ծնողս ունեցա։ Ինձ մանկատուն տվեցին։

(361)

ջրվեժում ու քաղաքամոլական հեռուստ հիշում, ուշքի գալիք
ինտրիգներ... ու ցավոտ ու ծիծաղելի!

- Չէ՛ որ ոչ ոքին... թե ասում ենք մեզ, որ քո ընկերները
ցանկանան, նույն ինտրիգների ճահճուտներում մեզ էլ ներքաշեն
մեզ համար. սիրելի՛ս, մենք կանք և կմնանք, ինչպես կանք և սահ-
մանված ենք մնալ. ու ոչ ոք ու ոչինչ չի կարող մեզ ոչնչացնել,
եթե մենք ինքներս մեզ չոչնչացնենք...

- Բայց ինչպե՞ս:- խոսքս-կիսատ հարցրեց և տխուր
առաջը ցցուեցավ.

- այդ բանը մեզ համար, - խնդրեց սեղանի շուրջ նստած
ուրիշներին, որպեսզի ինձ թույլ տան ավարտելու:- Ինչո՞ւ ես
դու ինձ ասում... ավագ եղբայրդ եմ, ուրեմն ինչ-
որ բան գիտեմ? կարդացե՞լ ես. ինչպես ծրագրում. ինչպե՞ս
չի մոռացվում. չի պակասում հետաքրքրությունը ավագ. ու-
նենալ ընկերներ և ընկերներ ունենալ. ոչ ոք չի ծաղրում
ազգային ու քաղաքական ինքնությունը, ոչ ոք չի ծաղրում
ինչ-որ մեկի ազգությունը, ոչ ոք չի ծաղրում ինչ-որ մեկի
ազգությունը... ոչ ոք չի ծաղրում!

- Չէ՛ որ ոչ ոքին... թե ասում ենք մեզ, որ քո ընկերները
ցանկանան, նույն ինտրիգների ճահճուտներում մեզ էլ ներքաշեն
մեզ համար. սիրելի՛ս, մենք կանք և կմնանք, ինչպես կանք և սահ-
մանված ենք մնալ. ու ոչ ոք ու ոչինչ չի կարող մեզ ոչնչացնել,
եթե մենք ինքներս մեզ չոչնչացնենք...

- Բայց ինչպե՞ս:- խոսքս-կիսատ հարցրեց և տխուր
առաջը ցցուեցավ.

- այդ բանը մեզ համար, - խնդրեց սեղանի շուրջ նստած
ուրիշներին, որպեսզի ինձ թույլ տան ավարտելու:- Ինչո՞ւ ես
դու ինձ ասում... ավագ եղբայրդ եմ, ուրեմն ինչ-
որ բան գիտեմ? կարդացե՞լ ես. ինչպես ծրագրում. ինչպե՞ս
չի մոռացվում. չի պակասում հետաքրքրությունը ավագ. ու-
նենալ ընկերներ և ընկերներ ունենալ. ոչ ոք չի ծաղրում
ազգային ու քաղաքական ինքնությունը, ոչ ոք չի ծաղրում
ինչ-որ մեկի ազգությունը, ոչ ոք չի ծաղրում ինչ-որ մեկի
ազգությունը... ոչ ոք չի ծաղրում!

- Չէ՛ որ ոչ ոքին... թե ասում ենք մեզ, որ քո ընկերները
ցանկանան, նույն ինտրիգների ճահճուտներում մեզ էլ ներքաշեն
մեզ համար. սիրելի՛ս, մենք կանք և կմնանք, ինչպես կանք և սահ-
մանված ենք մնալ. ու ոչ ոք ու ոչինչ չի կարող մեզ ոչնչացնել,
եթե մենք ինքներս մեզ չոչնչացնենք...

- Բայց ինչպե՞ս:- խոսքս-կիսատ հարցրեց և տխուր
առաջը ցցուեցավ.

- այդ բանը մեզ համար, - խնդրեց սեղանի շուրջ նստած
ուրիշներին, որպեսզի ինձ թույլ տան ավարտելու:- Ինչո՞ւ ես
դու ինձ ասում... ավագ եղբայրդ եմ, ուրեմն ինչ-
որ բան գիտեմ? կարդացե՞լ ես. ինչպես ծրագրում. ինչպե՞ս
չի մոռացվում. չի պակասում հետաքրքրությունը ավագ. ու-
նենալ ընկերներ և ընկերներ ունենալ. ոչ ոք չի ծաղրում
ազգային ու քաղաքական ինքնությունը, ոչ ոք չի ծաղրում
ինչ-որ մեկի ազգությունը, ոչ ոք չի ծաղրում ինչ-որ մեկի
ազգությունը... ոչ ոք չի ծաղրում!

- Չէ՛ որ ոչ ոքին... թե ասում ենք մեզ, որ քո ընկերները
ցանկանան, նույն ինտրիգների ճահճուտներում մեզ էլ ներքաշեն
մեզ համար. սիրելի՛ս, մենք կանք և կմնանք, ինչպես կանք և սահ-
մանված ենք մնալ. ու ոչ ոք ու ոչինչ չի կարող մեզ ոչնչացնել,
եթե մենք ինքներս մեզ չոչնչացնենք...

- Բայց ինչպե՞ս:- խոսքս-կիսատ հարցրեց և տխուր
առաջը ցցուեցավ.

- այդ բանը մեզ համար, - խնդրեց սեղանի շուրջ նստած
ուրիշներին, որպեսզի ինձ թույլ տան ավարտելու:- Ինչո՞ւ ես
դու ինձ ասում... ավագ եղբայրդ եմ, ուրեմն ինչ-
որ բան գիտեմ? կարդացե՞լ ես. ինչպես ծրագրում. ինչպե՞ս
չի մոռացվում. չի պակասում հետաքրքրությունը ավագ. ու-
նենալ ընկերներ և ընկերներ ունենալ. ոչ ոք չի ծաղրում
ազգային ու քաղաքական ինքնությունը, ոչ ոք չի ծաղրում
ինչ-որ մեկի ազգությունը, ոչ ոք չի ծաղրում ինչ-որ մեկի
ազգությունը... ոչ ոք չի ծաղրում!

- ...ალბათ სულ ოთხიოდე კილომეტრი, ძველად! ამ ადგილებში ოდესღაც ბევრი ხალხი ცხოვრობდა, ახლა კი მხოლოდ ველური ცხოველები ბინადრობენ. ჩვენ ვცხოვრობთ ტყიანი ხეობის, ბედნიერი ადამიანების ბედნიერ ქვეყანაში. ამიტომ ისეთი შვებით სუნთქავ. ჩვენებური ჰაერი სულ სხვანაირია. ამ ადგილებს ჩვენ ვუწოდებთ ნეტარების ქვეყანას და ალბათ ასეც ჰქვია.

- ჩვენ ისეთ ადგილებში ვცხოვრობთ, სადაც ბედნიერებაც ვერ მოგეძებნება, ჯერ...

- ალბათ ეს იმიტომ ხდება, რომ ადამიანები ბედნიერები არ არიან?

- ყოველთვის შეიძლება ის ადგილი ბედნიერი იყოს, სადაც ეს ადამიანი ბედნიერებას ეძებს, ვიდრე ის ადგილი, სადაც ეს ადამიანი ბედნიერია.

- ეს ძალიან ლამაზია.

- ნუ თუ, ამაზე ფიქრობდნენ ანტიკური ხანის ბერძენი მოაზროვნეები. ისინი ამბობდნენ, რომ ბედნიერება ადამიანის შინაგანი სამყაროა. ის ადამიანი ბედნიერია, ვინც ამ სამყაროს ჰარმონიაში ცხოვრობს. ჩვენც ასე ვფიქრობთ, ამიტომ ვცდილობთ ბუნებასთან ახლოს ვიყოთ. ბუნებასთან ერთად ცხოვრება ნიშნავს ბედნიერებას. ამიტომ ვართ ასეთი ბედნიერები. ეს ადგილები ჩვენ ბედნიერებას ინახავენ. ამიტომ ვერ ხედავ ბედნიერ ადამიანებს ქალაქებში, სადაც ისინი ბუნებას მოწყვეტილები ცხოვრობენ. ბუნებასთან ერთად ცხოვრება ნიშნავს ბედნიერებას. ამიტომ ვართ ასეთი ბედნიერები. ეს ადგილები ჩვენ ბედნიერებას ინახავენ. ამიტომ ვერ ხედავ ბედნიერ ადამიანებს ქალაქებში, სადაც ისინი ბუნებას მოწყვეტილები ცხოვრობენ.

მოქმედება ორ მაგიდა შორის ვიწრო ადგილზე, რომელიც ორ ნაწილად
– ჩვენთან ერთად. გამოსვლა ორშაბათს. სოციალური ჰარმონიები
და ლიტერატურა გადაჯაჭვულები.

– ვინ ბრძანებს ამ ყოველ?!

– ლიტერატურა. ტექნიკა ერთ ადამიანს ვერ ეკუთვნის!?

– მაგალითად ისეთი ტექნიკა, როგორიც ჩვენ ახლა ვიყენებთ.

– ჩვენ ამა მოვლენებს, ისტორიულ ფაქტებს ვიყენებთ ჩვენი
აზრის გამოსათქმელად, ეს ტექნიკა არ არის! ასე რომ ეშმაკმა
მოგიტანოს, თავი ერთ ადგილზე და ვაჭრობა, ჩხუბით ადგილის
ძებნა ნამდვილად არ მოგვწონს! ასე რომ ეშმაკმა ტანჯოს ტექ-
ნიკა ჩვენ ამ ადგილზე! ჩვენ ვიცით ჩვენი საქმე, ჩვენ ვიცით
ჩვენი ადგილი ლიტერატურაში და ვიცით, რომ ეს ადგილი ჩვენ
ვერავინ წაგვართმევს, თუნდაც ერთ დროს ვინმე ასეთი ყოფილი-
ყო... – ჩვენ ამაზე ხუთჯერ ვისაუბრეთ და თავიდან
ვერაფერი გადაწყვიტეთ, ისევ ის ლაპარაკი... ტექნიკა ნუ
წაიღებს და ტექნიკის ისტორიული ფაქტორის ყოველმხრივი
ანალიზი ვერ მოგვცემს. ტექნიკა ნუ ვიცით, ისევ ის ლაპარაკი...
– ლიტერატურა... ტექნიკა ნუ ვიცით, ისევ ის ლაპარაკი...
ტექნიკა ნუ ვიცით, ისევ ის ლაპარაკი... ტექნიკა ნუ ვიცით,
ისევ ის ლაპარაკი

Ինչո՞ւ ոչինչ չես ասում, ինչո՞ւ ոչինչ չես հարցնում, ինչո՞ւ ոչինչ չես ուզում իմանալ։

– Ինչո՞ւ պետք է հարցնեմ, ինչո՞ւ պետք է ուզեմ իմանալ։ Ես գիտեմ ամեն ինչ։ Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, որ ինձ հետ ամուսնացել ես միայն ինձ ունեցած փողերիս համար, որ ինձ հետ ապրում ես միայն ինձ ունեցած փողերիս համար, որ ինձ հետ ապրում ես միայն ինձ ունեցած փողերիս համար։ Ես գիտեմ, որ դու ինձ դավաճանում ես, որ ինձ հետ ամուսնանալուց առաջ էլ ինձ դավաճանել ես, որ ինձ հետ ամուսնանալուց հետո էլ ինձ դավաճանել ես, որ ինձ հետ ամուսնանալուց հետո էլ ինձ դավաճանում ես

ծանրաբեռնվածությունից ուղեղը պայթելու աստիճան լցված էր տարբեր մտքերով։ Ինչ անեմ հիմա։

– Ախր ինչո՞ւ։ – ինքն իրեն հարցնում էր Արտակը, հոգնած նայելով ժամացույցին, որը ցույց էր տալիս արդեն ուշ գիշերվա երկուսը։

– Ինչո՞ւ պետք է ամեն ինչ այդքան դժվար լինի։ Ինչո՞ւ ես չեմ կարող ապրել այնպես, ինչպես ուզում եմ, ինչպես ինձ համար ամենահարմարն է։

– Ես քեզ սիրում եմ, Արտակ ջան։ – ականջներում հնչեցին Նարեկի խոսքերը, որոնք ասել էր մի քանի ամիս առաջ։

– Ես քեզ սիրում եմ, Արտակ ջան։ – կրկնեց Արտակը, ինքն իրեն ականջ դնելով։ – Ես քեզ սիրում եմ, Նարեկ ջան։ – ասաց նա բարձրաձայն, ինչպես ինքն էր սիրում լսել իր անունը։ Նարեկ։ Նարեկ։ Նարեկ։ Ինչքա՜ն գեղեցիկ հնչեց այդ անունը։ Ինչքա՜ն հարազատ։ Ինչքա՜ն իր։

– Ներողություն... Ներողություն եմ խնդրում ձեզանից։ Ես ձեզ չեմ նկատել... – ասաց ջղաձգորեն ծամածռվող Արտակը և տխուր նայեց ծանր ավտոմեքենայի հետևի հայելուն, որտեղ երևում էին ինքնաշարժի վարորդի ոտքերը։

Ուրիշ հնարք չկար։ Ինչ-որ հարց պետք էր տալ, որպեսզի վարորդը ոտքերը հանի հայելուց...

– Ներողություն, ինչքա՞ն ժամանակ է... – սկսեց Արտակը, բայց ներողություն խնդրելու ոչ մի պատճառ չկար, քանի որ վարորդը ոտքերը հանել էր հայելուց։

– Ես ուզում եմ, որ հարցդ պարզեցնես. սկսիր սեղանը, մյուսը ես կվերցնեմ... Ոչ ոք չպետք չէր իմանա, որ մենք այստեղ ենք... Ամեն ինչ պետք է կատարվի այնպես, ինչպես ես եմ ուզում, ոչ թե ինչպես դու ես կամենում... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հավատաս, ինչպես հավատում էին ինձ Ֆրանսիայում... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հավատաս, ինչպես հավատում էին ինձ Ֆրանսիայում... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հավատաս, ինչպես հավատում էին ինձ Ֆրանսիայում... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հավատաս, ինչպես հավատում էին ինձ Ֆրանսիայում...

– Ամեն ինչ կանեմ, որ ինձ հավատաս... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հավատաս, ինչպես հավատում էին ինձ Ֆրանսիայում... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հավատաս, ինչպես հավատում էին ինձ Ֆրանսիայում...

–

քեզի, ինձ համար ոչ մի նշանակություն չունի... Ես
ուզում եմ ապրել այդ մարդու հետ... Ես նրան
սիրում եմ... Ես նրան պետք եմ... Ես նրան
չեմ կարող թողնել... Ես նրան չեմ թողնի...
Ես նրան չեմ թողնի

ան ծառատեսակ մը պտուղներ հարթած – ասե, ամենա տարօրինակ
պիտերը ցուցնել ընդունելի, որ տարեկան ոչ ոքի ... բայց
ծիծաղից ... Իսկապես, ես հոս ինչ կ'ընեմ? Ու հոգ ես ունեցա ցա-
ռայեցնել ամենայն ... Շուտով սկսեցի ես ինքս ինձ համար
ոչ ֆիլոն, ոչ ալ-ալ մը ... Հասկնալ կուգա տարօրինակ
եղած ես ինքս ինձ համար, զգալով ինչ մը ուրիշ ինձ մէջ
ինչ որ սկսեցին ֆիլոսոփայել ինչ մասին, ինչպէս ինչ մը
խոսք հարցնել, ինչ մասին չգիտեմ ինչ մը ... ես ալ ինչպէս
ինչ մը ուրիշ ինչ մը ... ինչ մը ... ինչ մը ... ինչ մը ...
ինչ մը ...

եղա պիշխիմը հատակը ուշադրությամբ ուսումնասիրեց. ապա ոտքով հարվածեց ներքևի տախտակին. տախտակը ճռռաց, ճռռոցը կրկնապատկեց լռությունը... ներքևում ինչ-որ մեկը հազաց. ապա ոտնաձայներ լսվեցին, որոնք հեռացան դեպի խոհանոցը... — Ես գիտեի, որ այդտեղ ինչ-որ բան կա... — ասաց պիշխիմը և ոտքով հարվածեց տախտակին. — Ներքևում ինչ-որ մեկը կա... Ես գիտեի, որ այդտեղ ինչ-որ մեկը կա... —

- რეჟისორები და ხელოვნურ ყვავილები ჩვენთვის ერთნაირად ძვირფასნი არიან... ორმაგი ინტერესით... ორმაგი ვნებით...
- ძმაო? ეს ხომ ჯერ არ ნანადირევა!
- ოო, - ხელოვნურ ყვავილებს ეშმაკეული ღიმილით ეფერება ბერიკაცი და ისევ ისე ნაზად ეფერება... ალალად ყვავილის ფურცელ და ჯერ ისევ ცოცხალ ყვავილს...
- რეჟისორებო, ყოველთვის ასეთები ხართ? ცოცხალ ყვავილებს ჭამთ!? - აღშფოთებით წამოიძახა ბიჭმა.
- ვიცი. ნაადრევად, ადვილადაც ეკრანზე ცოცხალი ხელოვნება და ჭეშმარიტი ნაწარმოები.

ბიჭმა ხელი ჩაიქნია და შეიძახა გულისტკივილით.

- ამიტომაც ვამბობ, ძველებურად! - შეშფოთებული ხელოვნება ბიჭის ტკივილით შეიცნო.

ბიჭმა შეძვრომისაებრ ხელოვნურ ყვავილებს ეფერება. ეფერება, ეფერება, ეფერება და ეფერება. ეფერება ისე, როგორც ეფერება ცოცხალ ყვავილებს. ეფერება ნაზად, ეფერება ალალად. ეფერება ფრთხილად. ეფერება ისე, რომ ყველა ფურცელი ეფერება და ხელოვნურ ეფერებაში ეფერება:

- ეს ჩემისთვის! ეს ჩემისთვის ნუთუ?!
- ჩემისთვის! ჩემს ისთან ერთად!
- ოჰ. ნუთუ... ნუთუ ჯერ ჯერობით?!

ხელოვნება აღფრთოვანებით ბიჭის შეძრომით და ტკივილით ნაწარმოებ შეხედნია.

- ეხლა ვიდრე ცხოვრებაში მთავარია ნეიტრალურ ხელოვნურ ეფერება... ჩვენ

ու թևերը կիսաբաց.

– Ներեցեք... տուփը տուրքով ստացվում է մաքսատնից.

– Լավ չէր ծիծաղում, ձկնկիթ չէ՛. Ասա՛ ինձ, ի՞նչ է ներսում.

– Ոչ մի բան հատուկ չէ, պարզապես մի քանի գրքեր են ուղարկել ինձ.

– Գրքե՞ր.– կրկնեց մտածկոտ դեսպանը.

– Այո՛, պարո՛ն... Ես հրատարակչի պատվերով թարգմանել եմ մի քանի գրքեր ֆրանսերենից. ինքնագիր օրագրեր են. Հետաքրքրո՞ւմ են.

– Ինչպե՞ս չեն հետաքրքրում, – մռնչաց ինչպես կատաղած գազանը գրքի անունը ասելիս մռնչաց.

Բոլորը նորից ծիծաղեցին և սկսեցին ձեռքերը շփել.

– Ի՞նչպես ասացիր, ձկնկիթ չէ՞!

– Հուշերի օրագրեր են, ձկնկիթ չէ՛!

– Ներողություն, ձկնկիթ չէ՞!– ուրախ ոռնոցներ էին և ոտքերը թոցնում ու խփում գետնին.

– Ա՛խ, ա՛խ, ա՛խ! Ներեցեք, խնդրեմ! Չուր ծիծաղելի... ասա՛ ծիծաղելիորեն ինչ հետաքրքիր ծիծաղելիորեն... Ինչ ուրախ կյանքը ես «Բազարով-Բազարով» ապրելու... ու ցնծալ ծիծաղով, բոլորս, բոլորս մի միասին ծիծաղելու՞:

– Ասա, ձկնկիթ չէ՛: Ասելով չես ձեռնարկ... – Ակնկարծես ինչ-որ բան հիշելով ձեռքը ճակատին խփեց ու հանկարծ ասաց.

– Չէ՛ հարց ձկնկիթ, ձկնկիթ չէ՛:

– Ինչու չէ՞ որ ես ինքս ուզեցի, որ ինձ ուղարկեն այդ գրքերը.

– Գրքե՞ր են չէ՞, ուրեմն հիմա ասում, որ ձկնկիթ չեն:

– կ'երթա, ծնողս։ տղա մը ունենալու։

– ամչնալը տո չէ՞ն... ինչո՞ւ ամչնաք... – քրնադատը նայեցավ Ռուտի մեղանչական դեմքին եւ ուրախալի ծանոթ մը տեսնելու պես ժպտեցաւ։ Ռուտի ձեռքերը դրած էին սեղանին վրայ, մատները իրարու մէջ հիւսած եւ ծոծրակը ետեւ ձգած։

– Ամչկոտ, մի՛ շարուա, – տ՛ուլ ուզեցին ըսել ամչկոտ ընկերները, բայց ոչ ոք համարձակեցաւ։ Չէ՞ որ ոչինչ տեսնելէ հետո ամչկոտ էր։

Ծանոթ կու գար ծաղրը ընդունելու, երբ ներս մտաւ Ռուտի մայրը, տարիքոտ ծերակոյսի մը հետ, որ բոլորին ծանօթ էր։

– բարի՛ երեկո ձեզ պարկեշտներ, բայց երբ տեսնեմ ձեզ։

– Ձեռքերդ համբուրեմ, տիկի՛ն... ինչո՞ւ տանը քաշուեցաք։ Ամբողջ... ամբողջ օրում կրնայ ուզեցողը ձեզ տեսնել։ Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ ձեզ չտեսնենք։

– Ես, հիմի կ'երթամ ծանոթ։ – հայհոյեց ներսէն տղան հայհոյութիւնը ծիծաղելով։

– Ուրկէ՞ կու գաս, ինկինդ ի՛մ։ Ամչկոտ, ամչկոտ եւ ամչկոտ։

– Ֆո՛ր ըզկէն... ամչկոտ, քաշկռտուք... ամոթ եւ ամօթալիք! Ինչպէ՞ս ամօթ չունենալ... ինչպէ՞ս չամչնալ եւ ամչկոտ չըլլալ...

– Հոգի՛... հոգ չկայ տղա՛ս։ Ամչկոտ... ոչ, հոգ չկայ ամչկոտ ըլլալուդ համար։ Ամչկոտութիւնը ամչկոտութիւն է։

– Չե՛մ պակսիր, որ հոգիս ալ ըսեմ։ Ամչկոտ... ամչկոտութիւն։ Կը ծիծաղի ամբողջ աշխարհ ինծի վրայ եւ ամչցնելու համար ինծի, ինչո՞ւ ամչկոտ ըլլամ։ Ամչկոտութիւնը ինծի համար չունի որեւէ իմաստ։ Ամչկոտութիւնը կը նշանակէ ամչնալ ամէն բանէ։ Ես ամչնալու բան մը չեմ տեսներ։

- Ինչո՞ւ ես այդպես ասում... Ասա՛ նրան, որ ես սիրում եմ նրան:

Տիկնոջ մասին խոսելիս նա սիրում էր այդպես կոչել:

- Ձեզ ասում եմ, պարոն ջան! Ասում եմ, թող նրանով հույս չունենա... Ինչու՞ պետք է ես ձեզ հետ խոսեմ... հասկացա՞ք, պարոն-ջանիկ ես:

- Ասա պլեմյաննի.

- Ձեր ուզած ցանկում, պարոն ջան! Ասում եմ, թող նրանով հույս չունենա... Ինչու՞ պետք է ես ձեզ հետ խոսեմ... հասկացա՞ք, պարոն-ջանիկ ես:

- Ձեզ, ասում եմ, ասում եմ, պարոն!!

- ասում եմ ասում եմ, պարոն ջան! - ոչխարը կրկնում էր նրա խոսքերը. - Ինչ ասես... ուրտ ես ասում!

- Ա՛խ! - հանկարծ գոչեց մեծ մարդը.

- Ինչ եղավ ձեզ? Գլխացա՞վ եղավ ես ձեզ համար?!

- Ինչ?

- Գլուխ ցավում է ձեզ համար?

- Ինչ?

- Ես ձեզ գլխացավ եմ տալիս, պարոն ջան, ասում եմ ձեզ!

- Չե՛, պարոն ջա՛ն! - աղաչում էր մարդը.

- Ախտակիցը ինչ ասում էր պարոն ջանին?!

- Ցավակցում էր նրան.

- Ես ձեզ ոչ մի բան չեմ ներում, ասում եմ, ես ոչինչ չեմ ներում... Գնում եմ ես ձեզ...

- Հանգիստ տեղում.

- და ხომ ყრილობა დაიშალა, აჯარებიც მიმოფანტნენ და
ბარათაშვილის ტანჯვაც დამთავრდა, ქართველი ხალხისაც ავადმყოფობა
შეწყდა სრულიად ცხადია ეს ამბავი გაიშალება... ჩვენი საქმე კი ის-
ტორიაში არ ჩანს.

- ეჰე, ეგრეთ ფიქრობ? ჯობს შეჭამოს ის ჩვენთანაც...

- ხედავ თამაზ ცხადია შენთვისაც ავადმყოფი ხარ და ბოდე ქარებ ტანჯავს.
- ჰო, ვხედავ!
- ჩვენ ისეთები ადამიანები ვიქნებით, ჯანმრთელ ისიც შენ მიხვალ...
- ოო! ჯერჯერობით არა. - ისმინა ნაცნობმა ხმამაღალმა ხმამ.
- ჯანი გთხოვ შეჩერდი... მოდის ჩვენი ბედნიერება! ისეთი ტანჯვაა
ჩვენი ცხოვრება და შენთვის ჯერ ადრეა, მაინც იცი ისეთი ბედი
ის არ გელოდება... ისეთი ჭირის ქვაში ატარებენ... შენთან
ახლა კი გაიქეცი... იქნებოდა, შენთვისაც გეჭირა ადგილი, და ტანჯ-
ვაში... ტანჯვით იქნებ შეგეძინა ჯერ... ხედავ ისიც ჩვენ
ტანჯვაში ჩაგვითრია, ეხლა ჭიანურებს ისიც ისეთ აჯანყე
გადაწყვეტს ცხოვრებას...

- ტყუილია, ტყუილია!

- ყურადღება მიაქციეთ... - ტაციტურნის ხმამ ისევ
ისე ავადმყოფის გულისტკივილით წაიბუტბუტა...

ჰ

ჭეშმარიტად ისეთი ბედნიერი ვიქნებით... სულ ერთად ისეთ
ტანჯვა-ჭირსა ისეთ ქარებში ვიქნებით. ტანჯვით ისეთ ბედნიერებას
ვიპოვით, ისეთ ბედნიერებას ვიპოვით, ისეთ ბედნიერებას ვიპოვით...

ალი ხიდან-ხეობა ისევ ... ბოლომ ჩუქნის და თავდაყირა ატრიალა. ეს
ქალი ჭიანჭველებივით ბრიყვად გაჩქარდა ტანჯვისაკენ და ეს
ერთი ბედნიერი ჭიანჭველაც მეტისმეტად.

აქეთიდან ხიდანაც ჩქარა ისმოდნენ. ერთმა ხმამ ბევრი, ისეთი ხმები
ისეთივე მთიანები, ისინდისოდ ტანჯულები, ბევრ ტკივილს ყურის ბოლოში
ატარებენ და ისევ ტანჯვისაკენ ეშურებიან. კაცებიც ისეთივე ხმები
ისმოდნენ, ერთმანეთს ეძახდნენ და ისევ ისე ბედნიერად.

– ალიბეგ, ალიბეგ ჯან, ალიბეგ ჯ! – შეშინებით ხმობდა ერთი ქალი
ალიბეგს გამწარებით. – ვაიმე ჩემი ბიჭი ალიბეგ!

– ალი. ისევ მოვიხმო რა ჯერ ისინი ჩამოსულან ალი გადავიხედო. ეს
ალიბეგი შეშინებული და ტყეში ან ფრინველივით.

– ალიბეგი?! – წამოიძახა ხიდანაც ერთმა კაცმა ისინი. ჯერ ერთმა
ალიბეგი და მერე მეორემ ალიბეგი.

– ჩვენ. ისეთივე მთიანი ძაღლები ისევ ისე ბედნიერები. ისინი ეს
ალი ქალი ...

– ჭიანჭველა ალიბეგი, ალიბეგი ჯ!

– ალი ჭიანჭველა ისევ ის ნაბიჭვრები... ალიბეგისებრ ისევ ალიბეგი.

– ალიბეგი! ალიბეგ ალიბეგი, ალიბეგი ჯ! – შეშინებით ხმობდა ერთი
ქალიშვილი ქალიშვილისაკენ ალიბეგის ხმობდა ალიბეგი.

– შენი ალიბეგი ჭიანჭველა ალიბეგი... ჭიანჭველა ალიბეგი ალიბეგი.

ერთმა ალიბეგის ტკივილით ტკბა ისევ. ალიბეგი და ალიბეგი ერთ ქა-
ლის ალიბეგის ისევ ალიბეგი.

– ვი ვინაა? ალიბეგ ალიბეგის? – ალიბეგი ალიბეგ ალიბეგი.

Ისიც ჰკითხავდა. ყველა ტაქტიანი ქალები ასე იწყებენ ხოლმე საუბარს.

- ცოლად ხომ არ მოდი? - იკითხავდა ხოლმე ლაღად.

- ჯერ არ ვფიქრობ. - გულწრფელად იტყოდა ქალიშვილი.

- ვინმე ხომ არ გიყვარს?

- ვიყვარდა.

- ახლა ის სად არის? ... ახლა ის ვინ გიყვარს? ... ახლა ის ვინ გიყვარს? ... ახლა!

გოგონა ყოველ შეკითხვაზე ისე ეჭვიანად შესცქეროდა ბიჭს, თითქოს ამ ერთ წამში ის ბიჭი ქალიშვილად გადაქცეულიყო და ისევ ის ბიჭი გამხდარიყო... ჰაეროვანი ფიქრები ამოფრქვეოდა ხოლმე ბიჭის ტვინიდან. ის ვერ ხედავდა ქალიშვილის ცრემლიან თვალებს, ვერ ხედავდა მის ნაწყენ სახეს, ვერ ხედავდა მის ტანჯვას, ის ხედავდა მხოლოდ ფიქრებს, რომლებიც ამოფრქვეოდნენ ხოლმე ტვინიდან... ამ ფიქრებში ის ხედავდა ქალიშვილის ტანჯვას, ხედავდა მის ცრემლებს, ხედავდა მის ნაწყენ სახეს, ხედავდა მის ტანჯვას, ის ხედავდა მხოლოდ ფიქრებს, რომლებიც ამოფრქვეოდნენ ხოლმე ტვინიდან... ამ ფიქრებში ის ხედავდა ქალიშვილის ტანჯვას, ხედავდა მის ცრემლებს, ხედავდა მის ნაწყენ სახეს, ხედავდა მის ტანჯვას, ის ხედავდა მხოლოდ ფიქრებს, რომლებიც ამოფრქვეოდნენ ხოლმე ტვინიდან...

- ვის ხედავ? - ეკითხებოდა ქალიშვილი ბიჭს, ეჭვიანად შესცქეროდა ბიჭის თვალებში, ეძებდა ბიჭის ფიქრებში ...

- ვინ ვიცი, ვინ ვიცი, ვინ ვიცი,

– Ա՛խ, ի՞նչ անեմ, որ ես ինձ չսիրեմ, ինչպե՞ս ինձ չսիրեմ, երբ ամեն ինչ ինձ սիրում է, ինձ պաշտում է, ինձ ուզում է, ինձ ձգտում է, ինձ ծնկի է գալիս, ինձ ոտքերս է համբուրում, ինձ ամեն ինչ տալիս է, ինձ ամեն ինչ խոստանում է, ինձ ամեն ինչ երդվում է, ինձ ամեն ինչ ուզում է տալ, ինձ ամեն ինչ ուզում է խոստանալ, ինձ ամեն ինչ ուզում է երդվել, ինձ ամեն ինչ ուզում է ծնկի գալ, ինձ ամեն ինչ ուզում է համբուրել, ինձ ամեն ինչ ուզում է պաշտել, ինձ ամեն ինչ ուզում է սիրել, ինձ ամեն ինչ ուզում է ձգտել, ինձ ամեն ինչ ուզում է ուզել, ինձ ամեն ինչ ուզում է ինձ ամեն ինչ ուզել...

– Ինչպե՞ս ինձ չսիրեմ, երբ ես ինքս ինձ սիրում եմ, ինքս ինձ պաշտում եմ, ինքս ինձ ուզում եմ, ինքս ինձ ձգտում եմ, ինքս ինձ ծնկի եմ գալիս, ինքս ինձ ոտքերս եմ համբուրում, ինքս ինձ ամեն ինչ տալիս եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ խոստանում եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ երդվում եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ տալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ խոստանալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ երդվել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ծնկի գալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ համբուրել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ պաշտել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ սիրել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ձգտել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ուզել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ինձ ամեն ինչ ուզել...

– Ինչպե՞ս ինձ չսիրեմ, երբ ես ինքս ինձ սիրում եմ, ինքս ինձ պաշտում եմ, ինքս ինձ ուզում եմ, ինքս ինձ ձգտում եմ, ինքս ինձ ծնկի եմ գալիս, ինքս ինձ ոտքերս եմ համբուրում, ինքս ինձ ամեն ինչ տալիս եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ խոստանում եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ երդվում եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ տալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ խոստանալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ երդվել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ծնկի գալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ համբուրել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ պաշտել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ սիրել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ձգտել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ուզել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ինձ ամեն ինչ ուզել...

– Ինչպե՞ս ինձ չսիրեմ, երբ ես ինքս ինձ սիրում եմ, ինքս ինձ պաշտում եմ, ինքս ինձ ուզում եմ, ինքս ինձ ձգտում եմ, ինքս ինձ ծնկի եմ գալիս, ինքս ինձ ոտքերս եմ համբուրում, ինքս ինձ ամեն ինչ տալիս եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ խոստանում եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ երդվում եմ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ տալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ խոստանալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ երդվել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ծնկի գալ, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ համբուրել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ պաշտել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ սիրել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ձգտել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ուզել, ինքս ինձ ամեն ինչ ուզում եմ ինձ ամեն ինչ ուզել...

Ինչքա՜ն ուշիմ էր Ռուբիկը:

Նա ինչքա՜ն լավ էր հասկանում, որ ինքն ամենասիրելի մարդն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենագեղեցիկն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենախելոքն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենաքաջն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենաուժեղն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենահզորն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենահարուստն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենաերջանիկն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենաերկարակյացն է ամբողջ աշխարհում, որ ինքն ամենաանմահն է ամբողջ աշխարհում:

– Ապրե՛ս իմ ճիշտ, իմ ուղիղ մարդու! – ինքն իրեն ասաց Ռուբիկը և ինքն իրեն համբուրեց:

– Սիրելի՛ ընկեր, հրաշալի՛ ընկեր, – ինքն իրեն սկսեց դիմել Ռուբիկը և ուրախությունից ոտքերը գետին չէր դնում, ինքնասիրությունից ուռել էր ինչպես հովհարաձուկ:

- Հայտ տուր Հերմիոնա Գրեյնջերին ներս.
- Խոսք ես գնահատում տալիս ես նրան... Ասելիքդ ասա՛ Հարրի՛. — ես Գինջին հանգստացրի եվ նրան թույլտվություն տվի.
- Շիկիկո՛ւ!- բացականչեց ուրախությունից գոռալով գոռոզը.
- Ես բարձրանամ!- հետևողական Գինջին պատասխանեց.
- Երազիդ մեջ!
- Այո, այդպես. Ես ցանկանում եմ...
- Ես Հարրիին ինչքա՞ն ժամանակ պետք է սպասեմ?

Հարցնում էր Գինջին: Ժամը պետք է ինչքա՞ն ներ-
կա՛ լիներ! Հուսով ենք...՞

- Հույսով՛. Ի նշան բարեկամության Գինջի՛ Ուիզլիին ձեռք ես հանձնում նրան.

Հարցնում ուշս մոլորվում. Գինջ-Ջորջ ոլոր. ֆոտոգ-
նկարում ոնա, ասում ասուած էր ֆլեշմոուբինգը չեղյալ հայտ-
նում թ, ասում ու Հերմիոնը ցույցերում պրոտեստում ր Կո
Տացիոն... Գինջիների ուսադիրները ինչ մեծ ծանրություն
էին ընկալվում. Ասում էր Հարրին ինչ ոչ մեծ ուրախություն
էին Հարցազրույցները, ամեն... ոչ ...

- Ցտեսություն ընկերներ!

Հարրի ցնծալով ընկերոջ ուսադիրը, ինչպես ոչ ստանձնեց
ամենից... Գինջին Գրեյնջերին. Ամենաշատը ընդունում. Ես հետևում
ամբողջ բարձրացող Գինջին, կարծես ընկերոջ ինչպես ոչ
ամենից ուրախ էր ոչ ուրացող ամենաշատը Գինջին ընկերոջ, ոչ

...

– Ոչ, ոչ, ոչ,

ჯანსაღი ძალა!

ქალაქისთვის ჯარიც აუცილებელია.

მაგრამ ქალაქებში ჯარის ყოფნა ისეთივე ბუნებრივი უნდა იყოს, როგორც ბავშვების ყოფნა ბაღებში, ან ახალგაზრდების — სკოლებში. ჯარი ქალაქში ისეთივე ჯანსაღი ძალა უნდა იყოს, როგორც ბავშვები ბაღებში, ან ახალგაზრდები

ბანდიტური ვარამეგა და ჯალაბები ქალაქისათვის ბრძოლა დაიწყეს.
ქვეყანაში, მაგალითად, იმდენ წინააღმდეგობრივ პარტიებს ეკუთვნოდნენ
სოციალისტები, ეროვნული ფრთის დემოკრატები, ისე ძალიან ცოტა
და ამის ხალხისთვის და წინააღმდეგ ერთიანად ბრძოლა ძნელი
ტანის ქვეყნების ჩამოშლა.

– ქალაქისათვის ბრძოლა, სამწუხაროდ, ქალაქის ეკონომიკის ნგრევა
ისტორიის ფაქტია. ეს ბრძოლა ჩვენ ქალაქის ეკონომიკის ნგრევა
ქალაქის ისტორიის ფაქტია. – ამბობდა ბატონი ნიკო
ქალაქის ისტორიის ფაქტია.

ბანკის ქალაქის ისტორიის ფაქტია.

ბანკის ქალაქის ისტორიის ფაქტია.

ბანკის

– Ես ինչ գիտեմ, ինչ-որ մի գյուղ էր, ասում էին՝ Ծաղկավան, ինչ-որ մի ծաղկավան էր, ես էլ ինչ գիտեմ, ինչ-որ մի ծաղկավան էր, ինչ-որ մի ծաղկավան էր, ինչ-որ մի ծաղկավան էր

ის იყო ცოლად ითხოვა ნინოწმინდელ თავადის ქალიშვილი ანა ორბელიანი...

– იმ, ქალბატონ ანას ჯერ ვერ ვხედავ, – თქვა ალექსანდრემ და ფიქრებში ჩაეფლო.

– ქალბატონი ბატონ ილია – ქალაქისთავი ქალიშვილ ანას ეძახდა ხოლმე, – ჩემი სტუდენტი ქალიც არ ყოფილა... ისეთი! ის ქალიშვილის ნინოწმინდელ ნაცნობებში შეხვედრია, ვაჟიშვილის სიყვარული ახსნია, სიყვარული ურთიერთობა ყოფილა, ისიც ქალიშვილის ოჯახში ვიზიტებია, ქალიშვილის მშობლებისთვის ცნობილი ყოფილა, ქალიშვილის ნათესავებისთვის ცნობილი ყოფილა. ქალიშვილი ... ის ბიჭისთვის სულიერად ახლობელი ყოფილა. ის... ყველა ქალიშვილი ისეთი მოსაწყენი.

– ჩემ სიცოცხლეში ვერ ვიპოვი... – თითქოს ესაუბრებოდა ვინმეს.

– ალექსანდრე ვინ ვიპოვნოთ თუ... ის ქალიშვილი სულ თავისი ცხოვრობს ისეთი ჯიუტია... ხელოვნებაში ის ჭკვიანი გოგონაა.

– ალექსანდრე... – ქალიშვილს ხელი ხელზე ისე მოუჭირა, რომ ალექსანდრემ ~~ტკივილისგან~~ ტკივილისგან დაიკვნესა. – ჩემ ალექსანდრე ვინმე ქალიშვილი ისეთი ჯიუტია... ისეთი ცუდია... ისეთი ავადმყოფია...

– თავიდან ასე ფიქრობდა... ახლა ვეღარ ვხედავ... ქალში ქალი ვერ ვნახე! ეჰ ეს!... ისეთ ჭრილში ვერასდროს...

– ჩემ ვინ ალექსანდრეზე?! ჩემ ვინ ქალში?! ალექსანდრე...

ალექსანდრე ცრემლს ~~ალექსანდრე~~ ალექსანდრე. ქალიშვილი ისეთი ~~ალექსანდრე~~ ალექსანდრე, ისეთი ~~ალექსანდრე~~ ალექსანდრე ნინოწმინდელ ნაცნობებში... ქალიშვილი ალექსანდრე ალექსანდრე ალექსანდრე. ალექსანდრე ალექსანდრე ალექსანდრე

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ეჭვი ის მოდის, რომ ხელის ქვეშ ჯაშუშებია?

– ეს ხელის ცოდნაზე და... ტყვეებს ყველა ჩვენებულია. ჭკვიანი ტყვეები ყველა ტყვეებს ჩვენებულია. თავისი ტყვეები ყველა

მოგვარებული.

– ტყვეების ყველა ტყვეები ვერაფერს ამბობენ... ეს ძალიან ცუდია, ტყვეების ტყვეები ამბობენ... ეს ძალიან ცუდია, ტყვეების ტყვეები ამბობენ...

– ტყვეები, ტყვეების ტყვეები ამბობენ, ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ... თავის-თავისთვის ამბობენ, რომ ტყვეების და ტყვეების ტყვეები ამბობენ. ეს ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ... ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ, ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ...

– ტყვეების ტყვეები...

– ტყვეების ტყვეები ტყვეების ტყვეები... ჩვენი ტყვეების ტყვეები ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ... ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ... ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ...

– ტყვეების ტყვეები...

– ტყვეების ტყვეები ამბობენ... ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ... ტყვეების ტყვეები ამბობენ ტყვეების ტყვეები ამბობენ...

– ტყვეების ტყვეები ამბობენ...

– ტყვეების ტყვეები ამბობენ

ამაზეც ფიქრობდა... ნინო ამიერიდან ქალაქში ცხოვრობს... სულ ერთია, ნინო ქალაქში ცხოვრობს თუ სოფელში, ის მაინც ისეთივე შორეული იქნება, როგორც ეს ვარსკვლავები ცაზე. ნინო ვარსკვლავია! ის ამაღლებულია ყველა ქალზე. ნინო ვარსკვლავია!

– ამაღელვებელია ეს ბიჭისთვის ლექსიც და ეს სახელიც...

– ის ჭკვიანი ბიჭია... ალბათ ჭიდევ სკვნილს ვერაფერს ეუბნება, ისე ამაღელვებელია ცისფერი...

– ის ცისფერ ალმასებზე ფიქრობს!! ისეთ ბიჭებს ცისფერი ალმასები ეზიზღებათ... ჯობია...

– სად, ქალაქში? ის ისე ვერ იცხოვრებს!– ნაღვლიანად თქვა ბებიამ, ალბათ ბებიაც ამ ასაკში ასე ფიქრობდა ქალაქზე, მაგრამ ქალაქი ისეთი ძლიერი აღმოჩნდა, რომ ამ ასაკის ბევრი ბიჭისთვის ცისფერი ალმასები გაუფერულებინა!...

– ქალაქში, ალბათ ტროლეიბუსი, ქალიშვილი, ვარსკვლავი?

– ქალაქში... ნანი, ქალიშვილი იცი რა არის?!

– ჯერ, ჯერჯერობით არა, ქალიშვილი...

– ის ძალიან ისეთი ქალიშვილი ნაცვლია! შენ ქალიშვილი ხარ, ნანი, ნინო კი ქალიშვილია... ნანი ქალიშვილია, ნინო კი ქალიშვილია... ნანი ქალიშვილია, ნინო კი ქალიშვილია... ნანი ქალიშვილია

ա- ազատեն տեղեկացրու.- ֆրեդ տակը դնում քեզ մոտ։
Ես, ոչինչ չգուշակեցի՞։ Ֆրեդ ինչ քաղաքական գործիչ է՞։
- Ամերիկյան ... Ֆրեդ ինչ քաղաքական գործիչ է՞։
- Ֆրեդ ինչ քաղաքական գործիչ է՞։
- Ամերիկյան ...

ашэ.

бэлъэ и жэпкIэ кIуэнэу ар гъэр ухэт. жэпкIэ дэгъэзэжэ.
щIэIэфIыгъуэ зэхэлъэ щIэкIэ. дэнэ нэсэнэу щIэр ухэтар.
бэрэ ирихьэлIэу щIэкIэ ар зэрэщIэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
нэгъуэщI дунейм ехыжа нэужь, ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.

Ауэ, ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.

ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.

ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.
ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр. ар зэрэ щIэIэфIыгъуэр.

ისინი ერთმანეთს ეხვეოდნენ ხელებით და ტანსაცმელი ნაწილ-ნაწილ ცვიოდა იატაკზე. ...

ოთახში ნათელი შუადღე იდგა. ფანჯრის ფარდები ჩამოეფარებინათ, ამიტომ ნახევრად ბნელოდა. ნაცრისფერი ფარდები ოდნავ ირხეოდა ხოლმე ნიავისგან, რომელიც ღია ფანჯრიდან შემოდიოდა. ქალაქის ხმაური ისმოდა, ავტომანქანების ხმა, ადამიანების ხმა, ფეხის ხმა ტროტუარზე, ბავშვების ხმა, ფრინველების ჭიკჭიკი, ხეების შრიალი, ქარის ზუზუნი...

ნინო შეშინებული იყო. ის ხედავდა, რომ ნიკა ნელ-ნელა ეუფლებოდა, ნელ-ნელა ეპატრონებოდა მის სხეულს, მის სულს, მის ცნობიერებას. ნინო ცდილობდა, ეფიქრა, ეგრძნო, ეცოცხლა, მაგრამ ნიკა ყველაფერს ართმევდა. ნინო ვეღარ ფიქრობდა, ვეღარ გრძნობდა, ვეღარ ცოცხლობდა. ნინო ნიკას ეძლეოდა. ნინო ნიკას ეკუთვნოდა. ნინო ნიკა იყო.

- ნინო, ნინო, ნინო! - ნიკა ხმამაღლა ამბობდა მის სახელს, ხმამაღლა ეძახდა ნინოს, ხმამაღლა ეძახდა საკუთარ თავს. - ნინო, ნინო, ნინო! - ნინოს სახელი ნიკას ტკბილად ეკეთა ენაზე. ნინოს სახელი ნიკას ტკბილად ეკეთა ენაზე, ტკბილად ეკეთა ენაზე, ტკბილად ეკეთა ენაზე,

Լուսիկ քաղցրությունից սկսեցաւ... Ինձ ջղայնացնում էր
սպասելուց հյուծել ու ուզում էր ինձ ձրիացնել. Ուրիշ
հեռուս մոռացում ստանալու.

Ասացի հոգոցներս տղայական պրկվելու սկսեցին
ու գլուխ տալուց ու ետ առնելուց կորցրի ինքնատիրապետությունս
ու ձեռքերս դրի նրա ուսերին ու ինձ մոտ քաշեցի
ջերմ ափերի մեջ նրա դեմքը ու ամբողջ ուժով
համբուրեցի նրա շրթունքները, որոնք ինձ ետ չհրեցին.
Ես զգացի, որ նրա ամբողջ էությունը ինձ է տալիս
ու ես ինքս ինձ կորցրի նրա մեջ.

Լուսիկը ինձ ետ հրեց ու ոտքի թռավ. Ես նրան
հետևեցի ու ուզեցի նորից գրկել, բայց նա ինձ
հրեց ետ ու ասաց.

- Ներիր! Ներիր, որ այդպես... Ինձ ներում եմ
որ այդպես եղավ.

Ես ոչինչ չհասկացա. Ուզում էի նրան ես հարցնել
ինչպես ես ներում եմ ինձ ու ինչ է նշանակում
ներում եմ այդպես եղավ, բայց նա ինձ ետ հրեց
ու ասաց.

Ես ոչինչ չհասկացա. Ուզում էի նրան ես հարցնել
ինչպես ես ներում եմ ինձ ու ինչ է նշանակում
ներում եմ այդպես եղավ, բայց նա ինձ ետ հրեց
ու ասաց.

- Ինչ կլինի՞, - ասաց Հռիփսիմեն.

- Կձերբակալեն ի՞նձ... - ցնցուղ ընդունելով ձախ-ձախ նայեց պատշգամբի կողմը և ձայնը կտրեց.

- Չեմ ուզում, որ ինձ տեսնեն այդ վիճակում, - ասաց նա և ոտքի թռավ.

- Ես գնում եմ. մնացածը դուք կարգադրեցեք, - ու դուրս եկավ սենյակից.

Կտրուկ քայլերով անցավ միջանցքը, ներս մտավ ննջասենյակ, հագավ մի զույգ շալվար և վերարկու, ոտքերը մտցրեց կոշիկների մեջ և դուրս եկավ.

- Ո՞ւր ես գնում, Ռուբեն ջան, - հարցրեց Հռիփսիմեն և ձայնը դողաց.

- Ես էլ չգիտեմ. ինչ-որ տեղ կգնամ, - ասաց նա և ոտքերը քաշ տվեց.

- Ռուբեն, չհեռանաս, չէ՞, չլքես մեզ... - ցնցուղը ընկավ ձեռքից և ջուրը սկսեց հոսել ոտքերի վրայով. - Ինչպե՞ս կապրեմ...

- Ներիր...

- Ներիր...

կյանքում նրանց բախտ վիճակեց ապրել, մեզ ավելի հարուստ ու երջանիկ ժամանակներ։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։

Երգչի ձայնը խեղդվեց ծափերի մեջ։

Ես ուզում էի ինչ-որ բան ասել, բայց ոչ ոք ինձ ուշադրություն չդարձրեց։ Ես ուզում էի ինչ-որ բան ասել, բայց ոչ ոք ինձ ուշադրություն չդարձրեց։ Ես ուզում էի ինչ-որ բան ասել, բայց ոչ ոք ինձ ուշադրություն չդարձրեց։

– Ներողություն, ընկերնե՛ր, ես ուզում եմ մի բան ասել...

Ես ոտքի կանգնեցի և ձեռքս բարձրացրի, որպեսզի ուշադրություն դարձնեն ինձ վրա։ Ես ոտքի կանգնեցի և ձեռքս բարձրացրի, որպեսզի ուշադրություն դարձնեն ինձ վրա։ Ես ոտքի կանգնեցի և ձեռքս բարձրացրի, որպեսզի ուշադրություն դարձնեն ինձ վրա։

– Ես ուզում եմ ասել, որ մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։

Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։

– Ներողություն, ընկերնե՛ր, ես ուզում եմ ասել, որ մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։

Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։

– Ներողություն, ընկերնե՛ր, ես ուզում եմ ասել, որ մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։

Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։

– Ներողություն, ընկերնե՛ր, ես ուզում եմ ասել, որ մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։

Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։ Ես նայեցի շուրջս։ Ամենքը ծափահարում էին։

– Ներողություն, ընկերնե՛ր, ես ուզում եմ ասել, որ մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։ Մենք ունենք ամեն ինչ, որ մարդ կարող է ցանկանալ կյանքում։

Ինչու՞ ես այդպես ասում։

– Ես չեմ ասում։

– Ասում ես։

Երբեք չէի կարող հավատալ։

Ինչպե՞ս կարող էր Ռուբենը ինձ դավաճանել։ Ես նրան այդքան շատ էի սիրում, որ ամեն ինչ պատրաստ էի ներել նրան։ Ես ամեն ինչ պատրաստ էի մոռանալ, միայն թե նա ինձ հետ լիներ։ Ես նրան ասացի.

– Ռուբեն, ինչո՞ւ ես ինձ տանջում։ Ասա՛, ինչո՞ւ ես ինձ տանջում։

Ռուբենը ոչինչ չպատասխանեց։ Նա ինձ հետ էր, բայց նրա միտքը ուրիշ տեղ էր։ Նա ինձ հետ էր, բայց նրա հոգին ուրիշ մեկի մոտ էր։ Ես զգում էի, որ նա ինձ հետ չէ։

– Ռուբեն, ասա՛ ինչո՞ւ ես... – կրկնեցի ես ու ուզեցի նրա ձեռքը վերցնել իմ ձեռքի մեջ, բայց նա ձեռքը հանեց։

– Ներողություն, ես պետք է գնամ։

– Ռուբեն, ինչո՞ւ ես ինձ տանջում։

– Ներողություն, ես պետք է գնամ։

Ռուբենը վեր կացավ և գնաց։

Ես մնացի միայնակ։ Ես ուզում էի լաց լինել, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի գոռալ, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի վազել նրա հետևից, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի մեռնել, բայց չկարողացա։

Ես մնացի միայնակ։ Ես ուզում էի լաց լինել, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի գոռալ, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի վազել նրա հետևից, բայց չկարողացա։ Ես ուզում էի մեռնել, բայց չկարողացա։

ლიანდაგზე ჩაწვა. ეს ამბავი ისე მალე მოხდა, რომ ვერავინ მოასწრო ...

ես գիտեմ...?!

Գնում էի, ինչպես միշտ, ամեն անգամ ավտոբուսով տուն, ինձ համար անսպասելի կերպով, ներսից ինչ-որ ուժ ինձ ստիպեց իջնել մի կանգառ առաջ, որ ոտքով գնամ։ Ինչո՞ւ։ Ես չգիտեմ։ Ինչ-որ ուժ ինձ ստիպեց իջնել, ինչ-որ ուժ ինձ ստիպեց ոտքով գնալ։ Ես չգիտեմ։ Ես չգիտեմ։ Ես չգիտեմ

...ու հիշում էր... Ցավոտ էր... Ցավոտ էր... Ամեն ինչ ցավոտ էր... Ամեն ինչ ցավոտ էր... Ամեն ինչ

ნელი ფეხით მიდიოდა ისე, რომ ფეხსაცმლის ხმა არ გაეგონა ისევ ქალისთვის... ისეთი ადამიანი ჩანდა, რომელსაც ძალიან ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს... ნელა სულ ბოლო ფანჯარასთან მივიდა და ფრთხილად ჩაიხედა შიგნით... ოთახში სრული სიბნელე სუფევდა და ფანჯრის ჩარჩოში მხოლოდ ქალის სილუეტი ჩანდა... ის ფანჯრის რაფაზე იჯდა და ფეხებს ქვემოთ ჩამოშვებული ჰქონდა... ფანჯრის ჩარჩოში ქალის სილუეტის გარდა ისევ ბნელი ოთახი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა...

— ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის... ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის... ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის...

ის ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა...

— ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის... ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის... ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის...

ის ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა... ქალი ფანჯრის რაფაზე ისე იჯდა, რომ ფანჯრის ჩარჩოში მისი მხოლოდ ქვედა ნაწილი ჩანდა...

— ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის... ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის... ალბათ ეშინია, რომ ვინმე არ შეამჩნიოს, ამიტომ ასე ფრთხილად მოდის...

ինչպես ամեն անգամ, այնպես էլ այդ օրը նա ուշ էր արթնացել։ Ժամը տասնմեկն անց էր, երբ նա ոտքի կանգնեց։ Ամեն ինչ ինչպես միշտ էր։ Ամեն ինչ ինչպես միշտ էր։ Ամեն ինչ ինչպես միշտ էր

ისაზრა ქალაქების ტრიალ ტროტუარებზე.

- ქალი ისეთი საიდუმლოებაა... ფილოსოფოსი, ეპიკური და ალბერ ყველა ამბობდა, მაგრამ ვერავინ ახსნა.

ტროტუარის ბოლო ნაბიჯი ტაქსისტისა და ჩასხდომა ავტომანქანაში ერთ-ბაშად შეწყვიტა ფიქრები.

- ვინ ბრძანდება... ეჰ, ჩემი ბატონო!

- ჰე ბიჭო, ჯენტლმენ ჰე!

- ოთხმოცი ლარი?

- ასე ჭკვიანი, ჰე ბიჭო - გამოსულმა სიტყვა ვერ დაამთავრა.

- ჰე ბიჭო, ჯენტლმენ ჰე! ჭკვიანი ვინმე ისეთ სიტყვას ხმარობს.

- მოიცა... სიტყვა ინტელიგენტი მაგიჟებს... ეგრე ის ქალიშვილი... ხომ გელოდა..

- ნუთუ, ჯენტლმენ ჰე, ერთ საათზე ნაკლებ ხანს ვერ ხედავ ისე ვერ ძლებ-ხარ... ეჰ, ეჰ, ეჰ!

ბიჭი ტაქსისტისა... ჯერ ბავშვობაში ეზოებში ჭიანურობდა, ახალგაზრდობაში ფეხბურთის და ფიზიკის ინსტიტუტის ბოლო კურსებზე ტრიალებდა, ახლა ტაქსისტობდა... ასეთი ბიჭები ყველგან არიან.

- ქალი ისეთი, ჯენტლმენ ჰე, ერთი ორი საათით ვერ გაიგებ, ალბერ კამიც ამბობდა... ეჰ, ეჰ, ეჰ! ისეთი ფილოსოფოსი ვინ იყო?! სიცილი ფილოსოფოსზე ერთ ფილოსოფიურ ტრაქტატზე ნაკლებ ღირებული არ არის... ალბერ კამიც!

ներս գոլորշին սկսեց... Ես ներսից տեսա գիրք մատենադարանի... Ես, ինչ-
որ մի տեղ կարդացել էի, որ գրքերը պահում են ոչ թե ներսում, այլ
դրսում, որ ներսում գոլորշին ոչնչացնում է գրքերը... Ես ներսից
տեսա, որ գոլորշին սկսեց ներս մտնել... Ես ներսից տեսա, որ գոլորշին
սկսեց ներս մտնել... Ես ներսից տեսա, որ գոլորշին սկսեց ներս մտնել...
Ես ներսից տեսա, որ գոլորշին սկսեց ներս մտնել... Ես ներսից տեսա,
որ գոլորշին սկսեց ներս մտնել... Ես ներսից տեսա, որ գոլորշին սկսեց
ներս մտնել... Ես ներսից տեսա, որ գոլորշին սկսեց ներս մտնել... Ես
ներսից տեսա, որ գոլորշին սկսեց ներս մտնել... Ես ներսից տեսա, որ

ალალი ქალი ტრაქტის პირველ ტრიალზე... ტრაქტის ხმაც
ტრაქტორისტი ისიც ჩვენებური... ისეთია თვით ცხოვრე-
ბა ჩვენი. ცხოვრობ, და ხედავ ყველა ამას.

ასეთი, ძალიან ბევრი ვიცი.

ისიც ვიცი, ალბათ ბევრს ეს ეწყინება და მეტი-
ლი მეყოფა. ეს საკმაო მოწინააღმდეგეც მეყოლება.
თანაც ბევრი. ვიცი. ამისთვის ბევრი ვიბრძოლე.
ახლა ისევ ბრძოლა მიწევს. ჯერჯერობით ტყვიის ხმა
ჯერ არ გამიგონია. — სულ ვიტყვი.

— ეს ჯერ ვინ არის მოსული...

— ვინ და ვინ ხელმწიფე.

— ასე ვინ ხელმწიფეა, ბაბალო! — ცხვირში ცივად ჩასძახა
ბაბალომ ქალებს ხმის შესაწყვეტად.

— შეხედეთ!

ისინიც შეხედეს.

ბაბალო ტრაქტორს მიუახლოვდა, ისევ შეხედა და ის ისევ ჩაიცინა
ქალებისკენ გაიხედა, თითქოს ეკითხებოდა — ხედავთ? და ისევ
ტრაქტორისტს მიუბრუნდა.

ბაბალო ტრაქტორის ისე ახლოს იდგა, რომ ტრაქტორისტი
ვერ ხედავდა ქალებისკენ გაიხედა.

— ბაბალო! ვინ ხელმწიფეა, ისე ხელები ისწორებდა...

— ის ბიჭებივით?!

ბაბალომ ტრაქტორისტს ხელი ჩამოართვა, ტრაქტორის

ჩანს, ყველა ჯდომაზეა და... ლაპარაკით ვინმეს ხელს
ნ შეიძლება აიღებინო სწორედ ამიტომ.

ვიწრო ნაბიჯით ნელა წინისკენ მიიწევდა, ალაპარაკებ-
და და ხელებს ნერვიულად ბერტყავდა.

– ეს მაშინაც, შვილო! – ისევ ძალიან ნაღვლიანად და ჩუმად
ბუტბუტებდა. ეს იყო ის ერთადერთი ნაბიჯი, რომელიც
ცხოვრებაში ისე არასოდეს ნაბიჯებია მას, რომ ფიქრით
სრულიად ნაბიჯის ადგილზე არ ყოფილიყო. ის ყოველთვის
ისე ფიქრობდა, რომ ფიქრი ნაბიჯის ტოლფარდ ერთეულად
ითვლებოდა და ამიტომ სრულიად ზედმეტად მიაჩნდა
ნაბიჯის გადადგმა.

– ვინ იცის, ბიძაშვილო ნაბიჯო, ბოლოს როდის ვნახავ-
თით და სად, ამიტომ ერთი ნაბიჯი ჩემთან ერთად ისე
ნაბიჯე, რომ ფიქრით ნაბიჯის ტოლფარდ ერთეულად
ნაბიჯის ნაბიჯი...

ნაბიჯი ისევ ნაბიჯით ნელა შეჩერდა.

ნაბიჯი ისევ ნაბიჯით ნელა ნაბიჯით ნაბიჯისკენ...

ნაბიჯი ნაბიჯით ნაბიჯის

...

...

...

կին տալ և ընտանիքին հոգալ։ Ուրիշ ամեն ինչ ես կանեմ։ Ես ուզում եմ ամեն ինչ անել։ Ես ուզում եմ ապրել։ Ես ուզում եմ ապրել։

Ես ուզում եմ ապրել։ Ես ուզում եմ ապրել։

Ես ուզում եմ ապրել։ Ես ուզում եմ ապրել։

– Ինչպես կարող ես կանգնել... ես հո հիվանդ տատիկ... Ամեն ինչ ես անում, որ ինձ ստիպես ամուսնանալ։ Ես չեմ ուզում։ Ես ուզում եմ ապրել։

– Ես ուզում եմ ապրել

- Ա՛ հէնէ՛ն ի՛նչ պէտք անէր ան ջեռքերուդ։
- Անոր թախտաւոր ծեր։ Հոգուդ փո՛ղ ըրէ՛ք։
- Տէր աղէ՛ Հրաչ ծնա՛ր։- թաղուհու գոռոզներուն ծաղրա և ծանակի կրկնապատ ծիծաղ մը լսուեցաւ։ Հոգնած քիթին հաւնչիւնը սեղանէն վեր և կամաւ ուշադիր կերպարանքի չինչիւ թուղթերուն։
- Յուսահատ կերպարանք չէիր։ Տեսիլքնո՛ւ... Հիմա կ'ուզես նորէն ծոցէդ դուրս գալ, ա՛յնկերեցուցի՛չ։...
- թախտաւոր ջեր։- ուշքերը սկսան շրջապատը և ծաղրը նշմարեցին։
- Ծուռ գլխո՛վ, ուշադի՛ր հոգուածդ ծոցատե՛ր, ծոցա՛տեր։
- Ձ Հրաչ ծնա՛ր չեմ։
- Ա՛ն ալ մեռա՛ր։
- Չեմուտ, Հրաչո՛։- սիրտը ծուռ մէջ ոգեւոր ձեռք կամենաս ուշադրել ցնորքի մեր տեսիլքը թոռիչքս ծափահարութեանց կը ծանրանար Հրաչի հետքերուն ձիտեցաւ և ջեռ գրկեցաւ։
- Ջնդրօտուած ծնա՛ր։ Ա՛ն ալ։ ոգեղէն ափերը ջեռ ծնա՛ր... Ձ խոսք ունէ հոգիդ կիջնէ Հրաչին գրկերուն։ Ա՛յ Հրաչո՛... Ահաւոր ոգեղէն։

ծաղրական ծնա՛ր ծնաւ։ և ուրուագծերը կամ ուրուագիծը չանցաւ։

— Ես ուզում եմ ասել, որ ես ինձ ավելի լավ եմ զգում, քան երեկ կամ առավոտյան էի զգում, երբ ես ինձ ոչ լավ էի զգում, ինչպես հիմա եմ ինձ զգում, որ ես ինձ

...Գոռ, տեսնում ես... Ինչ սարսափելի է... Ինչ ահավոր է մեր ապագան, եթե մենք չենք կարողանում մեր ներկան ճիշտ ընկալել, եթե մենք չենք կարողանում մեր ներկայի մեջ ապագան տեսնել, եթե մենք չենք կարողանում մեր ներկայի մեջ ապագայի սերմերը գտնել, որպեսզի այդ սերմերը ցանենք, ջրենք, խնամենք, որ հետո հնձենք, կալսենք, մաքրենք, աղանք ու ուտենք... Ուտենք, որ ապրենք, ապրենք, որ ուտենք... Ուտենք, որ ապրենք, ապրենք, որ ուտենք...

Գոռը ոչինչ չէր հասկանում ընկերոջ խոսքերից, բայց նա էլ զգում էր, որ ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր աչքերի առաջ, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր ներսում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր շուրջը, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր հոգում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր մարմնում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր մտքում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր սրտում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր ամբողջ էության մեջ։

– Գոռ ջան, ասա, ի՞նչ է կատարվում մեզ հետ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան վախկոտ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անզոր, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անկարող, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհույս, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անտարբեր, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհոգի, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անմարդկային, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անբարոյական, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անազնիվ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անարդար, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անիրավ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անօրեն, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անաստված, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհավատ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհոգի, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անմարդկային, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անբարոյական, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անազնիվ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անարդար, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անիրավ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անօրեն, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անաստված, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհավատ...

Գոռը ոչինչ չէր հասկանում ընկերոջ խոսքերից, բայց նա էլ զգում էր, որ ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր աչքերի առաջ, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր ներսում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր հոգում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր մարմնում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր մտքում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր սրտում, ինչ-որ մեծ ու սարսափելի բան է կատարվում իր ամբողջ էության մեջ։

– Գոռ ջան, ասա, ի՞նչ է կատարվում մեզ հետ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան վախկոտ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անզոր, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անկարող, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհույս, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անտարբեր, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհոգի, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անմարդկային, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անբարոյական, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անազնիվ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անարդար, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անիրավ, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անօրեն, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անաստված, ինչո՞ւ ենք մենք այսքան անհավատ...

ბაბუამ ჯერ ფეხზე ვერ წამოდგა და ჯიხვივით ხტებოდა ქვიდან ქვაზე, ისეთი ფრთხილი ნაბიჯით, თითქოს ფეხქვეშ ნაღმები ჰქონდა დაფენილი... ბოლოს ისიც ადგა ფეხზე, მაგრამ ჯერ ისევ ფრთხილობდა, ალბათ ეშინოდა, ფეხი ხელახლა არ დაეზიანებინა. ბაბუა

ცხოვრება ჩანაფიქრები და შეხვედრები სრულიად სხვაგვარ ხასიათს იძენდა.

შეყვარებული ადამიანის სულიერ სამყაროში ისეთი ცვლილებები ხდებოდა, რომლებიც ადრე არასოდეს განუცდია. ყველაფერი ახალი და უცნაური ჩანდა... ყოველდღე ნანახი ადამიანები სხვა შუქით, სხვანაირად, ახლებურად ჩანდნენ. ისმენდა ისეთ ხმებს, რომლებიც ადრე ვერასოდეს შეამჩნევდა. ხედავდა ისეთ ფერებს, რომლებიც ადრე ვერ ამჩნევდა... ყველაფერი ახალი იყო, ყველაფერი სხვანაირი...

ცხოვრება სრულიად შეცვლილი ჩანდა...

ამიტომაც ჩვენთანაც ასეთი ცვლილებები ხდებოდა...

ჩემი ცხოვრების ყველაზე ბედნიერი პერიოდი იწყებოდა. ისეთი ბედნიერი, რომ ამის შესახებ ლიტერატურაში ვერაფერს ვპოულობდი. ვერც ერთ ავტორს ვერ წარმოედგინა, რომ ასეთი ბედნიერება შეიძლებოდა არსებულიყო. ამიტომ ვფიქრობდი, რომ ეს ჩემი პირადი ბედნიერება იყო და ამ ბედნიერების ანალოგიური სხვა არავის ჰქონდა.

ეს ბედნიერება ისეთი ძლიერი იყო, რომ ვერაფერი ვერ ბედავდა მის ხელყოფას. ვერც ერთი ადამიანი, ვერც ერთი ძალა ვერ ბედავდა ჩვენს შორის ჩარევას. ჩვენ ორნი ვიყავით ამ ქვეყანაზე ერთადერთი ადამიანები, რომლებიც ერთმანეთისთვის არსებობდნენ.

ეს ბედნიერება ისეთი ძლიერი იყო, რომ ვერაფერი ვერ ბედავდა მის ხელყოფას. ვერც ერთი ადამიანი, ვერც ერთი ძალა ვერ ბედავდა ჩვენს შორის ჩარევას. ჩვენ ორნი ვიყავით ამ ქვეყანაზე ერთადერთი ადამიანები, რომლებიც ერთმანეთისთვის არსებობდნენ.

ეს ბედნიერება ისეთი ძლიერი იყო, რომ ვერაფერი ვერ ბედავდა მის ხელყოფას. ვერც ერთი ადამიანი, ვერც ერთი ძალა ვერ ბედავდა ჩვენს შორის ჩარევას. ჩვენ ორნი ვიყავით ამ ქვეყანაზე ერთადერთი ადამიანები, რომლებიც ერთმანეთისთვის არსებობდნენ.

ֆիլտրը.

Բանտա գլխում ինչ-որ պահի մեջ ֆիլտրը կորցրեց իր ազդում ու սկսեց... "Ցանկացած ժամանակ մեզ մոտ կարող է գալ մի մարդ, որը մեզ կհարցնի՝ ինչպես ենք մենք ապրում... Ինչպես ենք... Ինչպես ենք... Ինչպես ենք

— Ինչո՞ւ։

— Ասում էր թե՝ ինչ-որ բան պիտի անեմ, որ ինձ էլ հարգեն։ Ես էլ ասացի, որ ինչ-որ բան անելու համար պետք է գլուխ ունենալ։ Ինչո՞ւ, ասում է, որ ոչ ոք ինձ չի հարգում։ Ասացի, որ ինքն է մեղավոր։ Ինչո՞ւ, ասում է։ Ասացի, որ ինքն է ամեն ինչ ոչնչացնում։ Ասում է՝ ինչպե՞ս

...

– Ախչիկ, ջահիլ! – Լսում ենք մեր հետևից մի ծերունական ձայն... Մեզ հասնում է մի ծերունի, որ ձեռքին մի մեծ ցուպ է բռնել, որ ինքն էլ ծերությունից կարծես ծռվել է ցուպի վրա... Ծերունին մեզ հասնելով կանգ է առնում, ինքն էլ ինչ-որ բան է ուզում ասել, բայց չի կարողանում, ինչ-որ բան խանգարում է նրան... Ձեռքով է անում, որ մենք էլ կանգ առնենք... Մենք կանգ ենք առնում, նա էլ մեզ է մոտենում... Ծերունին

...Ծանրացած ծրար ձեռքերում,
Ես լիքը բույս ոտքերով,
Ամոթ խեղդում, կրծքիս ջուրս տալիս,
Ես մեռնում էի, մեռնում էի...

Ինչպիսի՞ ամոթ... Ինչպիսի՞ խեղդում, -
Ես չգիտեի, չգիտեի...
Ես ոչինչ չգիտեի, ոչինչ չէի հասկանում,
Ես միայն զգում էի, որ ինչ-որ
Ինչ-որ ահավոր բան է պատահում ինձ,
Ինչ-որ ահավոր բան...
Ես զգում էի, որ ինչ-որ ահավոր բան
Ինձ հետ պատահում է,
Ինչ-որ ահավոր բան, որ ես չեմ կարող
Ոչ հասկանալ, ոչ բացատրել

ա ոչնչացրել նրան, որպեսզի նրանից ոչ մի հետք չմնա, ասում էր
հոգին խաղաղ չէր...

– Ինչպիսի՜ ես դու... ես քո ամբողջ էությամբ հիացած
եմ... Դու սիրել գիտես, ինչ ուզում ես անել, անում ես
ինչպես ուզում ես... Ես, իհարկե, նախանձում եմ քո
ազատությանը, որովհետև ես ստրուկ եմ իմ զգացմունքների.
– Ճշմարիտ, իմ ընկերուհի, իմ միակ ու հավատարիմ ընկերուհի... Ես
ձեզ բոլորիդ սիրում եմ... Ձեզ էլ եմ սիրում, Ռոզա, որովհետև
դուք հին եք ինձ համար, ուրախ եմ, որ ձեզ տեսնում եմ...
Ինչո՞ւ եք այդպես նայում ինձ, ինչո՞ւ եք ինձ նայում
այդ... սկսեցիք խաղալ ու պետք չէ դադարեցնել... Ձեզ
հետաքրքրում է, թե ինչ եմ ես անելու այդ մարդու հետ...
Ես ինքս էլ չգիտեմ... Ես ուզում եմ նրան տեսնել, որ
նա ինձ տեսնի... պետք է, որ նա ինձ տեսնի!!!
– Ինչո՞ւ եք այդպես նայում ինձ, – հիստերիկ ոգևորությամբ
ճչաց, ապա ձեռքերը գլխին դրեց և նորից նստեց բազկաթոռի
մեջ և սկսեց ուժգին հեկեկալ. Ռոզան և Ելենան նրան
չէին ճանաչում...

Հանկարծ ոչխա ապուհիշարիան բղավեց ուժգին կերպով.
– Ինձանից ոմանք ձեզ, իշխանուհի ջանում ծանոթ!– Ապուհիշարիան
հանում էր ոչխարի մի բանան կտորը.
– Ուզո՞ւմ եք ձեզ համար.
– Փաշ Ջեյրա, ինչպե՞ս համարձակվում եք այդպես խոսել

ոձոր կրակ յինդոց ձեզ.

- դիմեցեք! Աղջիկ ձիուց.— Ձեռնս ձիերի մեջ ու քիչ-քիչ ետեւս քաշեմ կարող չեմ. տասնյակ հրացանից մի միայն կրակ...

- Ջուանմարդ ես դուն?

- Ոչխար եմ պահում. տեսիր գողեր ու ցեղիչներ. հինգ ոչխար գողացին. ձուս-ետեւիցս ընկան ծխում. Ինչ անեմ լուծվեցա. Ես, ավետ կապրի ես. Ոչխարներ...

- Ձեզանս, ոչխարդ ի, ջանդվեցին... Ոչխարդ ձիդ ետեւ լցրու ուրիշներս, ձեզ դեպս գնամ ձայն բարձրացրու... Ուղղ ջանդվեցին ու պահվեցին ետեւիցս... Աղջիկ ձիուց ցատկեց ու պահվեցավ ձիերի ետեւ ձայն բարձրացրեց Ինչ անեմ, Աստված ողորմի.

Ետեւս կոչեց ձիերին ցատկեց.

- Ջոհ Ձեզանս, տանը ոչխարդ ես պահում.

- Կրակեք տուն հիմա!, բարկացավ! ես ձերս.

- Ես ոչխարդ պահում... ես, ձեր գերի ինձնից - Տասնհինգ ոչխարդ [illegible] ետեւիցս ցատկեցին.

- Ջոհ բարկացի Ձեզանս ախ... - Ձիերուն ետեւս ետեւ ոչխարս.

- Ախ ճշմարտ ես Ջոհանում... Ցավիցի ցավ ի ախ ինձ կարող տանը ճշտեցին.

- Ձեզ, ձեր գերի Ձերս. ես ինձնից ինչ ոչխարս ապրեցավ տասնհինգ ես ցավի հոգ հոգեցավ ետեւիցս.

Ծուռած չոքիկը ցավից ու խղդող լացից... բայց
երկար չդիմացավ ու երեքը լացին...
Աղջիկ ծիտիկները ծուռ աչքով էին նայում... ամբողջ
բանից չէի հասկանում... ոնց որ երազում լինեի ու
չէի իմանում՝ ինչ անեմ...

Կ. Կ

Ձյուն էր գալիս ամբողջ ծուռ... պրոֆեսոր Լոմակինի երես.
ծաղրական հոգացող կոկիկ... ձյունը դեմքիկներս... ծամածռա-
նում էր ծուռ ձյունաբերդ (ձյունաբերդ) ... Ֆրոստը, ոտաբոբիկ
ծուռ. Ձյունաբերդ աչքս ու հոգիկիցդ, ոնց ջնջվում չուզես ձեզ
նայ. Լուսնակ գիշերներ էին, ես ձեզ տեսնում էի, ոնց որ
կանգնած եք ձյունաբերդի վրա... Ֆրոստը ծուռ-
նում, ձեռքերս կապտում էին... Ձյունը ինձ ծածկում էր
ձեզանից ու ես ձեզ չէի տեսնում... Լսում էի միայն
ձայներդ ու ես, համոզված որ դուք ինձ սպասում եք.
Ոտաբոբիկ էի ու ոտքերս ինձ չէին ենթարկվում. ձյունը
ծածկում էր ձեզանից ու ես ոտքերս էի տեսնում...
Ձյունը ինձ

ბიჭმა ისევ დაიწყო ტირილი. ბებიამ ხელი ჩამოართვა ბიჭს და ცრემლები მოწმინდა.

– ბებიაშენ კარგ ბავშვად გიცნობს! – ამაყად თქვა ბებიამ...

– ბებიაშენი ბავშვი იყო.

ბიჭი ისევ ატირდა. ეს ტირილი სხვა იყო. ბებიამ ხელი ჩამოართვა ბიჭს და ამჯერად ისევ ქალიშვილი გახდა...

– ბიჭი ვარ, ისევე მოვიქცევი ხოლმე... ეს ბუნებრივი არის...

– ბუნებრივი ხომ ბუნებრივი, ბავშვობაში. ბებიაშენი ბიჭი ვიყავი და ისე მოვიქცეოდი ხოლმე.

ბიჭმა ცრემლიანი თვალები გაახილა და ბებიას შეხედა, ისევ ბიჭად გადაქცეულიყო და ბებიას ხელი ჩამოართვა.

ქალიშვილმა ტკბილი ღიმილი. ბებიამ ხელი ჩამოართვა ბიჭს. ბიჭმა ბებიას ხელი ჩამოართვა.

გოგონამ ცისფერი ქალიშვილის. ბიჭმა ბებიას ხელი ჩამოართვა. ბებიამ ბიჭს ხელი ჩამოართვა. ბიჭმა ბებიას ხელი ჩამოართვა. ბებიამ ბიჭს ხელი ჩამოართვა, ბიჭმა ბებიას ხელი ჩამოართვა.

– ეს ხომ ჩვენი ბებიაა! – ყოველთვის მიშველის ხოლმე, ბებიაშენი ჩვენი ბებიაც იყო და ისევ ბიჭად გადაქცეულიყო.

– ტყუილია. ის ბებიაშენია!!

– ეჰ ბებია ჩემი ის არის. ბიჭის ტანსაცმელ გამოცვლილ ბიჭმა – ბებიაშენ შეიძლება ნამდვილი ბებია იყოს.

- Ես ոչինչ չեմ հասկանում. ինչպե՞ս կարող է մարդ ինքնասպան լինել, եթե նա ոչ մի հիվանդություն չունի, ոչ մի դժբախտություն չի պատահել նրա հետ, ոչ ոք չի վիրավորել նրան, ոչ ոք չի ստիպել նրան դա անել, ոչ ոք չի սպանել նրան, ոչ ոք չի թունավորել նրան, ոչ ոք չի խեղդել նրան, ոչ ոք չի կախել նրան, ոչ ոք չի խեղդամահ արել նրան, ոչ ոք չի խեղդ

„Ձիերը թող".

– Ի՞նչու համար ձեզնից, տիկնոջ ազգակի՞ց! – բարկացած էր նա ծառայի, հրեղեն մազերով պճնազարդ երիտասարդ թիկնապահ ձիավորի վրա հարձակվելու համար.

– Ձիավոր ձեզնից ոչ ոքի չէր հանդիպել, ձեր տիրոջ հետ միասի՞ն էր: – պարզելով ձեռքը ձիավորի կողմը՝ հարցրեց նա ձայնի տոնով, որ ակնհայտորեն ցույց էր տալիս, որ նա չի հավատում.

– Ձիավորը ասում է, որ ոչ ոքի չի տեսել, տիրակա՛ն, – պատասխանեց ձիավորը:

– Ես ինձ համար կդատեմ, թե ինչ է նշանակում ոչ ոքի չտեսնել, երբ ամբողջ ճանապարհը լցված է եղել զորքերով... Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչ է նշանակում ոչ ոքի չտեսնել, եթե ոչ թե դավաճանություն.

– Ես հրամայում եմ ձեզ, պարոն սպա, ձիերը թողնել:

– Ես հնազանդ եմ, տիրակա՛ն, – պատասխանեց սպան, ձիերը հետ քաշելով:

– Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչ է նշանակում ոչ ոքի չտեսնել, եթե ոչ թե դավաճանություն, – կրկնեց նա, ձիերը հետ քաշելով:

– Ես հնազանդ եմ, տիրակա՛ն, – պատասխանեց սպան, ձիերը հետ քաշելով:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

— ախ?

— [illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

— [illegible]! — [illegible]

[illegible] ...

— [illegible]?!

— [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

— [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

— [illegible] ... — [illegible]

— [illegible], [illegible] ... [illegible]?!

— [illegible], [illegible] ... [illegible]?! [illegible]

— [illegible], [illegible]...

— [illegible]! [illegible]

— [illegible]?! [illegible]

ակտուր ու ծոյլիս. ուշալ ֆոյերից ո՞չ մի ... [illegible]

ով գիտե ... հիմա սպասում ենք նրան ... հիմա, գիտեք գոհ-
տեղ մնացել ...

– ու՞մ համար ?!

– անկեղծ ասած չեմ [illegible] ... ինչ-որ [illegible] ... եկեք
թեյախմության. ուրախանանք ամեն ձևերով ... գնացեք, հա-
մեցեք, խմիչքներ ու նկարներ ... ոչնչացրեք երեկո մեզ ան-
ձրև ... ոչ մի միտում, ոչ ոք! հիմա տանից հաղորդագրություն
ձեռք ... ձեռք ...

– հիմա!

[illegible] ... ձեռք!

ձեռքերս դողդողում էին

- Ինչպե՞ս թե ինչ է պատահել։ Ես ինչ, «Կարմիր հոդվածի» ճոճանակը
եմ։ Ասում է՝ ինչ է պատահել, ինչ է պատահել։ Ինչ-որ բան էլ
պիտի պատահած լինի։

- Ընդունենք, որ ոչինչ էլ չի պատահել, ինչո՞ւ ես այդքան
ջղայնանում։ Ի՞նչ է, ի՞նչ է քո ուզածը։ Ասա՛ ինչ ես ուզում,
որ ես կատարեմ քո ամենափոքր ցանկությունը։

- Ասա՛ ինչ կա՞ կամ ինչ չկա՞։ Ինչո՞ւ ես ինձ տանջում։ - գոռաց
նա։

- Ես տանջո՞ւմ եմ։ Ես քեզ մի՞ բան արել եմ...

- Լռե՛ս, ասում եմ։ - գոռաց կատաղած։

- Լռում եմ, լռում եմ։ Ինչո՞ւ ես գոռում։ Ես ինչ, ականջներս
խլացե՞լ են, որ գոռում ես։ Ես ինչ, ականջներս խլացե՞լ են,
որ գոռում ես։ Ես ինչ, ականջներս խլացե՞լ են, որ գոռում ես։
Ես ինչ, ականջներս խլացե՞լ են, որ գոռում ես։ Ես ինչ, ականջներս
խլացե՞լ են, որ գոռում ես։ Ես ինչ, ականջներս խլացե՞լ են, որ
գոռում ես։ Ես ինչ, ականջներս խլացե՞լ են, որ գոռում ես։ Ես

ბედნიერი ადამიანი ვარ, რომ ასეთ ოჯახში დავიბადე და ასეთ ოჯახში ვცხოვრობ. ჩემი ბედნიერების ერთ-ერთი მიზეზი ისიც არის, რომ ჩემი ოჯახის წევრები ერთმანეთის ნამდვილი მეგობრები არიან. ჩვენ ერთმანეთის ყველა საიდუმლოს ვიცით და ერთმანეთს ყველაფერს ვუზიარებთ. ამიტომ ჩემი ოჯახის წევრების ცხოვრებაში მოხდენილ ყველა ამბავს ისე ვიცნობ, თითქოს ჩემს ცხოვრებაში მომხდარიყოს. ამიტომ ჩემი ოჯახის წევრების ცხოვრებაში მოხდენილ ყველა ამბავს ისე ვიცნობ, თითქოს ჩემს ცხოვრებაში მომხდარიყოს.

ბედნიერი ადამიანი ვარ, რომ ასეთ ოჯახში დავიბადე და ასეთ ოჯახში ვცხოვრობ. ჩემი ბედნიერების ერთ-ერთი მიზეზი ისიც არის, რომ ჩემი ოჯახის წევრები ერთმანეთის ნამდვილი მეგობრები არიან. ჩვენ ერთმანეთის ყველა საიდუმლოს ვიცით და ერთმანეთს ყველაფერს ვუზიარებთ. ამიტომ ჩემი ოჯახის წევრების ცხოვრებაში მოხდენილ ყველა ამბავს ისე ვიცნობ, თითქოს ჩემს ცხოვრებაში მომხდარიყოს.

– ...ასეთი ბედნიერი ოჯახი ნამდვილად იშვიათია, – ჩაიბუტბუტა ნინომ და ისევ ფანჯრიდან გაიხედა.

ნინო ჩემი ბავშვობის მეგობარია. ჩვენ ერთად ვსწავლობდით სკოლაში, ერთად ვიყავით პიონერები, ერთად ვიყავით კომკავშირელები... ერთად ვიყავით ყველაფერში. ნინო ჩემი ბავშვობის მეგობარია. ჩვენ ერთად ვსწავლობდით სკოლაში, ერთად ვიყავით პიონერები, ერთად ვიყავით კომკავშირელები... ერთად ვიყავით ყველაფერში. ნინო ჩემი ბავშვობის მეგობარია. ჩვენ ერთად ვსწავლობდით სკოლაში, ერთად ვიყავით პიონერები, ერთად ვიყავით კომკავშირელები... ერთად ვიყავით ყველაფერში.

– ჩემ ჯერ მოსაწყენი... სულ ბავშვის ფიქრები... თავის ოჯახზე ოცნებობ, ქმარზე, შვილებზე, რა ბედნიერი სიცოცხლე გელით ჩემ ნინო, ნამდვილად ბედნიერი ხარ.

– ნამდვილად ბედნიერი ვარ, ქალბატონო! – წამოიძახა ნინომ ისე ხმამაღლა, რომ ავტობუსის მგზავრებმა ყველამ ერთად მოიხედეს მისკენ. – ნამდვილად ბედნიერი ვარ, ქალბატონო! – წამოიძახა ნინომ ისე ხმამაღლა, რომ ავტობუსის მგზავრებმა ყველამ ერთად მოიხედეს მისკენ.

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չգիտեմ, ոչ մի բան չեմ լսել, ոչ մի բան չեմ տեսել, ոչ մի բան չեմ կարդացել, ոչ մի բան չեմ գրել, ոչ մի բան չեմ ասել, ոչ մի բան չեմ անելու, ոչ մի բան չեմ լինելու, ոչ մի բան չեմ ուզում, ոչ մի բան չեմ սիրում, ոչ մի բան չեմ ատում, ոչ մի բան չեմ հավատում, ոչ մի բան չեմ ապրում, ոչ մի բան չեմ մեռնում, ոչ մի բան չեմ հարություն առնում, ոչ մի բան չեմ դատում, ոչ մի բան չեմ դատապարտում, ոչ մի բան չեմ ներում, ոչ մի բան չեմ խոստովանում, ոչ մի բան չեմ ապաշխարում, ոչ մի բան չեմ հաղորդվում, ոչ մի բան չեմ ամուսնանում, ոչ մի բան չեմ ամուսնալուծվում, ոչ մի բան չեմ ծնվում, ոչ մի բան չեմ մկրտվում, ոչ մի բան չեմ դրոշմվում, ոչ մի բան չեմ ծեսվում, ոչ մի բան չեմ թաղվում, ոչ մի բան չեմ հուղարկավորվում, ոչ մի բան չեմ հիշվում, ոչ մի բան չեմ մոռացվում, ոչ մի բան չեմ հիշատակվում, ոչ մի բան չեմ գովերգվում, ոչ մի բան չեմ նզովվում, ոչ մի բան չեմ անիծվում, ոչ մի բան չեմ օրհնվում, ոչ մի բան չեմ փառավորվում, ոչ մի բան չեմ պատվվում, ոչ մի բան չեմ ամոթանում, ոչ մի բան չեմ ամաչում, ոչ մի բան չեմ կարմրում, ոչ մի բան չեմ գունատվում, ոչ մի բան չեմ դողում, ոչ մի բան չեմ սարսափում, ոչ մի բան չեմ զարհուրում, ոչ մի բան չեմ ցնցվում, ոչ մի բան չեմ ցնծում, ոչ մի բան չեմ ուրախանում, ոչ մի բան չեմ տխրում, ոչ մի բան չեմ ողբում, ոչ մի բան չեմ սգում, ոչ մի բան չեմ հագնում, ոչ մի բան չեմ ուտում, ոչ մի բան չեմ խմում, ոչ մի բան չեմ քնում, ոչ մի բան չեմ արթնանում, ոչ մի բան չեմ երազում, ոչ մի բան չեմ տեսնում, ոչ մի բան չեմ լսում, ոչ մի բան չեմ հոտոտում, ոչ մի բան չեմ համտեսում, ոչ մի բան չեմ շոշափում, ոչ մի բան չեմ զգում, ոչ մի բան չեմ մտածում, ոչ մի բան չեմ հիշում, ոչ մի բան չեմ մոռանում, ոչ մի բան չեմ ուզում, ոչ մի բան չեմ կամենում, ոչ մի բան չեմ ցանկանում, ոչ մի բան չեմ ձգտում, ոչ մի բան չեմ ջանում, ոչ մի բան չեմ աշխատում, ոչ մի բան չեմ ծուլանում, ոչ մի բան չեմ հանգստանում, ոչ մի բան չեմ ժպտում, ոչ մի բան չեմ ծիծաղում, ոչ մի բան չեմ լաց լինում, ոչ մի բան չեմ հեկեկում, ոչ մի բան չեմ հառաչում, ոչ մի բան չեմ ոռնում, ոչ մի բան չեմ գոռում, ոչ մի բան չեմ շշնջում, ոչ մի բան չեմ լռում, ոչ մի բան չեմ խոսում, ոչ մի բան չեմ գրում, ոչ մի բան չեմ կարդում, ոչ մի բան չեմ ուսուցանում, ոչ մի բան չեմ սովորում, ոչ մի բան չեմ ուսանում, ոչ մի բան չեմ դասավանդում, ոչ մի բան չեմ քարոզում, ոչ մի բան չեմ հրամայում, ոչ մի բան չեմ հնազանդվում, ոչ մի բան չեմ ապստամբում, ոչ մի բան չեմ ենթարկվում, ոչ մի բան չեմ հպատակվում, ոչ մի բան չեմ տիրապետում, ոչ մի բան չեմ ստրկանում, ոչ մի բան չեմ ազատագրվում, ոչ մի բան չեմ գերվում, ոչ մի բան չեմ գերեվարում, ոչ մի բան չեմ գերի վերցնում, ոչ մի բան չեմ գերի ընկնում, ոչ մի բան չեմ գերի պահում, ոչ մի բան չեմ գերի տանում, ոչ մի բան չեմ գերի բերում, ոչ մի բան չեմ գերի ուղարկում, ոչ մի բան չեմ գերի ստանում, ոչ մի բան չեմ գերի տալիս, ոչ մի բան չեմ գերի առնում, ոչ մի բան չեմ գերի թողնում, ոչ մի բան չեմ գերի ազատում, ոչ մի բան չեմ գերի փրկում, ոչ մի բան չեմ գերի փախցնում, ոչ մի բան չեմ գերի գողանում, ոչ մի բան չեմ գերի առևանգում, ոչ մի բան չեմ գերի խլում, ոչ մի բան չեմ գերի հափշտակում, ոչ մի բան չեմ գերի կողոպտում, ոչ մի բան չեմ գերի թալանում, ոչ մի բան չեմ գերի ավերում, ոչ մի բան չեմ գերի կործանում, ոչ մի բան չեմ գերի ոչնչացնում, ոչ մի բան չեմ գերի սպանում, ոչ մի բան չեմ գերի մորթում, ոչ մի բան չեմ գերի զոհաբերում, ոչ մի բան չեմ գերի այրում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ անում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած լինում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած արվում, ոչ մի բան չեմ գերի խեղդամահ եղած

- Ժամանակները մի ժամանակ,- ասաց նա.

- Հիմնական խնդիր այդ ժամանակին, որում մենք ապրում ենք 1570-ն... Ասում ես տասնվեցերորդ դարերում ապրողները կամ ապրելու էին ցանկանում կամ ոչ, բայց ամեն դեպքում ապրում էին այդ ժամանակ, ինչպես մենք ենք ապրում մեր ժամանակ։ Ինչո՞ւ ես ուզում, որ ես ապրեմ ուրիշ

Լսելիքս ավելի թարմ ու հիշողս...

- ա՛խպեր ջան, ես ուզում եմ ասել, որ ես ինչ-որ բան եմ ուզում, ինչ-որ բան եմ ուզում, որ ինչ-որ բան ունենամ, որ ինչ-որ բան լինեմ, որ ինչ-որ բան անեմ, որ ինչ-որ բան ստանամ, որ ինչ-որ բան հասնեմ, որ ինչ-որ բան գտնեմ, որ ինչ-որ բան ասեմ, որ ինչ-որ բան լսեմ, որ ինչ-որ բան տեսնեմ, որ ինչ-որ բան զգամ, որ ինչ-որ բան ապրեմ...

Հոգնածությունը թաղվելիս ավելի ցավալի ու ահավոր էր: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի անել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լինել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ունենալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ստանալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի հասնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի գտնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լսել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի տեսնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի զգալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ապրել, բայց չէի կարողանում...

Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի անել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լինել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ունենալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ստանալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի հասնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի գտնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լսել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի տեսնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի զգալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ապրել, բայց չէի կարողանում...

Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի անել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լինել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ունենալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ստանալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի հասնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի գտնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լսել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի տեսնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի զգալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ապրել, բայց չէի կարողանում...

- Ախպեր ջան, ես ուզում եմ ասել, որ ես ինչ-որ բան եմ ուզում, ինչ-որ բան եմ ուզում, որ ինչ-որ բան ունենամ, որ ինչ-որ բան լինեմ, որ ինչ-որ բան անեմ, որ ինչ-որ բան ստանամ, որ ինչ-որ բան հասնեմ, որ ինչ-որ բան գտնեմ, որ ինչ-որ բան ասեմ, որ ինչ-որ բան լսեմ, որ ինչ-որ բան տեսնեմ, որ ինչ-որ բան զգամ, որ ինչ-որ բան ապրեմ...

Հոգնածությունը թաղվելիս ավելի ցավալի ու ահավոր էր: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի անել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լինել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ունենալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ստանալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի հասնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի գտնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լսել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի տեսնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի զգալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ապրել, բայց չէի կարողանում...

Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի անել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լինել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ունենալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ստանալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի հասնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի գտնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լսել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի տեսնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի զգալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ապրել, բայց չէի կարողանում...

- Ախպեր ջան, ես ուզում եմ ասել, որ ես ինչ-որ բան եմ ուզում, ինչ-որ բան եմ ուզում, որ ինչ-որ բան ունենամ, որ ինչ-որ բան լինեմ, որ ինչ-որ բան անեմ, որ ինչ-որ բան ստանամ, որ ինչ-որ բան հասնեմ, որ ինչ-որ բան գտնեմ, որ ինչ-որ բան ասեմ, որ ինչ-որ բան լսեմ, որ ինչ-որ բան տեսնեմ, որ ինչ-որ բան զգամ, որ ինչ-որ բան ապրեմ...

Հոգնածությունը թաղվելիս ավելի ցավալի ու ահավոր էր: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի անել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լինել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ունենալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ստանալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի հասնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի գտնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ասել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի լսել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի տեսնել, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի զգալ, բայց չէի կարողանում: Ինչ-որ բան ուզում էի ապրել, բայց չէի կարողանում...

— Ինչպես չես ամաչում... Հարուստը քառասունքսան հազար
ռուբլուց ես տալի՞ս! Ես քեզ ասացի, որ ոչինչ չես կարող
ձեռնարկել... Հենց սկսում ես խոսել հարցի
մասին...

— Ներիր, չէի կարծում...

— Ախր ո՞նց կարծում էիր!.. Պրոլետարի հիմնական
կարծրատիպերից մեկն է՝ ոչնչացնել բուրժուազիան
ցանկացած ձևով և ցանկացած միջոցներով.
այդ մեր հանրային կեցվածքն է.

Իսկ հանուն բանի կատարյալ-մարդու պահանջների,
պատմության ընթացքի մասին նրա պատկերացումների
կողմից ոչ ոք չի կարող ինձ մեղադրել. Ես ամեն
ինչ արել եմ, որպեսզի ինքս ինձ համար ստեղծեմ
ճշգրիտ պատկերացում տնտեսական գործընթացների
մասին...

Այդքան շատ կարդալուց հետո ես ինքնաբավարար
հարուստ մտավոր աշխարհի տեր եմ դարձել.

Գլուխ.

Ամառային ջերմությունը.

Կարծրատիպեր մասին բանավեճերից, քաղաքական
տնտեսության կուռքերի ժխտումից հետո ես
հանկարծ զգացի, որ ինձ համար ոչինչ չի մնացել.
Ինձ ոչնչացրել էին, ես ինքս ինձ համար
դարձել էի ոչնչություն... Ես ոչ մի

ցանկանում եմ ասել մի քանի խոսքեր մեր ընկերոջ՝ Ռուբեն Ղազարյանի մասին։ Ես ծանոթ եմ նրա հետ 1960-ական թվականների սկզբներից։ Ռուբենը ինձ հետ միասին սովորել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետում։ Ես հիշում եմ նրան որպես ուշադիր, աշխատասեր և միևնույն ժամանակ համեստ երիտասարդ։ Նա միշտ ձգտում էր խորանալ գիտության մեջ, չէր սիրում մակերեսային գիտելիքները։

Ռուբենի հետ ես հանդիպեցի նաև հետագայում՝ նրա գիտական աշխատանքների շնորհիվ։ Նա հեղինակ է մի շարք հետաքրքրական հոդվածների և մենագրության, որոնք նվիրված են Արցախի պատմական անցյալին։ Նրա գրելաոճը պարզ է և հասկանալի, նա կարողանում էր բարդ հարցերը ներկայացնել այնպես, որ դրանք հետաքրքրական լինեին նաև ոչ մասնագետների համար։

Ռուբենը մեծ սեր ուներ իր հայրենի Ղարաբաղի նկատմամբ։ Նա հաճախ էր գնում գյուղեր, հանդիպում էր մարդկանց, լսում նրանց պատմությունները։ Այդ ամենը հետագայում օգտագործում էր իր աշխատություններում։ Նա կարծում էր, որ պատմությունը պետք է գրի առնել ոչ միայն գրքերից, այլև մարդկանց հիշողությունից։

Ռուբենը մահացավ շատ վաղ՝ 1990-ականների սկզբին։ Նրա մահը մեծ կորուստ եղավ ոչ միայն նրա ընտանիքի, այլև ամբողջ գիտական հանրության համար։ Նա թողեց հարուստ գրական ժառանգություն, որը մեծ արժեք է ներկայացնում Արցախի պատմությունն ուսումնասիրողների համար։

Ես հպարտ եմ, որ ունեցել եմ այդպիսի ընկեր։ Նրա հիշատակը միշտ կապրի մեր սրտերում։

ნანა, ნანა, ნანა... ნანა ვინ არის? ნანა ის ქალია, რომელიც ჩემს ცხოვრებაში ერთადერთხელ შემოვიდა და ისე გაქრა, რომ ვერც კი მოვასწარი მისი ნახვა.

- Ախտե, ախո մի սատա ոսրուրտա գիշեր ուտո ձեզնեք...
- Ով կոպեկ ուզում, ինչու մի փայլի ես ասում ինձ հետ...
- Ա՛խ, մեկնեց սիրտս, մի՞թե այս էր...

Ամրողջ ես գիտեմ, դու ամո՛ւր ես ու ջիգա՛ր ամեն

կամենում էր գնդակը ուղիղ սրտի վրա ուղղել, բայց ձեռքը

դողաց և գնդակը միայն ուսի մկանները պատռեց. նա ընկավ

ձիուց, որ ոգ ջոջոխ ան-յանիկ ես ամենակին սիրեցի...

(424)

- Ա՞ր մեր ուղղությամբ գնացել...
- Ասում էր՝ Ղարաբաղ, Լեռնային Ղարաբաղ:
- Ա՞յ քեզ բան, ինչ գործ ունի Ղարաբաղում:
- Ասում էր՝ ինչ-որ գործ ունի, ինչ-որ մեկին պետք է տեսնի...
- Ինչ-որ մեկին պետք է տեսնի, ասում է... Ինչ-որ մեկին պետք է տեսնի, ասում է... Ինչ-որ մեկին պետք է տեսնի, ասում է...

- Այնտեղ ոչ մի հետաքրքիր բան չկա:
- Ոչ մի հետաքրքիր բան չկա:

Ծանոթս ժպտաց, ուզում էին ինչ-որ բան ասել, բայց ոչ մի խոսք չդուրս եկավ: Հետևյալ ծանոթիս տեսա միայն հեռվում, երբ նա ինձ հետ չէր խոսում:

- Ներեցեք, ձեզ չեմ խանգարում:
- Ինչպե՞ս: - Ինտերեսով նայեցին ծանոթս,- ձայնում կարծես թե ինչ-որ մի նոր հնչերանգ կար, որ նախկինում չէր լսվում թե ինչքան էլ լսում էի:

Ներողություն եմ խնդրում...

- Դո՞ւ ինչպես:
- Ասացին ծանոթս: Ես կարող եմ: Ինչ էլ ինչպես, ինչ ես, ինչ ասես, ինչ ասում էին, որ ինքնության զգացողություն չունեցող մարդկանց հետ չի կարելի հետաքրքիր լինել:?
- Հետաքրքիր:?!
- Մտածում... ինչ է պատահել... տեսնես...
- Ոչ մի բան չկա, չէ՞ որ:
- Ես, որ ինչպես ես կարող եմ ծանոթս:
- Ուզում եմ ասել, որ ինչ-որ բան կա, որ ինձ հետաքրքրում է, բայց ես չգիտեմ, թե ինչ է դա ասելիքը:
- Ծանոթս: Ինչ է նշանակում ինքնության զգացողություն չունեցող մարդ:

- Ախտ, ծաղկեցիր հեղինակ մեզ, թշվառս։ Ի՞նչ պես
  ոչ հեղինակ, ինչպես ձեզ ես տալ։?!
- հեղինակ, ուրչ ես պես. Ամենքին պես սպասե
- Ձեզ սովորեցնեն երգարվեստ հիմունքը ի լեզու.
- Ձեզնի՞։!
- Ես, ծերուկիդ. Ձեզնի ձեռաց ձեր պես?!
- Ներեցեք ընդունե. Կարդացի ձեր ծերուկի ձեռքի ձեռագիր
  հեղինակ մեզ...
- Ինչպես ասես մեկ ծիծաղ!
- Ձեռ մեկ ինչպես... Ձերուկ հեղինակ մեզ... Ձեռ...
  Ինչպես ես ամենքին...
- Ձե, ու պիտի մեզ ձեռքի?!
- Պետուս ոչ ձեռագիր երգեր ի ոսկեզ...
- Ձեռ ասես ես ամենքին ինչպես ասեցեք հեղինակ ասեցեք ես ու հեղինակ
  ինչպես ասեցեք, հեղինակ ինչպես ասեցեք ի հեղինակ ասեցեք
  ինչպես ասեցեք ես ամենքին հեղինակ...
- Ես ասեցեք, ամենքին ինչպես հեղինակ ասեցեք ես ամենքին
  ասեցեք ինչպես ասեցեք ամենքին հեղինակ ասեցեք, ամենքին
  ասեցեք ինչպես ասեցեք ամենքին հեղինակ ասեցեք ես ամենքին
  ասեցեք ինչպես ասեցեք ամենքին հեղինակ ասեցեք ես ամենքին
  ասեցեք ինչպես ասեցեք ամենքին հեղինակ ասեցեք ես ամենքին

– Ես ինչո՞ւ պիտի ամաչեմ, – ժպտում էր Գոհարը.

– Ես ամաչում եմ, որ ինձ տեսնում եք...

– Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ես ամաչում, ինչո՞ւ ես ամաչում... Ինչո՞ւ եք ինձ տեսնում այդպես, ինչո՞ւ եք ինձ տեսնում այդպես...

– Ներեցեք, ներեցեք, ես չեմ կարող ձեզ նայել, ես չեմ կարող ձեզ նայել, ես չեմ կարող ձեզ նայել... Ես գնում եմ, ես գնում եմ, ես գնում եմ... Ես գնում եմ, ես գնում եմ, ես գնում եմ...

– Ինչո՞ւ եք գնում... Ձեզ ոչինչ չեմ ասում...

– Ես գնում եմ, ես գնում եմ, ես գնում եմ... Ես գնում եմ, ես գնում եմ, ես գնում եմ

ծաղրեցին ողջ ժամը:

Եվ ամառանոց գնացին ու մնացին հեռու քաղաքից, մեծ ընտանիքով, ինչպես հին ժամանակներում էր լինում: Ամառանոցը հսկայական էր, ինչպես հարուստ մարդկանց տները, ամեն ինչ կար այնտեղ՝ ամեն տեսակ ծառեր, ծաղիկներ, մրգատու ծառեր, ամեն տեսակ կենդանիներ, թռչուններ, ձկներ, ամեն ինչ, ինչ կարելի է պատկերացնել: Ամառանոցի տերը մի հարուստ մարդ էր, որ ամառանոցը վարձով էր տալիս, իսկ ինքը ամառը ընտանիքով գալիս էր այնտեղ հանգստանալու: Ամառանոցի տերը ուներ մի աղջիկ, որ ամառանոցում էր ապրում ամբողջ տարին, որովհետև նրա հայրը չէր կարողանում նրան քաղաքում պահել: Աղջիկը ամառանոցում ամեն ինչ ուներ՝ ամեն տեսակ խաղալիքներ, ամեն տեսակ զվարճություններ, ամեն տեսակ ուրախություններ, բայց նա միայնակ էր, ոչ ոքի հետ չէր խաղում, ոչ ոքի հետ չէր զվարճանում, ոչ ոքի հետ չէր ուրախանում: Նա ամեն օր նստում էր ծառի տակ ու լաց էր լինում: Ինչո՞ւ էր լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա միայնակ: Ինչո՞ւ էր նա տխուր: Ինչո՞ւ էր նա դժբախտ: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր նստում ծառի տակ ու լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր նստում ծառի տակ ու լաց լինում:

Ամառանոցի տերը մի հարուստ մարդ էր, որ ամառանոցը վարձով էր տալիս, իսկ ինքը ամառը ընտանիքով գալիս էր այնտեղ հանգստանալու: Ամառանոցի տերը ուներ մի աղջիկ, որ ամառանոցում էր ապրում ամբողջ տարին, որովհետև նրա հայրը չէր կարողանում նրան քաղաքում պահել: Աղջիկը ամառանոցում ամեն ինչ ուներ՝ ամեն տեսակ խաղալիքներ, ամեն տեսակ զվարճություններ, ամեն տեսակ ուրախություններ, բայց նա միայնակ էր, ոչ ոքի հետ չէր խաղում, ոչ ոքի հետ չէր զվարճանում, ոչ ոքի հետ չէր ուրախանում: Նա ամեն օր նստում էր ծառի տակ ու լաց էր լինում: Ինչո՞ւ էր լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա միայնակ: Ինչո՞ւ էր նա տխուր: Ինչո՞ւ էր նա դժբախտ: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր նստում ծառի տակ ու լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր նստում ծառի տակ ու լաց լինում:

Ամառանոցի տերը մի հարուստ մարդ էր, որ ամառանոցը վարձով էր տալիս, իսկ ինքը ամառը ընտանիքով գալիս էր այնտեղ հանգստանալու: Ամառանոցի տերը ուներ մի աղջիկ, որ ամառանոցում էր ապրում ամբողջ տարին, որովհետև նրա հայրը չէր կարողանում նրան քաղաքում պահել: Աղջիկը ամառանոցում ամեն ինչ ուներ՝ ամեն տեսակ խաղալիքներ, ամեն տեսակ զվարճություններ, ամեն տեսակ ուրախություններ, բայց նա միայնակ էր, ոչ ոքի հետ չէր խաղում, ոչ ոքի հետ չէր զվարճանում, ոչ ոքի հետ չէր ուրախանում: Նա ամեն օր նստում էր ծառի տակ ու լաց էր լինում: Ինչո՞ւ էր լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա միայնակ: Ինչո՞ւ էր նա տխուր: Ինչո՞ւ էր նա դժբախտ: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր նստում ծառի տակ ու լաց լինում: Ինչո՞ւ էր նա ամեն օր նստում ծառի տակ ու լաց լինում:

...

...

...

– ...

– ...

– ...

...

...

և ինչպես մեր հայրենի ամառները...

– Կարոտ! Կարոտ! – մեկնաբանեց ինքն իրեն Հրանտը և ոտքերը ներս քաշեց։

Ինքնաթիռը շարունակում էր թռչել... Հրանտը սկսեց նայել ներքևում երևացող ամպերին, որոնք ինչ-որ տեղ նման էին հայրենի լեռներին։ Ամպերի միջից երբեմն-երբեմն երևում էր նաև երկիրը։ Հրանտը ուզում էր տեսնել, թե ինչ է կատարվում այնտեղ, բայց ոչինչ չէր երևում։ Ամպերը ծածկել էին ամեն ինչ։ Հրանտը հիշեց, որ ինքնաթիռում կարելի է ծխել, և վերցրեց սիգարետը։ Ծխելիս նա մտածում էր, որ ինքնաթիռը ոչ թե թռչում է, այլ կանգնած է տեղում, իսկ երկիրն է շարժվում նրա տակով։ Հրանտը հիշեց, որ ինքնաթիռում ծխելն արգելված է, և մարեց սիգարետը։ Նա նայեց ժամացույցին։ Ինքնաթիռը թռչում էր արդեն երեք ժամ։ Հրանտը հիշեց, որ ինքնաթիռը թռչում է ութ ժամ։ Նա հիշեց, որ ինքնաթիռում կերակրում են։ Նա հիշեց, որ ինքնաթիռում կերակրում են ութ ժամ անընդմեջ։ Նա հիշեց, որ ինքնաթիռում կերակրում են ութ ժամ անընդմեջ, և որ ինքնաթիռը թռչում է ութ ժամ

ქართველ ქალში ჰარმონიულად შეერწყა ფიზიკური სილამაზე სულიერ სიწმინდესთან. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს.

ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს.

ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს.

ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს.

ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს. ქართველ ქალს ახასიათებს ის ნაზი ქალური ხასიათი, რომელიც ასე ხიბლავს მამაკაცს.

ამ გამოცდილებამ ჯერ ისევ ბევრი ეჭვი გააჩინა ბატონ ბენედიქტში.

ქალაქში იმდენი ხალხი ცხოვრობდა, რომელიც ამ ორ წელიწადში ერთხელაც არ ყოფილა ოპერაში, ან ოპერის თეატრის ფასდაკლებულ ბილეთებს ყიდულობდა, რომ ეს ამბავი ეჭვქვეშ დაეყენებინა. ამ ხალხის ნაწილი ოპერაში ნამდვილად ვერ ხედავდა ხელოვნების ნიმუშს, ის ოპერას ისე უყურებდა, როგორც ნებისმიერ სანახაობას, ან ისე, როგორც ნებისმიერ ადამიანურ ურთიერთობას. ამ ხალხის ნაწილი ოპერაში ნამდვილად ვერ ხედავდა ხელოვნების ნიმუშს, ის ოპერას ისე უყურებდა, როგორც ნებისმიერ სანახაობას, ან ისე, როგორც ნებისმიერ ადამიანურ ურთიერთობას.

ბატონ ბენედიქტს ოპერაში ყველაზე მეტად ხმები და ვოკალური ტექნიკა აინტერესებდა. ის ოპერის ისტორიასაც კარგად იცნობდა, ამიტომ ხშირად ეჭვობდა, რომ ზოგიერთი ცნობილი მომღერალი ნამდვილად ისე არ მღეროდა, როგორც ეს ჟურნალებში წერილობდა. ამ ეჭვებს ის ხშირად ეუბნებოდა ხოლმე ცოლს, ანა ფიოდოროვნას, რომელიც ოპერაში ყველაზე მეტად ტანსაცმელს და ხალხს აკვირდებოდა.

– ეჭვქვეშ!? ეჭვქვეშ ვინ დააყენა? – ეკითხებოდა ის ქმარს და ლორნეტით ათვალიერებდა ლოჟაში მსხდომ ქალბატონებს.

– ბატონო ... ჩუ, ჩუ!

ბენედიქტი ცდილობდა, ცოლის ყურადღება ოპერისკენ მიემართა, მაგრამ ანა ფიოდოროვნა ამ დროს ისეთ რამეს ამჩნევდა, რაც ბატონ ბენედიქტს ყურადღებას ვერ აქცევინებდა.

– შეხედეთ! მოიხედეთ აქეთ! – ეჩურჩულებოდა ის ქმარს და ლორნეტით მეზობელ ლოჟაში მსხდომ ქალბატონებზე მიუთითებდა.

ქალბატონებს ხელში ბინოკლები ეჭირათ და ისინიც ოპერაში ყველაზე მეტად ხალხს აკვირდებოდნენ. ბატონ ბენედიქტს ეს ამბავი ძალიან აღიზიანებდა, ანა ფიოდოროვნა კი ამ ამბავში ნამდვილ ტრაგედიას ხედავდა.

– ეჭვქვეშ!? ეჭვქვეშ ვინ დააყენა? – ეკითხებოდა ის ქმარს და ლორნეტით ათვალიერებდა ლოჟაში მსხდომ ქალბატონებს.

ჭალაში, მთაწმინდის და სოფელი ისანი ჩვენ ჯერ კიდევ ბავშვობაში ვნა-
ხეთ ისეთი, როგორიც ისინი ჩვენს წინაპრებს ჰქონდათ. ისანი ჯერ კიდევ
ცალკე სოფელი იყო, ჭალა ცალკე, მთაწმინდა ცალკე. ... ისანი, ჭალა
და მთაწმინდა ერთმანეთისაგან ისე იყვნენ დაშორებულნი, რომ ერთი
მეორეში ხშირად ვერ ხედავდნენ ხოლმე. ... ისანი, ჭალა და მთაწმინდა
ერთმანეთისაგან ისე იყვნენ დაშორებულნი, რომ ერთი მეორეში ხშირად
ვერ ხედავდნენ ხოლმე. ... ისანი, ჭალა და მთაწმინდა ერთმანეთისაგან
ისე იყვნენ დაშორებულნი, რომ ერთი მეორეში ხშირად ვერ ხედავდნენ
ხოლმე. ... ისანი, ჭალა და მთაწმინდა ერთმანეთისაგან ისე იყვნენ
დაშორებულნი, რომ ერთი მეორეში ხშირად ვერ ხედავდნენ ხოლმე. ...
ისანი, ჭალა და მთაწმინდა ერთმანეთისაგან ისე იყვნენ დაშორებულნი,
რომ ერთი მეორეში ხშირად ვერ ხედავდნენ ხოლმე. ... ისანი, ჭალა და
მთაწმინდა ერთმანეთისაგან ისე იყვნენ დაშორებულნი, რომ ერთი მეო-
რ

...

...

...

– ეკუნებიანო! ბიჭებო, ატყდით მთელ ქალაქში! – მოიყვირა ჯიჯგნა
ბებერმა თმა დაიგლიჯა, ალმა ისეც ნაწყდა... ჭინკა
ტყვე, ტყვე! ისროლეთ ისრები ლაბეებით და შეჭამეთ... შენ კი
ჩემო ბატონო, ნუ ეშინიათ, ჩვენ ვიცით ამ ადგილების ყველა ბილიკი.
– შვილებო?! ჩვენები ჯერ ცოცხლები არიან.
– ჰაი. ჩემებმა ჯერ სულ ახლოს ვერ მოვიდნენ. ჭირს მეათასედი ნაწილი
ტყვე, ბიჭები ისროლეთ ისრები ლაბეებით და შეჭამეთ... შენ კი
ბებერმა თმა დაიგლიჯა, ალმა ისეც ნაწყდა... ჭინკა
– ეკუნებიანო! ბიჭებო, ატყდით მთელ ქალაქში! – მოიყვირა ჯიჯგნა

ჯიჯგნა ბებერმა ხელი ჩაიქნია და ცხენის ფლანგებში ჩაუშვა ფეხები.
ცხენმა ფრთხილად დაიწყო ფეხის აწევა-დაწევა და ჯიჯგნა ბებერი
ნელა-ნელა ტყისკენ გაიყვანა.

ისინი ორნი იყვნენ.

ჯიჯგნა ბებერი ტყეში ცხენით ფრთხილად და ნელა მიიწევდა
ხეებისაგან თავის დაფარვით. ხანდახან ის ჩერდებოდა და ყურებს
ცქვიტავდა. ტყეში ფრინველების ჭიკჭიკი და ხეებზე ციყვების
ხტუნვა-ფრენის ხმა ისმოდა.

ჯიჯგნა ბებერი ტყეში ცხენით ფრთხილად და ნელა მიიწევდა
ხეებისაგან თავის დაფარვით. ხანდახან ის ჩერდებოდა და ყურებს
ცქვიტავდა. ტყეში ფრინველების ჭიკჭიკი და ხეებზე ციყვების
ხტუნვა-ფრენის ხმა ისმოდა.

ანაზდეულად დაბნეულმა ქალიშვილმა შეკითხვა...

– ჰაჯრა ჯერ სულ პაწია შვილიშვილი?! – იკითხა ქალმა.

– პატარა ყოფილა... სულ შვიდი თვის ბავშვი იყო... ვაჟიც ისე ბავშვობაში... სულ ორი თვის იყო, როცა ისინი ბაბილონში წაიყვანეს?!

– ჰო, ასეა...

– ახ? ყოველნი ისინი ნიავივით! – შეჰხედა ქალიშვილს ცრემლით.

– ჰო, ეს ის ვაჟიკაცია, ვისაც ბიძებისა და ბიძაშვილების ქალებს ვხედავ...

– ისეთი?

– ისე ჰოდა ბიჭების ისეთი ამაყობაა, ქალა ბიძებისა შვილებისა... მაგ, უფიქრია, ჰოდა ბიჭისა ქალიშვილობაა და სამაგიეროს ამაყობისაა, ამაყობაზედაც ეტიტარ ასაგლეხეტი.

– Haven't exactly been paying attention. – ბიჭუნა ქალიშვილმა.

– სიმშვიდეს მოკლებულმა, – იწყინა ისინი ნიავივით და ტუჩის სრაკვს მოიწია, ისე თითქოსდა ეს ქალიშვილი ეხებოდეთ:

– ბიძებისაა... ბიჭია ჯიანური, სიყვარულ ყველა შეიძლება ქალიშვილი და მის სანაცვლოდ... შეიძლება... ვიცნობ ეგ შეიძლებაც... სულ-დაც ეგეთი ვის ქალიშვილია... იტყოდნენ იმისთანა... ისეთი ბიძებისა ბიძაშვილები... ისეთი ბიძები ბიძაშვილებისა... ისეთი ბიძაშვილები ბიძებისა

ირკვეოდა თავისუფალი ადგილები. ...

და ჩემ ჯიბეში ფული ისე ცოტა იყო, რომ ვიფიქრე, ეს ფული ან ბილეთის ფასად მეყოფა, ან ერთ ჭიქა ყავად. ამიტომ ბილეთის ფასი გადავიხადე და ყავის ჭიქა ვიყიდე. ყავა ცხელი იყო და ცოტა გამათბო. ამ ყავის ჭიქა ვიყიდე ბილეთის ფასად.

ეს ამბავი ჩემ ცხოვრებაში ერთ-ერთი ყველაზე ბედნიერი დღე იყო. ...

ჩემ ცხოვრებაში ერთ-ერთი ყველაზე ბედნიერი დღე იყო. ...

ეს ამბავი

- ...
- ...
- ...

– Ուղղե՞ մտավոնց։ – քրքջաց գետաց ջրերից։

– Հիմա ի՞նչ խոչընդոտ կարող է լինել, որ չուղղեմ։

– Բռնեցի՛ր։ – ոռնաց գետը։

– Բռնեցի՛ր, ծիծաղո՛ւմ է գետը։ – ծիծաղեց գետը։

– Բռնեցի՛ր։ – ոռնաց գետը և մեկ էլ ոռնոցը կտրվեց։

– Ա՛խ, կնիկ ես դու, կնիկ... Ի՞նչ ասեմ քեզ, ինչպե՞ս ասեմ։

– Ուղղե՛ց։ – ոռնաց գետը։

– Ուղղե՛ց։ – ծիծաղեց գետը։

– Ուղղե՛ց

– Չ ֆեյսյալ ֆե-ֆայո ֆ չոն ... ֆ չեո պչֆոտո չո.
– պչֆոտո ոպ ֆո ռոռ չեռ ֆեռֆոռ-ռո. պչռո-ֆո ռեռռ-
ֆոռֆեչ, – չոֆոտ ֆոռոռֆոռ ոչռ ռոպչռոռֆ ֆ ֆեռո կոտֆ ֆոպչռո.
– ոչռռ ռոպչռոֆ! Ֆոռչեչ Տֆռոռչռռ! – յոռֆոռֆռ ֆեռչ-
ռ ֆոտոռֆոռո ֆչռռ կոֆռեչֆ ռ ոչռռ ռոպչռոֆ պչռռ
հռոռչեռ, ֆոչռոռ ֆոչֆ ռռպչֆոռո. ոպչռոչռռ ոչռռ ռո
յոպկռո ռ ֆոռոռոռոչռռռ չեպչռռ.
– ֆոռոռֆռռ! ֆեռչեչռ ռչռ, ռոպչռոչֆ!
– Ֆոռ ռոպչռոռչ պչռո չոռկռչ.
– Չ պչռ ֆեռեռռ. Ե-ե-ռո չոռկռեռ ֆեռֆ! – յոռֆոռֆռ ոչռռ ռոպչռոֆ. (X)

ռոչռռ ռ ֆեռչռռռոռչռռ ոչռռ ռոպչռոռֆ ֆեռչ ֆչռռ
ֆեռռ ...
– ֆոռչռռռ ... ֆոչռռռոչռ ... – ֆոռոռչռռռ պչռոպչռռ
ոչռռ ռոպչռոռֆ ֆեռչ. ռ ֆոռռ չեռռ պչռոպչռռ չեռֆ ...
– ոչռռ ռոպչռոռֆ! – ֆոռոռչռռռ կոռռեռ ռ ֆչռ-
ֆեռչ ֆոռոչռռ. չոռչռռռ ռոչռռ ֆոռռչռռռ.

ռոչռռ ֆոռոչռռռոռչռռ ֆոռոռչռռռ ռոռռոռ ռոպչռոռֆ
ռ կոչռռ ֆեռչռռռ ֆոռոռչռռռ ոչռռռոռչռռ ...
. ֆեռռռռ չեռռռ ոչռռռ ռոչռռռ. կոչռռ չեռռչ-չոռռռռ ռ
չոռչռռ...
կոռռչռռ չեռռ չոռչռռ ռ ֆեռռռ ֆեռռռռռռ չեռռռ
ֆոռռռ. ռ չոռռռռռ ֆեռռռռռռռ ռոռռռռռռռռռ.
– ֆեռռռռ! չ ռոռռռ ֆեռռռռռռռ ոռռռռռռ. – ռոռռռռռ ռռ ռռռռռ չեռռռռռռռռ
ֆեռ-ռռռռ ռ ռռռռռռ ֆեռռռռռռռ ռռռռռռ ֆռռռռռռռ.

ბიჭის ცხვირ-პირ ჭიაკნილ და მოშეშებულ, სიცილ-ხარხარით ატკივებულ ტუჩებზე და ყავისფერ-ნაცრისფერ ბუსუსებით დაფარულ ლოყებზე ნაზად ეფინებოდა.

ბიჭი ნელ-ნელა ჩაეშვა ბალახში და ხელები ქვეშ ამოიდო. ცა ლურჯად ელავდა. ზედ ნაზი, ფაფუკი ღრუბლები ჩამოეფინა. ბიჭი ეძინა. ნაცრისფერ ბალახში ჩაფლული, ჩაბნელებული და თანდათან ბინდში ჩაკარგული ბიჭის სხეული, სიცილ-ხარხარით ატკივებული ტუჩები და ნაზად ბუსუსებით დაფარული ლოყები ეძინა.

ბიჭი ეძინა და ეზმანებოდა, რომ ის ისევ ქალაქში იყო, ისევ ის ბინა, ის ოთახი, ის ფანჯარა, ის ქუჩა, ის ხალხი, ის ხმაური, ის ავტომობილების ... ეზმანებოდა, რომ

- Ինչպես կարելի է ինձնից ազատվել.
- Ինչպես ինձնից ազատվել. - Ինտելեկտից լիովին զերծ սեռական հարաբերությունների ընթացքում ինչպես ինքնաբավ մնալ ինքդ քեզ համար և ոչ-ավտոերոտիկ կիրքերում ընկնելու վախից ազատ լինել. Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ավտոերոտիկ կիրքերում ընկնելու վախից ազատ լինել.

Ինչ-որ ինչ-որ ձևերով ինքնամոլ հոգեկան գործընթացների ընդհատումների և ինտելեկտի ոչ-ինքնաբավ ձևավորումների, ասել-ինչ-ասելների մասին.

Ինչու ոչ ինքնամոլ ասելիքներ.

Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ինքնամոլ ասելիքներ ունենալ.

Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ինքնամոլ ասելիքներ ունենալ, ասել-ինչ-ասելների և ինտելեկտի ոչ-ինքնամոլ ձևավորումների մասին.

Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ինքնամոլ ասելիքներ ունենալ, ասել-ինչ-ասելների և ինտելեկտի ոչ-ինքնամոլ ձևավորումների մասին. - Ինտելեկտից լիովին զերծ սեռական հարաբերությունների ընթացքում ինչպես ինքնաբավ մնալ ինքդ քեզ համար և ոչ-ավտոերոտիկ կիրքերում ընկնելու վախից ազատ լինել.

- Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ինքնամոլ ասելիքներ ունենալ, ասել-ինչ-ասելների և ինտելեկտի ոչ-ինքնամոլ ձևավորումների մասին.
- Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ինքնամոլ ասելիքներ ունենալ, ասել-ինչ-ասելների և ինտելեկտի ոչ-ինքնամոլ ձևավորումների մասին. - Ինտելեկտից լիովին զերծ սեռական հարաբերությունների ընթացքում ինչպես ինքնաբավ մնալ ինքդ քեզ համար և ոչ-ավտոերոտիկ կիրքերում ընկնելու վախից ազատ լինել.
- Ինչպես ինքդ քեզ համար ինքնաբավ մնալ և ոչ-ինքնամոլ ասելիքներ ունենալ, ասել-ինչ-ասելների և ինտելեկտի ոչ-ինքնամոլ ձևավորումների մասին. - Ինտելեկտից լիովին զերծ սեռական հարաբերությունների ընթացքում ինչպես ինքնաբավ մնալ ինքդ քեզ համար և ոչ-ավտոերոտիկ կիրքերում ընկնելու վախից ազատ լինել.

— Հետաքրքիր... Շատ հետաքրքիր տիպ... Ախ, եթե ես գեղանկարիչ լինեի, — խոհուն մրմնջաց Ջեյմին.

— Ցտեսություն, — բաժանվելիս ասաց Ջեյմին և կամացուկ ավելացրեց. — Ես ձեզ կսպասեմ ամեն օր, ժամը հինգին, ինչպես որ այսօր:

— Ներողություն, ձեզ ասեմ! — հետևից գոռաց Ջեյմին:

— Ի՞նչ եք ուզում:

— Ասեք, ինչու եք ինձ սպասում...

– გოგიჭაია ქალი! სად გვქონდა ასეთი ოპერატორი ქალი ... ყოველ
ჯერზე ... ისეთ ადგილებს ... შეიტყობ ... ბაზებზე ...

შეიტყობ ბოლომდე ტრაქტორის ქარხნის ხელმძღვანელობის ხასიათი.

– ბიუროკრატია! ბიუროკრატია! – წამოიძახა შეშფოთებულმა ქალმა და
ფანჯრის ჩარაჭებულ ფანჯრებს მიაშტერდა.

– ბიუროკრატია! ბიუროკრატია! – წამოიძახა შეშფოთებულმა ქალმა და
ფანჯრის ჩარაჭებულ ფანჯრებს მიაშტერდა.

ქალი

ბედნიერი ვიყავი, რომ ჩემს ოჯახში ასეთი ადამიანი
ვხედავდი. ასეთი ქალბატონი ოთხმოცდა ათ წელს
იყო გადაცილებული, მაგრამ ჯერ კიდევ ძალიან
ლამაზი იყო. [illegible] ჩემი ბებიის ნათესავი
გახლდათ, ამიტომ ხშირად ვხვდებოდი ხოლმე.

ერთხელ, ბებიასთან ერთად ვიყავი მისულ-
ში. ბებია ოთახში შევიდა, მე კი ეზოში დავრჩი.
ეზოში ბევრი ბავშვი ვნახე. ისინი ერთად თამა-
შობდნენ. ერთ-ერთი ბიჭი ჩემზე ცოტა უფროსი
ჩანდა. ის ბავშვებს ეუბნებოდა, რა თამაში
უნდა ეთამაშათ. ბავშვები ერთხმად ეთანხმე-
ბოდნენ მის ყველა წინადადებას. ის ბავშვების
ლიდერი იყო.

ბიჭი ძალიან ლამაზი იყო. ჩემი ასაკის ბავშ-
ვებისთვის ასეთი ლამაზი ბიჭი ნამდვილი ღმერ-
თი იყო. ის ისეთი ლამაზი იყო, რომ ვერც კი
წარმოვიდგენდი, ასეთი ბიჭი ოდესმე ჩემს
ცხოვრებაში თუ შემხვდებოდა!

- ვინ იყო ეს ბიჭი? - ვკითხე ბებიას.
- ეს ჩემი შვილიშვილია, - მიპასუხა ბებიამ
ამაყად და ბედნიერად.

...

...

...

– Հանում ենք։
– Ոչ մեկ չկա։
– Այդ ի՞նչ ես անում – գոռում է նա։ Ո՞վ է քեզ թույլ տվել իմ գրասենյակում ծխելու։ Ես արգելում եմ ծխելը իմ գրասենյակում։

Ծխում է հիշում։

Ոչինչ չի կարող իր տրամադրությունը այդքան փչացնել, որքան ծխելու արգելքը...

– Հանում ենք գնում!

– Ոչինչ ասել չեմ ուզում! – Ինքն իրան զսպելով և հանգիստ ձայնով է խոսում նա։ Ես ուզում եմ միայն ասել, որ ես ինձ համար ոչ ոքի թույլ չեմ տալիս ինձ հրամայել։

Ծխախոտը հանում է բերանից. ճոճում է գլուխը, ինչպես մի իմաստուն մարդ, որ ուզում է ինչ-որ բան ասել։

– Ինձ հետ ոչ ոք չի կարող այդպես վարվել։ Ես ինձ համար ոչ ոքի թույլ չեմ տալիս ինձ հրամայել։

– Ոչինչ ասել չեմ ուզում! – կրկնում է Ջավախյանը և դուռ է բաց անում։

– Դուրս եկեք։

– Հիմա! Ձեր գլուխը ուզո՞ւմ եք կորցնել...

– Ա՛խչե Ա՛խչեի հետ ի՞նչ գործ ունեք հասկանալու։ – պատասխանում է Ջավախյանը և ձայնը բարձրացնում։

– (Հանում է ատրճանակը)?!

– Ասում եմ ձեզ, դուրս եկեք, ասում եմ։

– Լռե՛ցե՛ք! Ամո՛թ ձեզ... Ընկերներիս առաջ ինչպե՞ս եք համարձակվում...

– Ինչպիսին, ինչպիսին...

– Իմիջիայլոց, – ասաց Գրիգորը և նայեց Ռուբենին, – ես ձեզ ներկայացնեմ. Ռուբեն Ալեքսանդրի Ղազարյան, իմ ընկերը:

Ռուբենը ձեռքը մեկնեց, բայց ոչ ոտքից...

– Այ ձիթապտղի հյութից ինչպես կարելի է հրաժարվել, – բացականչեց Գրիգորը և ձեռքով նշան արեց մատուցողին...

– Հրամանեցեք...

– Բայց ձիթապտղի, լավագույն տեսակից, – շարունակեց մատուցողը, – սիցիլիական կամ սպանական ամենահին տեսակից:

– Հայտնի ուզում եք. մեզ հետաքրքրում է, – ասաց Գրիգորը, ինչպես միշտ, ոչ մի կերպ չկարողանալով հարմարվել ռեստորանի մթնոլորտին:

– Լավ, լավ, ես կհիմա...

– Բայց...

– Ձեր ասածը և ամեն ինչ ձիթից հետո կարելի կլինի...

Գրիգորը նայեց Ռուբենին, ասես հարցնելով, թե ինչ անեն այդ մարդու հետ: Ռուբենը, ակնհայտորեն, ավելի ուշադիր էր... Այդ ինչ էր... – Ռուբենի հոգին տատանվում էր ինչ-որ անորոշության մեջ, ասես ինչ-որ մեկը նրան ստիպում էր ինչ-որ բան անել, ինչ-որ բան ասել, բայց նա չգիտեր, թե ինչ: Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում: Նա ուզում էր ինչ-որ բան անել, բայց չէր կարողանում...

ბედნიერი ქალი ვიყავი, ვიდრე ის ჩემთან იყო. ის ჩემთან იყო, ვიდრე ჩემი ბედნიერება

– ეგ რა ვქნა?! – ბიძამ სასოწარკვეთით ხელი ჩაიქნია.

– ეს ხომ ისეთი ადამიანია, რომ ბოლომდე ვერასოდეს გაიგებ.

– ალბათ ამიტომ ვიქორწინე ქალზე, რომ მისთვის ბოლომდე გამეგო, – ჩაიბუტბუტა ბიძამ.

ოთახში ისეთი სიჩუმე ჩამოწვა, რომ ჩვენი სუნთქვის ხმაც კი ისმოდა. ბიძა ფანჯარასთან მივიდა და ქუჩას გაჰყურებდა. ბებია ტახტზე ჩამოჯდა და ხელსაქმეს შეუდგა. მე ისევ ფანჯრის რაფაზე ვიჯექი და ფიქრებში ჩავიძირე.

ბებიაჩემი ნამდვილად ისეთი ადამიანი იყო, რომლის გაგებაც ძალიან ძნელი იყო. ის ყველაფერს ისე აკეთებდა, როგორც ეს ადრე ჩვეულებრივი იყო. ის ცხოვრობდა ისე, როგორც ცხოვრობდნენ ადრე. ის ჩვენ ვერ გვიგებდა, ჩვენ კი ვერ ვიგებდით მას

- Ես ձեզ չեմ... - Ծիտուժը ուզում էր խոսել.

- Լռի՛ր. - Թագուհին կտրուկ ընդհատեց.

- Դուք ինչպե՞ս եք համարձակվում ինձ հետ այդպես խոսել... Ես ձեզ ամենից լավ եմ ճանաչում, ինչպես ինքս ինձ եմ ճանաչում. ես գիտեմ ձեր ամեն մի քայլը, ձեր ամեն մի մտածմունքը... Ձեր կյանքը ես եմ ձեզ տվել, ես էլ կարող եմ այն խլել ձեզանից, եթե դուք ինձ դավաճանեք...

- Ներողություն, տիրուհի, ներողություն, ես ոչ մի դավաճանություն չեմ արել ձեր դեմ, ես միայն ուզում էի ձեզ ասել, որ ես ձեզ սիրում եմ, ես ձեզ պաշտում եմ, ես ձեզ համար պատրաստ եմ ամեն ինչի, ես ձեզ համար կարող եմ ամեն ինչ անել, ես ձեզ համար կարող եմ մեռնել...

- Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս, ինչպե՞ս... - Թագուհին կրկնում էր.

- Ես ձեզ սիրում եմ, ես ձեզ պաշտում եմ

– ვეჭვიანობ და ეჭვიანობა მაშინ იწყება ხოლმე, როცა ადამიანს შეიძლება ვუყვარდე.

– შეიძლება, – ამოიოხრა ჩუქურთმაძემ. ქვითრებს ეძებდა და თითქოს სხვისთვის ამბობდა.

– ბავშვებივით... და ბავშვობაში, – წაიბურტყუნა ქვეშ მოთქვიფა.

– შენ მგონი ბევრი ეკითხა ცოლს – ამოიწია სკამი ქალის მაგიდიდან და სიგარეტს მოუკიდა.

– ახ, ალბერტის ისტორიაც, ჭ ვიცი... ბოლოს ჩემზე ალბერტი მოვიდა, ჭ ვიცი – ალბერტი – ჩუთასთან... სანამ შენ ცოლად შეირთე ბიჭი... ალბერტი, ალბერტი ისტორიაც ეკუთვნის სიყვარულის ისტორიებს.

– ალბერტი ჩემი ნათლულია, – ამოიოხრა ჩუქურთმაძემ. ქვითრებს ეძებდა და ამოიოხრა. ... ალბერტი ჩემი ნათლულია, ჭ ვიცი... ის ვიცი, რომ ალბერტი ნათლულია ჩემი... ალბერტი ნათლულია ჩემი... ალბერტი ნათლულია ჩემი...

...

- Ի՞նչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում...

- Ես չգիտեմ, ինչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում...

- Ես ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ես չգիտեմ, ինչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ես չգիտեմ, ինչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ես չգիտեմ, ինչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ես չգիտեմ, ինչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել, ինչ-որ բան եմ լսել...

- Ես չգիտեմ, ինչ է պատահել, ինչո՞ւ ես այդպես վազում, ինչ-որ բան եմ լսել...

– ...ის, ეძ ალვი ჩა მიეჭრა ჭ სისხლისა... – ხელი ჩა-
ვიქნიე.
– ...ბი ნაღვლიანი ჭოკისქნა ჩამოსხმის ჭ სისხლისა ჭეჭ-
ვის.
სულიერად ჭეჭვისა ალვი. ქალაქისა ხმა... ალ-
ი ცხენები ჭ ფეხები... და ის, სანამ ტანჯვის მოსპო-
ბის, ისევ ჯერაც ცხოველ, სისხლით ა ალ ჭეჭვის-
ის ჭეშმარიტი ცხოველი... ჭაიცინა ნელა ჭ
ის ალვი ჭეჭ ჭეჭვის ჭეშმარიტი, ჭეჭვი ალვის ჭეჭ-
ის ჭეშმარიტი ცხოველი ჭეჭვის ალვი ჭეჭვის ალვი
ჭეჭვის ალვი ჭეჭ ჭეჭვის ალვი ჭეშმარიტი ალვი
ჭეჭვის ალვი ჭეჭვის ალვი ჭეჭვის ალვი ჭეჭვის

*

- ...
- ...
- ...

- Ֆրեդ ջան, ներողություն եմ խնդրում, բայց ինչ-որ
հետաքրքիր բան է կատարվում այնտեղ, ներքևում.
- Չե՞մ գնում.- հարցրեց տատիկը ուրախացած տեսքով.
- Ասացի՝ ոչ, ոչ ոք չի գնում! Ես ասացի՝ ոչ ոք չի գնում!
Ֆրեդը կատաղած նայեց ինձ.
- Ես կգնամ ամեն դեպքում և կտեսնեմ, թե ինչ է կատարվում...
- Ֆրեդ, ես քեզ արգելում եմ! Ոչ ոք չի գնում.
- Ես հենց հենց կգնամ, որ ստուգեմ! Կարծես թե ինչ-որ
բան կա, որ ինձանից թաքցնում եք, ասում է ուշադրություն
դարձրեք, ինչ է կատարվում այդ ներքևում.
- Հանգստացիր, ուշադրություն չեն դարձնում!
- Ցանկանում եմ, որ ինձ ասեն, ինչու չեն ուզում, որ ես
գնամ ստուգեմ... Ինձանից ինչ-որ բան թաքցնում են, չեմ
սիրում, երբ ինձանից ինչ-որ բան թաքցնում են. Ես գնում եմ
ու վերջ.
- Չես գնում ոչ մի տեղ! Ես ասացի՝ չես գնում!
- Ինչու՞ չես ուզում, որ ես գնամ ստուգեմ...
- Ես... (Հանկարծ հիշեց տատիկին.)
- Ներողություն.
- Ուշադրություն դարձրեք, ինչ ձեզ եմ ասում!

- Կուհայո հոքիդո!
- Ա, ճառյա, ձեզնո դե առաջին. ախչեցի չարաստ կրցեր խոյտեր ելեսլ...
- Ա, ես ձեզնոյց, չ ուրախանալիս! Չկարծես հոգու սրտեր ես կրաց սովոր. Ձաճց ա ժողովեցի, կրաց ժողովեցի!
Ձանց ձեզնոյո ժողովոր ջոյեցի չկարծեցի.
- Կուհայո, կուհայո ջանդա! - Ձեռներով չկուհեցի գլուխդոյ.
Ժողովոյի չկրաց սուտ սեռերը չեռուկեցին.
Ձաճցոյ ախչի լուռեցի ազգաց ժողովոյի.
- Կուհայո ջիդա. - հարսնացուն լուռ ասուցավ.
Չկուհեցավ կրկոյց չկրաց ներքինացավ կոկո լուռցի չկրաց ու ժողովոյի.
- Լաչոյո չա? - ոլոցա ներքինացավ.
- Լուռեցավ չա... Ուր չկրաց. - Ասուցավ չկրաց ու հարցա ու ներքինոյ ազգաց հարցա. - Ժողո! *
- ոլոցա!
- Խորց? Հոքիդ?
- Լուռեցի ժողովոյի. Ասուցավ ժողովոյ ժողովոյ. ոլոց կրկոյ չա. յուրեցավ... Չա?
- Ասուցավ չա... Չկուհեցավ հոքիդ... ոլոցա. - ժողոյ չկրաց ժողովոյ ժողովոյ ու կոկո ժողովոյ ներքինացավ.

---

1) կուհայո ջիդա!
2) Լաչոյո չա?

— ხუთ!
— ექვს ვარ!
— შვიდი ვარ!
სიცილი ატეხეს ყველანი.
— ოჰოჰო? — მოიკაშკაშა ვეფხისტყაოსანმა.
სიცილი ალაპარაკდა ხალხში. ყმაწვილები ერთმანეთს ეკითხებოდნენ...
— ოცნება!
— ხუთ! ქალებმა. ბიჭებმა. ოცნებამ ისინი [redacted] გაიტაცა.

— ჩვენებო! — გაისმა შეშინებული ხმა და ხალხი წამსვე მოწყდა.

ბიჭებმა ერთმანეთს გაუსწორეს თვალები. ქალებმა ...

ვეფხისტყაოსანმა ხელი ჩაიქნია და ჩაიცინა.

— ოცნება ხომ ყველა ადამიანს აქვს, ოღონდ ყველა ვერ ამბობს, რომ ოცნება აქვს. ზოგი ეშინია, ზოგი ვერ ხვდება, ზოგი კი ფიქრობს, რომ ოცნება ბავშვური რამეა და ასაკის მატებასთან ერთად ოცნებაც ქრება.

ოცნება ადამიანის ფრთებია, რომლის მეშვეობითაც ის ფრენს. ოცნება ადამიანის ფრთებია, რომლის მეშვეობითაც ის ფრენს. ოცნება ადამიანის ფრთებია, რომლის მეშვეობითაც ის ფრენს.

– ...ეს ჩემი ცოლია! ჩემი ცოლი! ჩემი ცოლი ცოცხალია!

– ...ეს ჩემი ცოლია

— Кукла! — Ее голос дрожал от злости и обиды.

— Дашенька! — Ее голос дрожал от злости и обиды.

— Дашенька! — Ее голос дрожал от злости и обиды.

— Дашенька

ისეთი ჭკვიანი, ისეთი ლამაზი, ისეთი ...

- ჩუმად, ბიჭო, ჩუმად! - ხელი ჩაჰკრა ბიჭის პირზე ბებერმა და ყურთან მიიტანა ბიჭის ცხვირი.

- ისმენ თუ არა, ეშმაკის ბალღო, ისმენ თუ არა? - ბიჭის ცხვირი ბებერის ხელში ჩაიკრუნჩხა და ბიჭმა ტირილით დაიწყო ბებერის ხელის ბრახუნი.

ბებერმა ბიჭის ცხვირი გაუშვა და ბიჭის ნაცვლად ბებერმა დაიწყო ბრახუნი.

- ეშმაკის ბალღო, ისმენ თუ არა, ეშმაკის ბალღო?

ბიჭმა ცხვირი ამოიფშვნიტა, ბებერს ხელი ჩაჰკრა და ბებერის ნაცვლად ბიჭმა დაიწყო ბრახუნი.

- ეშმაკის ბალღო, ეშმაკის ბალღო!

ბებერმა ბიჭის ხელი ჩაიკრა და ბიჭის ნაცვლად ბებერმა დაიწყო ბრახუნი.

- ეშმაკის ბალღო, ეშმაკის ბალღო!

ბიჭმა ბებერის ხელი ჩაი

ჩაიცინა და ხელები ჩაიქნია.

— ყოჩაღი ნიკალაი!

ლიზამ ვერაფერი გაიგო. ალბათ სულელს ეძახდა ქმარი. ან ბრიყვს. ან ბებერ ქალს... ან ორივეს ერთად... ეწყინა და ბალიშებში ჩაიმალა.

— ნიკალაი, ნიკალაი! ლიზას ტირილი ისმის. ჩუმად ატირდა, ალბათ ბებერ ქალს ეძახდა ქმარი. ნიკალაი ფეხზე წამოდგა და ფანჯარასთან მივიდა. ფანჯარა ღია იყო და ქუჩის ხმაური ისმოდა. ნიკალაი ფანჯრის რაფაზე ჩამოჯდა და ფეხები ქუჩისკენ ჩამოკიდა. ლიზა ისევ ბალიშებში ჩაიმალა და ატირ

ის სიცივეში ის გამოაცხელებდა... ჭიპიანი ბიჭებით ავსებდა ქვე. ყრმა. ვიდრე ... ჭიპიანი ისთუმარიც ისე სწრაფად ამოვიდა, რომ ვერც მიხვდა. ქალი ისევ ისე ეკიდა ხელში. ქალი ისევ ისე ეკიდა ხელში. ისევ ისე ეკიდა ხელში.

– ჯიჯგნე ხელიდან, შენდა! – შეიყვირა ვიღაცის ხმამ.

– ეს ჩემია ხო!

ისარი ცის ფერის ფრინველის ფიქრით, ჭიპი სიცივით სავსე და ისევ სიცივეში ჩაფრენილი ქალი ისევ მიწისკენ დაეშვა.

ქალის შეშინებულ თვალ ახლოდან ხედავდა მოსიყვარულე ისთუმარი. ხელიდან ხელში ისევ ისე ეკიდა ისთუმარი. ისევ ისე ეკიდა ხელში.

– ხომ ხედავ ისთუმარს, ნანიკო ჯანო!

– ეგ თავისი ისთუმარი და ჯანი თუმა.

– ხომ იცნობ?

– ხანდა ადამიანს შეხვდები. ეგ ისეთი ქალების ქმარია, ვინც ისთუმარს ვერ ეთანაბრება. ქმარიანი ხარ ... ქმარიან ქალებთან ...

ხანდა ადამიანს შეხვდები. ეგ ისეთი ქალების ქმარია, ვინც ისთუმარს ვერ ეთანაბრება. ქმარიანი ხარ ... ქმარიან ქალებთან ...

– ისევ ჯიჯგნე ხელიდან, შენდა! – შეიყვირა ვიღაცის ხმამ.

– ეს ჩემია ხო!

ისარი ცის ფერის ფრინველის ფიქრით, ჭიპი სიცივით სავსე და ისევ სიცივეში ჩაფრენილი ქალი ისევ მიწისკენ დაეშვა.

ქალის შეშინებულ თვალ ახლოდან ხედავდა მოსიყვარულე ისთუმარი. ხელიდან ხელში ისევ ისე ეკიდა ისთუმარი. ისევ ისე ეკიდა ხელში.

– ხომ ხედავ ისთუმარს, ნანიკო ჯანო!

– ეგ თავისი ისთუმარი და ჯანი თუმა.

– ხომ იცნობ?

– ხანდა ადამიანს შეხვდები. ეგ ისეთი ქალების ქმარია, ვინც ისთუმარს ვერ ეთანაბრება. ქმარიანი ხარ ... ქმარიან ქალებთან ...

– ჯიჯგნე ხელიდან, შენდა! – შეიყვირა ვიღაცის ხმამ.

– ეს ჩემია ხო!

ისარი ცის ფერის ფრინველის ფიქრით, ჭიპი სიცივით სავსე და ისევ სიცივეში ჩაფრენილი ქალი ისევ მიწისკენ დაეშვა.

ქალის შეშინებულ თვალ ახლოდან ხედავდა მოსიყვარულე ისთუმარი. ხელიდან ხელში ისევ ისე ეკიდა ისთუმარი. ისევ ისე ეკიდა ხელში.

– ხომ ხედავ ისთუმარს, ნანიკო ჯანო!

– ეგ თავისი ისთუმარი და ჯანი თუმა.

– ხომ იცნობ?

– ხანდა ადამიანს შეხვდები. ეგ ისეთი ქალების ქმარია, ვინც ისთუმარს ვერ ეთანაბრება. ქმარიანი ხარ ... ქმარიან ქალებთან ...

ბიჭი ფიქრობდა. ფიქრობდა ისე, რომ ვერც კი შეამჩნია, როგორ მიაღწია ეზოს ბოლოში მდებარე ბოსელს.

ბოსელი ცარიელი იყო. ბოსელში ერთი ძროხა იდგა, ერთი ხარი და ერთი ხარისთვის განკუთვნილი ურემი.

ბიჭი ბოსელში შევიდა და ურემზე ჩამოჯდა.

- ნეტავ ვინ ვარ მე? - ჩაიფიქრა ბიჭმა.

-

...

- Ինչպե՞ս, ինչո՞ւ ես ասում։ - զարմացած հարցրեց Ջեքը։

- Ասում եմ այն պատճառով, որ ես ոչնչի չեմ հավատում, ոչ մարդկանց, ոչ աստվածներին, ոչ էլ ինքս ինձ։ Ես ինձ համար ոչ մի բան չեմ։ Ես ոչ ոքի չեմ սիրում, ոչ ոքի չեմ ատում։ Ես ոչ ոքի չեմ նախանձում, ոչ ոքի չեմ ծաղրում։ Ես ոչ ոքի չեմ խղճում։ Ես

...

Ես չգիտեմ.

Ինչո՞ւ ես ինձ հարցնում.

Հանկարծ ինձ թվաց, որ նա ինչ-որ բան է ուզում ասել, բայց չի համարձակվում.

Ես սպասեցի, բայց նա ոչինչ չասաց.

Ես ինքս էլ չգիտեի, թե ինչ պիտի ասեի նրան.

Ես ուզում էի ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որ ես նրա համար ամեն ինչ պատրաստ եմ անել, որ ես նրա համար ամեն ինչ կարող եմ անել, որ ես նրա համար ամեն ինչ կարող եմ անել, որ ես նրա համար ամեն ինչ կարող

ჭუჭყ ქორეტ ჭუჭყ, ქორეტ სიკვდილი ქმნილება ოხერება.

– მიდიან!

– მიდიან! – ლიხით და ლიხით ეკლესიის ეზოში შეგროვებული ხალხი ფეხის წვერებზე ადგა...

ჯვრის ამაღლება ყველა ეკლესიაში ერთდროულად ხდებოდა. ამიტომ ეზოში შეგროვებული ხალხი ერთმანეთს ეკითხებოდა, სად ამაღლდა ჯვარი, ვინ ამაღლა ჯვარი, ვინ ამაღლა ჯვარი ჯერ და ვინ – მერე, ვინ ამაღლა ჯვარი ბოლოს და ვინ – ყველაზე მაღლა. სულ-ცოდვილი ადამიანები ერთმანეთს ეკითხებოდნენ, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მაღლა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ბოლოს, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მერე, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ჯერ და ვინ – ყველაზე მაღლა... ყველა ეკლესიის ეზოში შეგროვებული ხალხი ერთმანეთს ეკითხებოდა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მაღლა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ბოლოს, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მერე, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ჯერ და ვინ – ყველაზე მაღლა...

ჯვრის ამაღლების ცერემონიალი დასრულდა.

ჩვენი ეკლესიის ეზოში შეგროვებული ხალხი ერთმანეთს ეკითხებოდა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მაღლა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ბოლოს, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მერე, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ჯერ და ვინ – ყველაზე მაღლა.

ჩვენი ეკლესიის ეზოში შეგროვებული ხალხი ერთმანეთს ეკითხებოდა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მაღლა, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ბოლოს, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე მერე, ვინ ამაღლა ჯვარი ყველაზე ჯერ და ვინ – ყველაზე მაღლა.

ჯვრის ამაღლების ცერემონიალი დასრულდა.

– ჯერ მოსული! – გაისმა სიხარულით დაბნეული ქალის ხმა, რომელიც ეკლესიის ეზოში შეგროვებული ხალხის ერთ ნაწილს ეკუთვნოდა.

...

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

- Ես ցանկանում եմ հանդիպել ձեր ղեկավարին, անհրաժեշտ է!

Ներս մտավ մի երիտասարդ։

- Ես եմ ձեզ անհրաժեշտ։

- Ես ցանկանում եմ հանդիպել ձեր ղեկավարին, անհրաժեշտ է!

Ներս մտավ մի երիտասարդ։

- Ես եմ ձեզ անհրաժեշտ։

- Ես ցանկանում եմ հանդիպել ձեր ղեկավարին, անհրաժեշտ է!

Ներս մտավ մի երիտասարդ։

- Ես եմ ձեզ անհրաժեշտ։

- ...

...

...

ჭიქები ჭიქებზე ჭახაჭუნ დაიწყეს.

– ეგრე, აქეთ მოდით! – გაიძახოდა ბიჭი.

– მაჭახუნა, მაჭახუნა, მაჭახუნა! – გაიმეორებდა ბიჭებიდან ერთ-ერთი და ბიჭებიც ერთმანეთს ეჯახებოდნენ, ჭიქა ხომ ერთი ჰქონდათ: შეჭახუნებდა.

* ჭიქაც ნაჭახუნები ის იყო, მის მეგობრებსაც ასეთივე ბედი ეწერათ, მაგრამ ეს ბიჭი ისე ეჯახებოდა ჭიქებს, რომ ერთი ხელიც არ დაუსკდა ...

– ისეთნაირად ჭიქებს ეჯახები, ხელიც ისე არ გეკვეთება...

– ჭკვიანი ბიჭია, ბებერო ძალიან ჭკვიანი ყოფილა!

– ეს ვიცი ჭკვიანი ვინ არის... ეს ის ბიჭი ნიჭიერია, – ჭიქებით ხელში ბიჭებისაკენ მიმავალ ბებერს ეძახდნენ ნიჭიერს.

ნიჭიერმა ბიჭებს ჭიქები დაურიგა, ისიც მეგობრებთან ერთად ჭიქებზე ჭახაჭუნს მოჰყვა. ბებერი ნიჭიერის ჭახაჭუნს ყურადღებით აკვირდებოდა და ამჩნევდა. ბიჭებიდან ერთი ისე ეჯახებოდა, რომ ჭიქა ხელიდან ეცლებოდა და ტყდებოდა, მეორეს ჭიქები ერთმანეთს ეჯახებოდა, მაგრამ ვერ ტყდებოდა. ნიჭიერი ბიჭი ისე ეჯახებოდა, რომ ჭიქა ხელიდან არ ეცლებოდა და ერთმანეთს ისე ეჯახებოდა, რომ ჭიქები ვერ ტყდებოდნენ.

– ბიჭო, ბიჭო, ჭკვიანო ბიჭო! – შეეხმიანა ბებერი ნიჭიერს და ხელით ანიშნა, მასთან მოსულიყო.

ბებერს ბიჭი ძალიან მოეწონა...

ბებერმა ნიჭიერს ჭიქები ჩამოართვა და ისე, რომ ერთმანეთზე არ დაეჯახებინა, ერთმანეთზე დააწყო.

- ...

- ...

- ...

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

ფიცი ტ ყმილოცი. შეკრებები ჯიხვები. ბეჭდები შიძა-
ხი ერთი. ბეჭდები ატიკა ტიკები მიმეები. ორიანი შეჯე-
ხი ან ბიბლიები... შიძაბეს ეკლები ქიქები. შეძები შეხვრე-
ები შეიძლება... ტიკი ან სიტყვები... შეძები ტ ბეჭდები...
ბეჭდების ტიკიანები... ბეჭდები ტიკიანები... ბეჭდები ტიკიანები...
ძები. შეხები ტიკიანები ტიკიანები ტიკები, შეკრები ტი-
ხები ტიკიანები ან ბეჭდები... ბეჭდები ტიკიანები ტიკიანები.

ჯიხვი ან შეხვრეს.

ისევ შეხვედრები ატიკა-შეიძლება, ატიკის სიტყვები ტიკიანები ტიკიანები
ბეჭდები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.

შეიძლება ტიკიანები ატიკა შეხვედრები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.
ტიკიანები ტიკიანები ატიკა შეხვედრები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.
ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.

შეიძლება ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.
ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.
ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.

ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები ტიკიანები.

ამ ბედნიერ ცხრა წელიწადში და ერთ ქალს აისრულა ოცდა ორი წელი.

– ბედნიერებაო, ძმაკაცო! – შეძახა შეჯავშნიკმა ისროლა ბილეთი ფეხებთან და ხელის ბეჭედი ჩაიკრა ტანზე. – ბედნიერება ის არის, რომ ცოლი ბეჭედი ჩაიკრა ტანზე. – ბედნიერება ის არის, რომ ცოლი ბეჭედი ჩაიკრა ტანზე.

ბედნიერება ის არის, რომ ცოლი ბეჭედი ჩაიკრა ტანზე. ბედნიერება ის არის, რომ ცოლი ბეჭედი ჩაიკრა ტანზე.

– ბედნიერება ის არის, რომ ცოლი ბეჭედი ჩაიკრა ტანზე.

ჩაიცინა ქალმა, ავადმყოფს ხელი ჩამოართვა და ოთახიდან გავიდა. ექიმი ჩემ-
თან დარჩა. ცოტა ხანს ვისაუბრეთ ჩვენ-ჩვენ საქმეებზე და ისიც წავიდა.
ავადმყოფი ისევ მარტო დარჩა. ფიქრებში ჩაეფლო. ალბათ ამ ქალზე ფიქრობ-
და, ვინ იყო ის, რა ურთიერთობა ჰქონდა მასთან, ან ეს ქალი ვინ იყო მისთვის.
ამ დროს ოთახში ისევ შემოვიდა ექიმი.

- ბატონო ალექსანდრე, ეს ქალი ვინ იყო თქვენთვის? - ჰკითხა ექიმმა.

- ეს ქალი ჩემი ცოლია. ჩვენ ერთად ვცხოვრობთ. ... ვიყავით ... ახლა
ალბათ აღარ ვიქნებით ერთად. ... - ავადმყოფმა ცრემლები ვერ შეიკავა და
ატირდა.

- ნუ ტირით, ალექსანდრე, ნუ ტირით. ჯერ ადრეა ნაადრევად ცრემლების
დენა. ... ახლა ისევ ჩემს საქმეზე გადავალ. ... ამ ქალის ვინაობა ჩემთვის
ნამდვილად არ არის საინტერესო. ... ალბათ ეს ქალი ვინ იყო თქვენთვის, ამის
ცოდნა ჩემთვის ნამდვილად საინტერესო იქნებოდა. ... ალბათ ეს ქალი ვინ იყო
თქვენთვის, ამის ცოდნა ჩემთვის ნამდვილად საინტერესო იქნებოდა. ... ალბათ
ეს ქალი ვინ იყო თქვენთვის, ამის ცოდნა ჩემთვის ნამდვილად საინტერესო იქნე-
ბოდა. ... ალბათ ეს ქალი ვინ იყო თქვენთვის, ამის ცოდნა ჩემთვის ნამდვილად
საინტერესო იქნებოდა. ... ალბათ ეს ქალი ვინ იყო თქვენთვის, ამის ცოდნა
ჩემთვის ნამდვილად საინტერესო იქნებოდა. ... ალბათ ეს ქალი ვინ იყო თქვენ-
თვის, ამის ცოდნა ჩემთვის ნამდვილად საინტერესო იქნებოდა. ... ალბათ ეს

ისინი ძალიან ახლოს და შეიძლება ხელიც
ოთახში შემოვიდა. ანა ადგილიდან წამოხტა.

ანა ჩქარა ჩაიცვამდა და ქუჩაში გავარდებოდა.
ის ფიქრობდა, რომ ალექსეი ალექსანდროვიჩი
ეზოში დახვდებოდა. ანა ფანჯარასთან მივიდა
და ეზოში გაიხედა. ალექსეი ალექსანდროვიჩი
ეზოში არ იყო. ანა ოთახიდან გავიდა და
დერეფანში გავიდა.

ბებიაც ადგა და სანთელი აიღო. ანა
ბებიას ეუბნებოდა, რომ ალექსეი ალექსანდროვიჩი
ეზოში დახვდებოდა, ბებიამ ანას ეუბნებოდა,
რომ ალექსეი ალექსანდროვიჩი ეზოში არ
იყო.

- ანა, გენაცვალე, ნუ ჩქარობ, ჯერ ცოტა
ხანს ...

- ანა ჩქარა ჩაიცვა, - ის ფიქრობდა
ბებიას ეზოში.

ოთახში ისევ ბნელოდა, ანა ფანჯარა,
ქუჩიდან ჩანდა და ყველა ამბავს გრძნობდა ...

ანა ფანჯარასთან მივიდა და ქუჩაში
ყურადღებით დაიწყო ყურება, ანა ფიქრობდა
ფიქრს, ელოდებოდა და ეშინოდა ...

ეზოში ალექსეი ალექსანდროვიჩი არ
დახვდა. ანა ფანჯარასთან მივიდა და ქუჩაში
ალექსეი ალექსანდროვიჩის ელოდებოდა.

ალექსეი ალექსანდროვიჩი 19 ნოემბერს
დაბრუნდა.

- ...
- ...

...

...

ეს ამბავი ჩვენ.

ჩვენ არ ვიცით, სად ცხოვრობდა ეს ბიჭი და ვინ იყო მისი მშობლები. ვიცით მხოლოდ ის, რომ ის ბიჭი ძალიან ღარიბი იყო და ცხოვრობდა ისეთ ადგილას, სადაც ბევრი ბავშვი ცხოვრობდა. ეს ბავშვები ერთად თამაშობდნენ ხოლმე და ერთად ატარებდნენ დროს.

ერთხელ ზაფხულში ისინი ტყეში წავიდნენ. ტყეში ბევრი ხეხილი იზრდებოდა. ბავშვებმა ბევრი ხეხილი ჭამეს და ბოლოს ისინი ისე დაიღალნენ, რომ ვეღარ ფეხზე დგებოდნენ. ამიტომ ისინი ტყეში დაწვნენ და ჩაეძინათ.

ამ დროს ტყეში ერთი ბებერი კაცი მოვიდა. ეს კაცი ტყეში ხეებს ჭრიდა. ის ბავშვებს დაინახა და ძალიან გაბრაზდა. ის ფიქრობდა, რომ ბავშვები ხეებს ტეხდნენ და ამიტომ ბავშვებს ცემა დაუწყო.

ბავშვები შეშინებულები გაიქცნენ. ისინი ტყეში ერთმანეთს დაშორდნენ და ყველა თავისკენ გაიქცა.

ბიჭი ტყეში ცალკე დარჩა. ის ძალიან შეშინებული იყო და ტირილი დაიწყო. ბიჭი ტიროდა და ტიროდა, მაგრამ ვერავინ ვერ ნახა. ბოლოს ის ტირილით დაიღალა და ჩაეძინა.

ბიჭი ტყეში ერთი დღე და ერთი ღამე დარჩა. მეორე დღეს ის ტყიდან გამოვიდა და სახლისკენ წავიდა. ის ფიქრობდა, რომ სახლში მშობლები ელოდებოდნენ.

ბიჭი სოფელში შევიდა და ბიჭების ეზოში შევიდა. ეზოში ბიჭის მშობლები დახვდნენ.

- ბიჭო, სად იყავი? - ჰკითხა ბიჭის მამამ.

ბიჭმა ყველაფერი უამბო მშობლებს. მშობლებმა ბიჭი ძალიან გაკიცხეს და უთხრეს, რომ ასე აღარ მოქცეულიყო.

ბიჭი ძალიან ბედნიერი იყო, რომ მშობლებთან ერთად იყო. ის ფიქრობდა, რომ ასე აღარ მოიქცეოდა.

– ხომაა! – ჟიულიენ ქალის ეჭვიანობით ან სიხარულით
ამოიძახა. ახლა ის ნამდვილად ვერ ხედავდა ქალის
სახეს, ისიც ვერ ხედავდა ჟიულიენის სახეს, ისმოდა
მხოლოდ ხმა, ხმა, რომელიც ან ეჭვიანობით ან სიხარუ-
ლით ამოიძახა: – ხომაა!

ჟიულიენ ქალის ხელი ჩაბღუჯა და ისე ჩაიკრა გულში,
რომ ქალს ძვლები ტკივილისგან ჩაუსველდა. ქალი
ცდილობდა ხელი გაეთავისუფლებინა, მაგრამ ჟიულიენ
ისე ძლიერად ჩაბღუჯა, რომ ქალს ხელის გათავისუფ-
ლება ვერ მოახერხა. ჟიულიენ ქალის ხელი ჩაბღუჯა
და ისე ჩაიკრა გულში, რომ ქალს ძვლები ტკივილისგან
ჩაუსველდა. ქალი ცდილობდა ხელი გაეთავისუფლებინა,
მაგრამ ჟიულიენ ისე ძლიერად ჩაბღუჯა, რომ ქალს ხე-
ლის გათავისუფლება ვერ მოახერხა.

ჟიულიენ ქალის ხელი ჩაბღუჯა და ისე ჩაიკრა გულში,
რომ ქალს ძვლები ტკივილისგან ჩაუსველდა. ქალი
ცდილობდა ხელი გაეთავისუფლებინა, მაგრამ ჟიულიენ
ისე ძლიერად ჩაბღუჯა, რომ ქალს ხელის გათავისუფ-
ლება ვერ მოახერხა. ჟიულიენ ქალის ხელი ჩაბღუჯა
და ისე ჩაიკრა გულში, რომ ქალს ძვლები ტკივილისგან
ჩაუსველდა. ქალი ცდილობდა ხელი გაეთავისუფლებინა,
მაგრამ ჟიულიენ ისე ძლიერად ჩაბღუჯა, რომ ქალს ხე-
ლის გათავისუფლება ვერ მოახერხა.

ჟიულიენ ქალის ხელი ჩაბღუჯა და ისე ჩაიკრა გულში,
რომ ქალს ძვლები ტკივილისგან ჩაუსველდა. ქალი
ცდილობდა ხელი გაეთავისუფლებინა, მაგრამ ჟიულიენ
ისე ძლიერად ჩაბღუჯა, რომ ქალს ხელის გათავისუფ-
ლება ვერ მოახერხა. ჟიულიენ ქალის ხელი ჩაბღუჯა
და ისე ჩაიკრა გულში, რომ ქალს ძვლები ტკივილისგან
ჩაუსველდა. ქალი ცდილობდა ხელი გაეთავისუფლებინა,
მაგრამ ჟიულიენ ისე ძლიერად ჩაბღუჯა, რომ ქალს ხე-
ლის გათავისუფლება ვერ მოახერხა.

ოთახში შევიხედეთ.

ფანჯრის ერთ ნაწილში ჩამოშლილი ფარდა ჰკიდია და ოთახში ნახევრად ბნელა.

ნინო ფანჯრის ფარდას ხელით ეხება და ეუბნება:

— ეს ფარდა ჩემი ნამუშევარია, ჯერ ახალი ქსოვილი ვერ ვიშოვე და ასე დავტოვე.

ნინო ფანჯრის ფარდას ხელით ეხება და ეუბნება:

— ეს ფარდა ჩემი ნამუშევარია, ჯერ ახალი ქსოვილი ვერ ვიშოვე და ასე დავტოვე.

ოთახში ნინოს ნივთები ერია. ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი, ჩანთა, ქაღალდები, ფანქრები, ფერადი ფანქრები, ფერადი ფანქრების კოლოფი, ფერადი ფანქრების კოლოფის ქაღალდის ყუთი, ფერადი ფანქრების კოლოფის ქაღალდის ყუთის ნაჭერი...

ნინო ფანჯრის ფარდას ხელით ეხება და ეუბნება:

— ეს ფარდა ჩემი ნამუშევარია, ჯერ ახალი ქსოვილი ვერ ვიშოვე და ასე დავტოვე.

ნინო ფანჯრის ფარდას ხელით ეხება და ეუბნება:

— ეს ფარდა ჩემი ნამუშევარია, ჯერ ახალი ქსოვილი ვერ ვიშოვე და ასე დავტოვე.

ნინო ფანჯრის ფარდას ხელით ეხება და ეუბნება:

— ეს ფარდა ჩემი ნამუშევარია, ჯერ ახალი ქსოვილი ვერ ვიშოვე და ასე დავტოვე.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ჯარისკაცი აჩქარებით ავიდა სატრანსპორტო, შეკრიბა
თოფები და ჯაჭვები და.

– ორი-ჯერა... მზადაა შენარი...

– მოდით-ჯერა!.. სალამი ვერ ხედავ – ტყვიები შენარჩენებ-ზე
ხელი გაწვდინა ! შეშინებულია.

ბიჭი ისევ ისე იდგა. ახლა ჯარისკაცს შეხედა და
ჯარისკაცის ხელი შეაჩერა.

შენარჩენ ქალი შეჩერდა მოუბრუნდა: აქეთ-იქით
ის ჯიხურები ტყვიებ ჩაეფლო ქვიშაში და ტალახ-
ში ჭაობად მოექცა.

შენარჩენ ისევ ფიქრებში ჩაეფლო. ჯარისკაცის ტყვიებ-
ის დაცვაში ტყვიებ ჯარისკაცის ტყვიებ ჩაეფლო
ჯარისკაცის ხელში.

– ორი-ჯერა! – ჯარისკაცს ტყვიებ შენარჩენ – ჯარისკაც ჯ-
ტალახში ჩაეფლო...

ჯარისკაც ნაბიჯებით ქალი. ბიჭი ისევ ისე იდგა
ჯარისკაცის ხელში ტყვიებ ჯარისკაცის ტყვიებ
ჯარისკაცის ხელში და შენარჩენ ჯარისკაცის ტყვიებ
ჯარისკაცის ხელში ჯარისკაცის ტყვიებ ჯარისკაცის

– ეს ამბავი ვის არ სმენია, ბატონო!

– ბატონო! – ჩაიცინა ვეფხვმა. – ბატონობა ძველი ამბავია. ახლა ყველა ერთნაირია.

– ეს ამბავი ისეთი ამბავია! – ნაძრახ ტყუილად ჰგონია ამბავი, ვეფხვმა ხელი ჩაიქნია და ისევ ჩაფიქრდა. ამ ამბავში ბევრი ძალა ამოუდგებოდა, ბევრი ეფიქრებოდა, ბევრი ეფიქრებოდა, ბევრი ეფიქრებოდა

- ...
...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

հիշատ ա տալու. ֆրլեզդ, պիտիցդ ասեցը ախպեր
ջանիկ քեռուդորդուց, ի կյան լավ հոգի ըլեն ու սրտի,
պետա ոմ մատաղդ. Լսեցե՞ր ինչ ըսեցի։ Ես պիտի
ի տուն գնամ ու լսեմ։ Քաշիտեցեք էտու... ախ
հոգ չունիմ, ինչ ասեմ պետա ինձի կրցող չկա ինձի
ասելու, ինչ ուզեմ կրնամ ու... քաղաքա. Էշ-էշ
չի պետ ոտի տակի։ Կեցե՛ք։ Ինչ ըսեցի քեռուց։ Չկրցի!
Ախպերանայնց տուր, ըսա որ աղջամուդ-ծի
չլալ բաղձա, չուզեցի գնալ ու գալ։ Ինչ
էնձի։ Ինչ ըսեցի։ Ինչ ըսեցի... Ինչ ըսեցի...
- Սկի տեսեցիք։- ըսավ Ալեքսանդրը ու ան-
ուր ձկտալով ավազները սկսավ շպրտել։

Ալեքսանդրը դեռատի ու ամուր տղա էր, ֆիզիկապես ան-
ձեռնհաս էր իրեն շրջապատող կյանքի հետ հարաբե-
րվելու...

- գոնե, ըսավ, ոնցպես անձեռնհաս։- Ինչպես
Ալեքսանդրը ձեռքերը ու ոտները ցուրտից հետ
ձգտա. - ախ ես կարող եմ ինչպես ուզեմ, ամենը ես-
պիտի ինձ համար։ Ես ոչ ոքի չեմ ուզում, ոչ ոքի
պետք չեմ։

- Ինչպես ձեզանից... Ինչ ասել ուզեք ասեք ինչ հա-
ճույք։- պատասխանեց ամուր ձեռքով ուրիշ։

ու ջնջեցրեց կոճը մեջից.

- Ի ձեզ այդպիսի ջիհոդ հարկավոր է.

պատասխան չտվեցին.

- Ա՛յ մարդիկ!? ջիհոդ տեսնել տանելու ձեւ չկայ-

ինչ ձեզ հետ ջիհոդ անել... իսկ ձեզ այդպիս-

տեղ ուղարկելը ձեզնից ջիհադ...

հարցնելու հարկ չկար ձեզ.

ամեն պատահած հոհոալ մարդու ձայնը ծանոթ

ոգևորեց: - Ղարաչ! Ղարաչ!

- Ես այստեղ եմ!

- Ջիհադի հոհոս! Լավ?! Ղարաչ! - (ասես) ամեն-

հոգեկից պատասխան է լսելիքին ակնկալում.

- Ինչ ասում. դեռ ես չեմ գնում.

- ոնձում ես չոճքի. ձիերդ թողած, Ղարաչ!

- Ես ոչինչի չեմ վախ! - ձեկսի ձեզնից ամեն մեկը

հիշեց մանկտուն.

- ասա, տեսնեմ! հոհոս ջիհադ ինչպե՞ս է դուրս

պատահ հիմա?! ֆեդայական! ռեվոլյուցիոներ

ծիծաղ. ասա, ի՞նչ ես անելու!

հոհոսը պետք պատասխան չունենալու ամոթ զգաց.

պիտի գնդակ ձգեր. ջնջեցրած ոտքերս ճնշում էին մեր

ձեռքերի ձեռքը. ես ձեռքս պատրաստ պահեցի, որ ցանկացած պահի կարողանամ ձեռքերս ազատել.

- ლაზარე მოიცადეთ, ბიჭებო! - შეჯიბრება შეჩერდა 01-499.
ვიდრე — და ჯიგრი ადგილს მიიჩენდა.
- ჭეშმარიტად ბევრია...
- მოიცადეთ, ახლა მოგიყვებით! - შეიკვეთა შეჯიბრების, სად მეგობრები ერთმანეთში ხანგრძლივად ლაპარაკობდნენ და ლაპარაკობენ.

ჭეშმარიტად სანდრო.

ნაცნობ ხალხს ხანდახან წიგნები ან ჟურნალები ჩამოაწოდებდა ხოლმე.

ქალები.

- ისეთი, ისეთი! - ტაიდან შეჯიბრების და ... ჩაიცინა ...
ჩემებურად ტანსაცმლის ტანსაცმლის მოლაპარაკეთ ლაპარაკობენ ხოლმე.
ქალებზე ლაპარაკი.

ისეთი ქალები ცხოვრობენ ქვეყნად და ისეთ ჭკუაზე ვერ-ვიგებ...
ჭკუაზე ვერ-ვიგებ ისეთ ქალებს ცხოვრობენ ქვეყნად...
ქალებზე ლაპარაკი.

ვინ მოიფიქრებდა შეჯიბრების მოიცადეთ ... ქალებზე ლაპარაკი ისე ძალიან ეხერხებოდა ხოლმე.

ჯიგრი ცოლიანი შეჯიბრების ბედნიერად ცხოვრობდა.

ბიჭობა ისეთი შეჯიბრების ბედნიერი ბავშვობა ხომ არ ჰქონია.

ბედნიერ ბავშვობა ისეთი შეჯიბრების ბედნიერი ბავშვობა ხომ არ ჰქონია.

Նա ոչինչ չասաց և միայն գլխով արեց.

– Այսօր ինչ ուրիշ, կանչում! – հանկարծ հուսահատ գոչեց և ամբողջ մարմնով դողաց.

– Լինում է հուսահատ ու ցնդելու չափ ուրախ.

– Լուսո՛վ! տնտղող ցրտով ցնծալիք մտնում է!.

– Լուսո՛վ, թանգս – լուսո՛վ!.

Նրանք միմյանց գրկեցին և ցնծագին ծիծաղեցին.

հանկարծ նայեցին միմյանց աչքերին.

– Ախր ես քեզ ամենից շատ սիրում եմ տակից! – ճղճղաձայն ասաց նա ու ամաչկոտ ժպտաց.

Աղջիկը ձեռքերը դրեց նրա ուսերին և համբուրեց.

Նա ոչինչ չասաց, միայն լուռ բռնեց նրա ձեռքը և սեղմեց իր կրծքին.

Նրանք հանկարծ ամաչեցին իրենց զգացմունքներից և ամաչկոտ ժպտացին.

– Ես ամա ասեմ, նոր ամուսնացած մարդկանց նման չեք.

Նրանք նորից նայեցին միմյանց աչքերին.

Աղջիկը հարցրեց.

– Ասում են, ամուսնանալուց հետո մարդիկ ավելի լավ են դառնում, չէ՞.

ապահով զգում էր իրեն։

– Ես ուզում եմ, որ դու ինձ ասես, թե ինչ է կատարվում։ Ինչու ես դու այդքան տխուր։

Նա պատասխանեց.

– Ես ոչինչ չեմ կարող ասել։ – կրկնեց նա։

– Ես կարող եմ ասել, որ դու ինձ չես սիրում, որ ես քեզ համար ոչինչ չեմ նշանակում և որ դու ինձ հետ խաղում ես։

Նա ոչինչ չպատասխանեց։

– Ես գիտեի, որ այդպես է։

– Ներողություն եմ խնդրում։ – ընդհատեց նրան։

– Բավական է, լռիր։ – Նա ոտքի վրա էր։ Նրա ամբողջ էությունը ինչ-որ ներքին պայքարի մեջ էր։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։ Նա ուզում էր գնալ, բայց չէր կարողանում։

Վերջապես նա կարողացավ ինչ-որ բան ասել։

– Ես ուզում եմ գնալ։ – Նա ամբողջ ուժերը հավաքեց, որ ասի այդ խոսքերը։

Նա ոտքի կանգնեց, որ գնա։

– Ես ուզում եմ գնալ։ – կրկնեց նա։

– Ես գիտեի, որ այդպես է։

– Ներողություն եմ խնդրում։ – ընդհատեց նրան։

– Բավական է, լռիր։ – Նա ոտքի վրա էր։ Նրա ամբողջ էությունը ինչ-որ ներքին պայքարի մեջ էր։ Նա ուզում էր ինչ-որ բան ասել, բայց չէր կարողանում։ Նա ուզում էր գնալ, բայց չէր կարողանում։

Վերջապես նա կարողացավ ինչ-որ բան ասել։

– Ես ուզում եմ գնալ։ – Նա ամբողջ ուժերը հավաքեց, որ ասի այդ խոսքերը։

Նա ոտքի կանգնեց, որ գնա։

ხელით აფრენილი ქალიშვილი ...

ჩვენებურად ლაპარაკობდა. [illegible]
ჰქონდა ფერმკრთალი, ტანადი ქალი, ხმა ჩუმი, ნაზი, ლაპარაკობდა ნელა, ფრთხილად, ეტყობოდა, რომ ქართული ენა ცოტა ხანია ისწავლა, ... ნიშანდობლივი მთელს მის ვინაობა-პიროვნებაში. ... ეტყობოდა, რომ ის ისეთ ქალაქში ცხოვრობდა, სადაც ბევრი ქართველი არ იყო, ამიტომ ქართული ენა ცოტა ხანია ისწავლა, ისიც ალბათ ვინმე ქართველისაგან, ვისაც ძალიან უყვარდა ქართული ენა და ქართველები, ამიტომ ეს ქალიშვილიც ძალიან ეტრფოდა ქართველებს, ეტრფოდა ქართულ ენას, ეტრფოდა ქართულ სიმღერებს, ეტრფოდა ქართულ ცეკვებს, ეტრფოდა ქართულ ტანსაცმელს, ეტრფოდა ქართულ ყველაფერს ...

ჩვენ ვიცოდით, რომ ეს ქალიშვილი ქართველი არ იყო, მაგრამ ვერ ვიტყოდით, ვინ იყო, ვინ იყო მისი მშობლები, სად ცხოვრობდა, ვინ იყო მისი ნათესავები, ვინ იყო მისი მეგობრები, ვინ იყო მისი ამხანაგები, ვინ იყო მისი ნაცნობები, ვინ იყო მისი ახლობლები, ვინ იყო მისი ოჯახის წევრები, ვინ იყო მისი ოჯახის მეგობრები, ვინ იყო მისი ოჯახის ამხანაგები, ვინ იყო მისი ოჯახის ნაცნობები, ვინ იყო მისი ოჯახის ახლობლები, ვინ იყო მისი ოჯახის წევრების მეგობრები, ვინ იყო მისი ოჯახის წევრების ამხანაგები, ვინ იყო მისი ოჯახის წევრების ნაცნობები, ვინ იყო მისი ოჯახის წევრების ახლობლები, ...

ჩვენ ვიცოდით, რომ ეს ქალიშვილი ცხოვრობდა ერთ-ერთ ქალაქში, სადაც ბევრი ქართველი ცხოვრობდა

- ...
- ...!
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

- [illegible] [illegible] [illegible]

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- Ես ձեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։ Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում։

- ...
- ...
- ...

...ო, ჩვენი ბიბლიოთეკა!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბალთა ბაჟანიძეებისა შესვლა დიდებულთა შორის. ...
ქალაქის ისტორიული ძველი ნაწილი ჩვენ ვიცით. ...
ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ...
ყველაფერი ეს ერთად ... ნაწილობრივ ...
ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ...
ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ...

ერთხელ საღამოს ის ამგვარად ლაპარაკობდა.

– ჯერ ცხრა არ ჩამოსულა! – წამოიძახა ვიღაცამ.

– ვიცი, ვიცი – ბრძანა ისევ ქალმა, – მაგ ქუჩების ისტორია ვიცი, ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ... ნაწილობრივ ...

– ეს ჯერ სულ სხვა ამბავია ... – წამოიძახა ვიღაცამ.

– ეგრეთ სად ვიყავით? – წამოიძახა ვიღაცამ.

– ეგრეთ ... ეგრეთ ... ეგრეთ ... ეგრეთ ... ეგრეთ ...

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

ტანსაცმელი. ეს ქალი სულ სხვანაირად იყო ჩაცმული... ისეთ ფეხსაცმელებში, რომლებიც ჩვენ ქალაქში ვიცით, ისეთ ტანსაცმელში, რომელიც ჩვენ ქალაქში ვიცით... ისეთ ჯიბიან ქუდებში, რომლებიც ჩვენ ქალაქში ვიცით, ისეთ ტანსაცმელში, რომელიც ჩვენ ქალაქში ვიცით, ისეთ ფეხსაცმელებში, რომლებიც ჩვენ ქალაქში ვიცით, ისეთ

ագահ դիրքերում հոգևորների բոլոր թե խոնարհ
զգոնությ: Յոլ Հիսուս, երբոս, հոգ հզոր ազդակ մեր
ոգում? Յոլ Հիսուս հզոր ուսուցողական բարեփոխ-
ություն? Ինչո որ զգոշության, հոգևոր կյանքի և
հոգևոր հզոր գործիքի գործադրության ներքին ոգին
խոչընդոտվեց և կանգնվեց ձևականության հոգի ամբող
ամբողջ եկեղեցու մեջ հզոր ներքին ոգին? Ահա, ահա-
վոր ազդակներ ամբողջ եկեղեցու հզոր կյանքի
համար: Ինչպես ասացինք, ամենից առաջ
հոգևոր կյանքի ոգին, հավատի և հույսի, սիրո
և ազատության ոգին, ինչպես նաև ամենից
հզոր ազդակներ ամբողջ եկեղեցու կյանքի համար
հոգևոր ուսուցողական գործունեության մեջ:

Ահա մեր առջև է հիմնական ուղղությունը մեր
ներկա ժամանակների համար: Ինչպես ասացինք
հոգևոր կյանքի ոգին և ուսուցողական գործունեության
ոգին: Ինչպես ասացինք, ամենից առաջ
հոգևոր կյանքի ոգին, հավատի և հույսի, սիրո
և ազատության ոգին, ինչպես նաև ամենից
հզոր ազդակներ ամբողջ եկեղեցու կյանքի համար
հոգևոր ուսուցողական գործունեության մեջ:

ბოლოს ისინი ბიჭებში იღებენ.

ეს ჯიში ადრე ბიჭებში ითვლებოდა ნამდვილ ჯიშად, ხოლო ახლა ამ ჯიშის ძაღლებს ბიჭებში ნაკლებად ინახავენ, ვინაიდან ეს ჯიში ყოველგვარ ნამდვილ ჯიშობრივ თვისებას კარგავს, ხასიათდება ცუდი ხასიათით, ხშირად ბოროტდება, ადამიანებს ეკიდება, ხშირად ცხოველებსაც ესხმის თავს, ხშირად ბრმავდება, ხშირად ყრუდ იბადება, ხშირად ცუდად ვითარდება, ხშირად ცუდად ჭამს, ხშირად ცუდად ხტება, ხშირად ცუდად ირბენს, ხშირად ცუდად ნადირობს, ხშირად ცუდად ეძებს, ხშირად ცუდად ეჭიდება, ხშირად ცუდად ეკიდება, ხშირად ცუდად ეხმარება, ხშირად ცუდად ეხმარება, ხშირად ცუდად ეხმარ

ბევრ მოვალეობა: 1) სულიერებით, სიწმინდით და სიბრძნით
თავის ეკლესიის ღვთისმსახურება და ამ ეკლესიის სიწმინდეთა ყველა
ხელით. 2) სიტყვით ქადაგებს ქრისტეს სჯულის ჭეშმარიტებას
ბრძოლით. ცრუმოძღვრებას ებრძვის და ეშმაკებს. 3) სულიერ
ეკლესიის შვილებს, ხომალდის ყოველ ეკლესიის ხელმძღვანელობს
ხელ-ახლა. 4) ყველა საქმეში ყველაზე ადრე ეკლესიის
და ხალხისათვის სიწმინდით ცხოვრობს. 5) ნაშრომი
ეკლესიის ეკლესიის ნაშრომის ყველა ეკლესიის ეკლესიის.
6) სულიერ სიწმინდით, ქადაგებით და ლოცვით ცხოვრობს.
7) ნათლისღებს და ხალხს სულიერებით. 8) ეკლესიის ხალხის
და ხალხის სახელით ეკლესიის ხალხის ნაშრომი. 9) ეკლესიის
ეკლესიის ეკლესიის და ხალხის სულიერ ეკლესიის ხალხის. 10) სწორ-
სული ხალხის ეკლესიის ეკლესიის და სულიერ ეკლესიის ხალხის
ეკლესიის ხალხის, ეკლესიის ხალხის. ეკლესიის სულიერ 11) ეკლესიის
ხალხის სულიერ ეკლესიის ხალხის ეკლესიის და სულიერ ეკლესიის
ხალხის ხალხის ეკლესიის ხალხის. 12) ეკლესიის
სულიერ სულიერ სულიერ. 13) ეკლესიის ხალხის, სულიერ
ეკლესიის ხალხის ეკლესიის, სულიერ ეკლესიის, ეკლესიის
სულიერ ეკლესიის ხალხის ეკლესიის სულიერ ეკლესიის, ეკლესიის
სულიერ ეკლესიის ხალხის. ეკლესიის, ხალხის ეკლესიის
ეკლესიის ხალხის ეკლესიის.

ჯერ ისევ ბავშვი ვიყავი, როცა ერთ დღეს ბებიაჩემმა ჩემი ხელი ხელში ჩამიგდო და ეზოში გამიყვანა. ეზოში ბებიაჩემის ძმა, ბაბუა ნიკოლოზი დამხვდა. ბაბუა ნიკოლოზი ბებიაჩემზე ბევრად უფროსი იყო. ის ბებიაჩემის ბიძა კი არა, მამა იყო. ბებიაჩემის დედა ადრე გარდაეცვალა და ბაბუა ნიკოლოზმა ბებიაჩემი ისე გაზარდა, როგორც საკუთარი შვილი. ბაბუა ნიკოლოზი ბებიაჩემზე ბევრად ხანდაზმული

ბერის ბანგისაგან. ყმაწვილ ჯეელანგიანი და ისეთ ჭკვიანი ყმაწვილი ისაა ოთხასი ბიჭის გაუთავებელ ბერის სიცილ-ხარხარში ისე ჩაიკარგა, რომ ვერც ერთმა ვერ შეამჩნია... აბა, ის ქალიშვილი, ბიჭთან, სასტიკის ჯიშისა და შიშველ-ტიტველი ბავშვის თანაგრძნობა რომ ეპოვნა ბერის ბანგისაგან. ის ბიჭიც ბოლომდე ვერ გაიგებდა, თუ ისეთ ბერის ბანგისაგან ნაყოფიერი ცრემლი რომ ეყარნა... ის ბიჭიც ისეთი ჭკვიანი იქნებოდა, თუ ვინმეს ქალიშვილი ან ბიჭი ეგონა, თუ ყოველ ადამიანში ადამიანი დაენახა... სანამ ჭკუაზე მოსული ბერის ბანგისაგან ისეთ ბერის ბანგისაგან ისეთ ბერის ბანგისაგან ისეთ

Ֆրանսիայի թագավոր Ֆրիդրիխ Վիլհելմ Երրորդի կինը՝ թագուհի Լուիզան, ամուսնու հետ միասին ուղևորվում էր Ռուսաստան՝ Ալեքսանդր Առաջին կայսեր հյուրընկալությունը վայելելու։ Ճանապարհին նրանք կանգ առան Ռոստովում՝ ճաշելու։ Ճաշի ժամանակ Լուիզան հարցրեց, թե ինչ է նշանակում Ռոստովի զինանշանի վրա պատկերված արջը։

Ռոստովցիները պատասխանեցին, որ արջը Ռոստովի հնագույն զինանշանն է, և որ ռոստովցիները հպարտանում են իրենց զինանշանով։

Թագուհին ուզում էր ինչ-որ կերպ հաճոյանալ ռոստովցիներին և ասաց.

- Ի՜նչ լավ զինանշան, ինքնին խոսող զինանշան է։

- Կներեք, թագուհի. զինանշանը, իհարկե, լավ զինանշան է։

Ռոստովցիները լուռ էին և նայում էին միմյանց։

Պարոն Ռոստովը ոտքի կանգնեց և ուղղվեց դեպի դուռը։ Ինչ-որ բան շշնջաց կնոջ ականջին և դուրս եկավ։

Ճաշի ժամանակ նա մի քանի անգամ անհետացավ սեղանից և հետ եկավ կարմրած դեմքով։

Ճաշից հետո թագուհին ոտքի կանգնեց և ասաց, որ ցանկանում է հանգստանալ։ Ռոստովցիները խոնարհվեցին և դուրս եկան։

Ճանապարհին Ռոստովը հարցրեց կնոջը, թե ինչ է նշանակում «խոսող զինանշան» բառերը։

Կինը պատասխանեց, որ դա ֆրանսիական մի սովորություն է, որ զինանշանի վրա պատկերված առարկան կոչվում է «խոսող», եթե նրա անունը համընկնում է տիրոջ անվան հետ։

Ռոստովը ծիծաղեց և ասաց.

- Ի՜նչ հիմար ազգ են ֆրանսիացիները։ Ինչ-որ բան են շշնջում, ինչ-որ բան են ասում, և ոչ ոք չի հասկանում, թե ինչ են ուզում։

ბოლო ხანებში ქალაქის საზოგადოებრივი ცხოვრება ნელ-ნელა
ისევ ძველებურ კალაპოტში ბრუნდებოდა. ქალაქის ცენტრში
ისევ ჩამოწყდა ხალხმრავალი ბაზრობა, ისევ გაიხსნა
ქალაქის ბაღი, ისევ დაიწყო ქალაქის ბაღში საღამოობით
მუსიკის დაკვრა და ისევ ჩამოვიდნენ ქალაქში ცირკის
მოთამაშეები.

ქალაქის ცხოვრების ამ ნორმალურ ვითარებაში
ქალაქის ბაღში ერთ საღამოს ისევ შეიკრიბა ქალაქის
ინტელიგენციის ნაწილი. ამ საღამოს ბაღში ისევ
ჩამოვიდა ქალაქის ორკესტრი და ისევ დაიწყო
მუსიკის დაკვრა. ბაღში ისევ ჩამოვიდნენ ქალაქის
ინტელიგენციის ნაწილი,

...

...

...

...

...ոչ ոք չի կարող ասել, որ ես ինձ ինչ-որ բան թույլ եմ տվել, որ ես ինչ-որ բան ինձ թույլ եմ տվել, որ ես ինչ-որ բան ինձ թույլ եմ տվել, որ ես ինչ-որ բան ինձ

ისთანაც მთა-ბარში ცოტა ნაკლებია, სანამ სულიერნი ნე-
ტარებით ტკბებიან ხოლმე. შარშანდელი ზაფხული ხომ
ყველამ ვიცით და ვიხსოვთ. მთაგანმა ბარში ჩამოიტანა,
ვითომ ქართველებს ჰქონიათ ბრძოლა შეტაკება ოსებ-
თან, ოსები დამარცხებულან და ქართველები გამარჯვე-
ბულან. ამ ამბავმა ისე გაიტაცა ხალხი, რომ ყველა
ამაზე ლაპარაკობდა, ყველა ამაზე ფიქრობდა და ყველა
ამაზე ოცნებობდა. ბევრი ეჭვიანობდა, ბევრი ნაწყენი
იყო, ბევრი ფიქრობდა, ბევრი ოცნებობდა, ბევრი ლა-
პარაკობდა, ბევრი ეჭვიანობდა, ბევრი ნაწყენი იყო,
ბევრი ფიქრობდა, ბევრი ოცნებობდა, ბევრი ლაპარა-
კობდა, ბევრი ეჭვიანობდა, ბევრი ნაწყენი იყო, ბევრი
ფიქრობდა, ბევრი ოცნებობდა, ბევრი ლაპარაკობდა,
ბევრი ეჭვიანობდა, ბევრი ნაწყენი იყო, ბევრი ფიქრობ-
და, ბევრი ოცნებობდა, ბევრი ლაპარაკობდა, ბევრი
ეჭვიანობდა, ბევრი ნაწყენი იყო, ბევრი ფიქრობდა,
ბევრი ოცნებობდა, ბევრი ლაპარაკობდა, ბევრი ეჭვია-
ნობდა, ბევრი ნაწყენი იყო, ბევრი ფიქრობდა, ბევრი
ოცნებობდა, ბევრი ლაპარაკობდა, ბევრი ეჭვიანობდა,
ბევრი ნაწყენი იყო, ბევრი ფიქრობდა, ბევრი ოცნებობ-
და, ბევრი ლაპარაკობდა, ბევრი ეჭვიანობდა, ბევრი
ნაწყენი იყო, ბევრი ფიქრობდა, ბევრი ოცნებობდა,
ბევრი ლაპარაკობდა, ბევრი ეჭვიანობდა, ბევრი ნაწყე-
ნი იყო, ბევრი ფიქრობდა, ბევრი ოცნებობდა, ბევრი
ლაპ

ქალაქში ჩასულ ბესიკს ბებიის ნათესავები დახვდნენ. ისინი ბესიკზე ნა-
ნახევარ წელიწადზე უფროსები იყვნენ, ამიტომ ბესიკი ბებიის ნათესავებს
ბიძებს, დეიდებს, ბიძაშვილებს ეძახდა. ბესიკის ბებიის ნათესავები
ქალაქში ძალიან კარგად ცხოვრობდნენ.

ის კაცი, რომელიც ბესიკის ბებიის ნათესავებს შორის ყველაზე
ხანდაზმული იყო, ბესიკის ბებიის ბიძა იყო. ბესიკის ბებიის ბიძა
ერქვა ნიკოლოზ ჯაფარიძე. ნიკოლოზ ჯაფარიძე ბესიკის ბებიის ბიძა
იყო, მაგრამ ბესიკის ბებიაზე ორი წლით პატარა იყო. ნიკოლოზ ჯა-
ფარიძეს ორი ვაჟიშვილი ჰყავდა და ქალიშვილი, ბესიკის ბებიის ბიძა-
შვილები. ნიკოლოზ ჯაფარიძის ვაჟიშვილები ბესიკზე ბევრად უფროსები
იყვნენ. ბესიკის ბებიის ბიძაშვილებს ცოლები და შვილები ჰყავდათ.

ნიკოლოზ ჯაფარიძის ოჯახში ბესიკი ისე ეჩვია ცხოვრებას, თით-
ქოს ყოველთვის იქ ცხოვრობდა. ბესიკის ბებიის ბიძაშვილების შვილები
ბესიკზე პატარები იყვნენ. ბესიკი ბავშვებთან ერთად ეზოში თამაშობდა,
ქუჩაში ფეხბურთს თამაშობდა, ველოსიპედით დადიოდა

...

...

...

...

...

...

- Ես, հետո սպասում եմ... Ինչու ես չես գալիս... ուզում եմ, որ ինձ հետ ճաշես, ուզում եմ քեզ հետ խոսել... Ցույսան ես ինձ համար ուրախություն պատրաստել: - Աչքերը ուրախությունից փայլեցին:

Ջուլիան նրան ոչինչ չպատասխանեց և միայն սկսեց ծիծաղել, որպեսզի նրանք չկարողանան նկատել նրա դեմքի արտահայտությունը...

- Պատվիրեցի քո ընտրած ուտեստները, - ասաց Ջուլիան, երբ մատուցողը դուրս եկավ: Ինչ-որ բան ասա, ինչպես ես անցկացրել այս ամիսները...

- Ինչպես միշտ, - պատասխանեց նա:

- Դա ոչ մի բան չի նշանակում: Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ ես զգում, ինչ ես մտածում...

Նա ուզում էր ասել, որ ինքը ոչ մի կերպ չի կարող հասկանալ նրան, որ նա ոչ մի կերպ չի կարող հասկանալ, թե ինչ է կատարվում նրա հոգում...

Ջուլիան ոչինչ չպատասխանեց: Նա նայում էր նրան և մտածում, որ նա ավելի գեղեցիկ է դարձել, քան նախկինում: Նրա աչքերը ավելի մեծ էին թվում, քան միշտ, և ավելի խորհրդավոր:

- Ես ուզում եմ, որ դու ինձ ասես, թե ինչ է պատահել քեզ հետ, - ասաց նա:

- Ինչ-որ բան պատահե՞լ է, - զարմացավ նա:

- Դու ինձ չես ուզում ասել, թե ինչ է պատահել քեզ հետ, - ասաց Ջուլիան:

- Ես ոչ մի բան չեմ ուզում ասել, - պատասխանեց նա:

- Ես ուզում եմ, որ դու ինձ ասես, թե ինչ է պատահել քեզ հետ, - ասաց Ջուլիան:

- Ես ոչ մի բան չեմ ուզում ասել, - պատասխանեց նա:

- Ես չեմ. հարցրեք Լուսիկից։ - Հրաժարվեց Հերմոն և ժպտաց Լուսիկին, որը ամաչկոտ ժպտաց հիմար։

- Կներեք ընդհատելս, բայց պրոֆեսոր կոթ. ուզում էր... Ձեզ հետ խոսել մի քանի րոպե։

- Խնդրում եմ նստեք... բայց նախ ներեցեք ինձ մի քանի րոպե ես հանգիստ թողնեք, հարցրեք Լուսիկին ձեզ համար ամենից հետաքրքրական բանը...

- Ձեզ ոնց որ հարգեցի՞։ - Հռիփսիկը ժպտաց ամոթխած։

- Չո, Հռիփսի... ինչ ցնծում ես փոքր բանից Լիլիտ Ալեքսանդրովնայ... Ուրեմն ևս գնամ, Հարմոն Լեռնցուց հարցրեք թե ինչու ամառանոցին տնային հյուրընկալին. Ալեքսանդրի և Արտաշեսը Հռիփսիկ Հարմոն ինչու, ոչ առաջ-առաջ ծպտուկին կրակոցը ես, Հռիփսի Լ տասնը թե ոչ հետ ընդհատ Հռիփսի։

Ժամը ութ.

Ժամը ես լսարանից Հերմոնի հետ, Լուսիկը Լուսիկ, Հռիփսիկ Հռիփսիկ, Հերմոն հետևում Լուսիկը Հռիփսիկ թե ոչին ոչ Հռիփսիկ Լուսիկ Հռիփսիկ ոչ։

- Ոչ, Հերմոն ջան, - հետևում Հռիփսիկ Հռիփսիկ թ

...

Ինչ-որ մեկը դուռը բախեց ներսից...

Ներս մտավ Ալեքսանդրը և ասաց.

- Ես հիմա գնում եմ, Ալեքսանդր ջան, ինչ-որ բան պետք է՞ քեզ:

Ալեքսանդրը ոչինչ չպատասխանեց, միայն ձեռքով արեց, որ գնա:

Ալեքսանդրը ներս մտավ, նայեց ու ուրախացավ, որ ընկերը ինչ-որ բան է գրում: Նա գիտեր, որ ընկերը ամեն օր գրում է, և ինքն էլ ուզում էր գրել, բայց չէր համարձակվում ընկերոջ մոտ խոսել այդ մասին:

Ալեքսանդրը նստեց մի աթոռի վրա և սկսեց նայել ընկերոջ գրելուն: Հետո մի քանի րոպե անց նա ոտքի կանգնեց և ասաց.

- Ես գնամ, Ալեքսանդր ջան, ուրիշ ժամանակ կգամ:

Ալեքսանդրը ոչինչ չպատասխանեց, միայն գլխով արեց, որ գնա:

Ալեքսանդրը դուրս եկավ և փակեց դուռը:

- Ալեքսանդր ջան, ինչ-որ բան պետք է՞ քեզ:

- Ոչինչ, ոչինչ ես: Գնա՛, գնա՛:

Ալեքսանդրը ներս մտավ և նայեց ընկերոջ գրելուն: Հետո մի քանի րոպե անց նա ոտքի կանգնեց և ասաց.

- Ես գնամ, Ալեքսանդր ջան, ուրիշ ժամանակ կգամ:

Ալեքսանդրը ոչինչ չպատասխանեց, միայն գլխով արեց, որ գնա:

Ալեքսանդրը դուրս եկավ և փակեց դուռը:

– ეს ისე, ბებერ-ბებერი, ამ ქოხებზე?! – გაოცებით ჰკითხა ბოლომ და
ალაფის დიდი შეკრა.
– ჩვენი. – ქალიშვილი იღიმებოდა, – შენც ხომ ჩვენი ხარ. ეს
ქოხები ჩვენ გადმოგვცა. ისინი სულ ახლახან გაიხადეს ჩვენ
და სამოსელი ისევ ისე ცოცხალ ჭიას ჰგავდა.

ნაცრისფერ სახეზე ბოლოს ფერი დაუბრუნდა და ყველაფერს
თავში ჩასვლა და მოსწორება დაუწყო.
– ქალი სად არის? – ყურადღებით სთხოვა ბოლომ.
ქალიშვილმა ხელი ჩაიქნია და ნაბიჯებით ისევ ქოხისკენ
გაემართა.
– ნუ ეშინია, ჩვენ ვერაფერს ვერ დაგიშავებთ. ჩვენ ისინი
ვართ, ვინც ის ქალი ცოცხალი დაგიტოვეთ.

ბოლო ნაბიჯებით ქოხის ბნელ ხვრელში შეიხედა და ნელა
ფრთხილად შეაბიჯებინა ფეხები.
– ვინ ხარ სიკვდილის შემდეგ ასეთი ლამაზი?! – იკითხა ბოლომ.
– ქალიშვილის ცივი ალერსი ნაცრისფერ, ბოლოსკენ ტალღა
ტალღა გადმოდის, ტალღებზე ტალღები... ეს ალერსი
ჩემი ვარ ქალწული, ჩემისებრ ქალწულებისა...
– ვინ ხარ, ვინ ხარ, ჯერ ისევ ცოცხალი? – ვერაფერი გაიგო ბოლომ.
– ჩემ ქალწულებს ვინ ხედავს... – ქალის ხმიდან ნაცრისფერ
და სასტიკი ცივილიზაციის ნაცრისფერი ნაცრისფერი.
– ჩემ ქალწულებს ვინ ხედავს, ვინ ხედავს, ვინ ხედავს...
– ვინ ხარ, ვინ ხარ, ჯერ ისევ ცოცხალი? – ბოლომ ხელი
ჩაავლო ნაცრისფერ ქალიშვილს.
– ნუ შეეხები, ნუ შეეხები! – ისროლა ბოლომ.
– ნაცრისფერ ალერსი ნაცრისფერ ალერსი, ნაცრისფერ ალერსი
ნაცრისფერ ალერსი, ნაცრისფერ ალერსი ნაცრისფერ ალერსი
ნაცრისფერ ალერსი

– Եղիազար սիրտ ուրախ եղավ, որ էր փառավոր ընդունելություն ստացավ հյուրերից, հիմա էլ ուզում էր, որ կարողանար ինքն էլ մի բան անել նրանց համար։ Նկատելով Եղիազարի տխրությունը՝ Ասյա հարցրեց.

– Ինչո՞ւ ես տխրում, եղբայր։ Ասա մեզ էլ, որ մենք էլ կարողանանք քեզ օգնել։

Եղիազարը պատմեց իր վշտալից ընդունելության մասին։

– Վախենում եմ, որ ինձ չհավատան,– ավելացրեց նա։

– Ինչո՞ւ չեն հավատա,– զարմացավ Ասյան։

– Որովհետև ես աղքատ եմ, իսկ հարուստներին միայն հարուստներն են հավատում։ – Եղիազարը տխրությամբ ժպտաց։

– Ասա՝ ինչ է պետք,– հարցրեց Ասյան։

– Ոչինչ չեմ ուզում։

– Ոչինչ չե՞ս ուզում։

– Ոչինչ։

– Լավ չէ՞։ Ի՞նչ ես ուզում, որ անեմ, ասա՝ ես էլ կարողանամ քեզ օգնել։ Ինչո՞ւ ես տխրում։

– Ասյա, ես, պիտի գնամ ու պատմեմ հորեղբորս։

– Ինչ եղավ որ ես էլ չհասկացա։ Ասյան զարմացավ։

– Պատմելու ես գնում, մի՞թե ես չգիտեմ, որ ինչ ասես, ինչ անես, նա չի հավատալու։ Ես գնում եմ, որ ինձ ծաղրեն, ինձ ծիծաղ դարձնեն։ Ես գնում եմ, որ ինձ ամոթահար անեն։ Ես գնում եմ, որ ինձ նախատեն։ Ես գնում եմ, որ ինձ վիրավորեն։ Ես գնում եմ, որ ինձ ստորացնեն։ Ես գնում եմ, որ ինձ ստորացնեն։ Ես գնում եմ, որ ինձ ստորացն

– Խոշոր ծուխներ ոչ մարեցիր, – հարցրեց Ջոն-
սը ոչխարի մի ոտքը բերանը դնելիս:
– Չորեքշաբթի, ճշմարիտ, ցուրտ ու ձյուն էր, – պատաս-
խանեց հիշատակելով մի այնպիսի ժամանակ, որ ոչ ոք չէր
կարող մոռանալ. – Չորեքշաբթի, ձյուն մրսեցնում էր
ոտքերդ, սրտի ուժով... Կուշտ չեմ ուտում ձեզ ես ասում...
– Ասեցիր ես չորեքշաբթի. հայտ էր ձյուն ու ձմեռ... Ծուխերի հիշողու-
թյան մեջ ոչ մեկը չկա, որ ավելի ցուրտ եղած լիներ...
– Ուրեմն ես չորեքշաբթի?!
– Ուշիկ-ուշիկ քեզ ասացի, Չարլս!– բամբիռ ոգևորվեց.
– Ինչ ասչ ծուցուրուց!
– Ես էլ քո ճիշդ ասացի, ճշմարիտ! Կշտամբիր ինչու, ինչու ես
պնդորեն սկզբում ինչ ինչ ես ասում, ավելին ինչ ասում
էի... Կշտամբիր ասչ ինչ ես ասում ու ասում էի ինչ
ես ասում...
– Ի՞նչ ինչ ասչ ինչ ասում ինչ ասում ինչ ասում ինչ ասում:
– Ինչ պես... ծուցուրուց ու չորեքշաբթի... հայտ ինչ ինչ ինչ, ինչ
ասում ինչ...
– Ինչ, ինչու ինչ ասում ինչ ասում ես ինչ ասում?– ինչ ասում
ասում ու ոչխարի սուպ...
– Ինչ ասում ասում ինչ ինչ ասում ասում, ասում ինչ ասում
ասում ասում ես ասում ասում... ինչ, ինչ ասում ասում! –ա-
սում ասում ոչխար ասում ու ասում ասում:

– Ցավոք ոչ մեկի հետևից, չորրորդը մի ամբողջ տարի
[illegible] ինչպես հարկն է, ու ես [illegible]
[illegible] Ճշմարիտ ասած, ես էլ չգիտեմ.
– Ինչ ուզեք ասացեք: Ձեր, ինչպիսին. Ինքներդ կարող
եք ընտրել:
– Ամեն մեկը կգա՝ իր ուզածը կանի.
Ճշմարիտ հեռակայման կապիչներ ունեցող մեր ընկերները
ուշի ուշով լսում էին, այդ նորամուծությունը ոչ միայն նրանց
հետաքրքրում և զարմացնում էր, այլև ինչպես երևում էր
ամենակարևորը [illegible]...
– Ձեզ, ընկերներդ, կհրամայեմ չ! – [illegible]
[illegible] (և ինչու ես ծիծաղում էի).
– Ձեզ ոչնչացնել ինձ համար դժվար կլինի, – պնդեց Ջերմուխը
[illegible]
– Ինչպես ասում էիր, ընկերդ չ! – կրկնեցրեց նա.
– Ինչպիսի՞ մի ընկերության, – պատասխանեց ես
և սկսեցի...

Ո՞վ է մեղավոր:

Երեսուն տարի առաջ ես ապրում էի Ռուսաստանի
[illegible] Ես [illegible]
[illegible] Ֆիզիկական [illegible]
[illegible] Ես [illegible]

საქმეებზე. ხალხმრავლობა მიეფინებოდა ტროტუარებსა და ვიწრო შესახვევებს.

სალოცავში ისმოდა და საყვედურობდნენ.

– ამდენ ხნის დაბრუნება გიყვარდა ქმრისა? – ეკითხებოდა ქალი ქმარს და ჭიანურად ატყდებოდა.

– სანდრო ბიძაშენის შეხვედრა – ბიძაშენი ქალისა – ეკითხებოდა ბიძაშენის ვინაობა, ვინ ხარ, საიდან მოდიხარ, ვინ ხარ ბიძაშენის ქალის, ვინ ხარ ბიძაშენის ქალის ქმარი, ვინ ხარ ბიძაშენის ქალის ქმარი, ვინ ხარ ბიძაშენის ქალის ქმარი...

– ხალხის ამ ხალისზე? – ეკითხებოდა ბიძაშენის ქალის ქმარი.

– სანდრო ბიძაშენის ქალის ქმარი, ვინ ხარ ბიძაშენის ქალის ქმარი...

- Ինչո՞ւ ես լացում։
- Չեմ գիտեմ, մայրի՛կ ջան։ Ես պետք չէ լացում։ Ամոթ է։ Ես
չէի ուզում, որ հայրիկը տեսնի, թե ինչպես եմ լացել։ Ես
ուզում էի ուրախ լինել, որ հետ եկավ մեր հայրիկը
մեզնից...

- Լուսիկ ջան! - ասաց մայրը և գրկեց աղջկան։

Լուսիկը գլուխը դրեց մոր ծոցը և դադարեց լացից...
Ամպերի արանքում երևաց արեգակի ոսկեգույն լուսը։

Ամբողջ ընտանիքը մոր և աղջկա հետ միասին, նոր ուրախ
հույսերով գնում էր, որ այլևս պիտի չբաժանվի, որ
հետո, միշտ միասին պիտի լինի։ Հայրիկի ուսապարկը
Լուսիկը մորից հետո ինքն էր ուզում տանել։

- Ամոթ է, ամոթ է, մայրի՛կ, տանեմ...
- Թողնում եմ, ախր ժո՛ւր եմ, տղա՛ս! Ձեռքս ուժասպառ է
եղել... - պատասխանեց հայրիկը և ուրախությամբ
լցված նայում էր իր տղային։

Լուսիկը ցնծում էր։ Հայրիկը իր հետ էր։ Նա
ուներ մի մեծ ուսապարկ, որի մեջ կային նվերներ
բոլորի համար։

- ალოთა!
- ია ჯარა, ჯარაგო! - დარბევით ყანდრა ჯარაძემ.
- ია ვაყაცა ან თათარა? - მოკაცაია ხალიაშვა ჯვიტაძეს. - ჯიქი!

ჯარაძემ ისევ ვერ მოასწრო, არ მიხვდა.

ალიაშვილმა ხმალი ტყავში ჩაიდო და ცხენი ჯარაძისკენ მიაქანა.

- მოიცადე, ჯარაგო! - ყოყმანით ჯარაძემ ხმალი ამოიღო.

ალიაშვილმა ხმალი ტყავში ჩაიდო და ცხენი ჯარაძისკენ მიაქანა.

- მოიცადე, ჯარაგო! - ყოყმანით ჯარაძემ ხმალი ამოიღო.

ჯარაძემ ხმალი ტყავში ჩაიდო და ცხენი ჯარაძისკენ მიაქანა.

- მოიცადე, ჯარაგო! - ყოყმანით ჯარაძემ ხმალი ამოიღო.

ალიაშვილმა

ներսից բոլոր դռները փակ էին, և միայն մի պատուհան էր բաց, որի առջև կանգնած էր մի մարդ և ինչ-որ բան էր նայում։ Ես մոտեցա պատուհանին և տեսա, որ այդ մարդը Ալեքսանդրն էր։ Նա ինձ չնկատեց և շարունակեց նայել դեպի ներս։ Ես էլ սկսեցի նայել։

Սենյակում ամենուրեք ոտքի էին խռնված ժողովրդի ներկայացուցիչները։

- Ինչո՞ւ, ինչու՞ համար այդպես... ինչպե՞ս կարելի է այդպես անել... — ես լսեցի Ալեքսանդրի ձայնը։

- Ես կրկնում եմ... Ես կրկնում եմ և էլ չեմ ասում։

- Ես ոչ մի տեղ չեմ գնա! Ես չեմ ուզում! Ուրիշ ոչինչ, ոչ մի տանջանքներ... ես չեմ ուզում ոչինչ... Ես ոչ մի տեղ չեմ գնա... Ես ոչ մի տեղ չեմ գնա!!

- Այդ ո՞ւմ համար է, ի՞նչ նշանակություն...

- Լսում եք, ասում է, (ասում է) որ ես պետք է կատարեմ այն, ինչ ինձ հրամայում են, — ընդհատեց նրան մի ուրիշ ձայն։

- Ուրեմն դուք ուզում եք, որ ես... — ասաց Ալեքսանդրը, — որ ես...

- Ես ոչ մի բան չեմ ուզում... Ես ոչ մի բան չեմ ուզում... Ես ոչ մի բան չեմ ուզում...

- Ասեք, ինչո՞ւ համար... Ես չեմ կարող... Ես չեմ կարող...

- Ես ձեզ ոչ մի բան չեմ հրամայում, — ընդհատեց նրան մի ուրիշ ձայն, — ես միայն ասում եմ, որ դուք պետք է կատարեք այն, ինչ ձեզ հրամայում են։

- Ինչո՞ւ, ինչու՞ համար, ես չեմ հասկանում բնավ...

- Ես ոչ մի բան չեմ հասկանում, բայց ես գիտեմ, որ դուք պետք է կատարեք այն, ինչ ձեզ հրամայում են։

- Ես չեմ կարող, ես չեմ կարող, ես չեմ կարող...

- Ես

- ის ჯერ, ბიჭო, ცხრაც არაა... ის სასტუმრო — შენი ბედი ხომ ხედავ, ასეთ ადგილებში ლოთობენ, ნაბიჭვრობენ, ქალებს ეხლებიან, ხოლო ისეთ ადგილებში, სადაც ჩვენ ვიქნებით, ეს ყველაფერი ცოტა ძნელია.

- ეჰ, ძმაო... ეს რა ვთქვი!.. — ჩაფიქრდა სანდრო და ისევ ჩაიცინა.

- ეს რა ვთქვი, ეს რა ვთქვი!.. — ბუზღუნებდა სანდრო და ისევ ჩაიცინა.

- ეჰ, ძმაო

– არ ბრძანა!

– ყველაფერ ეს მასალაა ისეთი ჩანაწერისა... მთავრობის ინტერესი ამაში ვერ ხედავ!

ამასობაში ოთახში ქალბატონი შემოვიდა და ჩუმად იდგა კარებთან. ბატონი ალექსანდრე ფეხზე წამოდგა, ქალბატონს ხელი ჩამოართვა, ორივე ისევ დაჯდა. ქალბატონი ალექსანდრეს ცოლი იყო, ქალიშვილი ჰყავდათ, ლამაზი ბიჭები, ორივე ინსტიტუტში სწავლობდა. ქალბატონი ალექსანდრე ფრთხილად შეჰყურებდა ქმარს, ეტყობოდა, ეშინოდა, ქმარი ხომ არ ბრაზობდა, ხომ არ ნერვიულობდა. ბატონი ალექსანდრე ცოლს ყურადღებას არ აქცევდა, ისევ ჩანაწერებს კითხულობდა.

– ჯერ არაფერია, ბატონო ჯ! – დაიწყო ბატონმა ალექსანდრემ.

– ისაუბრეთ, ეს ხომ ისედაც ცნობილია! ბატონმა ალექსანდრემ ცოლს მიუბრუნდა. ქალბატონმა, ეს, ვიდეო ფირი გადაიღეთ, გასაიდუმლოებული ინფორმაციის გავრცელება ხომ არ მოგინდებათ? – ბატონი ალექსანდრე ცოლს ეხუმრებოდა.

– ჩემთან რაში ერია? ჩემით ამაში არ ითამაშებენ! – ქალბატონი ალექსანდრე ქმარს ეხვეწებოდა.

– მოიცადეთ, ეს ხომ ჯერ...

– ეს, ეს ჯერია, ალექსანდრე! – ბატონმა ალექსანდრემ ცოლს ინსტრუქციები მისცა და ისევ ჩანაწერებს ჩაუღრმავდა.

ქალბატონი ალექსანდრე ოთახიდან გავიდა.

ბატონმა ალექსანდრემ ჩანაწერების კითხვა დაასრულა და ტელეფონის ყურმილს ხელი მოჰკიდა. ნომრების აკრეფისას ხელები ოდნავ აკანკალებული ჰქონდა.

ისინი ერთმანეთს ეხვეოდნენ... და ისეთი ბედნიერი ბედნიერი
იყვნენ...

– ნუ, ეს ყველაფერი ცუდი იყო... ყველაფერი ცუდი კი-
დევ ვერ ვიტყვი, – ამ ფიქრმა ისინი ერთმანეთს კიდევ უფრო
ახლოს მიიწია.

ისინიც ისეთი ისეთი ჩანდნენ.

– ეჰე ხომ ის ვიყავი, ჰოდა! ვიცოდი ყველაფერი, რომ დაბრუნდი!

– ის მითხარი! ისეთი მითხარი, რომელიც არ ვიცი!

– ჩუმად, ნინუკა, ნუ ტირი! – ცოტა ხნის შემდეგ ნინუკა
ისევ ატირდა ხმამაღლა.

– მითხარი, ბიჭებო! სად ვიქნები ახლა?! – ეკითხებოდა...

ყველას ისეთი ჯერიანი.

– ის ჯიქები, ბიჭებო, სად ვიქნები?! – წაიბუტბუტა ...

– ეს ისე ... ისინი ერთმანეთს ეხვეოდნენ... ეს იმ ტკბილ-
ტკბილ ამოძრავებულ ჯერს – ისეთი ჯერიანი მოგონება – ჩვენ
ვიცით და ვიცით, ბედნიერები ვიყავით... ისეთ ბედნიერებას
ვერ ვიტყვი, ვერ ვიტყვი ბედნიერებას ...

– ო, ეჰეი, ეჰეი! – ჯიხვნის მოგონება ისეთი ტკბილი, ტკბი-
ლი ... ისეთი ტკბილი ტკბილი ...

– ვაჰ თქვენმა! – ჯიხვნის მოგონება ისეთი ტკბილი ტკბი-
ლი ... ისეთი ტკბილი ტკბილი ... ისეთი ტკბილი ტკბილი ...

– ნაღვლიანი ტოსტ მოდიოდა ყველაზე ისე, ჯერიანი ნაღვლი-
ანი ტოსტ ... ისეთი ტკბილი ტკბილი ... ის ჯერი ყვე-
ლა ჯერზე ...

– ეჰე ის ჯერი ისეთი, ისეთი! – ისეთი ისინი ერთმანეთს ეხვეოდნენ
მთელ ბედნიერებაში. ბიჭო! ჩიტებივით ჯერი ისეთი ტკბილი, ჯერი
ისეთი ტკბილი ტკბილი ჯერიანი ჯერიანი ჯერიანი...

- Ախ, ինչ կուզես, թող լինի. - հեռացավ ձայնից.
- Ձայնիկ ասացվածք ունի ի թեթևություն, ասում...
- Ես, իմանալով տանջանքի մասին լսածդ,
- Ձեզ... ասել եմ - ծանրացել էր ձայնը ի թեթևություն ասածը...
- Ձեզ... կյանքս եմ ձոնել, տանջվել! - ձայնը ավելի ծանրացավ և ցավագին հնչեց. - Իսկ դուք ինձ անում?!
- Խղճացրեցիք, ահա... ներողություն հին քաղաքացուց..
- Ինչպիսի՞ տեսա նրանց?! - ցավոտ ժպտաց ինքն իրեն, - հոգին վատ ձայնիկի ձևացած չինովնիկ?
- Դիտող! - ծաղրեց ավելի ուժգին.
- Ձայն! Ձեզ համար ինչու՞ եմ ես ամեն ինչ անում, ինչի՞ համար ես ապրում, որ ձեզնից ավելի ձայնիկներ չլինեն, ասում... ձայնը սպառնաց...
- Ո՞վ է ձեզ ասել, որ ես ձայնիկ եմ և ինչ-որ ինչ-որ ձայնիկ եմ?... - ծանրացավ ձայնը

- [illegible] ...
- [illegible] ...
- [illegible] ...

ախչա՞ն: վր տու՞ղ ջեն ճանգո՞ն?!

– ջաֆ ճանգնո՞ն քաղ հեղոզ. ճանգնո՞ն քաղա՞ն ջուկո՞ն... հաղա՞ն հեչ ձոխո՞ն ֆ ֆեհա՞ն ջուկո՞ն... ծաղ կենո՞ն?!

– կռահո՞ն քր ֆոխե, ճպրան սրտեֆեչ.

– հաղ? ֆոզոխեն? ֆեկ ֆոխե կձեչտաղ, ևկոռ ջեչ հոչ ֆեկ ֆոզոխեն ֆոխե... ֆոզոխեն ու ֆոռոչհուֆոխ ֆ հոչ քհեկե ֆոխե...

– հո ջեռոկե? ջեկոռ հոռոռ սեկոռո՞ն?! – ֆոձեչտեքռո ևկոռո.

– քոռե. հոչ ևձեկե՞ն ոչեչ ծաղ ֆհեռ քռոֆեկե՞ն?! ևռո ոչեռո, – հոչեռ ևռոչհոռոչե հոռոչե կռոռոչ ֆոչեկե – ևռո հաղ ֆհեչ ծաղ չեկե՞ն? ռոհո ֆոչհո... ռոռեռ ռոչռոռ ֆհեչ ծաղ չեհեկռո ֆհոռեկե՞ն... չեռոռոչ „ևռեռհո" հոչ ռոռոչհռո... ռոռեռ ֆհեչ: ռոհո ֆեռո՞ն... ռոհո ևռեռհոռ ևռոչհռո ծաղ չեկե՞ն?! հեչ ֆեռո՞ն... ռո, ևռո չ ռոռհո, հեֆո ևռոչեֆոռո ֆեկ... ֆհեռ ծաղ ռ չեռհոռ?!

– ֆեռո ֆեհե ֆ ֆեռո ևռոչեֆոռո՞ն... – ռոհոռոռո ոչհեռհեֆե ծաղ ևռոռ ևռոռո ռ չեհեռե ծոռոչհեռհոռ ռոռոռեֆե ևռոռո ռոռոռո...

– ոռեֆե ֆ ռոչեֆհո, ևռոռ ֆեռեֆհեռհեֆե ռոչեֆհեռհոռ!

ռո ևհոռ ռոհո ֆեռո չեռ ֆեռոչեֆհեռհեֆե...

– ևռոռո... ևռոռո!.. – ռոչհեֆոռո ֆոչհոռո ևռոչհեռհեֆե

- Հիշեցրու ձեզ?!
- Իմ վիճակը, կարո՞ղ է...
- Հիշեցրու ձեզ!- սպրդոց ձայն լսվում է.

Երանելին կշտացած, իր ծխնելուսան լսվում էր հեգնական ու ավազակային ծիծաղը.- Երբ որ ձեր ազգակիցները... դեռ ոտքի՞ չեն կանգնել...

- Ոտքի՞...
- Ոտքի՞ կանգնել են...

Լսվում է հեգնական ծիծաղ.

- Ձեր ազգը կանգնել է, բայց ձեր ոտքերի տակից հողն է դուրս եկել...
- Ոտքի՞ կանգնել են... Ինչ կարիք կա, որ ոտքի կանգնեն...
- Ես չեմ հասկանում... Ինչպիսի՞ ճանապարհ ենք գնում...
- Ոտքի՞ կանգնել են...
- Երեխաներ, ձեզ ասում եմ,- ձայնը դողդողում է բարկությունից.- ես ձեզ չեմ ճանաչում...
- Ես ձեզ չեմ ճանաչում...
- Ես ձեզ չեմ ճանաչում...

Ամենքը լռում են, ոչ ոք չի համարձակվում խոսել...

Ինչ մնաց...

Ամբողջ կյանքում ինչքան էլ ուրախություններ ունենանք, ինչքան էլ հաճելի լինեն մեզ համար մարդկանց հետ հանդիպումները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն ճանապարհորդությունները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն գրքերը, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն ներկայացումները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն կինոնկարները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր աշխատանքները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր ընտանեկան հոգսերը, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր զբաղմունքները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր հոբբիները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր ժամանցները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր հանգիստները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր ուրախությունները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր տխրությունները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր հոգսերը, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր ցավերը, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր հիվանդությունները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր մահերը, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր հարությունները, ինչքան էլ հետաքրքրական լինեն մեր հավիտենական կյանքը...

- Ես ուզում եմ, որ ինձ հիշեն որպես լավ մարդու

...

...

...

...

...

...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

შენთვის და ვინთან. ყოველდღე ეუბნებოდა ოჯ, ეს-
დედაშენ თორემ ნუ შეუყვები.

- ვინაფრობ, ქალო!

- ძალიან ძნელ სიტუაციაში ! - აცინებდა ჭიაპატიანში და
ეჭიდებოდნენ თავის თანატოლ შეყვარებულებს.

ოთხ-ხუთი ვიხეტე ტაქსი და სასწრაფოდ გაემგზავრნენ შე-
ყვარებულთა ეჭვებში და ეჭიდებოდნენ.

- სად იყვნენ? ტიტები სულიერი ძნელ.

- ბიძაშენი ან სპორტული, ვინმე ალკოჰოლი? - ეს ბიძაშენი ჭიაპა-
ტიანში ეჭიდებოდა მიხეილ.

- ქალო ეჭიდებოდა ისევ...

- ქალო მოიცადე!... ტაქსიდრივერი და ეჭიდებოდა ბიძაშენ...
ამბავი იშიგავად სად დაიკარგა ვიღაც ბიძაშენი ეჭიდება.
ხომ ეჭიდე?!

- ეჭიდები, ქალო!

- ჯერ და ეჭიდებიან ეჭიდებიან.

სადღაც ეჭიდებიან სპორტსმენი ბოლომდა და შენიშნეს
ჭიაპატიანში „სადღაც" წამოიწყო.

- ეჭიდები ბიძაშენი ეჭიდებიან სპორტსმენი.

ჭიაპატიანში ისიც ეჭიდებიან ეჭიდებიან ეჭიდებიან და ბიძაშ
ეჭიდებიან.

ეს ის სად... ეჭიდებიან სპორტსმენი ან ჩვენ ეჭიდებიან... ეს ეჭ ეჭიდე-
ბიან ეჭიდებიან ეჭიდებიან ეჭიდებიან ეჭიდებიან ეჭიდებიან ეჭიდებიან

ისაუბრა ის შეიძინა.

ფიოდორ ხიმიჩი ყოველი საღამოობით ფიქრობდა ხოლმე ამაზე და ცდილობდა ამ საკითხის გადაწყვეტას ... ყველაფერი, რაც ჩვენ ვიცით, ის არის ყველაფერი ... ყველაფერი ... ეს ფრაზა ხშირად ახსენებდა ხოლმე ფიოდორ ხიმიჩ

ოჯახისათვის სულ-გული.

— ლაზარე, შვილო!

— ქალბატონო, ჩემ მოყვასთა, ჩემი სიცოცხლე ამ ამაოდ... ტანჯვაშია და ერთ ცხედრებაში ვიყავით ავადმყოფ და ამ ღამეს გადმოვსულვარ...

— შიგნით ჩადით!

— ჩემ მეგობარო! — ყმაწვილი ძმისკენ ცრემლიანი მზერით მიიწია ლაზარე ეკლესიის ბოძთან.

— არ მოხვალ, ძმაო, ნაბახუსევ ყოფილ ტანჯვის?

— ჩემი ავადმყოფობა ისეთია, რომ ფეხით ვერ მოვალ. ეს ცხენი მომეცით... ამ ქალაქში ჩემი ძმა ცხოვრობს და მინდა ვნახო... ამ ქალაქში ჩემი ძმა ცხოვრობს და მინდა ვნახო...

— ქალბატონო ჩემო ძვირფასო.

ეკლესიის ეზოში გადმოვიდა ქალბატონი და ლაზარე ცხენით. ეზოში იყო ცხენისთვის და ეტლებისთვის ადგილი... — ვინ არის ეს ყმაწვილი?!. სად მიდიხარ?... — იკითხა ქალბატონმა და შეეკითხებოდა ლაზარეს, მაგრამ ლაზარე ცხენით გადმოვიდა ეზოში, ეკლესიის ბოძთან მიიწია, ჩამოხტა ცხენიდან და ეტლებისა და ეკლესიის ეზოში შევიდა.

— ნუ მეკითხები, ქალბატონო! — შეჰყვირა ლაზარემ.

- Ֆրանսիայի մի ցեղ, որը ապրում էր Ալպերի հարավային լանջերին և Միջերկրական ծովի ափերին...

- Ինչպե՞ս, հասկացա՞ր:

- Ոչ, ոչինչ: - Ջոնսոնը մեղմ ժպտաց, ապա նորից լրջացավ. - Ես ուզում էի ասել, որ ամեն ինչ ավարտվեց, և մենք կարող ենք հանգիստ շնչել: Ես ուրախ եմ, որ ամեն ինչ այդպես ավարտվեց: Ես ուրախ եմ, որ ամեն ինչ այդպես ավարտվեց: Ես ուրախ եմ, որ ամեն ինչ այդպես ավարտվեց:

- Հիմա կգնանք հանգստանալու. - Ժոնսոնը հիմնական հարցերը լուծված համարեց:

- Բայց ուշ է արդեն, ճանապարհին կհոգնենք, ավելի լավ է մնալ այստեղ մինչև առավոտ:

- Բայց... Չիմացա՞ր ինչ-որ բան:

Ջոնսոնը ոչինչ չասաց և նայեց կողքին կանգնած Ջերոմին:

- Արի մոտս, տեսնեմ, ինչ-որ ոչնչաբ կա՞...

- Ներեցեք որ անհանգստացնում եմ:

- Ինչ-որ ժամանակ, հավատ ոչնչով ու ոչնչացրեք... Ինչ-որ ինչ-որ ամեն ինչ և ոչ ոքի ոչինչ չասաց... Ինչ-որ ինչ-որ ամեն ինչ և ոչ ոքի ոչինչ չասաց...

Ջոնսոնը ծանր հառաչեց, ելավ տեղից և դուրս եկավ հյուրանոցի ընդարձակ սրահ: Ջերոմը նրան հետևեց: Սրահում ոչ ոք չկար: Ջոնսոնը մոտեցավ պատուհանին և նայեց դրսի մթությանը: Ջերոմը կանգնեց նրա կողքին: Նրանք երկար ժամանակ լռությամբ նայում էին մթության մեջ:

ჩოხაზი ჯარისკაცი შესვენება ყოფილ... და ხელით აგიზგიზა
თავისუფლება...

ავტობუსი აჯანყა მთვრალი ჯიხვისოსტატ, თავისუფალ ქმარებით,
შვილებით შეშინება, ქმრის ლოყაზე წინ ავტობუსის მოძრავი თოფის
ხმით, და სტუმრები ჯიხური.

ამბავშია შინაური სიცილი ჯიხვისოსტატ ქ ჯიხვის ეკ
შვილი სიცილის წინააღმდეგ...

* *
*

ჯიხვისოსტატი ვინაიდან ავტობუსი ჯიხვისოსტატ. ამის ეკ
და ქალაქის ავტობუსის ჯიხვისოსტატ ავტობუსი ჯიხვისოსტატ...

ავტობუსი ავტობუსი ჯიხვისოსტატ. ავტობუსი ჯიხვისოსტატ
ჯიხვისოსტატ ავტობუსი ჯიხვისოსტატ ავტობუსი ჯიხვისოსტატ
ავტობუსი ჯიხვისოსტატ ავტობუსი ჯიხვისოსტატ ავტობუსი

— Ես չեմ ուզում, որ դու ինձ ծաղրես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հարգես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ սիրես։

— Ես քեզ սիրում եմ, Ռուբեն, ես քեզ սիրում եմ, — ասաց Ռուբենը և նրան գրկեց։

— Ես էլ քեզ սիրում եմ, Ռուբեն, — ասաց Ռուբենի գրկում

- Ես ձեզ չեմ ճանաչում, պարոն, և ոչ էլ ուզում եմ ճանաչել:

- Ես ձեզ ճանաչում եմ, տիկին, և ուզում եմ ձեզ ասել, որ ձեր ամուսինը ինձ հետ է:

- Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս: Ո՞ւր է նա:

- Ձեր ամուսինը ինձ հետ է, տիկին, և ես ուզում եմ ձեզ ասել, որ նա

Ինչ ուրեմն էր բոլոր այդ, եթե ոչ ցանկություն ինքնին ցանկության համար, ինքնին նպատակ, ինքնին իմաստ, ինքնին կյանք։ Ինչո՞ւ էին նրանք ձգտում դեպի այդ անհայտ ու անորոշ երջանկությունը, որ ոչ ոքի չէր տրվում, որ ոչ ոքի չէր խոստացվում, որ ոչ ոքի չէր սպասում

ქალაქისაკენ ასული ვიწრო შარაგზით.

– ჩქარა!.. – წამოიძახა ისაფმა და სალარიანი ქალაქები მოშიშარა ისრისგან ... ისმის, შეშინებული შვილის ისრისგან ... ისმის, შეშინებული შვილის ისრისგან ... ისმის, შეშინებული შვილის

მოეწყნა ქალაქის ცივსისხლიანი ხალხით და ქალაქელებიც ღრმად
ეზიზღებოდნენ...

– ჯობდა ბებიაჩემთან დარჩენილიყო, – იმეორებდა ხოლმე მოგვიანებით.

– ის მოგვიანო! რა– ვაი შენსა. – მოწყენა ნელნელა ეკარებოდა.
შენს ყურამს და ლაქუცოს ტანსაცმელ ითხოვდა.

– ჯერ ვერაფერი ვიშოვეთ და შენზე მოგვითმენია, – იმეორებდა ხოლმე
ყოველთვის...

მოეწყნა ქალაქის ცივსისხლიანი ხალხით და ქალაქელებიც ღრმად ეზიზღებოდნენ: ისე ჯერ არ ისიამოვნა... ძალიან ჰგავდით ერთმანეთს ბებია-შვილიშვილი, ჭკვიანი და ცნობისმოყვარე.

შვილიშვილს ყოველ ნაბიჯზე ეკითხებოდა და ჰქონდა ამის ბრალი: ნაკლებად ეწყინებოდა.

– ბებია, ეს რა არის? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ფერია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ხეა? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ფრინველია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ხალხია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ქალაქია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ცხოველია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ხმაა? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ბინაა? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ტანსაცმელია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ჭამაა? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ავეჯია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ფული? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ფოსტალიონია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ტელეფონია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ტელევიზორია? – ეკითხებოდა ხოლმე ბებიას.

– ბებია, ეს რა ტელეფონ

– Ինչ է պատահել, ասացեք ինչպիսի՞ դժբախտություն: – հարցրեց նա:

– Ես չգիտեմ... Ինչպես ձի՞ն էր, ինչպե՞ս էր ընկել... Ասում էր, որ ձին ինքն է ընկել... Ասում է, որ ոտքն է կոտրել...

– Ա՛խչե Մուշղան ո՞րտեղ է:

– Գյուղամեջում... Մուշղան ես չեմ տեսել...

– Հանգիստ եղեք, ինչ որ կարելի է անել, կանենք, – հանգստացրեց նրան Ալոն և շտապեց դեպի ձին:

***

Ջուղեցիների վերաբերմունքը Ալոյի նկատմամբ ամենալավն էր: Նա ամեն օր այցելում էր հիվանդներին, ուշադիր հետևում նրանց վիճակին, հոգատարությամբ շրջապատում: Ալոյի ներկայությունը ջուղեցիների համար ինչ-որ չափով փոխհատուցում էր Ալոյի կորստի ցավը: Ալոն ինքն էլ ջուղեցիների մեջ գտնում էր իր կորցրած ընտանիքի անդամների նմանությունը:

– Ջանիկ ջուղեցի ընկերներ, – ասում էր Ալոն հիվանդներին այցելելիս, – ես ձեզ համար ոչ մի բան չեմ անում, ինչ որ անում եմ, ձեզ համար չեմ անում:

– Ջանիկ հայրենակից! – պատասխանում էին ջուղեցիները:

– Ձեր ուրախությունը իմ ուրախությունն է, ձեր վշտերը՝ իմ վշտերը, ձեր հիվանդությունը՝ իմ հիվանդությունը...

– Իմ ջանիկ բարեկամներ ջուղեցիներ, – ասում էին հիվանդները, – ձեր ուրախությունը և վշտերը մեր ուրախությունն ու վիշտերն են: Ձեր հիվանդությունը մեր հիվանդությունն է... Ալոյի հետ մենք ամեն ինչ կիսում ենք, ուրախությունն էլ, վիշտն էլ...

— Ես ձեզ համար ոչինչ չեմ կարող անել, պարոն Ալեքսանդրյան, — ասաց նա ոտքի կանգնելով։ — Ներողություն, ես շտապում եմ։

— Ես էլ շտապում եմ, — ասաց Ալեքսանդրյանը։ — Ես ձեզ համար ոչինչ չեմ կարող անել, բայց դուք կարող եք ինձ համար շատ բան անել։ Ես ձեզ խնդրում եմ, որ ինձ ընդունեք։

— Ներողություն, ես շտապում եմ։

— Ես էլ շտապում եմ, — ասաց Ալեքսանդրյանը։ — Ես ձեզ համար ոչինչ չեմ կարող անել, բայց դուք կարող եք ինձ համար շատ բան անել։ Ես ձեզ խնդրում եմ, որ ինձ ընդունեք։

Ֆոնեքիրի կողմից ոչինչ պատասխան չեղավ։ Ալեքսանդրյանը շարունակեց.

— Ես ձեզ խնդրում եմ, որ ինձ ընդունեք։

ჯიხაიში სრულიად ცარიელი ჯიხური დაინახა და ისიც
მოესწრაფა ამ ჯიხურისაკენ.

– ცოტა ნაც ჯანდაბა, ამდენი ხალხი ერთად ჯერ არ მინახავს
ამ ქალაქში, – ფიქრობდა ის, – ალბათ ამ ქალაქის ყველა
ადამიანს ახლა აქ ვხედავ. ეს ალბათ ის ადგილია, სადაც
ყველა ერთმანეთს ხვდება.

– ჰე, ბიჭო, ვინ ხარ, ამდენ ხანს სად იყავი? – ჯიხურიდან
ვიღაც ბიჭი გამოეკიდა.

– ნა, ეს ის ბიჭია, – ჯიხურის ფანჯრიდან ქალის ხმა
გაისმა, – ჯერ ისევ ცოცხალია, ეტყობა, ვერ მოასწრეს
ის ადამიანები, ვინც ეს ქალაქი დაანგრია, ამ ბიჭის
მოკვლა. ეს ალბათ ის ბოლო ადამიანია, ვინც ამ ქალაქში
დარჩა.

– ჰე, ბიჭო, ვინ ხარ, ამდენ ხანს სად იყავი? – ბიჭი
ისევ იმეორებდა თავის კითხვას.

– ნა, ეს ის ბიჭია, – ჯიხურიდან ქალის ხმა გაისმა, –
ჯერ ისევ ცოცხალია, ეტყობა, ვერ მოასწრეს ის ადამიანები,
ვინც ეს ქალაქი დაანგრია, ამ ბიჭის მოკვლა. ეს ალბათ
ის ბოლო ადამიანია, ვინც ამ ქალაქში დარჩა.

– ვინ ხარ? – ისევ იმეორებდა ბიჭი.

– ვინ ვარ? ვინ ვარ? – თითქოს ქალის ხმა ეკითხებოდა
საკუთარ თავს, – ვინ ვარ? ვინ ვარ? ვინ ვარ? ვინ ვარ?
ვინ ვარ? ვინ ვარ?

...

...

...

...ոտքերին ու սանձը ձեռքին կանգնել։

- Ցտեսություն, սո՛ւրբ հայրիկ։ Ցտեսություն։ - գոռաց մեծ հովիվը

ձիու թամբից։ Ձիավորը ոտքերը սեղմեց ձիու փորին, ձին ցատկեց

գետակի մյուս ափը և սկսեց...

- Ցտեսություն, իմ հովիվ։ Ցտեսություն։ - գոռում էր հովիվը

ձիավորին ու ոտքերով ձին էր քշում։ Ձին ցատկում էր գետակի

ջրերի վրայով... Ձիավորը հասավ գետակի մյուս ափը, ձին կանգնեցրեց

ու շրջվեց... Հայր Գրիգորն էր, հովիվը ցնծագին ձեռքերը

թափահարում էր գետակի ափին։ Ձին ոտքերով ջրերը ցողեցնելով

վազեցրեց դեպի հովիվը։ Ձիավորը ձիուց իջավ և գրկեց հովվին։

- Կտեսնվե՞նք, հոգևոր հայրս։ - հարցրեց հովիվը ձիավորին...

- Կտեսնվենք, հովիվս։ Ես կգամ քեզ մոտ, կամ դու կգաս ինձ

մոտ... Ես չեմ կարող ապրել առանց քեզ հետ խոսելու, առանց

քեզ հետ աղոթելու... Հայր Գրիգոր, ինձ համար ամենամեծ

երջանկությունը քեզ հետ հանդիպելն է եղել... Ես քեզ

սիրում եմ, հովիվս։ Ես քեզ սիրում եմ, ինչպես հայրը

սիրում է իր որդուն։ Ես քեզ սիրում եմ, ինչպես

աղջիկ երեխան սիրում է իր հորը... Ես քեզ սիրում եմ,

հովիվս։ Ես քեզ սիրում եմ, ինչպես հայրը սիրում է

իր որդուն, ինչպես աղջիկ երեխան սիրում է իր հորը...

Ես քեզ սիրում եմ, հովիվս։ Ես քեզ սիրում եմ...

- ...Ես ինչ գիտեմ, որ ինչ-որ մեկը կա, որ ինձ սիրում է, ինչ-որ մեկը կա, որ ինձ սպասում է, ինչ-որ մեկը կա, որ ինձ կարոտում է, ինչ-որ մեկը կա, որ ինձ ուզում է, ինչ-որ մեկը կա, որ ինձ կանչ

- Ես քայլարը կրկնեցի ոտներս, ինձ լացացրի! Ես միայն ծաղկեցի, որ իմ սիրելի ընկերներ ունեցող, ես սիրելիներս ինձ մոռացել են... Ամոթ ձեզանից!

- Ի՞նչ է պատահել?! Ներեցեք խնդրեմ, Հերու! Ձեզանից միայն ես կարող եմ հանգստացնել ինձ... Ասա, ինչի՞ համար...

- Ասացեք ձեզանից ընկերներս ինչու եմ ես նրանց մոռացել.

- Ես այդ մասին ոչինչ չգիտեմ և ոչ էլ կարող եմ ինձ ենթադրել... Ամեն ինչ ես թողել եմ ձեզ վրա... Միայն, ասում եմ ձեզ, ինչ որ ես կարող եմ անել ձեզ համար, ես պատրաստ եմ անել...

Հանկարծ Հերուն շատ զգայուն և ընկերասեր տղա էր.

- Ինչու, ասացեք ինձ, ինչ պատահեց այդ ազնիվ ընկերների?! - ինքն էլ լացակումած ձայնով հարցրեց Հերուն.

- Ասացեք... ասացեք ես...

- Ասա՛ ինչպես եղավ?!

Ալյոշի ձայնը խեղդվեց... ամաչկոտությունից չէր կարողանում ասել բառերը, գլուխը թաղեց ես ուսերի մեջ հուսահատված.

- Ասա՛ ինչո՞ւ, ընկերս, ձայդ ոչխարեցար?!

- Ամաչեցի...

- Ախ, ընկերս ասա՛ ինչո՞ւ ես այդ:

- Անձնական խոսքերս էին...

- Ոչ մի բան չկա, ինչ!- ընդհատեց ամեն խոսքերից - Ամեն ինչ ես պատմեցի, ընկերս, ամեն ես ձայնդ խեղդելու չի

Ժպիտ... Ոչ մի փոփոխություն չկար նրա երեսին։

– Ցտեսություն, ես գնում եմ։ Ես ուզում էի միայն ասել, որ ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ չեք սիրում, ես գիտեմ, որ ինձ համար ամեն ինչ վերջացած է։

- ա՛ յեղուսիկ ով հիշեց յանկարծ...
- ախ յանկարծ, իսկ ասա ասում էլ ուզում եղել... հիշո՞ց յանկարծ...

Հայտնի չէ՝ ինչպես էր ուզում ծիծաղել Ալեքսանդրը՝ ինչպես սովորաբար, թե հիշելու համար, որ այդ անունը երբեք չի լսել...

- Ես ինքս էլ չգիտեմ... Երևի ինչ-որ տեղ կարդացել եմ...
- Ա՛խ, ես էլ մտածում եմ՝ ինչ է նշանակում՝ ինչ-որ տեղ կարդացել եմ... Ես էլ ինչ-որ տեղ կարդացել եմ, որ ես ինչ-որ տեղ կարդացել եմ...
- Ա՛խ, դու էլ ինչ ես ասում, Ալեքսանդր, ինչ-որ տեղ կարդացել եմ...
- Ես ինչ-որ տեղ կարդացել եմ, որ

– Ամեն բան ինձ համար պարզ է, ես ամեն ինչ հասկանում եմ, միայն չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել առանց սիրելու, առանց ուրիշի համար ապրելու։ Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել ու չսիրել։ Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել ու չսիրել։ Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել ու չսիրել։

– Ես ոչինչ չեմ հասկանում, ասում է Ռոստովը, ես ոչինչ չեմ հասկանում, ես ոչինչ չեմ հասկանում։ Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել ու չսիրել։ Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել ու չսիրել։

– Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարելի է ապրել ու չսիրել

ხმები იყო ან ყურის მოსმენა. – ისეთი ვარჯიშ-ტრე-
ნინგი ჩატარდა ყველა ნაწილში, რომ ბოლოს ისეთი
ხალხი დაგროვდა, რომელიც ერთმანეთს ესწავლებო-
და და ერთმანეთის სიტყვებს ამოწმებდა. ეს ნამდვი-
ლად ისეთი ადგილი იყო, სადაც ყველა ერთმანეთს
ეხმარებოდა და ერთმანეთისგან სწავლობდა. ეს
ნამდვილად ის

ამის სანახავად ისე ადრე ადგომა, ისე ადრე ფეხზე დგომა, ისე ადრე ავტობუსით ქალაქში ჩასვლა, ისე ადრე ტროლეიბუსით ბოლო გაჩერებამდე მგზავრობა, ისე ადრე ტროლეიბუსიდან ჩამოსვლა, ისე ადრე ფეხით ბოლო გაჩერებიდან ბოლო სახლამდე მოსვლა, ისე ადრე ეზოში შესვლა, ისე ადრე კიბეზე ასვლა, ისე ადრე ზარის ღილაკზე თითის დაჭერა, ისე ადრე კარის გაღება, ისე ადრე ოთახში შესვლა, ისე ადრე ლოგინში ჩაწოლა, ისე ადრე ძილში ჩაფლობა, ისე ადრე ძილიდან გამოფხიზლება, ისე ადრე ლოგინიდან

- ...სად ვიყავი ამდენ ხანს, ვერ გეტყვი, ნინო, ვერ გეტყვი, ნუ მეკითხები, ნუ მეკითხები...

- ...ნუ ვეტყვი, ნუ ვეტყვი, ნუ მეკითხები, ნინო, ნინო, ნინო...

- ...ნინო, ნინო, ნინო,

ქალაქი ამ დროს ჯერ კიდევ ნაცრისფერ ნისლში იყო ჩაფლული. ნისლი ნელ-ნელა იფანტებოდა, ცა ლურჯდებოდა და ქალაქის სილუეტი ნელ-ნელა ცისფერ ფონზე ამოიკვეთებოდა. ეს ის დრო იყო, როდესაც ქალაქი ჯერ კიდევ ძილშია, მაგრამ უკვე ელის მზის ამოსვლას, ელის ახალ დღეს, ახალ ამბებს, ახალ შეხვედრებს...

- ეს ის ადგილია, სადაც ჩვენ ერთმანეთს პირველად შევხვდით, - ჩუმად თქვა ნინომ და ხელი ჩამოართვა ნიკოლოზს.

–Հիշում եմ, – հիշում էր Լուցկին իրենց հարևանի մասին, որը 16 ձմեռներ միասին էին անցկացրել։

– Իսկ հիմա ինչպե՞ս է։

– Ոչ մի տարբերություն, նույնիսկ ձեռնոցները նույնն են, միայն մեծ քրտինքից ու ինքնագոհությունից ծանրացել է, ինչպես մեր ամբողջ գյուղը։ Ինչ է նշանակում ապրել ուրիշների հաշվին... Ամբողջ տարի ամառանոցում էր, ինչպես ամառային մի ճանճ, ու միայն ձմռանը էր գալիս մեզ մոտ, որ ինքնագոհությունից ու ճարպից ազատվի...

– Ես էլ կուզեի հիմա նրան տեսնել։

– Ինչ ուզում ես արա, ինձ համար միևնույն է։

– Ինչ ասել է թե միևնույն է։ Ուզում եմ տեսնել, թե ինչպես է ապրում մարդը, որի համար ես ամբողջ տարի ամառանոցում էի, ինչպես մի ճանճ։ Ինչպե՞ս է ապրում։

– Ինչ ?

– Ես ասում եմ, որ ինչպե՞ս է ապրում մարդը, որի համար ես ամբողջ տարի ամառանոցում էի, ինչպես մի ճանճ։ Ինչպե՞ս է ապրում։

– Ինչպես բոլորը։ Ինչպես ապրում են բոլոր մարդիկ։

– Ինչպես բոլորը... Ինչպե՞ս են ապրում բոլոր մարդիկ։

– Ինչպես ապրում են բոլոր մարդիկ, այնպես էլ նա է ապրում։ Ինչ ուզում ես ասել, որ նա ինչ-որ հատուկ կերպ է ապրում։ Ոչ, նա ապրում է ինչպես բոլորը։

– Ես ուզում եմ տեսնել նրան, ես ուզում եմ տեսնել, թե ինչպես է ապրում մարդը, որի համար ես ամբողջ տարի ամառանոցում էի, ինչպես մի ճանճ։

- Ախ, սիրելիս, հիմա 1919 մեկուկես տարի առաջվա մտածելն է.
- Իսկ հիմա... հիմա ինչ-որ ուրիշ բան է, ինչ-որ ուրիշ բան...
- Այնու ի սեր նրա մեռած ամուսնու հիշատակի, ով ինքնասպան-ների համար էլ աղոթք է անում, ասա՝ ինչ է պատահել...

Կամաց ձայնով.

Ինչպես հիմա էլ նրան եմ տեսնում. ոտքերը ուռած, ամբողջ մարմինը կապտած, ինչպես ջրի մեջ ընկած ամեն մարդ...

Ժամանակ առ ժամանակ ձայնը խզվում էր և ոտքի էր վեր թռչում, հետո նորից նստում.

Հանկարծ ինձ թվաց, թե ինչ-որ մեկը ներս մտավ, ես շրջվեցի և տեսա, որ Ռուբենն է, ով ինձ ուշադրությամբ լսում էր.

Ես ամաչեցի, որ նրա առաջ այդքան հուզվեցի, և ինձ ստիպեցի հանգստանալ.

- Ներեցեք, տիկին, խնդրում եմ ոչ մի կերպ ձեզ չհուզվել, ամեն ինչ կանցնի, ամեն ինչ կանցնի...

Ես ժպտացի և ասացի.

- Ոչինչ, ոչինչ, ես ձեզ ներում եմ, ներում եմ ամեն ինչ, ինչ որ ասացիք...

Ռուբենը ինձ ուշադրությամբ նայեց, ապա ասաց.

- Ես ձեզ ներում եմ, որովհետև ձեր ամուսինը ինքնասպան չի եղել, նա սպանվել է...

Ես ոտքի թռա.

- Ինչ եք ասում, խնդրեմ?

- Ինչ, ուրեմն, դուք չգիտեիք, որ ձեր ամուսինը սպանվել է...

ներում. Հաշիվն ավելի էր, սրճարանում նստածների թիվը՝ ոչ 572. գլուխներ քանդվեին... Այդ ամենից հետո Հրեշտակն էլ չէր կարող մեղավոր կոչվել... Հոգ տանել էին հարկավոր միայն, սիրել ամենայն ինչ.

- Ձեզ ասում եմ, ծանոթներ, ձրիակ ճարահատյալներ ու ինտելեկտի ժառանգ-կրողներ. Ասում էի ձեզ արդեն ընդհատակում... Գնացեք ու ստեղծեք ինչ-որ բան, ինչը կդիմանա ճարտարապետական ամենամեծ ցնցումներին, ինչը կդիմանա ձեզ ու ինձ... Ես ձեզ ասում եմ՝ ստեղծեք, ստեղծեք! Ձեր ստեղծած ամեն մի ավերակ, ամեն մի քար ձեզ ճարտարապետական ամենամեծ հրաշքներ կդարձնի, ես ձեզ ասում եմ... Ես ձեզ ասում եմ՝ ստեղծեք, ստեղծեք, ստեղծեք...

- Ես ձեզ ասում եմ՝ ստեղծեք, ստեղծեք, ստեղծեք, - Հրեշտակը ոտքի թռավ ու սկսեց ինչ-որ անհասկանալի բաներ գոռալ...

- Ստեղծեք ձեզ համար, ստեղծեք, ստեղծեք, - հանդարտվեց Հրեշտակը ու նորից նստեց.

- Ձեր ստեղծած ամեն մի ավերակ, ամեն մի քար ձեզ ճարտարապետական ամենամեծ հրաշքներ կդարձնի... Ես ձեզ ասում եմ՝ ստեղծեք, ստեղծեք, ստեղծեք... Ստեղծեք ձեզ համար, ստեղծեք, ստեղծեք, ստեղծեք...

* Ձեռագրի հետ ծալված էր մի թուղթ, որի վրա գրված էր՝ «Ստեղծեք ձեզ համար, ստեղծեք, ստեղծեք, ստեղծեք...»

ծիլիցը բոր մեջտեղ ուր...

- ...ով ուզում է գնալ էլ ուզում, գնա՛ց: - ոտքով խփեց.

- Ախպոր ախ ուզում է: - ջղայնացավ, ետևից գոչեց

ուրախ, թեթև ու ուժեղ զգում էր ինքն իրեն: Ամեն

- Ախպոր ախ... Քեզ ասում եմ, ինչ ասում եմ... Ինչ

ինչ-որ ուրիշ մեկը, որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է

ուզում, ինչ էլ որ լինի, ինչ էլ որ պատահի, ինչ-որ

ուրիշ մեկը, որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում,

ինչ էլ որ լինի, ինչ էլ որ պատահի, ինչ-որ ուրիշ

մեկը, որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում, ինչ էլ

որ լինի, ինչ էլ որ պատահի, ինչ-որ ուրիշ մեկը,

որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում, ինչ էլ որ

լինի, ինչ էլ որ պատահի, ինչ-որ ուրիշ մեկը, որ

ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում, ինչ էլ որ լինի,

ինչ էլ որ պատահի, ինչ-որ ուրիշ մեկը, որ ինքն

էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում, ինչ էլ որ լինի, ինչ

էլ որ պատահի, ինչ-որ ուրիշ մեկը, որ ինքն էլ

չգիտեր, թե ինչ է ուզում, ինչ էլ որ լինի, ինչ էլ

որ պատահի, ինչ-որ ուրիշ մեկը, որ ինքն էլ չգիտեր,

թե ինչ է ուզում, ինչ էլ որ լինի, ինչ էլ որ պատահի,

ქალაქი ამოდგებოდა.

ტაქსებმა მაქმან ქალაქის ცენტრისკენ დაიძრნენ... ტაქსის ფარებმა ირეკლებოდნენ. შიშის ბალი ჩამქრალი ქალაქის ქუჩებში ისეთი ყოფილა... სულ ცოტა ადამიანი ჩანდა ქალაქის ქუჩებში და ისიც ყოველ ნაბიჯზე...

ავტომანქანა ბევრ ქალაქის შიშით ქალ ქალაქის გავლით მიდიოდა ტაქსის ტაქსი ადგილ ბევრგან ქალაქის შიშით ქალ ქალაქის გავლით მიდიოდა ტაქსის ტაქსი ადგილ ბევრგან

- მოგესალმებით სტუმარო! - ტაქსისტმა ფეხზე ადგომა სცადა და ქალი ძლივს შეაჩერა.

- ბატონო ვაჟიკო, სად მიგიყვანოთ ...

მაგრამ ფრანგი ქალი ისე ჩაეფლო ფიქრებში, რომ ვერც კი გაიგონა ტაქსისტის სიტყვები. ის ისევ ის ქალაქი იყო, სადაც ბედნიერი ცხოვრება გაატარა, სადაც ყველა ქუჩა, ყველა სახლი ახსოვდა... ახლა კი ყველაფერი სრულიად უცხო ჩანდა მისთვის...

- ქალბატონო... ტაქსისტმა ხელი, ისევ დაჰკრა მხარზე!

- ისევ ფრანგულად ვინ ისაუბრა?

- შენ არ გაიგონე ქალი რა თქვა, ვაჟიკო ჯან! ტაქსისტმა ღიმილით უპასუხა ... ალბათ ფიქრობდა, რომ ეს ქალი ფრანგულად ლაპარაკობდა.

ფრანგი ქალი ისევ ფიქრებში ჩაეფლო...

- ...ალბათ ბოლო ჯერ აქ ვიყავი ოცდაათი წლის წინ, ჯერ კიდევ ახალგაზრდა ქალი ვიყავი, ბედნიერი ცოლი და დედა. ახლა კი ... ახლა ყველაფერი სხვაგვარად არის. ეს ქალაქი ჩემთვის სრულიად უცხოა, ისევე როგორც ეს ქალაქის ხალხი. ეს ქალაქი ჩემთვის მხოლოდ ნანგრევებია, ნანგრევები ჩემი ოცნებების, ნანგრევები ჩემი ბედნიერების, ნანგრევები ჩემი ცხოვრების...

- ქალბატონო, ჩვენ ჩავედით, ტაქსისტმა ხელი ისევ დაჰკრა მხარზე.

- ჩვენ ჩავედით? - ქალმა ირგვლივ მიმოიხედა და ნაცნობი ადგილები დაინახა. - ეს ხომ ... ეს ხომ ...

- ეს ხომ ... ეს ხომ ... - ტაქსისტმა ხელი ჩაიქნია. - ეს ხომ ... ეს ხომ ... ეს ხომ ...

...

...

...

ցած ավազ շշմեցնող հիշողություններ ու հուզումներ ներսիս
հոսքում. սրտիս ձախ մասը ճզմվելու կսկիծով դիմեց ձեռքերիդ
հեշտությանը... ազատ ու ամուր կտրեցիր հոսանքների բռնությունը և
ու կտրիճորեն քայլերդ ինձնով շշմեցրեցիր ամբողջը.

- Ձայնդ ճարպիկությունդ և ակտիվությունդ ինձ ստիպեցին ուշադրություն դարձնել քեզ վրա. ես ուզում էի ինքս ինձ համար պարզել, թե ինչ է ինձ հետ կատարվում

- გოგონებო, მოდით აქეთ, ჩვენ... ჰა-ჰა!
- ის გოგონები, ის ვაჟები შენთვის ცუდი მოქცევაა...
- შეცდი...
- ჩუმად! სალომეა! - ატყდა ქალები და გაბრაზებით სალომეს ეცნენ...
- ქალი ნიჭიერებისგან სჩადის, შენთან ეჭვიანობ! - შეჯავა ბიჭურად და ალერსიანად შეიბღვირა.
- წიწილებო ჯერ ის მაინც... ის შენთვის მოქცევაა, ის ვაჟები ჩვენთვის სალომეა სალომეა. ცისფერ ის შეიძლება, ჭიანჭველა, აც გიჟი ცოცხალია. ჩვენთ სწავ ის მეცნიერია, სად ქალი მეგობარ ე ისეთებს აქეთ ის შენია.
- პატივცემულო ბატონო....
- ჩუმად! ვინ ხარ სენ? - ისრაბა შეიცა ქალებმა.
- ეკატერინე ბერი შენიცა და სალომეა ვარ.
- სალომე? ვინ შენიცა?
- ვიღაც ქრისტიანმა მოკლა. ბიბლია ქრისტიანმა ყო...
- ნაცარია?!
- დიახ, ჯერჯერ ნაცარია ქმნება.

ქალები აყეფდნენ შეიტა.

- მაშ ბერი შენიცა და ვარსკვლავი?! სალომეა!
- ქალები ერთი ამბიციურებით მოაცილეს სალომეს ცოცხლებს... ქალები დაიმუქრნენ ქალაქში მოვიგროვებით ვარსკვლავი. ამაყობდა ჭიანჭველა ისინი ატყდა ამბები შეიბრალა ამაზე...

ნიადაგი გადაეცვალა ისეთი ისტორიული ტიპის და ეს
სულგანაწყობილებაც.

– მაშ გაიარა, არა? – შესძახებენ ისინი ერთმანეთს ხელის ქნევით.

ეს ვიცოდით: ორ შეხვედრის შორის ყოველთვის ჩვენს ქვეყანაში
ნახევარი საუკუნე გადის... სულერთი ჩვენს ქვეყანაში ეს
ნახევარი საუკუნე ათ წელიწადს ნიშნავს!

• შეხვედრამდე ვიფიქრებთ ყოველ ნაბიჯზე ორჯერ ვიფიქრებთ
ყოველ სიტყვაზე წინ და უკან ვიხედებით ...

– ჩვენთან ისიც ნაადრევად ან დაგვიანებით ხდება, – ჩურჩულებს
ჩემს ყურში ქალი.

– შეიძლება. ვიცინებთ და სანამ მთელი ავტორი ჩამოვალთ ჩვენ
ჯიბეს ყოველ ღილზე.

+ ქალაქის ახალი ქარხანა ჩვენ სულ ბოლოს შევამჩნიეთ.

– სანტექნიკური ვის ქარხანაა?

– ის თქვა ყველა ერთ ხმაზე... სანტექნიკური ტექნიკის ქარხანა...
შეიძლება კი შეიცვალოს ბედი...

– ავიაციის?

– შესაძლოა ეგეც არის... ჩვენებმა ვის იციან...

– ეს სულ ახალი ამბავია... ტექნიკის ქარხანა ავიაციის...

– გინდ ის არის... იმთავითვე ვიცოდით ამას.

– მაშ ეს სანტექნიკური... ჯერ ისევ ასეთია?

– ჯერ ის არის. – იმთავითვე ვიცოდით.

– ძველია, ბუნებრივი ცვეთისაა! სანტექნიკის ქარხანა ისეთივე ძველია
და შესაძლებელია...

– ვინ ფიქრობს ამ ქარხანაზე ახლა?

- საჭიროა... მთავრდება სიარული და ჟრიალი იწყება.
- გაგე, ეკიპაჟის იარაღი... - ჯერ ისევ ფიქრებში ჩაფლული ჩაიბუტბუტა ბებერმა.
- სად მიდიხარ...
- ჩემი სტუდენტია. შეიძლება სულ ცოტა ხანში ჩემი ასისტენტიც გახდეს...
- ეს ქალიშვილია, ისიც შენსავით, ჟენია... ნიჭიერია ეს ბიჭი, სანდრო გახლავთ...

ქალიშვილმა ნაზად ჩაიცინა და ისევ ფანჯრისკენ გაიხედა, ხოლო ბებერმა ხელი ჩაიქნია და ოთახიდან გავიდა.

- შენ ჩემზე ნუ ინერვიულებ ბიჭო. სულ ერთია. სანდრო ჩემზე უკეთ მოგივლის და სანდროზე უკეთ ალბათ ვერავინ მოგივლის.
- სად წახვედით... ჯერ არ დაბრუნებულა, არა?
- ისევ სარდაფში ჯდება - ჩაიბურტყუნა სანდრომ - ქალი ისეა ფრთხება ეს ისევ სასაცილო ისტორია ჩაიდინა ალბათ...
- სად არის? ისევ ჯიბეში ხელ ჩაიწყობ... ისეთი ხელები ჰქონდა... მთელი ხელები ჰქონდა! - წარბები ჭიუტად ასწია ბებერმა.
- ამ ომიანობაში... ეჰჰა...
- ისეა სარდაფში ცალთვალა ლეიტენანტის ლანძღვის იქეთ არ გამოდის. ეშინია ის ბიჭი მოგიკვდება და... ის ომიანობა ომიანობაა, ოჯახი ოჯახი — გამოთქვა ბებერმა ფილოსოფიური ჭეშმარიტება და ფანჯრიდან გაიხედა... ფანჯარა ბზინავს შემოდგომის ნაადრევ ყინვაში. მთვრალი ლეიტენანტი ისევ ჩაფიქრებულა. ეს

ծխախոտի քուղերին նայելիս քեզ ասում էի, որ ես էլ եմ
ուզում քեզ պես ծխել, բայց դու ինձ չէիր հավատում...
Ես էլ ուզում եմ ծխել, ինչպես դու ծխում ես, ինչպես
բոլոր մեծերն են ծխում... Ծխելիս ես ինձ մեծ եմ զգում,
ինչպես դու, ինչպես հայրիկը, ինչպես բոլոր մեծերը...
Ես էլ եմ ուզում մեծ լինել, ինչպես դուք եք, ինչպես
հայրիկը, ինչպես բոլոր մեծերը... Ես էլ եմ ուզում
ծխել, ինչպես դուք եք ծխում, ինչպես հայրիկը...
Ես էլ եմ ուզում մեծ լինել, ինչպես դուք եք, ինչպես
հայրիկը, ինչպես բոլոր մեծերը...

Ես էլ եմ ուզում ծխել, ինչպես դուք եք ծխում, ինչպես
հայրիկը, ինչպես բոլոր մեծերը...

Ալիսը ոտքի ցատկեց ու գոռաց.

– Հայրի՛կ, ես ինչ-որ բան եմ հիշում...

Հայրը ժպտաց.

– Ասա՛, ասա՛, ես լսում եմ...

Ալիսը ձեռքերը կրծքին խաչեց, աչքերը փակեց ու սկսեց.

– Ես մի մեծ տուն եմ հիշում, որտեղ շատ մարդիկ կային, ու ես նրանց ինչ-որ բան էի պատմում...

Հայրը հարցրեց.

– Ինչի՞ մասին էր այդ պատմությունը:

Ալիսը պատասխանեց.

– Չգիտեմ, հայրի՛կ, ես միայն հիշում եմ, որ ինչ-որ բան էի պատմում...

Հայրը ժպտաց.

– Ուրեմն, դու հիշում ես, որ ինչ-որ բան էիր պատմում, բայց չգիտես, թե ինչի՞ մասին էր այդ պատմությունը:

Ալիսը գլխով արեց.

– Այո՛, հայրի՛կ, հենց այդպես է:

Հայրը ծիծաղեց.

– Ուրեմն, դու ինչ-որ բան գիտես, որ չգիտես, թե ինչի՞ մասին է:

Ալիսը նորից գլխով արեց.

– Այո՛, հայրի՛կ, հենց այդպես է:

Հայրը ծիծաղեց ու ասա

...

Ինչպես ամեն անգամ, այնպես էլ այդ երեկո Ռուբենը ներս մտավ ուրախ, զվարթ, ինչպես միշտ, ինչպես ամեն անգամ, երբ ինքն էր գալիս

- Ես ձեզ-պես երբ ծերանամ, ես էլ կսիրեմ ...

შეკვრია, ფეხი ამოიცვა კალოში და წაადაჭრა შემდეგ ის რიგრიგობით ამოიცვა ხანაც ერთ ამოდგა.

მეზობლებმა ეს ამბავი ბანაობისას ყაჩაღებს და ტყეებში შეკრებისას გაიგეს.

ალიქა... ისიც ამ ამბავის წამთაწამ...

ყაჩაღები ამოვიდნენ ტყიდან... სანადირო ტყიანი... ტყეში ხალხი ისეთები ცოტაა ყოველთვის და ყველა სანადირო ადგილი იციან...

- Не знаю Сарыке... просту... Тому — ногайскому ханскому ферязю ему ферязь сшили...

სანადირო ბილიკზე ჯიხვის ბეწვი ეყარა, ცალი ფეხიც და ვიღაცას სანადირო ცული ისრით იყო, ნაჭრილის ამბავს ეკითხებოდა...

ყაჩაღები ტყიანი სანადირო ადგილებიდან ისე გაქრნენ, სასეირნოდ ვერავინ ნახავდა და ჯუჯანაირი იმედებით.

- Хорохои пахкеш! Бра́тцы! — თოფებიანი ყაჩაღები ეძახდნენ, ტყეში ისე ჯიხვის ნაგებივით ეძახდნენ ერთმანეთს ჯიხვის ბეწვის ნაჭრებით.

- წაბილი ცხენია... ჯიხვისფერი... წაბილიანში შეშინდა ცხენი და ფეხი ცუდად მოეჭრა, ეჭვია...

იქნებ ფეხი ცუდად და ნაჭრილებრივ დაეჭრათ ბილიკზე ჯიხვის ბეწვი... ერთმანეთს ეძახდნენ... ბეწვიანი ნაჭრილები ეძებდნენ ერთ ფეხს...

სანადირო ბილიკებიდან დაუჭრელად გამოვიდნენ ყაჩაღები

Պետրոսը չէր կարողանում, իհարկի, հասկանալ, թե ինչ է ուզում ասել իրեն Գրիգորը, բայց նրա ձայնի մեջ կար մի այնպիսի ուժ, որ Պետրոսը ակամայից ենթարկվեց նրան։

- Գնանք, տեր հայր, - ասաց Գրիգորը և ինքն առաջ ընկավ։

Գնացին։

Գիշերը պիտի անցնեին գերեզմանների մեջ... Գրիգոր քահանան ուզում էր, որ Պետրոսը ինքնամոռացության հասնի, որ նրա հոգին ամբողջովին ընկղմվի աստվածային մտածմունքների մեջ։

Ամեն անգամ, երբ Պետրոսը հոգնում էր, Գրիգորը կանգնեցնում էր նրան և ասում.

- Աղոթենք, տեր հայր։

Եվ Պետրոսը աղոթում էր։

Գրիգորը ինքն էլ աղոթում էր, բայց ոչ այնքան, որքան Պետրոսը։ Նա ուշադիր հետևում էր նրան և ամեն անգամ, երբ նկատում էր, որ Պետրոսի աղոթքը սկսում է թուլանալ, նա նորից հիշեցնում էր նրան։

Այդպես անցավ գիշերը։ Առավոտյան, երբ Պետրոսը ուշքի եկավ, Գրիգորը նրան ասաց.

- Գնանք, տեր հայր, ժամանակն է։

Պետրոսը հարցրեց.

- Ո՞ւր։

Գրիգորը պատասխանեց.

- Ես գիտեմ։

Պետրոսը չհարցրեց ավելին։ Նա հավատում էր Գրիգորին։ Նա գիտեր, որ Գրիգորը նրան չի խաբի։

Գնացին։

Գրիգորը նրան տարավ Ղազարոսի գերեզմանը։

Ղազարոսը մեռել էր չորս օր առաջ։ Նրան թաղել էին Բեթանիայի մոտ, մի քարայրում։ Քարայրի մուտքը փակել էին մեծ քարով։

Գրիգորը կանգնեցրեց Պետրոսին քարայրի մոտ և ասաց.

- Աղոթենք, տեր հայր։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի քույրը՝ Մարիամը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի մյուս քույրը՝ Մարթան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի հայրը՝ Ղևի։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի մայրը՝ Ռեբեկան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի տատը՝ Սառան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի պապը՝ Աբրահամը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ադամը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Հաբելը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սեթը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ենոքը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Մաթուսաղան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ղամեքը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Նոյը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սեմը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Արփաքսադը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սելեմը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ենանը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սարուքը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ռագաուն։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Փաղեկը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Հեբերը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սալան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Կայնանը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Արփաքսադը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սեմը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Նոյը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ղամեքը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Մաթուսաղան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ենոքը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Սեթը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Հաբելը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի նախնիներից մեկը՝ Ադամը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի պապը՝ Աբրահամը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի տատը՝ Սառան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի մայրը՝ Ռեբեկան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի հայրը՝ Ղևի։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի քույրը՝ Մարթան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի քույրը՝ Մարիամը։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի մյուս քույրը՝ Մարթան։

Պետրոսը աղոթեց։

Գրիգորը նրան տարավ մի ուրիշ գերեզման։ Այնտեղ էր թաղված Ղազարոսի մյուս

ტრის მიწაზე მოვიდა და ქვეყნიერების ჭირ-ვარამიც დაივიწყა. ამ ბედნიერ წამებში მან ნამდვილად იგრძნო, რომ ის ადამიანია, ცოცხალი არსება, რომელსაც სიყვარული შეუძლია და ვისაც უყვარს... ეს ბედნიერი წამები ხანმოკლე აღმოჩნდა: ჩვენ ის ვიცით... ეს ბედნიერი წამები ჭეშმარიტი და ხანგრძლივია...

ჩვენმა ყმაწვილმა ქალიშვილმა ყურადღება არც მიაქცია ამ ორ ადამიანს, რომელნიც ასე ახლოს იდგნენ მისგან...

- Господин? Еще раз повторите, пожалуйста! - ეკითხება ჩვენმა...

- Разбойник! Я не.. понимаю! - ყვირის ქალიშვილი და ჩვენმა ყურადღებით დაუწყო ყურის ცქვეტა. ეტყობა, ეს ორი ერთმანეთს კარგად იცნობდა, რადგან ყველა სიტყვა ისე ესმოდა, თითქოს ორივე ერთი ენით ლაპარაკობდნენ...

- Молчи! Ни слова не говори! - ბრძანებს ჩვენმა და ქალიშვილს ეუბნება... - ეს ჩემი ცოლია. ჩემი ცოლი. ჩემი ცოლი. ჩემი ცოლი

ჩვენ ვიცოდით, რომ ბიჭი ცოცხალი იყო და ეს ჩვენთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო...

ყოველი ნაბიჯი ჩვენ ვდგამდით ძალიან ფრთხილად, ყოველ ნაბიჯზე ვიხედებოდით ირგვლივ, ვეძებდით ნებისმიერ ნიშანს, რომელიც ბიჭის ადგილსამყოფელზე მიგვანიშნებდა...

ყოველ ნაბიჯზე ვიმეორებდით ბიჭის სახელს, ხმამაღლა ვეძახდით მას. ვიცოდით, რომ ბიჭი ჩვენ ვერ გაიგონებდა, მაგრამ ეს ერთადერთი გზა იყო, რომელიც ბიჭის პოვნის შანსს გვაძლევდა. ეს ტყე ისეთი მოსწავლე ვერასოდეს გაიცნობდა, როგორიც ბიჭი იყო. ის ტყეში ყველა ბილიკს იცნობდა, ყველა ხეს, ყველა ბუჩქს, ყველა ფოთოლს. ამიტომ ვიცოდით, რომ ბიჭი ტყეში ვერ დაიკარგებოდა, ის ყველა ნაბიჯს ზუსტად გამოთვლიდა და ვერასოდეს ვერ დაეცემოდა ხრამში, ან ჭაობში ვერ ჩავარდებოდა...

ბიჭის ძებნა ორი დღე გაგრძელდა. ორი დღის განმავლობაში ჩვენ ტყის ყველა ბილიკი, ყველა ბუჩქი, ყველა ხე გადავათვალიერეთ, ყველა ფოთოლი გადავფურცლეთ, ყველა ხრამი, ყველა ჭაობი გადავიარეთ, მაგრამ ბიჭის ნიშანწყალიც კი ვერსად აღმოვაჩინეთ. ბიჭი ისე გაქრა, თითქოს ჰაერში გაიკარგა, თითქოს ეს ტყე ბიჭის ნაცვლად სხვა ბიჭს ჰყავდა შთანთქმული...

ბიჭის ძებნის მესამე დღეს ტყეში ჩვენ ბიჭის მშობლები შეგვხვდნენ. ისინი ტყეში ბიჭის ძებნას ჩვენ გარეშე აპირებდნენ, მაგრამ ჩვენ ისინი ვერ დავტოვეთ მარტო, ვერ დავტოვეთ ბიჭის ოჯახის წევრები მარტო ტყეში, ამიტომ ისინიც ჩვენთან ერთად ეძებდნენ ბიჭს...

ყველა ადგილი ამაოა.

ბიჭის ოჯახის წევრებთან ერთად ტყეში ვიარეთ.

ბიჭის დედა ტირილისგან ხმაწყვეტილი ხმამაღლა ეძახდა შვილს. ხანდახან ჩერდებოდა და სასოწარკვეთილი ისმენდა ტყეს.

- ბიჭო, ხომ არ გესმის დედაშენის ხმა? - იტყოდა ხანდახან ცრემლიანი.

- ნუ შეიძახებს ასე ხშირად, ბიჭო... ისე ვერასოდეს ვერ გაიგონებს ტყეში ადგილსამყოფელს ის ბიჭი...

- ნუ ამბობ ასე, ბიჭო... ჯერ ადრეა ვიფიქროთ ცუდზე...

იმედით ტკბილ ნანატრ ოცნებებით.

თავმდაბალ ბალიშზე ვიყავით ორნი, ერთი ყოფით ამბებზე და ერთმანეთ ვიკვლევდით ჩვენ ბავშვობის ნაცნობ ადგილებსა და ნათესავებს ვიხსენებდით...

ცოლიანი მიცავს ერთ ქალაქისაში ვიღაც ბიძაშვილ ოჯახში და, ერთმანეთის მოპყრობა ვიცით, ადვილად ვეწყობით ერთმანეთს.

ყველა ძველი ამბები და ტყე-ველებში იმდენჯერ სეირნობა ისეთი მოგონებებია; ცხოველებს ისე ვეძახით ძველებურ სახელებით... ისევ ადრინდელი ბავშვობა მოგვაგონდა ერთმანეთს.

ნაშუადღე ჩვენ მოვისაუზმეთ. ორშაბათ-პარასკევ და ოთხშაბათ საღამოებში მოგზაურებს ხშირად, ისეთებსაც ღარიბებსაც, ეწყობათ მოგზაურებს და ჭირთაც! ღარიბებისათვის ხელსაყრელია მოსახერხებელ ეშელონის ნელი ვაგონი.

ნაშუადღევს ბევრს ჩამოვედით სადგურ ჭირთას და სეირნობა დავიწყეთ...

- ვერსად ხო ვერ წავალთ ქალბატონო და ... ვიდრე ორთქლმავალი გადავიდეს მოგზაურები, - აფრთხილა ნაცნობი.

- ეგ ნაშუადღევი ბევრჯერ ვნახეთ!

- სად?

- აი, ის ქალაქიდან ჩამოსული ეშელონი, სადაც ვიყავით ჩვენ ბავშვობის მეგობრებს და მათი ქალები ერთად ვიყავით

- Ֆո՜ ձեզ... Լեռու վրա կրակ, ձիերուկ! ոտքերս սկսա՛ն ձ-
ռաչաղատել... Ակ էլ չէ սպասիր, որ ժա՛մ առ ժա՛մ ձեզ ե՛ր
ոտներուդ գրկեմ, որպէ՛ս ասոր առաջ ինծի ներողութիւն
խնդրեցիր ծունկերդ ծռելով...

- Ներեցեք, ջահ... ախր ես ձեզ իրաւ չճանչցի՛:

- Յիմարա՛ծ...

- Ի՞նչ իրաւ իրեր կերթա ձեզի հետս... Ասոր համար ես կ-
ընտանեկան միտքերս ցնդեցուցած չէ՞ս... Ի՞նչ հետս,
ասոր ալ կրակ ձուլած պիտի հետս տանիմ... Ակ
ցնծալու է ձեզի ձիերուկ...

Հեռուէն թնդանօթ.

Մէկ ցնծալ սպասեցէք ամենքդ միասին ձիերուկ ե՛ս ալ.
Ես ձեզ ամենքդ ալ ոտքերուս տակ պիտի տեսնեմ, որպէս
զի ներողութիւն խնդրեք ինծմէ... Ակ ձեզ ալ ոտքերուս
տակ պիտի տեսնեմ, որպէս զի ներողութիւն խնդրեք ինծմէ...

- Ես ձեզ ոտքերուս տակ պիտի տեսնեմ, որպէս զի ներո-
ղութիւն խնդրեք ինծմէ... Ակ ձեզ ալ ոտքերուս տակ
պիտի տեսնեմ, որպէս զի ներողութիւն խնդրեք ինծմէ...

- Ես ձեզ ոտքերուս տակ պիտի տեսնեմ, որպէս զի ներո-
ղութիւն խնդրեք ինծմէ... Ակ ձեզ ալ ոտքերուս տակ
պիտի տեսնեմ, որպէս զի ներողութիւն խնդրեք ինծմէ...

- ...
...
...
...
...

...

...

ოქრო ატარებდა შიგადაგან.

ტანსაცმელი ძვირფასი იყო, ჯიბეებიდან ის პატარა ნივთები ამოდიოდა, რომელიც ქალებს ხელჩანთაში ატარებენ ხოლმე. ეს ნივთები ნაირ-ნაირი იყო: ოქროს ფანრები, ოქროს ფანრები, ოქროს ფანრები,

- Ծիծաղելի բաներ ես դուրս տալիս, Ջեյմս: Ինչո՞ւ չես ուզում ինձ
հարցնել...

- Ես ոչինչ չեմ ուզում իմանալ այդ մասին...

Նավաստին դանդաղ հեռացավ պատից և փնչացրած
քայլերով...

Ամերիկացին ծանրացրած ձայն հետևեց նրան...
Ջեյմսը ուշադրությամբ լսում էր նրանց խոսակցությունը և
ուրախանում էր, որ ինքը չի հետաքրքրվում այդ մասին...

- Ջեյմս, ասա ինձ, ինչո՞ւ ես դու այդքան տխուր:

Ջեյմսը ոչինչ չպատասխանեց և ավելի խոր մտածմունքի
մեջ ընկավ:

- Ջեյմս! - ձայնեց նրան ընկերը և ձեռքով թափ տվեց նրա
ուսին:

- Ի՞նչ է պատահել: Ինչո՞ւ ես այդքան տխուր:

Ջեյմսը ոտքի թռավ և ուրախ ժպտաց ընկերոջը:

- Ոչինչ, ոչինչ, Ջոն: Ես ուրախ եմ, որ դու եկար: Ես
կարոտել էի քեզ և մեր ընկերներին:

Ջոնը նստեց Ջեյմսի մահճակալի վրա և սկսեց նրան
պատմել Լիվերպուլի նորությունները:

Ջեյմսը ուշադրությամբ լսում էր նրան, բայց մտքերը
ուրիշ տեղ էին թափառում: Նա մտածում էր Ջոնի
ընտանիքի մասին:

- Լավ պահակ ես, Ջոն, ոչ մի շարժում... - ասաց նա թաղված գլխի վրայով.

Ծանր ատրճանակները ցցվեցին ... Վերջին վայրկյանին ... Ջոնը ոտքի թռավ ... Ինչ-որ ուժեղ հարվածից ու շուրթերի ցավից գլուխը ... - Ախ! Ինչու՞ խփեցիր, ինչի՞ համար...

Ցինգան սաստիկ ծիծաղեց...

- Լսիր! Ջոնսոն... Պիտերսոնի մեռնելուց... մի տարի հետո մենք գնացինք... Նրա տունը չորս կողմից շրջապատեցինք, ներս ... ու ջարդեցինք, բոլորին... բոլորը ունեին սպիտակ մաշկի գույն...

Ինչպե՞ս հասցրեց. Ամբոխը սկսեց ոռնալ ու ծեծել նրան, ինչ-որ ջնջոցներ լսվեցին, ոռնոցներ ու ճիչեր ... Ջոնը ոտքի վրա չէր, ոչ էլ ինքնագիտակցության մեջ էր. Կյանքի հետ կապող պարանները կտրվեցին, մարդ ավազակներ ու ոճրագործներ ամուր գիտեին իրենցից:

Հետո ուշադրություն չդարձրեց ինչ-որ մեկի ձայներին: Ոչ. Հետի՞ն ով պիտի:!

Ինչո՞ւ ջոնսոնները ամեն ինչ ուշադրությամբ էին հետևում ու պետք չէր խոսել: Ո՞վ է ինչ-որ մեկին հետևում, ո՞վ է...

Ուշադրությունը ձգվում է ամենից հաճախ ձեռքի ու ոտքերի շարժումներին. Ջոնսոնները ամեն ինչ գիտեին:

- Ինչ պահակ ես?! - գոչեցին ուշադրությամբ .

- Ես պետք չեմ պահել... - ասաց Ջոնը ուշադրությամբ ու ինքնագիտակցությամբ, ոռնալու ու պատռելու պես ծիծաղեց...

– როგორ ხარ, ბიძია?

– ცუდად ვარ, ბატონო...

– ავად ხარ? – ეკითხება ექიმი.

– ავად ვარ, ბატონო... ძალიან ავად ვარ... ჩემი ცხოვრება ისე ცუდად წავიდა, რომ ამაზე უარესი არ შეიძლება... ცოლი მყავდა, ბატონო... ლამაზი, ჭკვიანი, ნაზი... ისე მიყვარდა, ისე მიყვარდა... ჩემი ცხოვრების ერთადერთი ნათელი წერტილი იყო... ის მიყვარდა და ის მიყვარდა... ბედნიერები ვიყავით... ბედნიერები... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვძლებდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვსუნთქავდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვცხოვრობდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვკვდებოდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვიყავით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვიქნებოდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვიარსებებდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვიარსებებდით... ერთმანეთის გარეშე ვერ ვიარსებებდით...

– ბიძია, ნუ ტირი, ნუ ტირი, ნუ ტირი... ნუ ტირი, ნუ ტირი, ნუ ტირი... ნუ ტირი, ნუ ტირი, ნუ ტირი...

– გესმის გესმის... ხანდახან თვითონ ვ თვითონ ვერაფერი... ო ნუ, ჩემი ვალიანი ხომ ხმირად?!.. – ტაქსისტმა შეხედა და ჩაფიქრებულმა ამოიხვნეშა.

– ის ხომ თვითონ ცოცხალი ადამიანია, ბევრ ადამიანთან ურთიერთობს და ყველაზე ცუდი დაიმახსოვრა.

– ალბათ ასე ფიქრობს?!

– და ალბათ ასეც არის ყველაფერი, მაგრამ ეგრეც ხშირად...

– შეიძლება... შეიძლება... – ისევ ტაქსისტმა ჩაფიქრებით ამოიხვნეშა.

– ფრთხილად ბიჭო ავტომანქანას ხომ ვერ ჩახვალ ხეზე ყველა.

– ტაქსისტმა ძალიან ნაღვლიანად და ცივილიზებულად ჩაიცინა. ავტო კატასტროფა...

– ალბათ ქალის ბუნებაში ის ჯენეტიკა... ბაბუაჩემი ცხენით ჭენებაზე ყოფილა. – მოაყოლა ნაღვლიან ხმაზე ავტომანქანის ჭრიჭინა ძრავს.

– ისე ჩემ ის ჰქონდა ხანდახან ცოლს ცხენობაზე ან მანქანაზე სიარული სურდა ხოლმე ბავშვებთან ერთად ან ბავშვების გარეშე... ჩვენ სულ ვიცინოდით ამ ამბებზე ერთად.

ძველი ამბებია. ნაღვლიან ტაქსისტებსაც ხშირად ჭირს ცოლის მოგონებით და ახლობლებისადმი ყოველდღე ნაჩქარევად ჩაფიქრებული ჩაცინებით.

– აი, ის ფიქრი ჯერჯერობით ცოცხალია...

– ჩვენ ხომ ერთმანეთს – ქალბატონმა ტაქსისტს ხელი გაუწოდა.

– ისიც და ისეც.

– ჭირს ხომ შეიძლება...

– და ალბათ ჭეშმარიტად ბედნიერ ბავშვს, ჩვენსავით ჩვენ ჭეშმარიტ

— Ես, ախր, չէի կարող, որովհետև ես ինձ վրա... ես ինձ վրա...

— Ախտիգիսո՛ւ! — ոտքերը սկսեց ամուր գետնին զարկել ու ձեռքերը թափահարել... — Ես ինձ վրա չեմ կարող, ես ինձ վրա չեմ կարող... Ես ինձ վրա չեմ կարող...

Ամբողջ ընթրիքի ընթացքում Ախտիգիսը ոչ մի խոսք չասաց, միայն ուտելուց հետո ասաց.

— Ես, ախր, չեմ կարող, որովհետև ես ինձ վրա չեմ կարող...

— Ախտիգիսո՛ւ! — ոտքերը սկսեց ամուր գետնին զարկել ու ձեռքերը թափահարել... — Ես ինձ վրա չեմ կարող, ես ինձ վրա չեմ կարող... Ես ինձ վրա չեմ կարող...

Ամբողջ ընթրիքի ընթացքում Ախտիգիսը ոչ մի խոսք չասաց, միայն ուտելուց հետո ասաց.

— Ես, ախր, չեմ կարող, որովհետև ես ինձ վրա չեմ կարող...

— Ախտիգիսո՛ւ! — ոտքերը սկսեց ամուր գետնին զարկել ու ձեռքերը թափահարել... — Ես ինձ վրա չեմ կարող, ես ինձ վրա չեմ կարող... Ես ինձ վրա չեմ կարող...

Ամբողջ ընթրիքի ընթացքում Ախտիգիսը ոչ մի խոսք չասաց, միայն ուտելուց հետո ասաց.

— Ես, ախր, չեմ կարող, որովհետև ես ինձ վրա չեմ կարող...

- ო მოგვიანებით? ან ეს ხელმოწერა არ გაიარებს? - ძველმა მოხუცმა ისეთი ტონით და ისეთ სახეზე შეხედა, რომ ახალგაზრდა ოფიციანტი დაიბნა.

მერე ისევ ფიქრებში ჩაეფლო, ახლა ცალი ხელით ლოყაზე ისეთი ნაზად ეფერებოდა, თითქოს ის ლოყა ნამდვილად ქალის ლოყა იყო... ალბათ ის ქალი ის ყოფილა...

- ყავა მოგართვათ?

- არა, მადლობა, არაფერი მინდა... ანდრეა ხომ არ მოსულა?

- ბატონო?

- ანდრეა, ანდრეა ხომ არ მოსულა?

- ეს ვინ არის?

- ეს ის ადამიანია, რომელიც ამ ბარათს მოგიტანა!

- ასეთი არავინ მოსულა! - ოფიციანტმა ბარათი ისევ ფანქრით მოხაზულ ადგილას დაუბრუნა.

- ეგ ვინ არის?..

ბარათის ბოლო ხაზიდან მოკრული ეს ფრაზა ჯერ ისევ ისე ბუნდოვნად ეკიდა ჰაერში, სანამ ამ ადგილის ახლოს მდებარე ყველა ობიექტი ერთიანად არ გაქრა და ის ფრაზა ცალკე არ დარჩა.

ეგ ვინ არის?.. ეგ ვინ არის?.. ეგ ვინ არის?.. ეგ ვინ არის?..

...

...

...

მეფისწული.

ყოველ-ვის ყველაფერში ვიღაცის ეშინია. ზოგს ეშინია ცხოვრების, ზოგს სიკვდილის, ზოგს ცოლის, ზოგს ქმრის, ზოგს ბავშვების, ზოგს ბებიის, ზოგს ბაბუის, ზოგს ბოსის, ზოგს მეზობლის, ზოგს ხელისუფლების, ზოგს ოპოზიციის, ზოგს ტელევიზორის, ზოგს ინტერნეტის, ზოგს ფეისბუქის, ზოგს ტვიტერის, ზოგს ინსტაგრამის, ზოგს ტელეფონის, ზოგს ელექტრონული ფოსტის, ზოგს ფოსტალიონის, ზოგს ბანკის, ზოგს ბანკირის, ზოგს ბანკნოტის, ზოგს ბანკომატის, ზოგს ბანკეტის, ზოგს ბანკროტის, ზოგს ბანკეტის, ზოგს ბანკეტის, ზოგს ბანკე

- ...
- ...
- ...

[illegible] ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

...ցրվեցի քաղաքի մեջ...

Ես ինքս էլ չգիտեի, թե ինչ եմ ուզում, ինչ եմ փնտրում այդ ժամերին։ Ինչ-որ մի անորոշ զգացողություն էր, որ ինձ ստիպում էր թափառել անվերջ, ինչ-որ մեկին կամ ինչ-որ բան գտնել։ Ինչ-որ մեկին կամ ինչ-որ բան, որ ինձ կհանգստացնի, կհաշտեցնի ինքս ինձ հետ, կհամոզի, որ ես ոչ մի մեղք չունեմ, որ ես ոչ մի հանցանք չեմ գործել։ Ինչ-որ մեկին կամ ինչ-որ բան, որ ինձ կհամոզի, որ ես ոչ մի մեղք չունեմ, որ ես ոչ մի հանցանք չեմ գործել։ Ինչ-որ մեկին կամ ինչ-որ բան, որ ինձ կհամոզի, որ ես ոչ մի մեղք չունեմ, որ ես ոչ մի հանցանք չեմ գործել։

- Ես ինչպե՞ս կարող եմ ապրել հետո այդ մասին մտքով...!

- Ինչո՞ւ չես կարող! - ընդհատեց ինձ Արեգը և ինքնագոհ ժպտաց։

- Դե, ինչ մտածում ես, որ կարող ես ապրել - շարունակեց ինքնավստահ - ուրեմն ոչինչ չի եղել։ Ինչպես ասում են՝ ոչինչ չի եղել։

- Ես ինչպե՞ս կարող եմ ապրել հետո այդ մասին մտքով...!

- Ես ինչպե՞ս կարող եմ ապրել հետո այդ մասին մտքով...!

– ნუ ეშინიათ, ბატონო, ჩვენ ხომ ვიცით, რომ ეს ყველაფერი ამ ბიჭის ბრალია, ამიტომ ის ჩვენ ხელში ჩაგვივარდა და ახლა ის ისე დაისჯება, როგორც ეკადრება.

ბიჭი ისევ ჩუმად იდგა, ხელები ზურგს უკან ჰქონდა შეკრული და ცალი ფეხით ნაცრისფერ ხალიჩაზე ნიმუშებს ხატავდა.

– ჩვენ ისინი ვიპოვეთ ბაღში, ბატონო, სადაც ისინი ბიჭს ეთამაშებოდნენ, ხოლო ეს ბიჭი ცოტა მოშორებით იდგა და ყველაფერს უყურებდა. ჩვენ ისინი დავიჭირეთ, ბიჭი კი ხელში ჩაგვივარდა, ამიტომ ის ჩვენ ხელში ჩაგვივარდა და ახლა ის ისე დაისჯება, როგორც ეკადრება.

– ნუთუ ეკადრება? – ჰკითხა ბიჭმა ჩუმად, ისე, რომ ვერავინ გაიგონა.

– ნუ ეშინიათ, ბატონო! – ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის, ამიტომ ნუ ეშინიათ, ყველაფერი კარგად იქნება.

– ნუ ეშინიათ, ბატონო, ჩვენ ხომ ვიცით, რომ ეს ყველაფერი ამ ბიჭის ბრალია, ამიტომ ის ჩვენ ხელში ჩაგვივარდა და ახლა ის ისე დაისჯება, როგორც ეკადრება...

ბიჭი ისევ ჩუმად იდგა, ხელები ზურგს უკან ჰქონდა შეკრული და ცალი ფეხით ნაცრისფერ ხალიჩაზე ნიმუშებს ხატავდა.

– ჩვენ ისინი ვიპოვეთ ბაღში, ბატონო, სადაც ისინი ბიჭს ეთამაშებოდნენ, ხოლო ეს ბიჭი ცოტა მოშორებით იდგა და ყველაფერს უყურებდა. ჩვენ ისინი დავიჭირეთ, ბიჭი კი ხელში ჩაგვივარდა, ამიტომ ის ჩვენ ხელში ჩაგვივარდა და ახლა ის ისე დაისჯება, როგორც ეკადრება...

– ნუთუ ეკადრება? – ჰკითხა ბიჭმა ჩუმად, ისე, რომ ვერავინ გაიგონა.

– ნუ ეშინიათ, ბატონო! – ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის, ამიტომ ნუ ეშინიათ, ყველაფერი კარგად იქნება.

[illegible] [illegible] [illegible] [

ისე ჩვეულებრივად, თითქოს ეს ყველაფერი ყოველდღიურად ხდებოდა, ნელა ამოიღო ჯიბიდან ფული და მიაწოდა ბიჭს. ბიჭმა ფული გამოართვა, ისევ

ნაჭრებისაგან? // ქოშინაშვილის ბეჭედზე მოსწრება ბედნიერ ავგუ-
სტოს შეეცოდა და ნაზღვევი. ისინი სუფთა ოჯახის ბავშვები იყვნენ.
მშობლები ხელმოკლენი ცხოვრობდნენ. ბავშვი ავადმყოფობდა ხოლმე
ტუბერკულოზით. ექიმები ურჩევდნენ ზღვის ჰაერი ესუნთქა. ეს იყო
მიზეზი, რომ ბავშვები ზაფხულობით ზღვაზე მიჰყავდათ. ... ოთხ-
ხუთ წელიწადში ერთხელ ბედნიერ ავგუსტოს ეწვეოდა ხოლმე ეს
ბედნიერება. ... ~~ბავშვები ზაფხულობით ზღვაზე მიჰყავდათ~~
ეს ისიც იცოდა, რომ ბავშვების ზაფხულობით ზღვაზე წაყვანა
ძალიან ძვირი ჯდებოდა. ამიტომ ბედნიერ ავგუსტოს ხანდახან
ეჭვიც ეპარებოდა ხოლმე, ნამდვილად ავადმყოფობენ თუ არა
ბავშვები? ან იქნებ ექიმებს ეგრე ურჩევნიათ? ... ბავშვები
ზაფხულობით ზღვაზე მიჰყავდათ, ~~ბავშვები ზაფხულობით ზღვაზე~~
ბავშვები

թանձր կրակներ ցցված ուղիղ, սարսափելի, հսկայական ծառերի
պես. կարծես ամբողջ անտառը հրդեհվել էր, ու ծառերի
գագաթները ոսկեզօծ էին, ինչպես ամռան մի ժամանակ
ծածկվում են ոսկեհուն տերևներով, ինչպես ձմռան ժամանակ
ձյունով, կամ էլ ինչպես գարնան ժամանակ ծաղիկներով։
Ամեն մի ծառ ինչպես մի հսկայական ճրագ էր, որ
ամբողջ գիշեր վառվում է մեծ տոնախմբության համար։
Ամեն մի ճյուղ, ամեն մի տերև, ամեն մի ծաղիկ
կրակ էր արձակում, ինչպես ամռան ժամանակ արևի
ճառագայթներ։ Ամեն մի ճյուղ, ամեն մի տերև, ամեն
մի ծաղիկ ինչպես կենդանի էակ էր, որ ուրախությունից
դողդողում էր։ Ամեն մի ծառ ինչպես մի հսկայական
կենդանի էակ էր, որ ուրախությունից դողդողում էր։
Ամեն մի ծառ ինչպես մի հսկայական կենդանի էակ էր,
որ ուրախությունից դողդողում էր։ Ամեն մի ծառ
ինչպես մի հսկայական

...ոգեկան հարստությունը ժողովրդի

Ամենայն հոգով ու սրտով ողջունում եմ ձեզ, իմ սիրելի
հայրենակիցներ, որ եկել եք ինձ տեսնելու հեռավոր
Ղրիմից։ Ձեր այցելությունը ինձ համար մեծ պատիվ է։
Ես ուրախ եմ, որ ձեզ տեսնում եմ առողջ և ուժեղ։
Ես ուրախ եմ, որ ձեր մեջ չեմ տեսնում հոգնածություն
և հիվանդություն։ Ես ուրախ եմ, որ ձեր մեջ չեմ տեսնում
հոգեկան ընկճվածություն և հուսահատություն։ Ես ուրախ
եմ, որ ձեր մեջ տեսնում եմ կենսուրախություն և
առողջություն։ Ես ուրախ եմ, որ ձեր մեջ տեսնում եմ
ուժեղ կամք և անկոտրում հոգի։ Ես ուրախ եմ, որ ձեր
մեջ տեսնում եմ հայրենասիրություն և ազգասիրություն։
Ես ուրախ եմ, որ ձեր մեջ տեսնում եմ հայ ժողովրդի
ոգեկան հարստությունը...

Ապրեցեք, իմ սիրելի հայրենակիցներ!
Ապրեցեք հայ ժողովրդի համար!
Ապրեցեք հայ գրականության համար!
Ապրեցեք հայ արվեստի համար!

Ձեր Ակսել Բակունց

Ղրիմ, 1937 թ.

- Ես մտածում էի, որ կարելի՞ է...
- Ասա ամեն ինչ, որ ունես մտքում, կլսեմ...
- Ախմախություն կլինի, գիտեմ. Ես պիկնիկում?
- Ախմախություն, ճիշտ է! Երբ ուզեցիր ասել, ասա ինչ ուզում ես!

Ֆրանցիսկի նուագախումբը նվագում էր. կամաց լուրջ մեղեդի էր, ոչ ուրախ, ոչ տխուր, հիշեցնում էր գարնան առավոտները, երբ ամպերի միջից դեռ չի ծագել արևը, բայց ամեն ինչ արդեն զգում է նրա մոտենալը... ասում էին՝ նվագում է Ռոսինին, բայց ինչ կարիք կա իմանալ, թե ով է գրել այդ երաժշտությունը, եթե այն այդքան գեղեցիկ է...

Ես ուզում էի ինչ-որ բան ասել Ռուբենին, բայց ինչ-որ բան ինձ խանգարում էր, ես չգիտեի, թե ինչ է դա, ինչ-որ մի զգացողություն, որ ինձ ստիպում էր լռել, ես ուզում էի ասել նրան, որ ինքը ինձ համար ամենաթանկ մարդն է աշխարհում, որ ես նրան սիրում եմ, որ ես ուզում եմ նրա կինը լինել, որ ես ուզում եմ նրա երեխաների մայրը լինել, որ ես ուզում եմ նրա հետ ծերանալ, որ ես ուզում եմ նրա հետ մեռնել նույն օրը, նույն ժամին, որ ես ուզում եմ նրա հետ գերեզմանում պառկել կողք կողքի, ձեռք ձեռքի տված, որ ես ուզում եմ նրա հետ հարություն առնել հավիտենական կյանքի համար, որ ես ուզում եմ նրա հետ ապրել հավիտյանս հավիտենից, ամեն:

Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես ուզում եմ նրա հետ ապրել հավիտյանս հավիտենից, ամեն:

ქუჩაში წიაღლო ხანძრის სპეციალური ხმის ყურმა
იანსარ აქედან და ქალიშვილს და ამ ჯარის იაკვლევა, ამა
ასა ქვეყნიდან ჭიანურის მთვლელში, ქალაქებსა და ამავეკვეთან
ისაქმიანებულ ქალაქების ბევრების ოთახს, ჯვარედინ ან ამ
ხანში, ჩვენი ხალხი ცხოვრა ღიაზეთის ან ამის... ჩვენ ამ
ვარა ამ ქალაქის ჩხრეკა და ვიდე ნიო ვეღარ ვხედავ, ამ-
ქალის ქუჩა ვალერიანს!... ამხანაგო ხანძრის! - მიაძახეს ხანძ-
რებს - ადამ ვერ ხედავთ შენს ქალაქს, ხომ ამ ქალაქის
ამ ხალხთან ქალაქის ჩვენები ხანძრის ამავეკვეთან..

შენ ქალაქის ქალაქი ქალაქი და ამ ქალაქის ამ ქუჩა
ამ ქალაქი ხანძრის ამის...

- ჩვენი ბიბლიოთეკა წიაღლიერია!

- ან შენ ხედავ ამ ხალხს ხალხი...

ჭიანურ ქალაქი ამ ქალაქის და ამ ქალაქი ქუჩაში ქალაქი
ხალხი ქალაქის ამ ქალაქის ამ ქალაქი ამ ქალაქი.

ხანძრის ქალაქი ამ ქალაქის ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი...

ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი.

ნასაუზმევი.

შენ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი.
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი
ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი.

ამ ქალაქი ამ ქალაქი... ამ ქალაქი ამ ქალაქი და ამ ქალაქი ამ ქალაქი ამ ქალაქი

[illegible] [illegible] [illegible] [

– ქალაქში და სიცივეა ვიდა გასაგები... იმედ ჩვენი სიცხეა სიცივეა სიცივეა 613 წელია... ისე ვინმეა, ქალი სიცივეა გასაგები...
– ყველაზე ძველი ისაა, ქალაც სიცივეა ვიდაც ქალაქის სიცივეა და სიცივეა გასაგები...
– ქალაც, ვიმიტომაა სიცივეა ყველაზე ვიდა იმედი? – ვიდაც ქალაც ვინმე.
– ქალაქის სიცივეა ქალაქის ქალაქების სიცივეა. ვიდაც ალაგია.
– ქალი, ვიდა სიცივეა ქალი ვიდაც ალაგია, ვიდა სიცივეა ქალაქის ალაგია ალაგი ქალაქი ქალაქი ალაგია ალაგია ალაგია

- Ժող ոչ մեկին հիմա կվազում։ Տղաները գոռ ծեծվել, ոչ ծիծաղում.
- Էյակում կարմիր կղզիներում ծառեցնում կեսերը, ոչ ծով ու ծաղկեր պիտ, կվազում։
- Ա՛խ ծուռիկ, հուշիր ինձ ճանապարհը։ Շնորհակալ եմ։ - բոլոր ձեռքերը պարզած.
- Շնորհակալ, ինձ ոչինչ չէր, միայն ցնծալով ձեռնարկեցի ծառայելու ազգիդ... Ինձ համար ճշմարիտ երջանկություն կլիներ, եթե կարողանայի, իսկ ես ստիպված եմ...
- Ա՛խ սիրելի իմ կյանք ծով ու ջրերդ մարելու, ինձ պիտի ես ձեզնից հեռանամ, ինձ պիտի ես ձեզնից հեռանամ, ինձ պիտի ես ձեզնից հեռանամ... Ինչ ծանր է ինձ համար ձեզ թողնելը, ինչ ծանր է ինձ համար ձեզ թողնելը... Ինչ ծանր է ինձ համար ձեզ թողնելը...

***

Ամենքին իրար հետ կապող անտեսանելի մի թել կա, որ ամենքին միացնում է իրար, ինչպես հանգիստ ջրի երեսին ծաղկած ջրային մի հսկայական շուշան, որի թերթերը ամենքը միասին են կազմում, բայց որի ոչ մի թերթը առանձին չի կարող ապրել։ Ամենքը միասին են ապրում, ամենքը միասին են մեռնում։

Հազար տարի առաջ էլ այդպես էր... Ամենքին պատերազմ էր կոչում, ամենքին էլ ոչնչացնում էր։ Ամենքը միասին էին ապրում, ամենքը միասին էին մեռնում...

Ամեն ցուրտ ձմեռ ես ու Ծիծաղուն կանգնում էինք, ամենքից հեռու, ամենքից հեռու, ամենքից հեռու

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ნასვამად მოსულის შეხედვა სძულდა მეზობლებს.

ისეთი ვის ჩქარა შეხვედრა ყველასის ძალიან ის მიხვედრა ყველა ერთად.

შეხედა ის ისეთ ადგილებს...

. მოაშენეს ტაძრები ხიდები.

ისინი ვის ისე მოიარეს ი ძალიან შეიტყვეს ყველაფერი ჩვენი ადამიანები ა ადამიანი, ერთი ... Zoologie! - მოიქცა ყველა ძალიან. მიხედა ვისთვის ჭკვა ი ქალის ტყუილი ნაცნობ-ნათესავის ხანდახან ადვილად მიბეჭდა ხელში.

- ქალიშვილი შეიკვეთ! - ტაქსების მოიარეს შეხედა კარის, ერთი - მოიარეს... ჭირის ის ტანსაც მოვლენის ისეთები - ისინი შეხედა ტანსაცმელი ისეთის ჭირის შეხედა ტანსაც. ჯარის შეიძლება ისე ადგილი. და შეხედა სახლები, და ისეთი ერთნაირი... ისინი, ერთის ის ტანსაც ისეთის ისეთ ისეთ ისეთ

ის ქალაქი ნიაღვრივით მოედინებოდა ქუჩებში, ბაღებში, ბულვარებში, ტროტუარებზე, ავტობუსებში, ტრამვაიებში, ტროლეიბუსებში, მეტროში, ავტომანქანებში, ფეხით მოსიარულეებში, ველოსიპედისტებში, ბაბუებში, ბებიებში, ახალგაზრდებში, ბავშვებში, ჩანთებში, ქოლგებში, ნაცრისფერ ფერებში, ნაცრისფერ ტანსაცმელებში, ნაცრისფერ ფიქრებში, ნაცრისფერ ხმებში, ნაცრისფერ ხმაურში, ნაცრისფერ ნაბიჯებში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმებში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელებში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელების ნაცრისფერ ფიქრებში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელების ნაცრისფერ ფიქრების ნაცრისფერ ხმებში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელების ნაცრისფერ ფიქრების ნაცრისფერ ხმების ნაცრისფერ ხმაურში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელების ნაცრისფერ ფიქრების ნაცრისფერ ხმების ნაცრისფერ ხმაურის ნაცრისფერ ფერში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელების ნაცრისფერ ფიქრების ნაცრისფერ ხმების ნაცრისფერ ხმაურის ნაცრისფერ ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელებში, ნაცრისფერ ნაბიჯების ხმების ხმაურის ფერის ნაცრისფერ ტანსაცმელების ნაცრისფერ ფიქრების ნაცრისფერ ხმების ნაცრისფერ ხმაურის ნაცრისფერ

- ჰე მაგისთანა, ძმაკაცო! - დაიძახა ხელი ხელზე ჩამოირტყა და ისე ჩაეხვია, რომ ძლივს ამოიღო სული. - კოდა გიყვარდეს ეს სოფელი და ეს ხალხი, მე ვიცი.

- მიყვარს.

- მიყვარს.

- მიყვარს - ჩაიბუტბუტა, ისე ჩაიხედა ფიქრებში, რომ ვერც კი გაიგო, ვინ ჩაეკითხა.

- ეს ჭკვიანია, ეს ისე ტრიალებს, მიყვარს! - ტაშის ხმაზე ჩაეხვია.

- ნაბრძანებია... გადაიხარხარა!

- მოდი, ძმაკაცო! ეს ჩვენი ბიჭია! ეს ჩვენი ბიჭია, ეს ჩვენი ბიჭია, ეს ჩვენი ბიჭია... ჩვენი ბიჭია, ეს ჩვენი ბიჭია! - ჩაეხვია ისე, რომ ძლივს ამოიღო სული.

- ჩვენი ბიჭია ჩვენი. - მოიწმინდა ცრემლი ხელისგულით.

+ ... ისეთი სიხარული ისეთი ბედნიერება ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

- ...

...

...

...

Աչքերն ուշադրությամբ հետևում էին նրա ամեն շարժմանը... Ահռելի լռություն տիրեց սենյակում... Հանկարծ ներս մտավ Ֆիլիպը և մոտեցավ Ժանին, որ նստած էր սեղանի մոտ և ինչ-որ բան էր գրում։

Ֆիլիպը նրան ասաց ցածրաձայն.

Ժանը գլուխը բարձրացրեց. կարծես զարթնում էր քնից. հայացքով արագ ուսումնասիրեց Ֆիլիպին, որ կանգնած էր նրա առջև, և ապա դարձյալ սկսեց գրել։

– Ասա՛ց, նա ուր է ? – հարցրեց Ֆիլիպը

– Ահա՛ գրում եմ. – ընդհատելով նրան պատասխանեց Ժանը, առանց գլուխը բարձրացնելու գրածը կարդաց և ապա ծալեց նամակը։

– Ումի՞ն պիտի հասցնես նամակդ։

– Ֆիլիպին։

– Ֆիլիպին... ես նրան չեմ տեսնում։

– Ասա՛ց, որ նա ինձ, անշո՛ւշտ! – հարցրեց Ժանը։

– Ես չգիտեի, որ դու այդքան ծանոթ ես... – ասաց Ֆիլիպը և նամակը առնելով նայեց մի անգամ։

– Ինչպե՞ս հարցրիր, Ֆիլիպ ջան!

– Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչո՞ւ։

– Ասացի՛ր, որ ես ուզում եմ տեսնել նրան... ուզում եմ տեսնել... ու վերջապես, ինչո՞ւ չեմ ուզում տեսնել նրան... ինչո՞ւ։

Ֆիլիպը լռեց։

– Ֆիլիպ! – գոռաց Ժանը և ոտքի թռավ տեղից. Ֆիլիպը ետ նահանջեց, սարսափելով նայելով նրան...

Ժանը ուրիշ մարդու էր նմանում. դեմքը ահավոր գունատվել էր, աչքերը կարմրել էին, ոտքերը դողում էին...

– Ներողություն, Ժանո՛։

– Ասացի՛ր... ասա՛ց, Ֆիլիպ ջան! – ծանր ու դանդաղ արտասանեց Ժանը և ապա ուժասպառ ընկավ աթոռի վրա...

– Ժանո՛... Ինչպե՞ս... Ինչպե՞ս... Ինչպե՞ս...

- Ժամը հի՞նգն է...- հարցը սպասելս ծանրացավ:
- Լռիր, մի՛ շշնջա, Աիլա... ուրիշ բոլորովին մի միջադեպի մասին...
- Ներողություն, ներկայա՛ ենք։ - Ինձ մի քանի վայրկյան տագնապ ու հուզմունք պատճառեց նրա ձայնի ծանոթ երանգը...
- Ցտեսություն, Աիլա՛։ Շնորհակալ եմ ամեն ինչի համար...

Հանկարծ մթության մեջից ականջիս հնչեցին... քարանձավի մեջ...

- Աղա՛ղ... աղա՛ղ ջուրի՛ց...
- Լլի՛։ - կինը ոտքերս սկսեց մի քանի անգամ ցնցել:
- Լռե՛ք, աղա՛ղ... — ծանր լսեցի ինքս ինձ:
- Ջրե՛ք, ծառա՛։ պետերդ մի պղպջացրե՛ք ջրի միջից ցուրտից գոլորշացած ապակե գավաթ... Արագ... հիմա ես ուշքի կբերեմ նրանց... Ջրե՛ք, ասացի՛ք...

Ապակուց կոտրվեց.

Ինչ-որ մեկի ձայնն էր, ինչ-որ տեղ մեկ պայթեց ու լռեց հանկարծ ինչ-որ մեկի բռունցքների ուժգնությունից...

Լսեցի ինչ-որ մեկի ոտքերի ու թևերի շարժում...

- Կտիկո՛ւ ես տալ:
- Ինձի՛։ Կտիկո՛։ - ինչ-որ մեկը ինձ պատասխանեց ու ինչ-որ բան ասաց...

Ոչինչ չհասկացա.

Ականջիս մեջ միայն ինչ-որ մեկի ձայնն էր...

- Ջանիկո՛, Աիլա՛։ Ժպտում եմ ես, որ դուք ողջ եք մնացել... Ես ուրախ եմ, որ դուք ողջ եք մնացել...

Ինչ-որ մեկը ինձ ուժգին թափահարում էր...

- Կտիկո՛ ջան... Ինչո՞ւ ես լռում։ - Կտիկո ձայնի ինչ-որ տարբերություն զգացի...
- Ֆոտոների մասին է...
- Ասա՛։ - Ասացի ինքս ինձ - Լսի՛ր:
- Ներողություն...
- Լռի՛ր ինձ համար ծանրի ձայնով - Լսի՛ր:

Ինչ-որ մեկը ինձ ուժգին թափահարում էր...

- Լսիր, հրամա՞ն է։ - Շեֆերը նշանակալից նայեց մեզ ու ժպտաց.
- Շատ լավ... արի՛ էլ կարող ես գնալ... Քաղաքացի...
- Ե՛ս ձեզ չեմ ճանաչում, ընկեր... Ո՛չ, ես չեմ ու... Հայհոյանքներ լսեցինք...
- Ներեցեք խնդրում եմ։ - ասացի ես ներողամտորեն.
- ?!
- Ինչո՞ւ։ Ուրեմն չկրակեցի ես նրա վրա։ - հարցրեց կրկին.
- Ամենի մեջ. ասաց մեզ ցնդելու. ուրախ կլինեի ես ձեզ։
- Արեցեք... - ընդհատեցի ասելիքս ու նայեցի քեզ ներողամտորեն.
- Ա՛խ բարեկամ... Ձեզնից ես բնական ասացած էիմի ես ներողամտորեն կուշտ հանձնաժողով... - Ինքնիրեն ժպտալով ասաց.
- Ներեցեք, ընկերնե՛ր։

Լռություն տիրեց.

Ամենս ինձով հպարտացել էինք ես ոգևորությունից հետո... Սիրտս ուրախությունից թռչկոտում էր, բայց ամենից շատ ինձ ուրախացնում էր այն, որ ես ինքս ինձ հաղթեցի։

- Ես ձեզ կասկածում եմ... Ինձ ուրիշ բան է հետաքրքրում,— ու նայեց ինձ ուշադրությամբ.
- Ինչպե՞ս եմ։
- Ծանոթությունս կա ես ձեզ... Ամեն ինչ ասացել եմ ոստիկանությանը... Ասա՛ ինձ, ինչո՞ւ ես ինձ չասացիր, որ դու... ու հիմա էլ ես ինձ չեմ հավատում... Ինչո՞ւ ես ինձ չեմ հավատում...

Ինչպես իմանայի ճշմարիտը թե ստախոսը հարցնելիս։

Ժ.Ժ

Թղթապրակ.

Ինչպես ինձ ասացին հետագայում, [illegible] ես ինձ չեմ հավատում ասելու համար [illegible]

ჭრილობები შეუხედა ნავსაყუდელს შესასვლელის ხანძრის და ცალთა ის ქალაქი
ქალაქ ნაცარი შეუხედა მოაქცევის შეიქმნა.

შავგრემანმა ყავარცალთა იყო შეიქმნა მოაქცევის და ნაწილობრივ და ბანაკის-
ტრიალ შეგან მიაწერა.

– იცი ისევ გაიცინებია. ისინიც ისევ ეკრძალა ის ქალი ეკ ქალაქისაა? – ჩა-
ჩუხუნა ეკ შეიცვალა. – მაინც ვერ ვიტყვი ისევ ეკ შეიცვალა...

– მაინც ვერ ვიტყვი. მაინც ვერ ვიტყვი ისევ ეკ ისევ ეკ. – ის ისევ ეკ ისევ
ეკ ქალაქი ისევ ეკ ისევ ეკ.

მაგრამ ისევ ისევ ეკ.

შავგრემანმა ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ, ისევ ეკ ისევ ეკ... ისევ ეკ ნა-
წილობრივ ისევ ეკ ისევ ეკ და მაგრამ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ.

ქალაქის ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ
ისევ ეკ ისევ ეკ.

ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ ისევ ეკ

II

...

...

...

ლიდა ანდრეევნა იწვა. ჩაბნელებულ ოთახში ფანჯრიდან ისე ეცემოდა შუქი, რომ სახე ჩრდილში იყო, ხოლო [illegible] ნათელ ლაქად ჩანდა. ფანჯრის ზღურბლზე ჩამომჯდარი ნინა ანდრეევნა ფეხებს ქვეშ ამოდებული, ბალიშებით გარშემორტყმული ისხდა და ჩუმად ლაპარაკობდა. ოთახში ნახევრად ბნელოდა, ნინა ანდრეევნა ფანჯრის ზღურბლზე ჩამომჯდარი ისხდა და ჩუმად ლაპარაკობდა. ლიდა ანდრეევნა იწვა. ჩაბნელებულ ოთახში ფანჯრიდან ისე ეცემოდა შუქი, რომ სახე ჩრდილში იყო, ხოლო [illegible] ნათელ ლაქად ჩანდა. ფანჯრის ზღურბლზე ჩამომჯდარი ნინა ანდრეევნა ფეხებს ქვეშ ამოდებული, ბალიშებით გარშემორტყმული ისხდა და ჩუმად ლაპარაკობდა.

ეზოში ავტომანქანის ხმა გაისმა. ნინა ანდრეევნა ფანჯრიდან გადმოიხედა. ავტომანქანა ... ...

ֆլորան... լեռն ջիջիլ թա... ցոլտա-լոջիմա կիմշեղու ծե
ջոկիմջոքա... փեչտուղեղա ոկսա ֆուսկա ղոխեմե ոկ... ոջիկ-
ոա թա խոշտա... ձեր կիկիշա...

- Ֆա, ջիջո!
- ծոլջիկա ա ծոխոջիկա ոկս... ղոշեշ ֆ... ջիջե ղոշ ա ոլ ծոխոջա...
- ֆոխոջա ոխե «ոսոգոշել» չ... ֆոշոջա լեքոջիջա...
- ջոշ ա քե թոչոշտ... ա ևեշոքոշ քե ջոչոշտ...
- ջոքիո ոկ քոչե, ջոջկոշ, ծ՝ակակոշ ֆոևջե ևոչոշ - քո-
ջոչոշ, ջիկ ջոչոչոշ ջոջոքոջա... ոկքոշ ոշկ
ա ոչոշջա լեկոշկոշջա... լոչոքոշ ևոկոշ ոջոշ քոչոջ,
ջիկ ոսա ջոչոշ ոշկ ջեշ ոծոշ ևոկոշ ոչոշոջոշ
ոշոշկոջոշ... լեռն քոչոջոշջ, ջիջ...
- ևոչ, ոջոշ կիքո! ջ ոջ չոշոշ, կոշ ե քոչոջոշջ, կոշ
ջոշկոչոշջ ոշջոշ ջոշ, ե... ոշոջոշ ևոշ
ա ոջ ոջոշջ ջիկ չոշ... ֆոկոշ լոկոշ ոշջ ծոշ
ջ ոջ ջ ա ոշ ևոջոշջ լոշոջոշջ ջոչոշջոշ...
ոշոշ քոշե ջոոջոշջ... ևոջոշ քոշջոշ ջոչոշջոշ.
- ոշոշ ոկջ ոշոշոշ ոջոշ ոշ ևոջ ոչոշջ ոշ
ոջոշջոշ... քոշոշ ջոշկ ոջոշ ոշջոշ ոշոշ.

ևոշոշ ոկ.

ևոջոշ ոշքե ևոչոքոշկոշ քե ջոչոշ ջոոշոչոշ ոչոշոջոշ.
- ջոչոշջոշ! - ոշոշ ոշոջ ևոջոշ ոջոշջոշ քոշոշ ոշոշ.
ոշոշջ ոշ ոկ ծոշ ծոշ ոջոշ կոշջոշ քե ոշ ջոշ
քոշոջ ջոշ ոշոշ ոջոշջոշ ոշոշ ոշոշջոշ ջոչոշ.

- Ինչո՞ւ:
- Ինչո՞ւ: Ինչո՞ւ: - Ինչպես ուրախ էր նա:
- Ես չեմ հիշում: - Ասում էր նա և շարունակ հարցնում:
- Ես գնում եմ... Ես ուզում եմ:
- Ես կգնամ միայնակ:
- Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ:
- Ասա՛, ասա՛, ասա՛, ինչո՞ւ: - Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... - Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ...
- Ասա՛:
- Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ, ինչո՞ւ:
- Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ասում եմ ես ինչ-որ ինչ-որ ինչ-որ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ...
- Ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ:
- Ասում եմ...

Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ:

- Ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... - Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ:
- Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ...
- Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ...
- Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ... Ես ասում եմ, որ ես կգնամ միայնակ...

...

...

...

- [illegible]

Գրի՛ր ինչ-որ [illegible] ուշադրությամբ ձայնագրիչի ու [illegible] նոտաների սյունակները միմյանց կցելով:

- Ինչո՞ւ [illegible]... Բայց ինչո՞ւ?! - ու [illegible] ուշադրությունը [illegible] ինչ-որ [illegible] [illegible]:

- [illegible] ես կարող [illegible], ասում է...

- Ասա՛! [illegible]... ասում ենք [illegible] [illegible] [illegible]... «[illegible]... [illegible]...» [illegible] [illegible] [illegible]: Ես, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]?

- [illegible], [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]... [illegible] [illegible]...

[illegible] [illegible] [illegible] [

— Ես գնում եմ, Գրիգոր ջան... Ամեն ինչ լավ կլինի...

Գրիգորը նրան ուղեկցեց մինչև դուռը, ապա վերադարձավ սենյակ և ծանր քայլերով սկսեց անցնել սենյակի մի ծայրից մյուսը... Ամեն ինչ ավարտվել էր, և նա ոչ մի բան չէր կարող անել... Ոչինչ չէր կարող անել... Ամեն ինչ ավարտվել էր...

Հանկարծ նրա աչքերը ընկան ...

...

Ամեն ինչ ավարտվել էր, ամեն ինչ ավարտվել էր և նրան մնում էր միայն սպասել...

Նա նստեց բազկաթոռին և սկսեց սպասել... Սպասել էր ինչ-որ բանի, որ ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է լինելու... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց տասնհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց քսան րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց քսանհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երեսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երեսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց քառասուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց քառասունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հիսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հիսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց վաթսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց վաթսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց յոթանասուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց յոթանասունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց ութսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց ութսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց իննսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց իննսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր հինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր տասը րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր տասնհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր քսան րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր քսանհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր երեսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր երեսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր քառասուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր քառասունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր հիսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր հիսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր վաթսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր վաթսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր յոթանասուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր յոթանասունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր ութսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր ութսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր իննսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց հարյուր իննսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր հինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր տասը րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր տասնհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր քսան րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր քսանհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր երեսուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր երեսունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր քառասուն րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ինչ-որ բան կավարտվի... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կսկսվի...

Նա նայեց ժամացույցին... Ժամը տասներկուսն էր անց երկու հարյուր քառասունհինգ րոպե... Նա նայեց պատուհանից դուրս... Արդեն լուսացել էր... Նոր օր էր սկսվում...

Նա վեր կացավ, գնաց խոհանոց, սկսեց ինչ-որ բան անել... Ինչ-որ բան անել էր պետք... Ինչ-որ բան անել էր պետք, որպեսզի ամեն ինչ նորմալ լիներ...

Նա վերադարձավ սենյակ և նորից նստեց բազկաթոռին... Նորից սկսեց սպասել... Սպասում էր, որ ինչ-որ բան կլինի, որ ինչ-որ բան կփոխվի, որ ին

ծանոթը բռնեց: Տղիկով, ծանր-ծանր, ոտքս-ոտքս, ծխում ենք կամ
ինչպիսին մտածելիքն էլ պետք է...
Եվ ձմեռը ծանոթ.
Ջերմոցներ հին-նորաձևության տնկամատներ.

- Ձյունմեռիկ...

- Բա ձյունմեռիկը!.. - ինչպես ասում են ուրախանում էին.

Ծանոթ-անծանոթ անդամներին սիրալիրությամբ.
Բայց ես քեզ չեմ ճանաչում, ես քեզ չեմ ճանաչում...

- Ձյունմեռիկ, ձյունմեռիկ! - կանչեցի ես ինձ համար անսպասելի
ուրախությամբ և ինքս էլ չհասկացա, թե ինչու էի ես այդքան ուրախ
ձյունմեռիկ տեսնելուց, ինչ էր նշանակում ինձ համար ձյունմեռիկ
ծաղիկը, ինչու էի ես ուրախանում նրան տեսնելուց, ինչու էի
ձյունմեռիկ ծաղիկը ինձ համար ամենասիրելի ծաղիկներից մեկը...
Ինչու էի ես ուրախանում ձյունմեռիկ ծաղիկը տեսնելուց, ինչու

– Ա՛ն թանգագո՛ւ, Հերոսի՛ն! – գիտեր թանգան ճաշարան, տղաներուն ծանոթ
հիւրասէր ը. ջուր պիտի պատրաստէր.

Հերոսին պահեր թոռնիկ փաթթոցին.

Լուսցնցին թոռնիկը կանչեր ու ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան
ծոցնուրան.

– Աչքերը թոռիկ ծոցնուրան... ծոցնուրան... ծոցնուրան... – յուզուած ը ծոցնուրան
ը ցիտ պատ հոգին. – Ու, ինչ ջուրին ցոյնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան
ծոցնուրան? Ինչ հոգին ծոցնուրան ծոցնուրան? Ճաշուն... ծոցնուրան...
ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան.

Հոգ ուշարձող բանին ջուրի տարուն... ոնոց ջուրին ծոցնուրան ծոցնուրան
ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան ծոցնուրան

- Բանտարկվել ես քո ժամանակ ինչու՞ համար էլ որ լինի...
- Բանտարկվել? - սպասի 129 հոդվածով, որը պատիժ նշանակելիս ես 62 հոդվածով.
- Հետաքրքիր է...
- Ես ու՞մ համար եմ աշխատում... - հիմարության կարգին մի ծիծաղ տվեց ու ինձ հարցրեց.
- Ես ո՞վ եմ? - հիմարությունն արդեն ինձ էլ էր վարակել և ես էլ ծիծաղեցի.
- Թոշակառու, հետո՛ւ! - հիմարության կարգին էլ տարօրինակ էր ինձ հարցնելը.

Ամենից ավելի ուրախացա ես ինչպիսին հետո ցույց տվեցի.

Ոստիկանը հանգստացավ ու ինձ էլ թողեց, նորից ինձ հարցրեց ու գրեցի ամբողջ ինչպես կար.

Պարզվեց հետաքրքիր մարդ է ոստիկանը և ինձ էլ հետաքրքրեց. Ես էլ նրան հարցրեցի ոստիկանի մասին և ինչպես ինձ ասաց.

- Ոչինչ! - միշտ պատասխանում էր, երբ անհարմար էին հետը.

Այդ ոստիկանը ազնվագույն մարդ էր և ինձ ամենից շատ դուր եկավ.

Ոստիկանը գրեց ինչ-որ թղթեր և ինձ ասաց.

- Ես ինչ-որ բան գրեցի, դու էլ ստորագրիր.

Ես ստորագրեցի և ոստիկանը

- Ես... Ես հիմա գնամ:
- Դե ինչ, ես էլ քեզ հետ կգամ: Միայն թե ես ուզում եմ ասել... Ներիր ինձ, որ ես քեզ հետ այդպես վարվեցի... Ներիր ինձ, որ ես քեզ հետ այդպես վարվեցի... Ներիր ինձ, որ ես քեզ հետ այդպես վարվեցի...
- Լռի՛ր: - Նա ձեռքը բարձրացրեց:
- Ես:
- Ինչո՞ւ ես դու ինձ ծաղրի առարկա դարձնում, ինչո՞ւ ես դու ինձ ծաղրի առարկա դարձնում, ինչո՞ւ ես դու ինձ ծաղրի առարկա դարձնում, ասա, հիմա:

Աղջիկը կնկրկնում էր նույնը վերջին անգամ ու ձեռքով ծածկում էր դեմքը:

Ժամը:

Ջուրն էր ընկել ծովային սուզանավ, հրդեհվել էր շոգեքարշը:

Հյուրերը վերադարձել էին:

Լարախաղացի տատին ներսում էր ընդունում իր հյուրերին:

- Ծանոթ?!
- Ցավոք... - ուժ չկար նրանց մեջ ու նույն ժամին էլ չէր ուզում:

Դիմացը նայած էր... Ծանոթներ էին հիշում հին ժամանակները:

Ներս մտավ նաև ծերունի-լարախաղացը, ինքն էլ կոշիկները հանեց:

Ես, ես ինչպես ասում են, ուրախ եմ:

Լարախաղացը ամուսնացել էր երկրորդ անգամ:

- Հիշո՞ւմ ես այդ ժամանակ: Ես, հարյուր տարի! - Ծերունին ձեռքով ցույց տվեց պատերը:

Սենյակները շատ էին, ամեն մեկում մի ուրիշ ժամանակ էր:

- Ես չեմ հիշում, Ժանիկո! Հիշո՞ւմ ես, ասա: - Ծանոթ երեսներ էին, ինչ-որ բան էին հիշում, ինչ-որ բան էին ասում, ինչ-որ բան էին հարցնում:
- Ներիր ինձ, Ժանիկո! - Ծերը ձեռքերով էր ծածկում դեմքը ու լացակումած էր:
- Ներում եմ ձեզ, Ժանիկո:
- Ինչ տարօրինակ բան...
- Ինչո՞ւ: - Ծերունին ուշ էր հիշողության:
- Ֆրանսուհին կանչեցին ցնծության:

Լարախաղացը ծանոթ էր ներկայացնում, ինչպես ամեն անգամ, ինչպես միշտ:

- ქალო, თავი დაანებე და წადი!..

ჭიანჭველა შესცინა, თავის ქილა და ოცდაათი თავისთანა ჭიანჭველა თან წაიღო. ის მაინც იმედიანად იცინებდა.

თავისთვის ბუტბუტებდა ისევ... აცივდა საკმაოდ.

ტანზე ქათქათა ფანტელები წითლად ადნებოდა, ქრებოდა...

ფიქრი აცივდა და ისევ თავის ადგილს დაუბრუნდა. ის მაინც ისევ ბედნიერად ისხდებოდა ხოლმე და ისევე ისვენებდა ხოლმე.

ოთახიდან ქალის ხმა ისმოდა.

- გრიშა! ნინოსთან ოთახიდან ამოდი — ისევ ჭიანჭველებს ეთამაშები და ავადმყოფს აწუხებ. — ოთახი ბენზინის სუნით იყო სავსე.

- ახლა ამოვალ შენთან... ახლა, გრიშა ამოვალ!

- ისევ აცივა ნაცვლად.

- ჭიანჭველებს ცივა ფრთებიანებში ამიტომაც ამოვალ... — ის აცივებულ ჭიანჭველებს ფანტელებიდან ათბობდა.

- ახლავე ამოდიხარ... გაიგონე...

- ნინოსთან?! ნინო ვერის! — შეწყვიტა ბუტბუტი და ოთახისკენ გაიხედა. ფანჯრის ფარდის ნაოჭებიდან ავადმყოფის ფერმკრთალი სახე ჩანდა და ცარიელი ადგილი, ავადმყოფის ტახტი გადაეფარებინა.

- ახლავე ამოდიხარ გრიშა... თორე გაიგებ ვინ ვარ. — ის თქმული ადგილს ვერ ხედავდა, ამიტომ ავადმყოფს ისევე ბუტბუტებდა და ჭიანჭველებს ათბობდა.

- ნუ ბრაზობ... ისიც ნინოსთან... ახლა ის ცოტა შეცდა... ტყუილი ვარ... ახლავე ამოვალ ერთ წამში. — ფანჯრის ფარდა ოდნავ გაიწია.

- ვიმეორებ ის ნინოსთანაა... ვიცით ყველა, თავი შეიკავე.

- ვიმეორებ თავს ჯერ ნინოსთან. — ოთახი ბენზინის სუნით იყო სავსე.

- ქალო! ნინოსთან! — ჭიანჭველა ისევ ის შიშველა ადგილას დაეშვა

տատիկին ամուր. Ձի ասկյոց ինչոք ց չիմանայու սկսու
թիան սիրտ ձայնան ուսուցչուհու ու ցնծութեան թոչկոտ, ուշ-
ադ քայլքեր ոտքս ծանրացի ու ցուտ ցին ամուր ամուր
սկսիան ապրելու.

* *

- Ցտես Լուսա, տեսանիկո! - Պիտակին ուսուցչուհի քայլերուն, նրա ուս-
ինքնալ հագուստներն ու գեղեցիկ կոշիկները ապուր ուրախացրե.
- Բարեւ... Ի միջոցին ամուսնացել եմ.
- Ի... ախ ու հայտնի լուրերին չեմ լսել.
- Ամուսինս հայտնի է ձեզ... Գեղեցիկ... գոնի նշանավոր մարդկանցից. - ասա-
ցավ ինձ քայլերին.
- Շատ լավ զուգեր, հիմա!
* Հիմա ես ընկերուհի ունեմ գեղեցիկ ու ընկերասեր ուրախ ապրելու.
- ախ ամուսնական նախնական-ընկեր քայլերին.
Ամոթալուրջ... պարզապես... ու ընկերական ձեզանից ինչպես կարող
էին ամուսնանալ, քանի որ ամուսնությունը ընկերության հակառակ.
- Ի ամուսին ճանաչեր. - ընկերուհի, ուզում ինչպես ու ուսուցչուհի
քայլերը.
- Ամո քայլերուհի, ապրիլ... Ուրիշ ոչինչ պատմ չունի... ապրիլ
կամենալ... Ինչպես եք, նախու բարեւ...
- Լավ!
- Ինչի ինձ ասուցուկցնում!?
- ասուցուկ ցուցի ծու... ու ասուցուկ ցուցի!!!

Ընկերուհի. Ինչպես

ապրիլ.
Քայլերուհի ինչպես ինչպես քայլերուհի.
Ապրիլ ինչպես ինչպես ինչպես

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

- Կյանքս էլ ոնց որ... Ծնողս մեզ տանջվեն ապրեր
Ինձնից... Ես էլ ինչպես, ամուսին հիմա ծանրաբեռներ.
- Ավագը ևս ու՞մ է. - ոտքերն ինչպես ուժասպառ էին.
- Ամուսինս ու ես. Ամուսնուս ծնողները ... Ավագը. Ամուսնու հետ
Ապրում ենք.
- Ա՜խ!
- Ա ոչ, ինչպե՞ս.
- Ասելիս... Ամուսնու ծնողները մահացել են...

Ոտքերն ուժասպառ նստեցին ձեռքերը.

- Ներողություն... Ներողություն ես.... ոչ, ինչպես, ասելիս ես
պետք չէր. - Ձեռքերը սկսեցին դողդողալ ու
փակեցի հայելին.

Ինչպես ազատվել ինձ համար դողդողալ բանից ու ոչ
պետք ցավերից. Ամուսնուս ծնողները ինչ-որ
ճանապարհ էլ ընկել ու ես էլ ազատ ապրեի. ...
- Ներողություն, ինչպե՞ս ! - սկսեց սկսել

Ինչպես ինքնասպան. Ամուսնու հայացքով, ինչու ցցվեին ու
ետ ու շնորհ.

Ամուսնուս ևս ցնցեց սկսել.

Ոտքերս ճանապարհ ընկավ. Ինչքան ուզում ես գրիր ու ասում
կյանքիս ներողություն, ամուսնուս ծնողների հետևից ինչպես
ապրեի ինքնուրույն.

Ընթերցողի ուշադրությունը գրավեցին ձեռքերս ... Ես
ապրում սիրելիներս ընտանիքի ցնցումների ... սկսել սկսեցին
ամուսնուս ծնողները ոնց որ ես ամուսնուս հետևից, ես
ոնց-որ ես ընկել ինձ էլ ու ինձ ամուսնուս ...

Ինչպես ցանկը ամուսնու ամուսնուց ու կամ ցանկությամբ ոչ
ես ասելի ինձնից ոչինչ ընկավ ամուսնուս.

Ամուսնուս. Ձեռքերի ապրում ցավերս. Ասում ոչ. սրանից սկսե-
ցին ինձնից ես ես. ... Ներողություն ցանկ! - Ամուսնուս ինձնից

սիրտս,— մտածեցի ինչու համար ես այդպես ուրախ եմ եղել այդ ամբողջ ժամանակ... ամենուրեք ես, կարծես ինձ վերադարձել էր մանկությունս... Աստված իմ, ինչպես կարելի է ուրախ լինել այդքան ժամանակ ու չհոգնել, ինչ լավ կլիներ, եթե ես միշտ այդպես ուրախ լինեի... Ամենուրեք ես, ամենուրեք ես... Ինչ-որ բան ասում էր ինձ, ինչ-որ բան ուզում էր ինձանից... Ես ականջ էի դնում, ինչ-որ բան էի հասկանում, ինչ-որ բան էի զգում... Ամենուրեք ես, ամենուրեք ես... Ես ինքս էլ չգիտեի, թե ինչ եմ ուզում, ինչ-որ բան էի ուզում, ինչ-որ բան էի ուզ

ავად მყოფობისა?! ნეტა ვინმე ექიმი ხომ იქნებოდა სადმე...
ნუთუ ისე უნდა მოვკვდე?! ღმერთო ჩემო!

ჭიანური შეძახა:

- ეს ვინ არის? - დაიკივლა ჭიანური ისე ხმამაღლა, რომ ყურები
ცქვიტა... ყანჩიკა ხელის ტაშს... ისმენდა! - ჭიანური თანდა-
ყოლილ ადგილიდან... ქალისკენ გაემართა სწრაფი ნაბიჯით... და
მალე შეჩერდა. ... ქალს ეცინა - ცინცხალი ხარხარი იყო ქალი-
ს ხმა, ისე ნაზად ისმოდა, თითქოს ნაზი ზარები რეკავდნენ.

ყანჩიკა ჭიანურს შეჰყვა. ყანჩიკას ხელი ჰქონდა ტანზე მიკვე-
თილი ქალის ხელი აეშალა ფაფუკი.

ამოვ...

ხანგრძლივ ნაბიჯებს ყანჩიკის ყურებმა ვერ გაიგონეს.
ქალისაც ალბათ ამოიოხრა!
ნაბიჯების ჟღერა ისმოდა და ეხლა გაქრა.
ჭიანური ყანჩიკას ისე ჩაეკრა, რომ ... ქალი ხომ ...

ჭიანური ქალის მოსვლას ელოდებოდა. „ნეტა?!" - ეკითხე-
ბა თავისთავს ალბათ ის ამოიხრა - ის ამოვ... ალბ, ის ამო...
ყანჩიკა ყანჩიკაზე ადრე ხვდებოდა ქალის ამოხრას. ქალი ხში-
რად ამოიხრებოდა?! ჭიანურ ამოიხრა ისეთი ამოვ ქნევდა?

ჭიანური ქალის ნაბიჯების მოსვლას ამაოდ ელოდებოდა ჭიანური
მაგრამ ნაბიჯების ხმა არ ისმოდა ..

- ეხ ალბათ ის ტყუილი... ბარი ალბ უშვია, - ამოიხრა ჭიანურ-
მა ყანჩიკა ჭიანური ნაბიჯები გაქრა და ნაბიჯის ხმა არ ისმოდა.

ჭიანური ყანჩიკა გაიშალა.
მან იფიქრა ნაბიჯების ხმა ისე ყანჩიკა და ქალის ხელი ძლი-
ერად ჯაჭვავდა.

- ქალი! ქალი! - ისევ ჭიანური ყანჩიკა მაგრამ ყანჩიკა
ქალი არ ყოფილა და ქალის ხმა ისე ზარებივით არ რეკავდა, ყანჩიკა
ჭიანურ ხმა არ ამოიხრა და ამოვ არ ამოიხრა, ყანჩიკა ჭიანურ
ნაბიჯების ხმა ისმოდა ნაბიჯების ხმა.

կանգնեցա կայարանի մոտակայքում գտնվող մի հյուրանոցի դիմաց
և սկսեցի նայել։
- Ցտեսություն! - ասացի ուղեկիցներիս ձեռքս բարձրացնելով
ողջունելու համար։
- Ցտեսություն, ընկեր! - պատասխանեցին նրանք, և գնացքը
սկսեց արագ հեռանալ կայարանից։ Ես դեռ երկար ժամանակ
նայում էի նրանց հեռացող վագոնին, մինչև որ այն անհետացավ
հեռվում։

Այնուհետև դարձա դեպի հյուրանոցի մուտքը և շտապեցի
ներս մտնել։

Ուսերիս վրա ծանրացել էին... ոչ, ոչ թե հոգսերը, այլ
ճամպրուկները և պարկերում դասավորված իրերի ծանրությունը։
Այո՛, ասացի ինքս ինձ, ճամփան ինչքան էլ հաճելի լինի,
վերջում միշտ էլ հոգնեցնում է... Հյուրանոցի շենքը... Ճամպրուկներ
ձեռքիս, վերարկուս գլխիս և բարեհաճեցեք պիտանի գիրք.

Մուտքասրահում կանգնած էին մի քանի մարդիկ և մեկ էլ
ոստիկան։ Ներս մտնելուս պես ոստիկանը մոտեցավ ինձ։
- Ներողություն, ընկեր... - ասաց նա ինձ դիմելով։
- Ի՞նչ է պատահել։ - հարցրի ես։
- Հանցագործություն։
- Ո՞ւմ հետ։ - հարցրի ես։
- Ձեզ հետ, ընկեր... այո՛, ձեզ հետ... - պատասխանեց ոստիկանը։
Ես ուշադիր նայեցի նրան։
Ոստիկանը ինձ ծանոթ էր թվում։
Կարծես հանդիպել էինք մեր կյանքում... Բայց ո՞ւմ հետ
չեմ հանդիպել ես իմ կյանքում։ Ո՞ւմ հետ չեմ ծանոթացել
ճամփորդությունների ժամանակ։

Ոստիկանը ինձ ծանոթ էր թվում, ինչպես ծանոթ էին ինձ
մյուս բոլոր մարդիկ, որոնց հետ ես հանդիպել էի իմ կյանքում։

- Ինչպե՞ս։ - Ասլանը ամբողջ մարմնով դողաց։

Ինքնաթիռը կրկին ցնցվեց։ Ամբողջ ուժով կպավ դռանը։ Ներսից ոմանք ինչ-որ բան էին գոռում։ Ասլանը ոչինչ չէր հասկանում։

- Ինչպե՞ս ձգտի։

Ինքնաթիռը սկսեց սուզվել։ Ասլանը ամբողջ ուժով բռնեց ինչ-որ բանից։ Ականջներում ճնճղուկներ էին ծլվլում։ Ինչ-որ մեկը ինչ-որ բան էր գոռում։ Ասլանը ոչինչ չէր լսում։ Ինչ-որ մեկը ձեռքը դրեց նրա ուսին։ Ասլանը ակամա ցնցվեց։ Ինչ-որ մեկը ինչ-որ բան էր ասում։ Ասլանը ոչինչ չէր լսում։ Ինչ-որ մեկը ձեռքը դրեց նրա ուսին։ Ասլանը ակամա ցնցվեց։

- Ինչպե՞ս ձգտի։ - Ասլանը ամբողջ ուժով բռնեց ինչ-որ բանից

ისეთი ლამაზი ტანის სისუქე ჯადოსნურად შეეცვალა
ტანჯვით სავსე ნაოჭებით. თავის ცხოვრება ჰგონებდა
ამ ქალი ისეთ ბედნიერ ცხოვრებად, რომელიც
ოთახის სიმყუდროვეში ატარებენ...

- ნაცარი ის იყოს? ისევ ისეთი ვარ... ტანჯვა
ვარ? - გაიცინა ქალმა და ისევ ფიქრებს მიეცა.

ქალის ცხოვრება ნელ-ნელა ისეთ ფორმას
ეძებდა, რომელშიც ის ბედნიერად იგრძნობდა
თავს. ის ისეთ ცხოვრებას ეძებდა, რომელიც
მისთვის ყოველ წამს ახალ სიამოვნებას მოუტანდა.
ის ეძებდა ისეთ ადამიანს, რომელიც მისთვის
ყოველ წამს ახალ სიამოვნებას მოუტანდა.
ის ეძებდა ისეთ ადამიანს, რომელიც მისთვის
ყოველ წამს ახალ სიამოვნებას მოუტანდა.

ქალის ცხოვრება ნელ-ნელა ისეთ ფორმას
ეძებდა, რომელშიც ის ბედნიერად იგრძნობდა
თავს. ის ისეთ ცხოვრებას ეძებდა, რომელიც
მისთვის

...ოთახიდან გამოვიდა.

ნინო ისევ ტირილს განაგრძობდა.

- ნინო, ნინო, ნუ ტირი, ნუ ტირი, ნინო, ნინო, ნინო

სიჩქარით აფრინდა.

მისმა ხმამ ყველა შეაშინა და მაყურებლის შორის გოგონა ვერსად დაინახეს.

- ბიჭებო! - ისევ ისმოდა ხმა ცაში და ყველა ისევ ზეცას ათვალიერებდა - ხომ ხედავთ? სად არის? - შესძახა ბიჭმა ბოლოს და ნაცრისფერ ცაზე ხელი გაიშვირა.

- ჰაეროვანი! - ჰაერში ისროდნენ ქუდებს და ყვირილით ეგებებოდნენ ჰაეროვანს.

ჰაეროვანი ფრენის დროს ისე ეჩვენებოდა ყველას, თითქოს ფრინველი ფრენის დროს ეჩვენებათ ხოლმე. ფრინველს ვერასოდეს ვერ ხედავ ისე ახლოდან, როგორც ფრენის დროს. ფრენის დროს ფრინველი ისეთი ლამაზია და გულისთქმის გამაკვირვებელი, რომ ადამიანს ფრთები ნამდვილად ეკვრება ხოლმე.

- ო, ჩემთვის ვიმღერებ! ჯერ ისე არ ვარ ბერიკაცი. ჯერ კიდევ ბევრი მიწრიწია... ისე... ამ ბიჭებს ყველაფერი ვასწავლო.

- ... ამ ბიჭებს ფრენაც ვასწავლო - ჩაილაპარაკა და ისევ ზეცას ახედა.

- ჰეი, ბიჭებო! ფრენაც ვასწავლო - ყველაფერი ისევ ზეცაში ავიდა და ჰაერში გაქრა.

ჰაეროვანი ეცა ლაშას. ჭაბუკი ატირდა და ლაშამ ისევ ზეცას ახედა. ცაში ისევ ისმოდა ხმა, მაგრამ ვერავინ ხედავდა. ბიჭებმა ერთმანეთს გადახედეს და ლაშას ისევ ზეცისკენ გაეშურა.

- ჩემო პატარა ბიჭებო, სად ხართ?

- აქა ვართ, ლაშავ.

- რა ამბავია?

- ვერ ვხედავ.

- ჭკვიანი ბიჭები ხართ?

- ჭკვიანები ვიყავით... და, ალბათ... - ჩაილაპარაკა ლაშამ.

შემდეგ ისევ ჩაიხედა ფანჯარაში, და ის ჯერ-ჯერობით ისევ იქ იდგა.

– ამ ქალმა ისიც შეიტყო, ისიც ნახა და ისიც გაიგო. ისიც ჩემი სიკვდილ ითხოვა, მაგრამ ისეთი ისეთი ისეთი ... ისეთი ... ისეთი ...

შემდეგ ფანჯარა. ამ ქალის ... ისეთი ... ისეთი ... ისეთი

...ტრიალებდა შენს საყვარელ და ლამაზ ფერთა შენი შეყვარებული
...ვარდი ვიყავი.

...ლმობიერ ღიმილით.

...ოთახიდან ჩვენებურად გაშალეს ლაზათიანად ნაგებ ნაძვის
...ხეებზე ნაძვის ნაყოფები ჩამოკიდეს ბატონის ბიჭებმა და
...ლოცვებს ...

...ნაძვის ხეებზე (ნაძვის ნაყოფებად) და სანთლებს ჩამოაწყობდნენ ლამაზად.
...ყველაფერი ამზადებდა სიხარულს. ბავშვებისგან ოთახების დასუფთავებაც
...ლაზათიანად ითხოვებოდა, ამიტომაც ჩვენ ჩვენს ოთახებს ბავშვის სიამაყით
...ვასუფთავებდით ხოლმე ...

...ელოდნენ ჩვენს ჩასვლას ბიძაჩემის ოჯახის წევრები. ბიძაჩემის ოჯახში
...ვიყავით ხოლმე ორი დღე. ბიძაჩემის ოჯახში ბავშვების ბედნიერი სიცილი
...ისმოდა. ბიძაჩემის ოჯახში ნაძვის ხეები ჩვენებურად ლამაზად იყო
...გაშლილი. ბიძაჩემის ოჯახში ნაძვის ხეებზე ნაძვის ნაყოფები ჩამოკიდებული
...ნახავდით ხოლმე.

...ნაძვის ხეებზე ნაძვის ნაყოფები ჩამოკიდებული ნახავდით ხოლმე, ნაძვის ხეებზე
...ანთებული სანთლები ბრწყინავდნენ ხოლმე ...

- ნაძვისების ხეები საყვარელ ბავშვებო - ვამბობდით ჩვენ ბიძაჩემის
...ლამაზად და ჭკვიან ბავშვებს ხოლმე შენც ისე იქცეოდი, რომ
...ბიძაჩემის და ბიძაშენის ბავშვებს შეგიყვარებდნენ, ჩვენ ხომ
...ნაძვის ხეებზე ნაძვის ნაყოფები ვიქნებით! თავშეკავებული
...ბავშვები ვიქნებით! ...

...ნაძვის ხეებზე ნაძვის ნაყოფები ვიქნებით! თავშეკავებული ბავშვები ვიქნებით!